ROCZNIK SPORTOWY

NA ROK 1937/1938

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA
WARSZAWA

ROCZNIK SPORTOWY

NA ROK 1937/1938

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA
WARSZAWA

DRUKARNIA PAŃSTWOWA W WARSZAWIE, UL. MIODOWA 22. NR 91117.

NACZELNE WŁADZE SPORTU POLSKIEGO

2

MARSZAŁEK EDWARD ŚMIGŁY-RYDZ
PRZEWODNICZĄCY RADY NAUKOWEJ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

PAŃSTWOWY URZĄD WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO.

Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego powstał z inicjatywy osobistej Marszałka Józefa Piłsudskiego na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1927 r.

Do zakresu działania P. U. W. F. należy kierownictwo wszelkimi pracami, dotyczącymi powszechnego wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego. P. U. W. F opiekuje się i kieruje sportem polskim zrzeszonym w Związku Polskieh Związków Sportowych oraz nadzoruje sport niezrzeszony (zawodowy, stanowy, mniejszości narodowych i t. d) przy pomocy: Związku Polskich Związków Sportowych (i Polskiego Komitetu Olimpijskiego), swych delegatów, wyznaczonych przez dyrektora P. U. W. F. do Z. Z. i związków sportowych, wreszcie organów w terenie oraz samorządowych komitetów W. F.

GEN. JÓZEF OLSZYNA - WILCZYŃSKI

Rola P. U. W. F. polega na:

1) wydawaniu corocznie ogólnych wytycznych (dla Z. Z. i wszystkich związkow sportowych w Polsce) odnośnie zadań, warunków i kierunków pracy oraz kontaktów z zagranicą, przy równoczesnym ujawnianiu swych możliwości, zamierzeń inwestycyjnych i subwencyjnych;

2) kontrolowaniu przy współdziale Z. Z. działalności poszczególnych związków sportowych w dziedzinie sportowej, społeczno-wychowawczej, propagandowej, zdrowotnej i finansowej;

3) czuwaniu nad kontaktami sportu polskiego z zagranicą;

4) chronieniu sportu polskiego przed nowymi obciążeniami podatkowymi, taryfowymi, czy meldunkowymi;

5) rozstrzyganiu konfliktów, których ani związki, ani Z. Z. załatwiać nie mogą;

6) zaspokajaniu w miarę możności istotnych potrzeb poszczególnych Związków;

7) zasilaniu sportu polskiego elementem o wyższym wykształceniu przez dążenie do odpowiedniego usportowienia młodzieży szkolnej i wciągnięcie młodzieży akademickiej do życia sportowego.

Na mocy przeprowadzonej w roku 1935 reorganizacji sportu polskiego P. U. W. F. otrzymał m. in. następujące uprawnienia wobec związków i organizacyj sportowych:

a) odmawiania pomocy organizacyjnej, finansowej i moralnej wszystkim tym związkom i klubom, które nie stosują się do zarządzeń P. U. W. F.;

b) odmawiania zezwoleń na wyjazdy za granicę i na spotkania międzynarodowe w kraju;

c) zawieszania zarządów związków i wyznaczania na ich miejsce komisarzy aż do zwołania Walnego Zgromadzenia;

d) rozwiązania związków nie mających racji bytu;

e) dyskwalifikowania działaczy sportowych i zawodników, przynoszących ujmę sportowi polskiemu.

Państwowemu Urzędowi W. F. i P. W. podlegają w terenie okręgowe urzędy, utworzone w liczbie 10 przy Dowództwach Okręgów Korpusów i Inspektor W. F. przy Korpusie Ochrony Pogranicza. Jako ciało pomocnicze dla dostarczania środków materialnych i oparcia pracy o zorganizowany czynnik samorządowo-społeczny, zostały powołane przy województwach — wojewódzkie komitety W. F. i P. W., w miastach — miejskie komitety W. F., przy powiatach — powiatowe komitety W. F. Do komitetów tych wchodzą przedstawiciele samorządu, szkolnictwa, wojska i reprezentaci organizacyj społecznych. Kierownikom okręgowych Urzędów W. F. podlegają, powiatowi i miejscy komendanci W. F. i P. W.

Dyrektorem Państwowego Urzędu W. F. i P. W. jest generał Józef Olszyna-Wilczyński.

Delegatami P. U. W. F. do związków i organizacyj sportowych mianowani zostali:

Mjr. Dypl. Wojciechowski (Z. Z. i Pol. Kom. Olimp.), Insp. Dr. Sobolewski (Pol. Zw. Szerm.), Inż. Kuchar (Pol. Zw. Piłki Nożnej), Kpt. Uhacz (Pol. Zw. Lekkoatletyczny), Mjr. Kierkowski (Pol. Zw. Piłki Ręcznej i Tow. Gimn. „Sokół"), Kpt. Dr Rettinger (Pol. Zw. Bokserski), Kpt. pil. Ryl (Pol. Związek Kolarski), Inż. Bielawski (Pol. Zw. Żeglarski), Mjr. Sieńczak (Pol. Zw. Pływ. i Pol. Zw. Kajak), Dyr. Szefer (Pol. Zw. Atletyczny), Kpt. Ilkowski (Pol. Zw. Łyżwiarski), Kpt. Suchorzewski (Pol. Zw. Lawn-Tenisowy), Mgr. Przybyszewski (Pol. Zw. Hokeja na Lodzie), Mjr. Galinowski (Pol. Zw. Strzelectwa Sport.), Kpt. Cichocki (Pol. Zw. Motocyklowy), Rtm. rez. Młodzianowski (Pol. Zw. Jeździecki), Inż. Wodziański (Pol. Zw. Tow. Wioślarskich), Dr. Szatkowski (Pol. Zw. Narciarski), Mjr. Jacheć (Zw. Rob. Stow. Sport.), Kpt. Zdanowski (Ż. T. Makabi), Inż. J. Grabowski (Zw. Dziennikarzy Sport.).

RADA NAUKOWA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO.

Rada Naukowa Wychowania Fizycznego powołana została do życia dnia 28 stycznia 1927 r. przez Marszałka Józefa Piłsudskiego, ówczesnego Ministra Spraw Wojskowych.

Rada Naukowa jest organem doradczym Rządu w zakresie spraw związanych z wychowaniem fizycznym i sportem. Organizacyjnie Rada przydzielona została do Ministerstwa Spraw Wojskowych, reprezentowanego w tej dziedzinie przez Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego. Ponadto Rada współpracuje z przedstawicielami dwóch jeszcze resortów pracy rządowej: Ministerstwem W. R. i O. P. oraz Departamentem Zdrowia Ministerstwa Opieki Społecznej.

Do zadań Rady Naukowej należą m. in.:

1) ustalenie zasady kontroli lekarskiej nad wychowaniem fizycznym w szkolnictwie, wojsku, organizacjach i stowarzyszeniach W. F. i P. W.,

2) ustalenie zasady i kontrolowanie działalności poradni lekarskich w zakresie W. F.,

3) ujednostajnienie i uzgodnienie metody wychowania fizycznego w szkolnictwie, wojsku, organizacjach sportowych, stowarzyszeniach W. F. i P. W.,

4) opracowywanie i opiniowane projektów ustaw i rozporządzeń, zmierzających do poparcia i propagandy W. F. i sportu w społeczeństwie,

5) opracowywanie wytycznych naukowych w zakresie sportu młodzieży, sportu kobiecego, kryteriów zawodniczych, metod treningu sportowego, podstaw psychologicznych, pedagogicznych i etyki w wychowywaniu fizycznym.

6) prowadzenie badań doświadczalnych w dziedzinie W.F. i sportów dla celów naukowych i dydaktycznych;

7) współpraca na terenie międzynarodowym w zakresie popierania i publikowania wydawnictw naukowych i fachowych, opiniowania programów kursów instruktorskich, a wreszcie wydawanie opinii we wszystkich sprawach, przekazywanych Radzie przez zainteresowane czynniki rządowe i społeczne.

GEN DR STANISŁAW ROUPPERT

Rada Naukowa pracuje w komisjach doraźnych, powoływanych każdorazowo dla określonego zagadnienia. Ponadto Rada Naukowa prowadzi własną pracownię doświadczalno - naukową, mieszczącą się w gmachu C.I.W.F. na Bielanach i posiada własny organ prasowy „Przegląd Fizjologii Ruchu".

W ciągu ostatnich czterech lat (1932 — 1936) Rada Naukowa znacznie rozwinęła i rozszerzyła swoją działalność.

W zakresie W. F. młodzieży szkolnej Rada dzięki współpracy władz szkolnych dokonała dwóch doniosłych prac: zebrania z terenu bogatego materiału pomiarów dla ustalenia miernika w wychowaniu fizycznym młodzieży oraz przeprowadzenia olbrzymiej ankiety na terenie szkół w sprawie tradycyjnych gier i zabaw ruchowych.

Rada Naukowa zajęła się także problemem zbadania wpływu ćwiczeń 10-minutowych na organizm robotnic, zagadnieniem odznaki W. F. dla najmłodszych oraz szeregiem kwestyj z zakresu opieki lekarskiej nad sportem.

Problem ustalenia miernika w wychowaniu fizycznym młodzieży zlecony był Radzie Naukowej bezpośrednio przez jej Twórcę Marszałka Józefa Piłsudskiego. Zadanie to Rada Naukowa wypełniła całkowicie, oddając do użytku nauczycieli szczegółowo i przejrzyście opracowane tabele miernika, a do użytku specjalistów — dzieło docenta dr J. Mydlarskiego[1].

W zakresie opieki lekarskiej zadania Rady szły po linii korygowania jednostronnie pojętych zadań sportu (i wynikających wskutek tego możliwości szkód dla zdrowia zawodników) — poprzez określanie warunków interwencji opieki lekarskiej. Nasz świat sportowy bowiem zadania swoje ujmuje pod kątem widzenia wychowania młodzieży dla celów zawodnictwa i dąży do osiągnięcia tego celu możliwie najszybciej, do wywalczania zwycięstw za cenę nawet heroicznego wysiłku, nierzadko szkodliwego dla zdrowia zawodników. Przy tak pojętych zadaniach świat sportowy przeważnie zatraca w swej działalności cele nieporównanie ważniejsze dla społeczeństwa i państwa, jak — poprawienie rasy, wszechstronne usprawnienie mas, podniesienie przeciętnego standartu zdrowia.

Program generalnych prac Rady Naukowej na okres najbliższej dwuleniej kadencji obejmuje następujące ważne zagadnienia:

1) sport na wsi,
2) badania wartości biologicznej młodzieży,
3) ponowne badania nad miernikiem W. F. młodzieży szkolnej,
4) opracowanie monografii zabaw i gier tradycyjnych w Polsce,
5) badania nad W. F. w fabrykach,
6) sport w szkole i sport akademicki,
7) zagadnienie wypoczynku czynnego dla różnych grup zawodowych.

Skład Rady Naukowej W. F. na dwulecie 1937 i 1938 przedstawia się następująco:

Członkowie z urzędu: Marszałek Edward Śmigły-Rydz (przewodniczący Rady Naukowej), Gen. Bryg. dr. Stanisław Rouppert (wiceprzewodniczący Rady Naukowej), Wiceminister Opieki Społecznej dr. Eug. Piestrzyński, Dyr. Państw. Urz. W. F. i P. W. gen. bryg. Józef Olszyna-Wilczyński, Naczelnik Wydz. Wychowania w Min. W. R. i O. P. Adam Dobrodzicki.

Członkowie z nominacji: Kurator Wiktor Ambroziewicz, Wiceminister inż. Aleksander Bobkowski, Prof. dr. Stanisław Ciechanowski, Doc. dr. Edward Czarnecki, dr. Wanda Czarnocka-Karpińska, Ppłk. doc. dr. Władysław Dybowski, Płk. dr. Zygmunt Gilewicz, Gen. bryg. dr. Stefan Hubicki, Prof. dr. Mieczysław Michałowicz, Ppłk. doc. dr. Włodzimierz Missiuro, Red. Kazimiera Muszałówna, Doc. dr. Jan Mydlarski, Wiz. Helena Olszewska, Prof. dr. Eugeniusz Piasecki, Doc. dr. Eleonora Reicherówna, Wiz. Walerian Sikorski, Doc. dr. Gustaw Szulc, dr. Maria Uklejska, Minister Juliusz Ulrych, Wiz. Zygmunt Wyrobek.

Funkcje sekretarza Rady Naukowej pełni Red. Kazimiera Muszałówna.

ZWIĄZEK POLSKICH ZWIĄZKÓW SPORTOWYCH.

Związek Polskich Związków Sportowych powstał dnia 29 października 1921 r. na zjeździe delegatów 7-iu istniejących wówczas związków sportowych w Warszawie. Powołano go do życia na wniosek p. Tadeusza

---

1) Zadania Rady w tym zakresie uzupełniła praca dr. M. Puzyniny.

Kuchara. Działalność swą rozpoczął dopiero po uchwaleniu statutu Z. Z. na drugim zjeździe delegatów tych samych związków dnia 19 lutego 1922 roku.

Celem Związku Polskich Związków Sportowych jest bezpośrednie kierowanie sportem zrzeszonym, jako naczelnego organu sportu, oraz opieka nad działami sportu niezrzeszonymi jeszcze w związki.

Rola Z. Z. jest potrójna:

1) doradcza w stosunku do Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego,

2) nadzorcza i kierownicza w stosunku do wszystkich związków sportowych, należących do Z. Z.

3) reprezentacyjna w stosunku do władz państwowych, społeczeństwa i zagranicy.

W chwili obecnej do Z. Z. należy około 4 500 klubów sportowych i towarzystw gimnastycznych. Liczba czynnych zawodników przekracza 300 tysięcy.

Skład zarządu Z. Z. jest następujący:

Prezes — Min. Ulrych Juliusz, Wiceprezesi — płk. dypl. Glabisz Kazimierz (zarazem przewodniczący Pol. Kom. Olimp.), płk. dypl. Kiliński Władysław i inż. Loth Alfred, Sekretarz — Nacz. Foryś Walenty, Zast. Sekretarza — mjr dypl. Kierkowski Kazimierz, Skarbnik — dr. Matuszecki Kazimierz, Zast. Skarbka — dyr. Szlachciak Franciszek

MIN. JULIUSZ ULRYCH

Członkowie Zarządu: dr. Orłowicz Mieczysław, inż. Grabowski Jerzy, dr. Domosławska Zofia, płk. Barzykowski Stanisław, płk. dypl. Steifer Marian, inż. Kuchar Tadeusz, dyr. Gędzierowski Bohdan, płk. Gebel Leopold, płk. dr. Żołędziowski Zygmunt, prof. Weyrauch Kazimierz, płk Künstler Stanisław.

Sekretarzem generalnym Z. Z. jest mjr. Jacheć.

Z głosem wirylnym wchodzą w skład zarządu Z. Z. delegaci na Polskę Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego — gen. Rouppert i minister Matuszewski.

Prace Zarządu Z. Z. prowadzone są na podstawie regulaminu wewnętrznego, dzielącego ogół prac na 13 referatów:

1) Organizacyjno-Statutowy — dr. Orłowicz, płk. Steiffer.

2) Programowy — dr. Żołędziowski, dyr. Szlachciak.

3) Prawno-Dyscyplinarny — płk. Steiffer, płk. dr. Künstler, dyr. Gędziorowski.
4) Zagraniczny — płk. Glabisz, zast. inż. Grabowski.
5) Propagandy i Wydawnictw — inż. Grabowski, dyr. Gędziorowski.
6) Wyszkolenia — inż. Kuchar, dyr. Szlachciak.
7) Techniczny — inż. Loth, inż. Kuchar.
8) Młodzieży — prof. Weyrauch, płk. Gebel.
9) Kobiecy — dr. Domosławska, prof. Weyrauch.
10) Gospodarczy — dr. Matuszecki, inż. Loth, dyr. Szlachciak.
11) Opieki Lekarskiej — dr. Domosławska, płk. Żołędziowski.
12) Statystyki Sportu — mjr. Kierkowski, zast. płk. Barzykowski.
13) Opieki nad zawodnikami — płk. Gebel.

Do związków jako delegaci Z. Z. wchodzą:

Do **P.Z.T.G. Sokół**—mjr. Kierkowski Kazimierz, **P. Z. Lekkoatletycznego** — nacz. Foryś Walenty, **P. Z. Piłki Nożnej** — płk. dr. Żołędziowski Zygmunt, **P. Z. Strzel. Sport.** — płk. dr. Künstler Stanisław, **P. Z. Tow. Wioślarskich** —dyr. Gędziorowski Bohdan, **P. Z. Kolarskiego** — płk. dypl. Gebel Leopold, **P. Z. Lawn-Tenisowego** — płk. dypl. Steiffer Marian, **P. Z. Bokserskiego** — dyr. Szlachciak Franciszek, **P. Z. Pływackiego** — inż. Kuchar Tadeusz, **P. Z. Szermierczego**—płk. dypl. Gebel Leopold, **P. Z. Piłki Ręcznej** — mjr. Kierkowski Kazimierz, **P. Z. Kajakowego** — płk. dypl. Barzykowski Stanisław, **P. Z. Hokeja na Lodzie** — inż. Kuchar Tadeusz, **P. Z. Atletycznego** — dr. Orłowicz Mieczysław, **P. Z. Motocyklowego**— płk. dr. Künstler Stanisław, **P. Z. Jeździeckiego** — płk. dypl. Glabisz Kazimierz, **P. Z. Żeglarskiego** — inż. Loth Alfred, **P. Z. Hokeja na Trawie** — płk. dypl. Glabisz Kazimierz, **Automobilklubu** — płk. dr. Künstler Stanisław, **P. Z. Tenisa Stołowego** — inż. Grabowski Jerzy, **P. Z. Łyżwiarskiego** — inż. Loth Alfred, **P. Z. Łuczniczego** — prof. Weyrauch Kazimierz, **P. Z. Narciarskiego**—płk. dypl. Barzykowski Stanisław.

PUŁK. KAZIMIERZ GLABISZ

POLSKI KOMITET IGRZYSK OLIMPIJSKICH.

Dla załatwienia przygotowań sportu polskiego do udziału w igrzyskach olimpijskich i zebrania funduszu olimpijskiego wybiera zarząd Z. Z. corocznie komitet olimpijski, złożony z 5-ciu członków zarządu. Komitet ten ma prawo kooptacji dalszych 3-ch członków, którymi mogą być także osoby z poza grona członków zarządu Z. Z.

Polski Komitet Olimpijski jest pierwszą centralną organizacją sportu polskiego, utworzoną w Polsce Niepodległej. Założony został już w dniu 2 lipca 1919 r. Działalność swą rozpoczął po ukonstytuowaniu się pierwszego komitetu na posiedzeniu w Krakowie dnia 12 października 1919 roku.

Obecny skład Polskiego Komitetu Olimpijskiego jest następujący:

Przewodniczący — płk. Glabisz, wiceprezesi: płk. Wenda i inż. Grabowski, Sekretarz — nacz. Foryś, zastępca sekretarza — Tupalski, Referent techniczny — kpt. Baran, referent prasowy — inż. Grabowski. Referent finansowy — kpt. Misiński, członkowie: mjr. Sekunda, dr. Szatkowski, inż. Kuchar, kpt. Kawalec.

PAŃSTWOWE ZWIĄZKI SPORTOWE ZRZESZONE W Z. Z.

Związek Polskich Związków Sportowych zrzesza obecnie 24 państwowe związki sportowe rozmaitych dziedzin sportu.

1) **Polski Związek Towarzystw Gimnastycznych „Sokół"** (Warszawa, Wybrzeże Saskiej Kępy 26), jest najstarszą organizacją sportową w Polsce. Pierwsze gniazdo powstało już w 1866 r. Ogółem związek posiada ok. 850 klubów i około 90.000 członków, z tego 28.416 jest zrzeszonych w Z. Z. Na czele związku stoi płk. Franciszek Arciszewski.

2) **Polski Związek Piłki Nożnej** (Warszawa, Marszałkowska 49) powstał na zjeździe w Warszawie dnia 19 grudnia 1919 r. Jest to jeden z najpopularniejszych związków w Polsce. Organizacyjnie dzieli się na 15 okręgów. Liczba czynnych piłkarzy wynosi przeszło 100.000 w 882 klubach. W ciągu ub. roku rozegrano 14.200 spotkań piłkarskich. Prezesem Związku jest pułk. Glabisz Kazimierz.

3) **Polski Związek Lekkoatletyczny** (Warszawa, ul. Wiejska 11) założony został na zjeździe w Krakowie dnia 11 października 1919 roku. Organizacyjnie dzieli się na 11 okręgów i około 200 klubów. Liczba członków wynosi 14.801, z tego 2.307 kobiet. Liczba imprez urządzonych w ciągu roku wyniosła 630. Prezesem Związku jest inż. Znajdowski.

4) **Polski Związek Towarzystw Wioślarskich** (Warszawa, ul. Br. Pierackiego 19) założony został na zjeździe towarzystw wioślarskich w Poznaniu dnia 8 grudnia 1919 r. Liczba klubów zrzeszonych wynosi 65. Liczba członków przekracza 6.500. W ciągu roku zorganizowano 13 regat (141 biegów), w których startowało 419 osad i 1959 wioślarzy. Na czele Związku stoi dyr. Bojańczyk.

5) **Polski Związek Narciarski** (Kraków, ul. Pierackiego 1) powstał na zjeździe w Zakopanem dnia 28 grudnia 1919 r. Organizacyjnie dzieli się na 10 okręgów. Liczba klubów wynosi ok. 250. Liczba członków zarejestrowanych ok. 23.000, z tego 1.497 zawodników i 119 zawodniczek. W ciągu roku odbyło się około 100 imprez. Prezesem Związku jest wicemin. Bobkowski.

6) **Polski Związek Kolarski** (Warszawa, Wawelska, lokal „Warszawianki"), założony był dnia 27 czerwca 1920 r. Zrzesza 120 klubów i około 7.000 członków, (w tym 420 juniorów). W ciągu roku odbyło się około 450 imprez. Prezesem Związku jest płk. Gebel.

7) **Polski Związek Lawn-Tennisowy** (Warszawa, Myśliwiecka 3/5), powstał w 1921 r w Poznaniu. Związek liczy 92 kluby i 3.550 członków, grających na 350 kortach. W ciągu roku rozegrano 33 ogólnopolskie turnieje tenisowe. Na czele Związku stoi gen. Gąsiorowski.

8) **Polski Związek Łyżwiarski** (Warszawa, ul. Szopena 8), powstał w 1921 r. we Lwowie. Związek liczy 38 klubów i 529 czynnych łyżwiarzy (w tym 43 kobiety i 300 juniorów). Imprez w ciągu roku urządzono ok. 25. Prezesem Związku jest inż. Edward Nehring.

9) **Polski Związek Pływacki** (Warszawa, ul. Nowy Świat 43) powstał na zjeździe w Warszawie dnia 30 kwietnia 1922 r. Organizacyjnie Związek dzieli się na 9 okręgów. Liczba klubów wynosi 88, a członków 5.101. (w tym 1.041 kobiet). W ciągu roku odbyło się 79 imprez. Prezesem Związku jest płk. Machowicz.

10) **Polski Związek Szermierczy** (Warszawa, Marszałkowska 138) założony został we Lwowie dnia 28 maja 1922 r. Liczba klubów wynosi 23, a zawodników 514. W ciągu roku odbyło się 82 imprezy. Prezesem Związku jest płk. Bałaban.

11) **Polski Związek Bokserski** (Poznań, ul. Piekary 16/17) powstał w Warszawie dnia 17 grudnia 1922 r. Oorganizacyjnie dzieli się na 12 okręgów. Zrzesza 145 klubów i 5.959 bokserów. W ciągu roku rozegrano 546 zawodów. Prezesem Związku jest mjr. Miżyński.

12) **Polski Związek Piłki Ręcznej** (Warszawa, ul. Marii Konopnickiej 6) powstał w Katowicach w 1922 r. pod nazwą Polskiego Związku Palanta i Gier Sportowych. Organizacyjnie Związek dzieli się na 10 okręgów. Posiada 315 klubów i 9.911 członków z tego 2.542 kobiety. W ciągu roku urządzono 3.950 imprez. Prezesem Związku jest płk. Ajdukiewicz.

13) **Polski Związek Żeglarski** (Warszawa, ul. Nowogrodzka 4) powstał na zjeździe w Tczewie dnia 11 maja 1924 r. Związek liczy 19 klubów i około 1.000 członków. Na czele związku stoi komandor Czesław Petelenc, a na czele specjalnie utworzonej Rady Yachtingu Morskiego kontradmirał Unrug.

14) **Polski Związek Hokeja na Lodzie** (Warszawa, ul. Myśliwiecka 3/5) założony został w Warszawie dnia 21 lutego 1925 r. Organizacyjnie Związek dzieli się na 9 okręgów. Zrzesza 87 klubów i 2.469 członków. W ciągu roku odbyło się 55 imprez. Prezesem Związku jest konsul Kurnicki.

15) **Polski Związek Atletyczny** (Katowice, skrzynka pocztowa 553) powstał na zjeździe w Warszawie dnia 6 grudnia 1925 r. przez połączenie istniejącego od 1922 r. Polskiego Towarzystwa Atletycznego w Warszawie z Górnośląskim Związkiem Ciężkiej Atletyki w Katowicach. Organizacyjnie Związek dzieli się na 10 okręgów. Liczba klubów wynosi 56, a czynnych zawodników 1.378 (w tym 187 juniorów). W ciągu roku odbyło się przeszło 200 imprez. Prezesem Związku jest dr. Kocur.

16) **Polski Związek Motocyklowy** (Warszawa, Bednarska 10) założony został w Poznaniu 24 maja 1924 r. Związek posiada 45 klubów i około 2.000 zawodników. W ciągu roku odbyło się przeszło 120 imprez. Prezesem Związku jest gen. Burghardt-Bukacki.

17) **Polski Związek Hokeja na Trawie** (Poznań, Marcinkowskiego 14) założony został w Poznaniu w 1926 r. Związek liczy 6 klubów i 515 zawodników (w tym 103 juniorów). W ciągu roku zorganizowano 108 imprez. Prezesem Związku jest p. Baczyński.

18) **Polski Związek Jeździecki** (Warszawa, Mazowiecka 7) powstał w 1924 r. w Warszawie. Związek zrzesza 29 klubów (nie licząc formacyj wojskowych) i 5.406 jeźdźców (w tym 251 kobiet). W ciągu roku zorganizowano 66 imprez. Prezesem Związku jest płk. Brochwicz-Lewiński.

19) **Polski Związek Kajakowców** (Warszawa, Myśliwiecka, 3/5) założony został w Warszawie dnia 2 maja 1930 r. Liczy 101 klubów i 3.341 członków. W ciągu roku zorganizowano 24 imprezy. Prezesem Związku jest wicemin. Bobkowski.

20) **Polski Związek Łuczników** (Warszawa, Myśliwiecka 3/5) założony został w Warszawie w 1928 r. Związek liczy około 300 klubów i 6.000 członków (z tego około 2.000 kobiet). W ciągu roku odbyło się 81 imprez. Prezesem Związku jest radca Leśniewski.

21) **Automobilklub Polski** (Warszawa, Al. Szucha 10) założony został jeszcze przed wojną w 1909 r. Organizacyjnie Związek dzieli się na 10 klubów prowincjonalnych, t. zw. afiliowanych. Liczba członków wynosi około 4.000. Prezesem jest min. Julian Piasecki.

22) **Polski Związek Tenisa Stołowego** (Łódź, ul. Nawrot 55) jest najmłodszym związkiem państwowym. Założony został w Łodzi w 1931 r. Organizacyjnie Związek dzieli się na 9 okręgów. Posiada 157 klubów i 4.320 zawodników (w tym 450 kobiet). W ciągu roku odbyło się 372 imprezy. Prezesem Związku jest p. Wardęszkiewicz.

23) **Polski Związek Strzelectwa Sportowego** (Warszawa. ul. Myśliwiecka 3/5) wstąpił do Z. Z. zamiast Związku Strzeleckiego, który nie ma charakteru czysto sportowego. Zw. Strzelectwa Sportowego zrzesza 925 klubów strzeleckich z tego 500 klubów Związku Strzeleckiego. Liczba członków wynosi 21.063. W ciągu roku odbyło się 781 imprez. Na czele Związku stoi płk. Frydrych.

24) **Polski Związek Sportowy Głuchoniemych** (Warszawa, ul. Krochmalna 83) powstał w 1927 r. Należy on do Z. Z. w charakterze członka nadzwyczajnego. Posiada 8 klubów i 152 członków (w tym 10 kobiet). W ciągu roku Związek zorganizował ok. 30 imprez. Prezesem Związku jest dyr. Królikowski.

PAŃSTWOWE ZWIĄZKI SPORTOWE NIE NALEŻĄCE DO Z. Z.

Związek Harcerstwa Polskiego (Warszawa, Myśliwiecka 3/5) jest największą po Zw. Strzel. organizacją W. F. Organizacyjnie dzieli się na 16 oddziałów wojewódzkich i 279 hufców w 1.301 miejscowościach. W kraju Z. H. P. posiada 165.000 członków, z tego harcerzy 103.000, a harcerek 62.000, nie licząc 70.000 harcerzy polskich poza granicami Polski. Na czele Z. H. P. stoi wojewoda Michał Grażyński.

Aeroklub R. P. (Warszawa Krak. Przedmieście 11) powstał w 1927 roku. Organizacyjnie dzieli się na 10 klubów lotniczych i 5 Aeroklubów Akademickich. Liczba członków klubów lotniczych wynosi ok. 3.000. Na czele Klubu stoi ks. Janusz Radziwiłł.

Związek Wojskowych Klubów Sportowych (Warszawa, Myśliwiecka 3/5) założony został w 1936 r. i grupuje jedynie czynnych wojskowych. Na czele Związku stoi płk. Wenda.

Związek Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych (Warszawa, Czerwonego Krzyża 20) powstał w 1925 r. Posiada ok. 400 klubów i 25.000 członków. Prezesem Związku jest p. Kazimierz Pużak.

Związek Makabi w Polsce (Warszawa, Królewska 20) jest naczelną organizacją sportu żydowskiego w Polsce. Zrzesza ok. 250 klubów i 30.000 członków. Na czele Związku stoi p. Rosmarin.

CENTRALNY INSTYTUT WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM. MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

Dla dokształcenia specjalistów instruktorów wychowania fizycznego Polska posiada Centralny Instytut Wychowania Fizycznego im. Marsz. Piłsudskiego na Bielanach pod Warszawą. Instytut ten powstał drogą połączenia Państwowego Instytutu W. F., podlegającego W. R. i O. P. i Centralnej Szkoły Wojskowo-Gimnastycznej i Sportów w Poznaniu, podlegającej Ministerstwu Spraw Wojskowych.

Centralny Instytut Wychowania Fizycznego jest jednym z najbardziej nowoczesnych instytutów podobnego typu w Europie. Cały teren Instytutu ma powierzchnię 73 ha. Odległy jest od Wisły o kilometr. Gmachy Instytutu, utrzymane całkowicie w stylu nowoczesnym, tworzą dwie grupy: gmachy właściwej uczelni oraz mieszkania administracji, personelu i nauczycieli. Boiska sportowe zajmują środkową część terenu, co pozwala na wyzyskanie najlepszych warunków oświetleniowych. Wszystkie boiska otoczone są ze strony północno-wschodniej lasem sosnowym i dębowym, który stanowi naturalny park Instytutu.

Od wejścia przez główną bramę przechodzi się piękną aleją do obszernego dziedzińca. Po lewej stronie wspaniały gmach pływalni krytej, połączony z wieżą ciśnień. Po prawej stronie znajduje się infirmeria, kasyno i internat męski. Infirmeria liczy 12 pomieszczeń. Internat męski obliczony jest na 120 osób, kwaterujących po 2 w 60 pokojach i 60 osób, pomieszczonych w 6-ciu salach wspólnych. Na dachu internatu jest taras do kąpieli słonecznych. Aula oliczona jest na 240 słuchaczów. Poza tym w Instytucie znajdują się: 2 sale wykładowe po 80 miejsc, pracownia Rady Naukowej (5 pokojów), pracownia biometryczna (8 pokojów) zakład anatomii (5 pokojów), zakład fizjologii (5 pokojów) i cały szereg innych gabinetów, które stanowią dział naukowy Instytutu. W zakładzie anatomii odbywa się głównie praca dydaktyczna i badawcza w dziedzinie anatomii człowieka w tych działach, które związane są bezpośrednio z teorią i praktyką wychowania fizycznego. Głównym zadaniem zakładu jest wszechstronne zilustrowanie budowy człowieka. Zakład antropologii Instytutu jest zarazem zakładem Uniwersytetu Warszawskiego. Oprócz pracy i badań czysto antropologicznych, prowadzi on badania i pomiary biometryczne studentów C. I. W. F.

Zakład fizjologii poza nauczaniem fizjologii ogólnej, obejmuje specjalny dział fizjologii stosowanej.

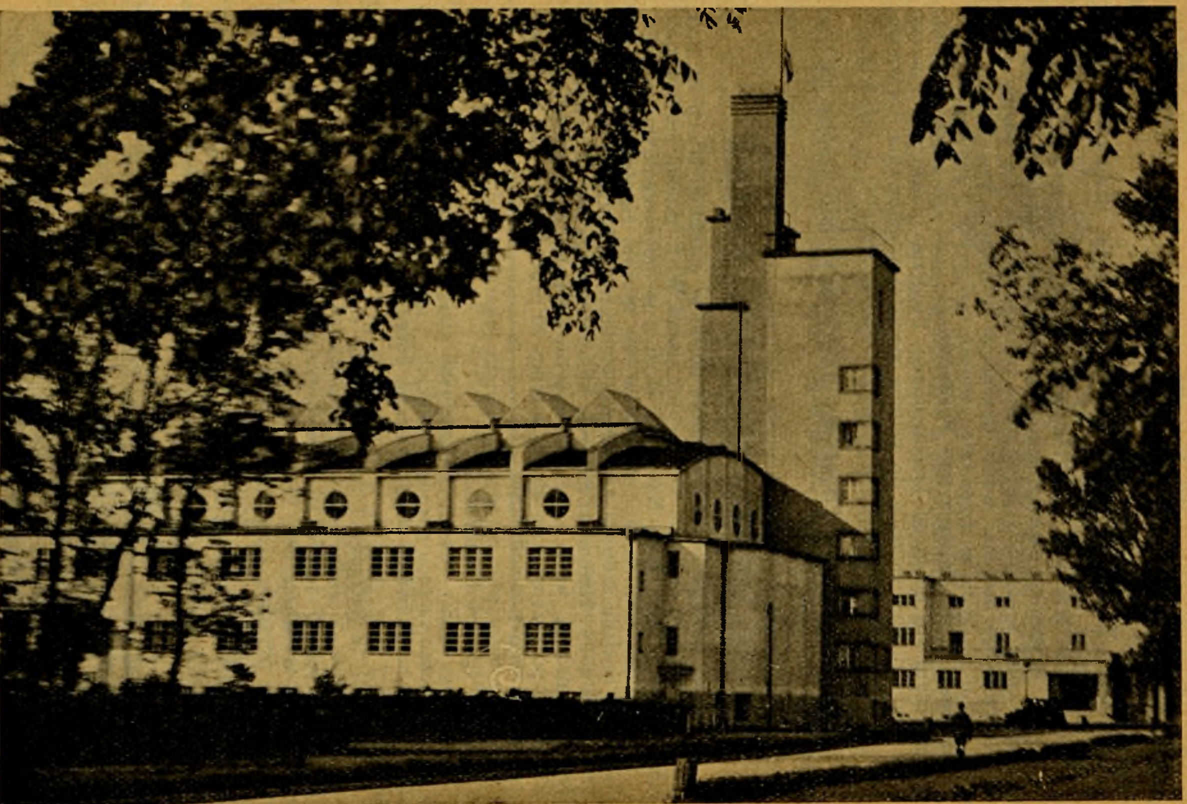
Zakład fizyki i chemii prowadzi wykłady dla studentów ściśle związane z fizjologią i anatomią, posiada więc charakter pomocniczy.

Dział lekarski zapewnia studentom stałą opiekę lekarską, oraz kontrolę racjonalnego odżywiania, jak również higienicznego trybu życia. Poza tym dział ten prowadzi badania, których celem jest studiowanie W. F. od strony zagadnień medycyny.

Instytut ma 4 sale gimnastyczne o wysokości 6 i pół metra z szatniami, natryskami i balkonami. Obliczone są na komplety po 40 ćwiczących. Główna hala ćwiczeń ma długość 130 metrów, szerokość 22 i wysokość 10 m. Może w niej ćwiczyć jednocześnie lekkoatletykę i gry sportowe 200 osób.

Blok żeński jest odległy o 200 m. od głównego bloku. Posiada internat na 60 uczennic, osobną kuchnię, jadalnię, osobną salę gimnastyczną i osobne boisko.

Dyrektorem Instytutu jest płk. Zygmunt Gilewicz.

CENTRALNY INSTYTUT WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM. PIERWSZEGO MARSZAŁKA POLSKI JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

STUDIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO PRZY UNIWERSYTETACH.

Poza Centralnym Inst. W. F. w Warszawie istnieją specjalne Studia Wychowania Fizycznego przy Uniwersytetach: Jagiellońskim w Krakowie, Poznańskim oraz Lwowskim.

Studium W. F. Uniwersytetu Jagiellońskiego utworzone zostało w 1927 r. Tworzy ono składową część Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu. Nauka trwa trzy lata, po których studiujący otrzymuje dyplom magistra wych. fizycznego, uprawniający do składania egzaminu nauczycielskiego dla szkół średnich i seminariów nauczycielskich. Po zdaniu egzaminu państwowego magister wych. fizycznego otrzymuje kwalifikacje nauczyciela szkół średnich w dziedzinie ćwiczeń cielesnych i higieny.

Studium W. F. Uniwersytetu Poznańskiego pod względem programu nauczania różni się nieco od krakowskiego. Program przewiduje 3 kursy: 1) kurs trzyletni, uprawniający do stopnia magistra wychowania fizycznego; 2) kurs trzyletni uproszczony; 3) wykłady higieny szkolnej i zasad wych. fizycznego.

Studium Wychowania Fizycznego utworzone zostało również na Uniwersytecie Lwowskim.

OPIEKA LEKARSKA NAD SPORTEM W POLSCE.

Ogromne postępy zanotował sport polski w ostatnich latach na polu opieki lekarskiej nad sportem. Państwowy Urząd W. F. pracuje na tym polu w ścisłym kontakcie z Radą Naukową W. F. i jej poszczególnymi komisjami. Sytuacja przedstawia się obecnie w ten sposób, że 60 proc. klubów w Polsce nie posiada żadnych urządzeń higienicznych. Natryski posiada tylko 15 proc. klubów. Natomiast 80 proc. klubów domaga się od zawodników świadectwa zdrowia, wzgl. książeczki sportowo-lekarskiej przed przyjęciem do klubu, lub po przyjęciu do klubu, a tylko 20 proc. klubów nie interesuje się zdrowiem swych zawodników.

Najważniejszą rolę w sprawie opieki lekarskiej odgrywają oczywiście poradnie sportowo-lekarskie.

W Polsce mamy obecnie 19 czynnych stałych poradni lekarsko-sportowych, nie licząc szeregu poradni miejskich, względnie poradni przy ośrodkach zdrowia na prowincji. Ogólna liczba poradni sportowo-lekarskich wynosi około 75.

Najlepiej zaopatrzone i zorganizowane są poradnie przy ośrodkach W. F. Liczba tych poradni wynosi 15. Miejskie Ośrodki W. F. posiadają 50 poradni, dalszych 15 jest w stadium organizacji. Poradnia uniwersytecka istnieje tylko w Warszawie. Nowym zjawiskiem są poradnie związkowe. Pierwszą taką poradnię zorganizował w Warszawie Związek Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych, drugą w Zakopanem Polski Związek Narciarski. W projekcie są poradnie P. Zw. Boks. i P. Zw. Atletycznego. Poradni klubowych mamy obecnie w Polsce 7. Najwybitniejsza z nich jest poradnia polskiej YMCA w Warszawie.

Ostatnio P. U. W. F. przystąpił do zorganizowania lotnej poradni sportowej, która umieszczona będzie w wagonie kolejowym. Poza tym w Warszawie utworzona została pierwsza poradnia sportowo-chirurgiczna.

Poradnie sportowo-lekarskie przeprowadziły w ciągu 5 lat około 170.000 badań, z tego 145.000 mężczyzn i 25.000 kobiet.

Na kursach informacyjnych dla lekarzy w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w ciągu ostatnich 4 lat przeszkolono 146 lekarzy sportowych i 27 lekarek. Poza tym bardzo dużo lekarzy sportowych ukończyło kursa przy studiach uniwersyteckich W. F. w Poznaniu, Krakowie i Lwowie.

Ogólna liczba lekarzy sportowych wynosi obecnie 1.296, z tego mężczyzn 930, a kobiet 366.

Ze związków państwowych najlepiej zorganizowaną opiekę lekarską mają związki następujące:

Narciarski posiada 4 lekarzy związkowych. W okresie treningu tak zimowego jak i letniego lekarze związkowi przeprowadzają badania stanu zdrowia zawodnika i postępów treningu z punktu widzenia lekarskiego. Na zawodach są obowiązkowe dyżury lekarskie.

Szermierczy posiada 1 lekarza związkowego, który reguluje badania lekarskie zawodników w klubach prowincjonalnych. Na zawodach obecność lekarza jest obowiązkowa.

Atletyczny posiada lekarza związkowego. Poza tym wszystkie okręgi mają swoich lekarzy, jak również niektóre kluby. Lekarze sportowi klubów prowadzą karty zdrowia każdego zawodnika i przeprowadzają badania zawodników przed zawodami.

Bokserski oraz jego związki okręgowe posiadają lekarzy związkowych. Każdy zawodnik posiada kartę zdrowia, na której notowane są dwukrotne badania w ciągu roku. Przed każdą walką zawodnik jest obowiązkowo badany przez lekarza.

Lekarzy związkowych posiadają również Polski Związek Kolarski, Polski Związek Szermierczy, Polski Zw. Piłki Ręcznej, Polski Zw. Piłki Nożnej, Polski Związek Hokeja na Lodzie i Związek Hokeja na Trawie, Polski Związek Narciarski i Polski Związek Piłki Nożnej poza tym wprowadziły ubezpieczenie zawodników.

W roku 1937 na zjeździe w Worochcie powołano do życia Związek Lekarzy Sportowych, na którego czele stanął płk. dr Szulc, członkami Zarządu zostali: płk. Dyboski, dr Benster, dr Kochanowski, dr Majewski, dr Mankowski, dr Budkiewiczówna, dr Rettinger. Honorowym członkiem Zarządu wybrano gen. dr St. Roupperta.

SPORT POLSKI W CYFRACH

17

18

SPORT POLSKI W CYFRACH.

Stan ilościowy Związków Sportowych zrzeszonych w Z. Z.

ZWIĄZKI	Stan na 1 stycznia 1934		Stan na 1 stycznia 1935		Rok 1936		Stan na 1 kwietnia 1937	
	Zawodników	Klubów wzgl. oddz.	Zawodników	Klubów wzgl. oddz.	Zawodników	Klubów wzgl. oddz.	Zawodników	Klubów wzgl. oddz.
Pol. Zw. Tow. Gimn. „Sokół" [1]	888	29.422	953	19.924	—	—	828	28.416
Polski Związek Piłki Nożnej	790	59.600	889	69.996	900	100.000	882	100.250
„ „ Lekkoatletyczny	207	8.625	237	10.018	225	14.000	201	14.801
„ „ Tow. Wioślarskich	65	6.700	64	3.200	70	6.500	65	6.500
„ „ Narciarski	152	10.000	174	10.203	200	18.000	250	23.000
„ „ Kolarski	126	4.931	104	5.720	120	7.000	120	7.000
„ „ Lawn-Tennisowy	86	3.843	67	2.516	96	2.879	99	3.550
„ „ Łyżwiarski	18	1.300	22	4.400	30	3.423	38	3.500
„ „ Pływacki	73	3.051	78	3.614	88	5.000	85	5.101
„ „ Szermierczy	16	400	20	523	23	514	23	514
„ „ Bokserski	100	4.500	124	4.701	139	4.978	141	5.464
„ „ Motocyklowy	53	1.080	38	1.000	—	—	45	1.757
„ „ Jeździecki	48	1.200	25	1.000	28	4.657	29	5.406
„ „ Piłki Ręcznej	242	8.924	201	8.031	255	9.900	315	9.911
„ „ Kajakowców	50	7.000	62	7.500	86	3.341	101	3.500
„ „ Łuczników	100	3.000	150	3.500	187	3.200	200	6.000
„ „ Tenisa Stołowego	132	2.565	150	2.845	145	4.100	157	4.320
„ „ Strzelectwa Sport.	—	—	686	18.000	750	20.000	923	21.063
„ „ Żeglarski	15	810	18	800	19	1.000	20	1.000
„ „ Hokeja na Lodzie	66	1.250	87	1.854	87	2.469	87	2.500
„ „ Hokeja na Trawie	8	600	6	150	7	399	6	515
„ „ Atletyczny	85	1.234	63	1.676	55	5.000	56	5.406
„ „ Sportowy Głuchon.	6	110	6	100	6	100	8	152
Automobilklub Polski	8	2.500	8	1.000	9	3.000	10	4.000

[1]) Wykaz ten obejmuje jedynie członków Sokoła zgłoszonych do Z. Z. Sokół posiada jednak również kilkadziesiąt tysięcy niezgłoszonych członków. Poza tym Związkowi warszawskiemu podlega 112 gniazd i 5.000 członków we Francji.

SPORT POLSKI W CYFRACH.

Urządzenia sportowe w Polsce.

Rodzaj urządzeń	1933	1934	1935	1936
Boiska do gier z bieżnią okólną	475	484	530	547
Boiska do gier wielkich bez bieżni	950	976	1.056	1.097
Place do małych gier sportowych	4.258	4.415	6.703	7.244
Boiska gimnastyczne	475	535	852	867
Korty tenisowe	1.724	1.765	1.853	1.861
Ogrody jordanowskie	67	110	167	202
Sale gimnastyczne i hale sportowe	999	1.030	1.110	1.149
Pływalnie letnie	60	186	250	293
Pływalnie zimowe	13	14	14	15
Przystanie wiośl. i stanice kajakowe	171	192	217	238
Skocznie narciarskie	28	31	31	35
Lodowiska i tory łyżwiarskie	215	264	576	591
Boiska hokejowe	57	65	81	124
Tory kolarskie	18	18	18	21
Obozy stałe	17	28	30	—
Schroniska turystyczne	69	81	102	113
Poradnie sportowo-lekarskie	51	58	58	65
Świetlice sportowe	3.300	6.243	—	—
Parki sportowe (ponad 3 ha)	38	54	54	54
Ośrodki narciarskie	2	3	3	3

Uwaga: Na podstawie danych P. U. W. F.

SKOCZNIA NARCIARSKA NA KROKWI W ZAKOPANEM

Związki (Stan na 1.I.1937)	Ilość rozegranych imprez w roku	Ilość kursów i obozów	Liczba instruktorów	Urządzenia sportowe Związków
P. Z. T. G. Sokół	99	339		Sokolni — 179, boisk — 159, strzelnic — 36.
P. Zw. Strzel. Sport.	781		400	Strzelnic 3.000
P. Z. P. N.	14.200	4	156	Boisk 420
P. Z. L. A.	501	3	111	Bieżni i boisk l. a. 200
P. Zw. Tow. Wiośl.	15	3	22	Przystani letnich — 65 zimowych— 10, torów regat. — 3
P. Zw. Narc.	104	276	1100	50 urządzeń narc. z tego 27 skoczni
P. Zw. Kolarski	48			Torów beton. —5, ziemnych—28
P. Zw. Lawn-Tenis	76			Kortów — 400
P. Zw. Łyżwiarski	13	4	12	Torów łyżw. i lodowisk 32
P. Zw. Pływacki	79	12	167	Pływalń otw. — 97, kryt. — 14
P. Zw. Szermierczy	40	3	13	14 urządzeń klubowych
P. Zw. Bokserski	546	2	96	—
P. Zw. Piłki Ręczn.	3.950	11	70	—
P. Zw. Żeglarski	15	—	—	Yachtów —30, yoli — 75
P. Z. H. L.	55			Torów hokejowych — 30
P. Zw. Atlet.	202	4	79	—
P. Zw. Motocykl.	122	18		Torów beton.—3, ziemn.—3, żużl.—1
P. Z. H. na Trawie	108	1	8	
P. Zw. Jeździecki	66	—		22 stadiony hippiczne i 20 ujeżdżalni
P. Zw. Kajakowy	23		33	Stanic—118, przystani—18, schronów — 143
P. Zw. Łuczniczy	87	22	29	Strzelnic—187, z tego 15 stałych
P. Zw. Ten. Stoł.	372	—		—
P. Zw. S. Głuchom.	28	—		—
Automobilklub Pol.	—	—		—

Uwaga: Na podstawie danych Z. Z.

Liczba sportowców w Polsce.

Rok	Ogółem sportowców	Mężczyzn	Kobiet
1932	289.900	255.600	34.300
1933	359.500	312.800	46.800
1934	458.900	396.700	62.200
1935	473.200	381.400	91.800
1936	470.700	367.600	103.100

Liczba klubów i stowarzyszeń sportowych.

Rok	Ogółem stow. sportowych	Organ. męskie	Stow. kobiece
1932	5.259	4.347	912
1933	6.705	5.384	1.321
1934	7.317	5.622	1.695
1935	8.081	—	—
1936	9.957	—	—

Wychowanie fizyczne w cyfrach.

Wyszczególnienie	1932	1933	1934	1935
Liczba instruktorów w. f.	4.454	5.327	6.423	6.200
Męskich kursów w. f.	456	470	516	—
Żeńskich kursów w. f.	42	48	65	—
Męskich obozów letnich	72	87	97	—
Żeńskich obozów letnich.	330	483	556	—
Uczestników kursów w. f.	14.700	15.000	18.000	—
Uczestniczek kursów w. f.	1.300	1.200	1.300	—
Uczestników obozów letnich	15.400	15.600	18.500	—
Uczestniczek obozów letnich	9.600	15.600	24.600	—
Lekarzy sportowych	—	—	1.296	—
Badanych sportowców.	—	52.000	96.000	122000

Uwaga: Na podstawie danych P. U. W. F. ogłoszonych częściowo w Roczniku Statystycznym G. U. S.

Państwowa Odznaka Sportowa.

Ilość zdobytych odznak w latach 1931 — 1935.

Ogólna liczba zdobytych P. O. S.	1931	1932	1933	1934	1935
	16.448	161.170	310.190	339.289	337.995
Z tego ludność cywilna zdobyła (poza wojskiem i szkołą)	2.927	43.775	141.373	188.344	150.271
m. st. Warszawa	68	1.811	6.290	4.675	8.019
Warszawskie Wojew.	156	3.955	11.553	12.151	9.544
Łódzkie	50	3.200	9.016	13.025	9.362
Kieleckie	147	1.835	7.254	10.427	8.682
Lubelskie	193	4.025	5.891	10.565	9 .791
Białostockie	281	2.697	6.638	9.027	5.695
Wileńskie	121	1.247	4.181	6.261	3.238
Nowogródzkie	33	1.023	2.627	4.014	3.415
Poleskie	80	1.443	3.161	4.515	3.051
Wołyńskie	76	1.881	4.372	7.609	6.635
Poznańskie	155	7.811	22.719	18.181	12.239
Pomorskie	385	4.335	13.089	18.368	13.371
Śląskie	383	2.490	22.961	37.453	32.545
Krakowskie	30	787	6.891	9.287	8.797
Lwowskie	714	3.378	8.572	14.184	9.801
Stanisławowskie	4	980	3.309	3.272	2.247
Tarnopolskie	51	821	2.789	5.330	3.839

REKORDY, KLASYFIKACJE I MISTRZOSTWA

25

Automobilizm.

Światowe rekordy automobilowe.

Rekord największej szybkości.

Data	Kierowca	Maszyna	Przeciętna szybk. na godz.
17-5-1922	Lee Gutness	Sunbeam	215 km 250
6-7-1924	Rene Thomas	Delage	230 km 548
12-7-1924	Eldridge	Fiat	234 km 986
25-9-1924	Campbell	Sunbeam	235 km 217
21-7-1925	Campbell	Sunbeam	242 km 800
16-3-1926	Segrave	Sunbeam	245 km 149
27-4-1926	Parry-Thomas	Thomas Special	272 km 458
28-4-1926	Parry-Thomas	Thomas Special	275 km 229
4-2-1927	Campbell	Napier-Campbell	281 km 447
29-3-1927	Segrave	Sunbeam	326 km 678
11-3-1929	Segrave	Irving-Napier	372 km 478
5-2-1931	Campbell	Napier-Campbell	396 km 040
24-2-1932	Campbell	Napier-Campbell	404 km 494
22-2-1933	Campbell	Campbell special	438 km 490
7-3-1935	Campbell	Campbell special	444 km 444
3-9-1935	Campbell	Campbell special	485 km 175

Rekord polski należy do inż. Liefelda i wynosi 184 klm 673 m.

Światowy rekord jazdy godzinnej.

Data	Kierowca	Maszyna	Kilometrów przejechanych
15-12-1913	Percy Lambert	Talbot	165 km 760
12- 4-1913	Jules Goux	Peugeot	170 km 588
10-10-1913	J. Chassagne	Sunbeam	173 km 727
17-11-1924	J. G. P. Thomas	Leyland-Thomas	175 km 564
14- 7-1925	J. G. P. Thomas	Leyland-Thomas	178 km 144
31- 8-1925	Ortmans	Panhard	185 km 736
25- 3-1926	Ortmans	Panhard	193 km 507
21-10-1926	J. G. P. Thomas	Leyland-Thomas	195 km 925
31-12-1926	E. A. Eldridge	Miller	203 km 725
27- 5-1927	C. Marchand	Voisin	206 km 558
6- 4-1932	G. E. T. Eyston	Panhard	210 km 392
5- 5-1933	Czaykowski	Bugatti	213 km 839
4- 2-1934	G. E. T. Eyston	Panhard	214 km 064
6- 3-1934	Hans Stuck	Auto-Union	217 km 106
2- 7-1935	D. A. Jenkins	Duesenberg	230 km 826
11- 7-1935	John Cobb	Napier-Railton	237 km 572
6- 8-1935	D. A. Jenkins	Duesenberg	244 km 855
16- 9-1935	G. E. T. Eyston	Eyston-Rolls-Royce	256 km 368
9-1936	John Cobb	—	269 km 887
9-1936	D. A. Jenkins	—	275 km 100

Statystyka motoryzacyjna Polski.

Rodzaj pojazdów mechanicznych	Na terenie całej Polski	Wojew. Białostockie	Kielekie	Krakowskie	Lubelskie	Lwowskie	Łódzkie	Nowo-gródzkie	Poleskie	Pomorskie	Poznańskie	Śląskie	Stanisła-wowskie	Tarnopol-skie	Warszaw-skie	m. st. War-szawa	Wileńskie	Wołyńskie
W dn. 1.I. 1937 r. było ogółem w Polsce pojazdów mech.	37.468	714	1.609	2.560	961	2.113	3.091	312	260	3.541	6.063	4.387	409	255	2.064	7.813	650	466
w tym samoch.	27.426	435	1.161	1.811	707	1.722	2.347	220	193	2.545	4.553	2.965	290	179	1.454	6.159	400	285
samoch. ciężar.	5.545	128	238	346	131	263	461	29	24	658	865	679	37	19	354	1.197	82	34
autobusów . .	1.543	46	96	92	108	87	163	33	17	89	207	98	15	7	119	239	67	60
taksówek . .	4.453	68	130	239	56	377	358	31	18	361	541	162	60	19	115	1.834	66	18
motocykli . .	8.898	251	386	641	194	492	646	73	53	940	1.360	1.295	99	65	543	1.456	250	154
na 1 poj. mech. przypada miesz.	900	2.463	1.951	957	2.746	1.437	907	3.666	4.711	328	371	315	3.836	6.674	1.311	160	2.120	4.828
przyrost ogólny pojazdów mech. w r. 1936 . .	3.339	39	24	198	101	131	236	31	8	222	375	462	24	6	232	1.077	132	41

Uwaga! Dnia 1 lipca 1937 r. liczba pojazdów mechanicznych wzrosła do 42.048, z tego 30.708 samochodów, 10.162 motocykli i 1.178 innych pojazdów. Jeden pojazd mechaniczny przypadał na 840 mieszkańców.

Statystyka samochodów.

	Na 1 samochód przypada mieszkańców	Na 100 klm kw. powierzchni przypada samochod.
w Ameryce	5	303
„ Francji	22	343
„ Anglii	26	711
„ Danii	29	270
„ Argentynie	37	—
„ Szwecji	41	—
„ Szwajcarii	43	239
„ Belgii	44	623
„ Norwegii	52	—
„ Holandii	57	405
„ Niemczech	73	185
„ Finlandii	110	—
„ Włoszech	119	102
„ Czechosłowacji	134	77
„ Meksyku	157	—
„ Austrii	171	47
„ Portugalii	206	—
„ Estonii	372	—
„ Grecji	413	—
„ Egipcie	496	—
na Węgrzech	501	—
na Łotwie	560	—
w Rumunii	648	12
„ Turcji	750	—
„ Z. S. R. R.	830	—
„ Polsce	840	7
na Litwie	1.230	—
w Jugosławii	1.270	—

Liczba samochodów na świecie.

Ogółem na świecie	37.451.798
W Europie	7.271.203
W Ameryce	28.284.309
W Afryce	471.769
W Azji	534.715
W Australii i N. Zelandii	889.804

Z państw najwięcej samochodów posiadają Stany Zjednoczone A. P. — 22.575.000 przed Anglią — 1.505.000 samochodów.

Najlepsi automobiliści świata.

1.	Rosemeyer	6.	Delius
2.	Tazio Nuvolari	7.	Brivio
3.	Rudolf Caracciola	8.	Farina
4.	Achiles Varzi	9.	Luigi Fagioli
5.	Hans Stuck	10.	Tadini

BOKS.

Mistrzowie boksu amatorskiego na rok 1937.

Waga	Mistrz świata (Olimpiada)		Mistrz Europy		Mistrz Polski	
Musza	Kaiser	Niemcy	Enekes	Węgry	Rundstein	Warszawa
Kogucia	Sergo	Włochy	Sergo	Włochy	Koziołek	Poznań
Piórkowa	Casanovas	Argentyna	Polus	Polska	Chrostek	Kraków
Lekka	Harangi	Węgry	Nürenberg	Niemcy	Woźniakiewicz	Łódź
Półśrednia	Suvio	Finlandia	Murach	Niemcy	Sipiński	Poznań
Średnia	Despeaux	Francja	Chmielewski	Polska	Pisarski	Warszawa
Półciężka	Michelot	Francja	Musina	Włochy	Szymura	Poznań
Ciężka	Runge	Niemcy	Standberg	Szwecja	Piłat	Śląsk

Mistrzowie boksu zawodowego.

Waga	Mistrz świata		Mistrz Europy		Mistrzowie świata Międzyn. Federacji Europ.	
Musza	Benny Lynch	Anglia	Weiss	Austria	Angelman	Francja
Kogucia	Sixto Escobar	Ameryka	Petit Biquet	Belgia	Sangchili	Hiszpania
Piórkowa	Pete Sarron	Ameryka	Maurice Holzer	Francja	Mike Belloise	Ameryka
Lekka	Lou Ambers	Ameryka	Tamagnini	Włochy	Barney Ross	Ameryka
Półśrednia	Barney Ross	Ameryka	Wauters	Belgia	vacat	—
Średnia	Freddie Steele	Ameryka	Marcel Thil	Francja	Marcel Thil	Francja
Półciężka	John Lewis	Ameryka	Gustav Roth	Belgia	Gustaw Roth	Belgia
Ciężka	Joe Louis	Ameryka	Koelblin	Niemcy	vacat	—

Klasyfikacja najlepszych bokserów świata.

Kolejn.	Musza	Kogucia	Piórkowa	Lekka	Półśrednia	Średnia	Półciężka	Ciężka
	Klasyfikacja Narodowej Komisji Bokserskiej Ameryki							
1	S. Montana	S. Escobar	Pete Sarron	Lou Ambers	Barney Ross	Freddie Steele	J. H. Lewis	J. Braddock
2	J. Warnock	H. Jeffra	F. Miller	Eddie Coole	C. Garcia	T. Yarosz	Bob Olin	M. Schmeling
3	B. Lynch	B. Sangchili	Armstrong	P. Montanez	J. Carroll	K. Overlin	Al. Gainer	Joe Louis
4	Syd Parker	F. Martin	Arizmundi	del Genio	J. Mc. Larnin	Apostoli	Len Harvey	J. Trammel
5	Peter Kane	T. Morina	Belloise	E. Venturi	J. Janazzo	L. Brouillard	Mc. Avoy	Al. Ettore
6	P. Miligan	Lou Salica	Mc. Groarty	A. Spoldi	Jimmy Leto	Krieger	Lesnevich	L. Haynes
7	E. Weiss	Quintana	Tarleton	L. Stevens	Gustav Eder	Babe Risko	C. Barth	Bob Pastor
8	S. Frisco	J. Morgan	D. Corbert	N. Quarles	C. Locatelli	Marcel Thil	Ray Actis	A. Godoy
9	C. Gregerson	J. Mendiola	Ringhtuare	W. Rammey	Coesa Kid	Henneberry	Lenhardt	S. Walker
10	Angelman	J. King	Camaretta	J. Ferrando	F. Zivic	Rankin		Al. Mc Coy
	Klasyfikacja „The Ring”							
1	B. Lynch	S. Escobar	Pete Sarron	Lou Ambers	Barney Ross	Freddie Steele	J. H. Lewis	M. Schmeling
2	S. Montana	H. Jeffra	Armstrong	P. Montanez	J. Carroll	Marcel Thil	Al Gainer	Joe Louis
3	Pete Kane		Belloise	Canzoneri	J. Mc Larnin		Leo Kelly	J. Braddock
4			F. Miller	E. Venturi	C. Garcia		Mc Avoy	Baerlund

Uwaga: Klasyfikacje są nieoficjalne i mają jedynie charakter orientacyjny. Obie klasyfikacje odzwierciadlają stan na 1 stycznia 1937 r.

Klasyfikacja państw w boksie.

Kolejność	Mistrzostwa świata (Olimpiada)	Mistrzostwa Europy	Mistrzostwa drużynowe Polski	
1.	Niemcy	POLSKA	Warta	Poznań
2.	Argentyna	Włochy	I. K. P.	Łódź
3.	Francja	Niemcy	Okęcie	Warszawa
4.	Włochy	Węgry	H. C. P.	Poznań
5.	Węgry	Szwecja		

Uwaga: Klasyfikacja mistrzostw świata, za r. 1936, Polski i Europy za r. 1937.

Najlepsi bokserzy świata i Polski.

Kolejność	Najlepsi pięściarze świata wszystkich czasów	Najlepsi bokserzy polscy
1.	Fitzimmons	Chmielewski
2.	Jeffries	Kajnar
3.	Joe Louis	Rotholc
4.	Corbett	Czortek
5.	Tunney	Polus
6.	Dempsey	Piłat
7.	Sullivan	Sobkowiak
8.	Johnson	Majchrzycki
9.	Jackson	Sipiński
10.	Langford	Woźniakiewicz

Uwaga: Najlepsi pięściarze świata zostali ustaleni na podstawie ankiety prasy amerykańskiej; klasyfikacja bokserów polskich na podstawie plebiscytu „Przeglądu Sportowego”. Obie klasyfikacje mają jedynie charakter orientacyjny i pochodzą z końca 1936 r.

CIĘŻKOATLETYKA.

Mistrzostwa atletyczne świata, Europy i Polski.

Wagi	Mistrzostwo świata (Olimpiada)			Mistrzostwo Europy			Mistrzostwo Polski		
Zawody zapaśnicze									
Kogucia	Lörincz	Węgry		Pertunen	Finlandia		Rokita	Warszawa	
Piórkowa	Yasar Erkan	Turcja		Philajamäki	Finlandia		Świętosławski	Warszawa	
Lekka	Koskela	Finlandia		Koskela	Finlandia		Ślązak	Warszawa	
Półśrednia	Svedberg	Szwecja		Schäfer	Niemcy		Hinc	Łódź	
Średnia	Johansson	Szwecja		Johansson	Szwecja		Kryszmalski	Śląsk	
Półciężka	Cadier	Szwecja		Akerlind	Szwecja		Jakubowski	Łódź	
Ciężka	Palusalu	Estonia		Palusalu	Estonia		Kozerski	Warszawa	
Podnoszenie ciężarów									
Kogucia	—	—	—	—	—	—	Matuszewski	Poznań	212,5
Piórkowa	Terlazzo	Ameryka	312,5	Walter	Niemcy	297,5	Niedzielski	Śląsk	260
Lekka	Mesbah	Egipt	342,5	Jansen	Niemcy	325	Kreuzstein	Łódź	270
Średnia	Touny	Egipt	387,5	Ismayr	Niemcy	360	Sadłowski	Warszawa	302,5
Półciężka	Hostin	Francja	372,5	Hostin	Francja	370	Kaszuba	Śląsk	282,5
Ciężka	Manger	Niemcy	410,0	Manger	Niemcy	395	Jałkiewicz	Łódź	267.

Mistrzostwa atletyczne świata, Europy i Polski.

Wagi	Mistrzostwo świata (Olimpiada)		Mistrzostwo Europy		Mistrzostwo Europy w Jiu-Jitsu	
	Styl wolno-amerykański					
Kogucia	Zombori	Węgry	Nizzola	Włochy	—	—
Piórkowa	Philajamäki	Finlandia	Philajamäki	Finlandia	Stenzel	Niemcy
Lekka	Karpati	Węgry	Karpati	Węgry	Wittwer	Niemcy
Półśrednia	Lewis	Ameryka	Anderson	Szwecja	—	—
Średnia	Poilve	Francja	Johanson	Szwecja	Lehmann	Niemcy
Półciężka	Fridell	Szwecja	Vieragh	Węgry	Webbe	Niemcy
Ciężka	Palusalu	Estonia	Hegglin	Szwajcaria	Gasch	Niemcy

Klasyfikacja państw w atletyce.

Kolejność	Klasyfik. państw świata			Klasyfikacja państw Europy				Najlepsi atleci polscy
	Zapasy	Podn. cięż.	Styl wolny	Zapasy	Podn. cięż.	Styl wolny	Jiu-Jitsu	
1.	Szwecja	Egipt	Ameryka	Niemcy	Niemcy	Węgry	Niemcy	Ślązak (Warsz.)
2.	Finlandia	Niemcy	Węgry	Szwecja	Francja	Szwecja	Czechosł.	Szajewski (War.)
3.	Niemcy	Ameryka	Szwecja	Finlandia	Austria	Szwajcaria	Węgry	Kryszmalski (Śl.
4.	Estonia	Francja	Estonia	Dania	Anglia	Niemcy	Łotwa	Neuff (Warsz.)
5.	Węgry	Austria	Niemcy	Czechosł.	Czechosł.	Finlandia	—	Rokita (Warsz.)
6.	Turcja	Czechosłow.	Francja	—	—	—	—	Hinc (Łódź)
7.	Czechosłow.	Estonia	Czechosłow.	—	—	—	—	Neubauer (W-wa)
8.	Łotwa	—	Turcja	—	—	—	—	—

Uwaga: Klasyfikacja państw świata na podstawie wyników olimpijskich, państw Europy na podstawie wyników mistrzostw Europy, atletów polskich na podstawie listy wiceprezesa PZA. Ziółkowskiego.

Rekordy polskie w podnoszeniu ciężarów.

Wagi	Rekordzista		Kg.
Trójbój olimpijski			
Kogucia	Wajngarten	Łódź	250
Piórkowa	Michel	Śląsk	252,5
Lekka	Zagórzycki	Pomorze	280
Średnia	Odrowąż-Pieniążek	Śląsk	295
Półciężka	Mainka	Śląsk	310
Ciężka	Mainka	Śląsk	330
Rwanie jednorącz			
Kogucia	Wajngarten	Łódź	55
Piórkowa	Ignatowicz	Łódź	57,5
Lekka	Stylec	Śląsk	65
Średnia	Winnykamień	Łódź	70
Półciężka	Mainka	Śląsk	72,5
Ciężka	Kałek	Poznań	75
Podrzut jednorącz			
Kogucia	Wajngarten	Łódź	65
Piórkowa	Dobiczek	Śląsk	65
Lekka	Koss	Śląsk	70
Średnia	Pieczka	Śląsk	80
Półciężka	Hinc	Łódź	80
Ciężka	Wesołowski	Śląsk	80
Wyciskanie oburącz			
Kogucia	Głowacki	Kraków	77,5
Piórkowa	Nalewajski	Warszawa	85
Lekka	Zagórzycki	Pomorze	85
Średnia	Spytkowski	Kraków	87,5
Półciężka	Gęstwiński	Pomorze	95
Ciężka	Mainka	Śląsk	102,5
Rwanie oburącz			
Kogucia	Wajngarten	Łódź	75
Piórkowa	Russek	Śląsk	82,5
Lekka	Frychel	Śląsk	85
Średnia	Kaszuba	Śląsk	95
Półciężka	Gęstwiński	Pomorze	97,5
Ciężka	Mainka	Śląsk	102,5
Podrzut oburącz			
Kogucia	Wajngarten	Łódź	100
Piórkowa	Łażny	Łódź	107,5
Lekka	Eichhorn	Śląsk	115
Średnia	Odrowąż	Śląsk	122,5
Półciężka	Gęstwiński	Pomorze	122,5
Ciężka	Mainka	Śląsk	132,5

Rekordy świata w podnoszeniu ciężarów.

Wagi	Rekordzista		Kg
Trójbój olimpijski			
Piórkowa	Terlazzo	Ameryka	312 5
Lekka	Mesbah	Egipt	342,5
Średnia	Touny	Egipt	387,5
Półciężka	Hostin	Francja	372,5
Ciężka	Manger	Niemcy	410,0
Rwanie prawą			
Piórkowa	Baril	Francja	76
Lekka	Haas	Austria	85
Średnia	Lachmann	Austria	92,5
Półciężka	Hala	Austria	95
Ciężka	Rigoulot	Francja	101
Rwanie lewą			
Piórkowa	Schweiger	Niemcy	75
Lekka	Schweiger	Niemcy	82,5
Średnia	Huttner	Niemcy	87
Półciężka	Gietl	Niemcy	90
Ciężka	Riess	Niemcy	95
Podrzut prawą			
Piórkowa	Rosinek	Austria	92,5
Lekka	Haas	Austria	107,5
Średnia	Haas	Austria	112,5
Półciężka	Hünenberger	Szwajcaria	107,5
Ciężka	Hünenberger	Szwajcaria	113,5
Podrzut lewą			
Piórkowa	Rosinek	Austria	84
Lekka	Jaquenoud	Szwajcaria	92,5
Średnia	Bührer	Niemcy	100
Półciężka	Bierwirth	Niemcy	100
Ciężka	Jägle	Niemcy	107
Wyciskanie oburącz			
Piórkowa	Wölpert	Niemcy	95,5
Lekka	Fein	Austria	106
Średnia	Touny	Egipt	117,5
Półciężka	Deutsch	Niemcy	113,5
Ciężka	Manger	Niemcy	139

Rekordy świata w podnoszeniu ciężarów.

Wagi	Rekordzista		kg
Rwanie oburącz			
Piórkowa	Walter	Niemcy	96,5
Lekka	Fein	Austria	110
Średnia	Touny	Egipt	120
Półciężka	Hostin	Francja	122
Ciężka	Walker	Anglia	135
Podrzut oburącz			
Piórkowa	Richter	Austria	126
Lekka	Attia	Egipt	141,5
Średnia	Touny	Egipt	152,5
Półciężka	Hostin	Francja	157
Ciężka	Nosseir	Egipt	167

GRY SPORTOWE.

Mistrzostwa świata w grach sportowych.

Kolejność	Koszykówka męska (Olimpiada)	Koszykówka kob. (Igrzyska kobiece)	Piłka ręczna (Olimpiada)
1.	Ameryka	Francja	Niemcy
2.	Kanada	Ameryka	Austria
3.	Meksyk	**Polska**	Szwajcaria
4.	**Polska**		Węgry
5.	Filipiny		Rumunia
6.	Urugwaj		Ameryka

Mistrzostwa Polski w grach sportowych na r. 1936/37.

Konkurencja	Mistrz Polski		Wicemistrz	
Koszykówka męska	A. Z. S.	Poznań	K. P. W.	Poznań
,, kob.	A. Z. S.	Warszawa	Polonia	Warszawa
Siatkówka męska	Polonia	Warszawa	A. Z. S.	Warszawa
,, kob.	H. K. S.	Łódź	A. Z. S.	Warszawa
Szczypiorniak	Chorzów	Chorzów	Pogoń	Katowice
Hazena	I. K. P.	Łódź	A. Z. S.	Warszawa
Palant	Kościuszko	Śląsk	Żwirko	Śląsk

GIMNASTYKA.

Gimnastyczne mistrzostwa świata i Polski

Kolejność	Konkurencje męskie		Konkurencje kobiece	
	Indywidualne mistrzostwa świata			
1.	Schwarzmann	Niemcy	Meyer	Niemcy
2.	Mack	Szwajcaria	Bürger	"
3.	Frey	Niemcy	Sohnemann	"
4.	Hudec	Czechosłowacja	Carruccio	Ameryka
5.	Reusch	Szwajcaria	Foltova	Czechosłowacja
6.	Uosikkinnen	Finlandia	Dekanowa	Czechosłowacja
7.	Volz	Niemcy	Vermirovska	Czechosłowacja
8.	Stadel	"	Frölian	Niemcy
9.	Savolainen	Finlandia	Caputo	Ameryka
10.	Steinemann	Szwajcaria	Bärwirth	Niemcy
11.	Bach	"	Csillik	Węgry
12.	Guglielmetti	Włochy	Pöhlsen	Niemcy
13.	Bachmann	Szwajcaria	Toth	Węgry
14.	Miez	"	SIEROŃSKA	POLSKA
15.	Beckert	Niemcy	Nagy	Węgry

kolejność	Konkurencje męskie		Konkurencje kobiece	
	Drużynowe mistrzostwa świata			
1.	Niemcy		Niemcy	
2.	Szwajcaria		Czechosłowacja	
3.	Finlandia		Węgry	
4.	Czechosłowacja		Jugosławia	
5.	Włochy		POLSKA	
6.	Jugosławia		Ameryka	
7.	Węgry		Włochy	
8.	Francja		Anglia	
9.	Japonia		—	
10.	Ameryka		—	
	Mistrzostwa Polski			
1.	Dołowy	Warszawa	Majowska	Brynów
2.	Breguła	Bogucice	Skirlińska	Kraków
3.	Gryszka	Chorzów	Sierońska	Świętochłowice
4.	Szlosarek	Orzegów	Noskiewiczówna	Warszawa
5.	Pradela	Siemianowice	Osadnikówna	Załęże
6.	Lewicki	Kraków	Stępińska	Kraków
7.	Rost	Świętochłowice	Cichecka	Warszawa
8.	Balcarek	Bogucice	Wojciechowska	Dębica
9.	Garstka	Poznań	Lubańska	Warszawa
10.	Bettyna	Bydgoszcz	Budniewska	Świętochłowice

HIPPIKA.

Rekordy jeździeckie.

Rodzaj rekordu	Rekord świata			Rekord Polski	
Skok na wysokość	de Castries	Francja	2,38	Dąbski-Nerlich	1.95
Skok na szerokość	de Royer	Francja	7,50	—	

W klasyfikacji państw (na podstawie wyników olimpijskich) pierwsze miejsce w hippice zajmują Niemcy przed Polską, Ameryką, Rumunią, Francją i Holandią.

HOKEJ.

HOKEJ NA LODZIE.

Mistrzostwa świata i Polski na r. 1937.

Kolej.	Mistrzostwa świata	Mistrzostwa Polski	
1	Kanada	Cracovia	Kraków
2	Anglia	Warszawianka	Warszawa
3	Szwajcaria	K. T. H.	Krynica
4	Niemcy	A. Z. S.	Warszawa
5	Węgry	Czarni	Lwów
6	Czechosłowacja	A. Z. S.	Poznań
7	Francja	—	—
8	Polska	—	—

Historia hokejowych mistrzostw świata.

Rok	Miejsce rozgrywek	Mistrz świata	Wicemistrz świata	Trzecia drużyna
1924	Chamonix	Kanada	Ameryka	Anglia
1928	St. Moritz	Kanada	Szwecja	Szwajcaria
1930	Chamonix	Kanada	Niemcy	Szwajcaria
1931	Krynica	Kanada	Ameryka	Austria
1932	Lale Placid	Kanada	Ameryka	Niemcy
1933	Praga	Ameryka	Kanada	Czechosłowacja
1934	Mediolan	Kanada	Ameryka	Niemcy
1935	Davos	Kanada	Szwajcaria	Anglia
1936	Garmisch	Anglia	Kanada	Ameryka
1937	Londyn	Kanada	Anglia	Szwajcaria

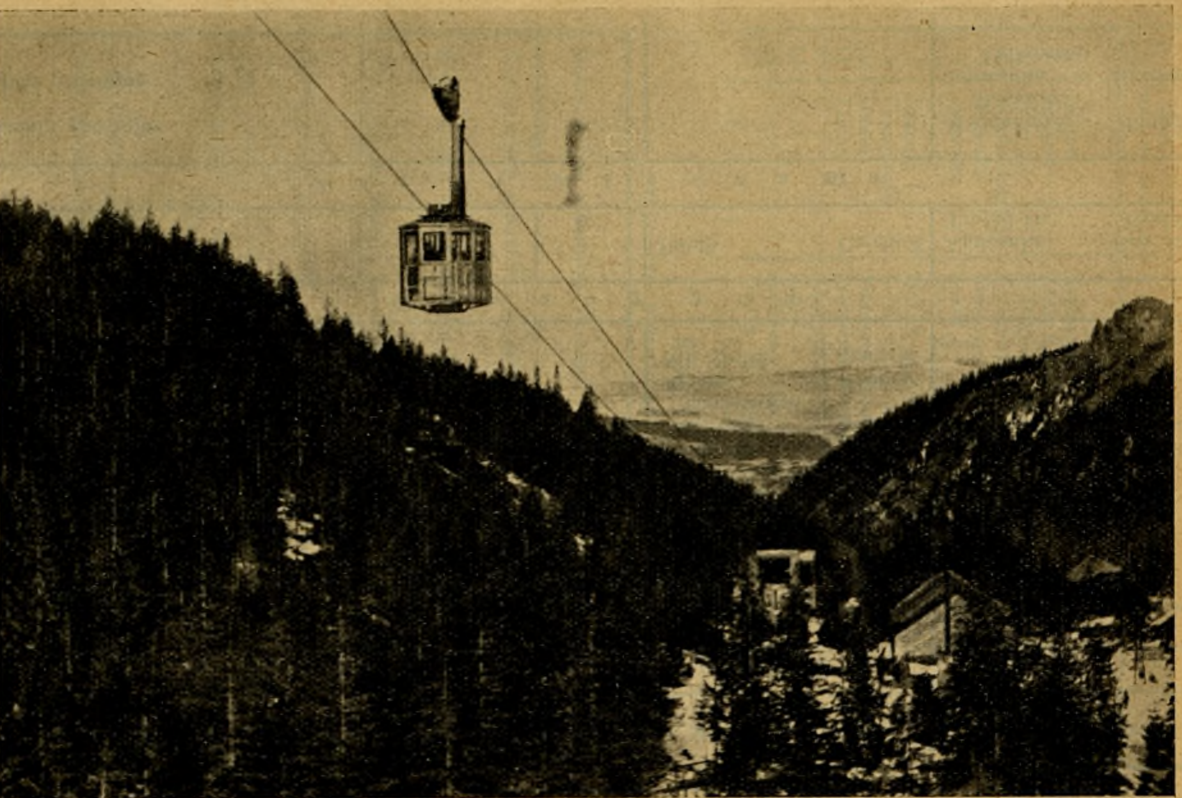
HOKEJ NA TRAWIE.

Mistrzostwa świata, Europy i Polski na r. 1936.

Kolejność	Mistrz. Świata (Olimpiada)	Mistrz. Europy (nieoficjalne)	Mistrzostwa Polski	
1.	Indie ang.	Anglia	W. K. S.	Poznań
2.	Niemcy	Niemcy	Czarni	Poznań
3.	Holandia	Holandia	Zuchowaci	Poznań
4.	Francja	Hiszpania	Warta	Poznań

HOKEJ NA WROTKACH.

Mistrzem Europy jest Anglia, 2) Włochy, 3) Portugalia, 4) Szwajcaria, 5) Niemcy, 6) Francja, 7) Belgia.

KOLEJKA LINOWA NA KASPROWY WIERCH POD ZAKOPANEM

KAJAKARSTWO.

Kajakowe mistrzostwa świata, Europy i Polski.

Konkurencja	Mistrzostwa świata (Olimpiada)		Mistrzostwa Europy		Mistrzostwa Polski	
Konkurencje męskie						
Kajaki jedynki 1.000 m.	Hradetzky	Austria	Hradetzky	Austria	Sobieraj	Poznań
Kajaki jedynki 10.000 m.	Krebs	Niemcy	Krebs	Niemcy	—	—
Kajaki podwójne 1.000 m	Kainz-Dorfner	Austria	Kainz-Dorfner	Niemcy	—	—
Kajaki podwójne 10.000 m	Wevers-Landen	Niemcy	Wevers-Landen	Niemcy	—	—
Kanadyjki jedynki 1.000 m	Amyot	Kanada	Amyot	Kanada	—	—
Kanadyjki podwójne 1.000 m	Russ-Felix	Czechosł	Russ-Felix	Czechosł.	—	—
Kanadyjki podwójne 10.000 m	Motte-Skrdlaut	Czechosł.	Mottl-Skrdlaut	Czechosł.	—	—
Składaki jedynki 10.000 m	Hradetzky	Austria	Hradetzky	Austria	Müunich	Kraków
Składaki podwójne 10.000 m	Johansson—Bladstroem	Szwecja	Johansson—Bladstroem	Szwecja	Müunich — Łacheta	Kraków
Kajaki czwórki	—	—	Niemcy	Niemcy	—	—
Kajaki żaglowe	—	—	Nils Holm	Szwecja	—	—
Zawody pań						
Kajaki jedynki	—	—	Pavlis	Czechosł.	Lanżanka	Grudziądz
Składaki jedynki	—	—	—	—	Trojańska	Kraków
Osady mieszane						
Składaki podwójne	—	—	—	—	Włodarczyk — Trojańska	Kraków
Kajaki podwójne	—	—	—	—	Lonżanka — Falkowski	Grudziądz

Klasyfikacja państw w zawodach kajakowych.

Kolejność	Klasyfikacja państw świata	Klasyfikacja klubów polskich		
1	Niemcy	Kolejowe Przysp. Wojsk.	Kraków	184 pkt
2	Austria	Klub Kajakowców	Toruń	167 ,,
3	Szwecja	Policyjny Klub Sportowy	Kraków	89 ,,
4	Czechosłowacja	Pocztowe Przysp. Wojsk.	Bydgoszcz	83 ,,
5	Holandia	Towarzyst. Urzęd. Miejsk.	Kraków	45,5,,
6	Ameryka	Sokół I	Grudziądz	41,5,,
7	Kanada	Klub Kajakowy	Katowice	35 ,,
8	Francja	Hufiec Harcerski	Oświęcim	33,5,,
9	Szwajcaria	L. K. S. ,,Lechia"	Lwów	30,5,,
10	Dania	Pierwszy Pozn. Klub Kajak.	Poznań	30 ,,
11	Finlandia	Pocztowe Przysp. Wojsk.	Katowice	28,5,,
12	—	Akademicki Zw. Sportowy	Lwów	28 ,,
13	—	Sokół	Jarosław	27 ,,
14	—	Kolejowe Przysp. Wojsk.	Lwów	24 ,,
15	—	Wojsk. Kl. Sport. ,,Wawel"	Kraków	22,5,,

KOLARSTWO.

Mistrzowie kolarscy świata i Polski na rok 1936.

Mistrz świata amatorów na torze . .	1) Van Vliet	Holandia
	2) Georget	Francja
	3) Collard	Belgia
Mistrz świata amatorów na szosie. .	1) Buchwalder	Szwajcaria
	2) Weber	Szwajcaria
	3) Favalle	Włochy
Mistrz świata zawodowców na torze .	1) Scherens	Belgia
	2) Gerardin	Francja
	3) Richter	Niemcy
Mistrz świata zawod. na szosie . . .	1) Magne	Francja
	2) Bini	Włochy
	3) Middelkamp	Holandia
Mistrz świata sztajerów	1) Raynaud	Francja
	2) Lacquehay	Francja
	3) Ronsse	Belgia
Mistrz polski na torze	Pusz	Warsz. T. C.
,, ,, długodyst. na torze	Popończyk	W. T. C.
,, ,, na szosie	Zieliński	Fort Bema
,, ,, w biegu na przełaj	Starzyński	Skoda
,, ,, drużyn. na torze	W. T. C.	Warszawa
Piłka rowerowa: Mistrz świata	1) Niemcy	
	2) Szwajcaria	
	3) Francja	
Mistrz Polski	1) Klub Cykl. 08	Siemianowice
	2) Klub Cyklistów	Pszczyna

ŚWIATOWE REKORDY KOLARSKIE.

Dystans	Rekordzista		Wynik
5 km	Van Hout	Holandia	6:26 sek.
10 ,,	Marice Richard	Francja	13:03 ,,
15 ,,	,, ,,	,,	19:33 ,,
20 ,,	,, ,,	,,	26:05 ,,
25 ,,	,, ,,	,,	32:38 ,,
30 ,,	,, ,,	,,	39:17 ,,
35 ,,	,, ,,	,,	45:57
40 ,,	,, ,,	,,	52:42 ,,
45 ,,	,, ,,	,,	59:28 ,,
50 ,,	,, ,,	,,	1:08:34 ,,
jazda godzinna	,, ,,	,,	45.398 mtr
jazda $\frac{1}{2}$ godz.	,, ,,	,,	22 993 ,,

Światowy rekord jazdy godzinnej.

Data	Rekordzista		Dystans
11 V. 1893	H. Desgrange	Francja	35.325 mtr
31. X. 1894	Jules Dubois	Francja	38 220 ,,
30 VII. 1897	M. Van den Eynde	Belgia	39.240 ,,
9. VII. 1898	W.-W. Hamilton	Ameryka	40.781 ,,
24.VIII. 1905	Petit-Breton	Francja	41.110 ,,
20. VI. 1907	M. Berthet	Francja	41.520 ,,
22.VIII. 1912	Oscar Egg	Szwajcaria	42.122 ,,
27. VI. 1913	Rich. Weise	Niemcy	42.306
7.VIII. 1913	Marcel Berthet	Francja	42.741 ,,
21.VIII. 1913	Oscar Egg	Szwajcaria	43.525 ,,
20. IX. 1913	Marcel Berthet	Francja	43.775 ,,
18. VI. 1914	Oscar Egg	Szwajcaria	44.247 ,,
25.VIII. 1933	P. Van Hout	Holandia	44.588 ,,
29.VIII. 1933	Maurice Richard	Francja	44.777
31. X. 1935	Giuseppe Olmo	Włochy	45.090 ,,
14. X. 1936	Maurice Richard	Francja	45.398 ,,

Klasyfikacja państw w kolarstwie

(na podstawie wyników olimpijskich)

1) Francja, 2) Niemcy, 3) Holandia, 4) Włochy, 5) Szwajcaria, 6) Anglia, 7) Belgia.

Rekordy ze startu lotnego:

200 mtr	H. Szamota	W. T. C.	12,2 sek.
300 ,,	,,	,,	18,8 ,,
400 ,,	,,	,,	25,2 ,,
500 ,,	,,	,,	31,6 ,,
1.000 ,,	J. Lange	,,	1:10,2 ,,
3.000 ,,	Fr. Szymczyk	,,	4:14,0 ,,

Rekordy tandemów

200 mtr	Frączkowski—Popończyk	W. T. C.	11,4 sek.
400 ,,	Frączkowski—Łączyński	,,	23,6 ,,
1.000 ,,	Michalak—Targoński	Legia	1:05,8 ,,

Rekordy bez prowadzenia:

5 km	Cz. Bryszke	W. T. C.	7:20,2 sek.
10 ,,	,,	,,	14:53,8 ,,
15 ,,	,,	,,	22:29,0 ,,
20 ,,	,,	,,	30:05,6 ,,
25 ,,	,,	,,	37:44,6 ,,
30 ,,	,,	,,	45:20,0 ,,
35 ,,	,,	,,	53:12,0 ,,
40 ,,	,,	,,	1:00:52,0 ,,
45 ,,	,,	,,	1:09:24,0 ,,
50 ,,	,,	,,	1:17:22,6 ,,
jazda godzinna	,,	,,	39.440 mtr

Rekord za prowadzeniem motoru

30 km	R. Stahl	W. T. C.	25:40,0 sek.
35 ,,	,,	,,	29:54,8 ,,
40 ,,	,,	,,	34:11,0 ,,
45 ,,	,,	,,	38:25,0 ,,
50 ,,	,,	,,	42:37,4 ,,
75 ,,	,,	,,	1:04:04,0 ,,
100 ,,	,,	,,	1:25:57,2 ,,
jazda godzinna	,,	,,	70.510 mtr

LEKKOATLETYKA.

Rekordy świata i Polski

Konkurencje męskie.

Konkurencja	Rekordy światowe			Rekordy polskie		
Biegi płaskie:						
60 mtr.	—	—	—	Sikorski	Polonia	6,7
100 ,,	Williams P.	Kanada	10,3	Trojanowski E.	Polonia	10,7
200 ,,	Owens	Ameryka	20,3	Trojanowski E.	Polonia	22,0
300 ,,	Paddock	Ameryka	33,2	Sliwak	Sokół Lwów	36,2
400 ,,	Williams A.	Ameryka	46,1	Biniakowski	Warta Poznań	48,8
500 ,,	Eastman	Ameryka	1:02,0	Gąssowski	AZS. Poznań	1:05.5
800 ,,	Hampson	Anglia	1:49,8	Kucharski	Pogoń Lwów	1:51,6
	Cunningham	Ameryka	+1:49,7	—	—	—
1.000 ,,	Ladoumegue	Francja	2:23,6	Kucharski	Pogoń Lwów	2:29,0
1.500 ,,	Lovelock	N. Zelandia	3:47,8	Kusociński	Warszawianka	3:54,0
2.000 ,,	Ladoumegue	Francja	5:21,8	Kusociński	Warszawianka	5:32,4
	Szabo	Węgry	+5:20,4	—	—	—
3.000 ,,	Nilsen	Dania	8:18,4	Kusociński	Warszawianka	8:18,8
	Hoeckert	Finlandia	+8:14,8	—	—	—
5.000 ,,	Lehtinen	Finlandia	14:17,0	Noji	Legia W-wa	14:33,4
10 km	Nurmi	Finlandia	30:06,2	Kusociński	Warszawianka	30:11,4
15 ,,	Nurmi	Finlandia	46:49,6	Freyer	Polonia	50:58,8
	Iso-Hollo	Finlandia	+ 46:45,4	—	—	—
20 ,,	Zabala	Argentyna	1:04:00,2	Fiałka	Cracovia	1:07:56,0
25 ,,	Marttelin	Finlandia	1:22:28,8	Gancarz	Pogoń Lwów	1:30:58,8
30 ,,	Ribas	Argentyna	1:40:57,6	Freyer	Polonia	2:01:36,0
1 godz.	Nurmi	Finlandia	19.210	Freyer	Polonia	17.279,2
2 ,,	Ribas	Argentyna	34.435	—	—	—

+ Rekordy jeszcze niezatwierdzone.

Konkurencja	Rekordy światowe			Rekordy polskie		
Płotki:						
110 mtr	Towns	Ameryka	14,1	Haspel	AZS Lwów	15,4
	Towns	Ameryka	+ 13,7	—	—	—
200 ,,	Owens	Ameryka	22,6	Niemiec	Pogoń Lwów	26,5
400 ,,	Hardin	Ameryka	50,6	Kostrzewski	AZS Warsz.	54,2
Sztafety:						
4 × 100 mtr.	Repr. Ameryki	Ameryka	39,8	Repr. Polski	Polska	43,3
4 × 200	California Univ.	Ameryka	1:25,8	Repr. Polski	Polska	1:31,0
4 × 400	Repr. Ameryki	Ameryka	:08,2	Repr. Polski	Polska	3:17,6
4 × 800	Repr. Ameryki	Ameryka	7:35,8	—	—	—
4 × 1.500	Repr. Anglii	Anglia	15:55,6	Warszawianka	Warszawa	17:00,4
3 × 1.000	—	—	—	AZS Warsz.	Warszawa	7:46,6
10 × 100	—	—	—	AZS Warsz.	Warszawa	1:51,8
Olimpijska	—	—	—	Repr. Polski	Polska	3:13,8
Szwedzka	Repr. Ameryki	Ameryka	1:53,3	Repr. Polski	Polska	1:59,9
Skoki:						
W dal z rozbiegu	Owens	Ameryka	8,13	Nowak	AZS Kraków	7.38
W dal z miejsca	Ewry	Ameryka	3.47	Dzwonkowski	AZS Gdańsk	2.99
Wzwyż z rozbiegu	Johnson	Ameryka	2.07	Pławczyk	AZS Warsz.	1.96
	Allbriton	Ameryka	2.07	—	—	—
Skoki z miejsca	Goehring	Ameryka	1.67	Cejzik	Polonia Warsz.	1.44
Tyczka	Varoff	Ameryka	4.43	Sznajder	Pogoń Kat.	4.14
Trójskok	Tajima	Japonia	16.00	Luckhaus	Jagiellonia Biał.	15.21
Rzuty:						
Kula dow. ręką	Torrance	Ameryka	17.40	Heliasz	Warta Poznań	16.05
Kula oburącz	Daranyi	Węgry	29.46	Heliasz	Warta Poznań	28.86

+ Rekordy jeszcze niezatwierdzone.

Konkurencja	Rekordy światowe			Rekordy polskie		
Dysk dow. ręką	Sehroeder	Niemcy	53.10	Heliasz	Warta Poznań	46.26
Dysk oburącz	Nicklander	Finlandia	90.13	Szydłowski	AZS Warsz.	75.94,5
	Viiding	Estonia	+ 90.50	—	—	—
Oszczep dow. ręką	M. Jaervinen	Finlandia	76.6	Lokajski	Warszawianka	73.27
Oszczep oburącz	Sunde	Norwegia	117.21	Lokajski	Warszawianka	104.80
Młot	Ryan	Ameryka	57.77	Węglarczyk	Sokół Chorzów	44.05
Chody:						
1.000 mtr	—	—	—	Kaczmarczyk	Polonia	4:25,6
2.000 ,,	—	—	—	Lis	Z. S. Bydgoszcz	9:09,2
3.000 ,,	Rasmussen	Dania	12:53,8	Wudkiewicz	Czarni Lwów	14:24,6
	Jonning	Szwecja	+ 12:35,9	Bier gowoj	Z. S. Lublin	+ 13:41,3
5.000 ,,	Schwab	Szwajcaria	21:59,0	Lis	Z. S. Bydgoszcz	22:21,0
	Mikaelson	Szwecja	+ 21:49,0	—	—	—
10 km	Pope	Anglia	44:42,4	Lis	Z. S. Bydgoszcz	47:15,0
	Mikaelson	Szwecja	+ 42:32,0	—	—	—
15 ,,	Schwab	Szwajcaria	1:09:04,8	—	—	—
20 ,,	Dalinsch	Łotwa	1:34:26,0	—	—	—
25 ,,	Dalinsch	Łotwa	2:00:46,0	—	—	—
50 ,,	Whitlock	Anglia	4:30:41,0	Bieregowoj	Z. S. Lublin	4:42:39
1 godzina	Pope	Anglia	13.308	Lis	Z. S. Bydgoszcz	12.529,5
2 ,,	Dalinsch	Łotwa	24.843	—	—	—
Wieloboje:						
Pięciobój	Stoeck	Niemcy	3.563	Lokajski	Warszawianka	3.417
Dziesięciobój	Morris	Ameryka	7.900	Siedlecki	Legia Warsz.	6.912

+ Rekordy jeszcze niezatwierdzone.

Konkurencje kobiece.

Konkurencja	Rekordy światowe			Rekordy polskie		
Biegi płaskie:						
50 mtr	Mejzlikova	Czechosłow.	6,4	Walasiewiczówna	Warszawianka	6,4
	Stephens	Ameryka	+ 5,9	—	—	
60 ,,	Walasiewiczówna	Polska	7,3	Walasiewiczówna	Warszawianka	7,3
	Stephens	Ameryka	+6,4	—	—	
80 ,,	Walasiewiczówna	Polska	9,8	Walasiewiczówna	Warszawianka	9,5
	Walasiewiczówna	Polska	+9,5	—	—	
100 ,,	Stephens	Ameryka	11,6	Walasiewiczówna	Warszawianka	11,6
	Stephens	Ameryka	+11,4	—	—	
200 ,,	Stephens	Ameryka	23,2	Walasiewiczówna	Warszawianka	23,6
250 ,,	Walasiewiczówna	Polska	30,8	Walasiewiczówna	Warszawianka	30,8
300 ,,	Walasiewiczówna	Polska	39,4	Walasiewiczówna	Warszawianka	39,4
400 ,,	Walasiewiczówna	Polska	57,6	Walasiewiczówna	Warszawianka	57,6
500 ,,	Walasiewiczówna	Polska	1:17,4	Walasiewiczówna	Warszawianka	1:17,4
800 ,,	Radke	Niemcy	2:16,8	Walasiewiczówna	Warszawianka	2:18,4
1.000 ,,	Lunn	Anglia	3:00,6	Walasiewiczówna	Warszawianka	3:02,5
Płotki:						
80 mtr.	Engelhardt	Niemcy	11,6	Schabińska	AZS Warsz.	12,4
Sztafety:						
4 × 75 mtr	Repr. Czechosł.	Czechosłow.	37,4	Grażyna	Warszawa	39,4
4 × 100 ,,	Repr. Niemie	Niemcy	46,4	Repr. Polski	Polska	50,2
4 × 200 ,,	Repr. Niemiec	Niemcy	1:45,8	AZS.	Warszawa	1:52,2

+ Rekordy jeszcze niezatwierdzone.

Konkurencja	Rekordy światowe			Rekordy polskie		
10 × 100 mtr.	Repr. Anglii	Anglia	2:04,4	AZS Warsz.	Warszawa	2:20,0
3 × 800 ,,	VfB. Breslau	Niemcy	7:37,4	Pogoń Kat.	Katowice	7:54,2
60×75×100×200	VfB. Breslau	Niemcy	52,6	Repr. Polski	Polska	56,0
10 ×100×200×800	VfB. Breslau	Niemcy	3:17,9	Rozdzień Szop.	Śląsk	3:32,2
Skoki:						
W dal z rozbiegu	Hitomi	Japonia	5,98	Walasiewiezówna	Warszawianka	5.84
W dal z miejsca	Lyford	Ameryka	2.62	Hulanicka	Grażyna W-wa	2.50
Wzwyż z rozbiegu	Shiley	Ameryka	1.65	Krajewska	AZS Poznań	1.50,5
Wzwyż z miejsca	Gottlieb	Austria	1.32	—	—	—
Rzuty:						
Kula dow. ręką	Mauermayer	Niemcy	14.38	Wajsówna	Boruta Zgierz	12.12
Kula oburącz	Jungkunz	Niemcy	21.47	Jasieńska	AZS Poznań	20.07,5
	Smilteenek	Łotwa	+ 21.68	—	—	—
Dysk dow. ręką	Mauermayer	Niemcy	48.31	Wajsówna	Boruta Zgierz	46.22
Dysk oburącz	Cejzikowa	Polska	67.82	Cejzikowa	Polonia	67.82
Oszczep dow. ręką	Krüger	Niemcy	45.27	Kwaśniewska	ŁKS Łódź	44.03
Oszczep oburącz	Kwaśniewska	Polska	66.49	Lonka	Cracovia	54.56
				Kwaśniewska	ŁKS Łódź	+ 66.49
Wieloboje:						
Trójbój	Braumiller	Niemcy	248	Kwaśniewska	ŁKS Łódź	206
Pięciobój	Mauermayer	Niemcy	377	Kwaśniewska	ŁKS—Łódź	283

+ Rekordy jeszcze niezatwierdzone.

Mistrzostwa i rekordy lekkoatletyczne Europy.

Konkurencja	Mistrzowie Europy			Oficjalne rekordy Europy		
100 mtr	Berger	Holandia	10,6	Berger	Holandia	10,3
200 ,,	Berger	Holandia	21,5	Koernig	Niemcy	20,9
400 ,,	Metzner	Niemcy	47,9	Brown	Anglia	46,7
800 ,,	Szabo	Węgry	1:52	Hampson	Anglia	1 49.8
1.500 ,,	Beccali	Włochy	3:54,6	Beccali	Włochy	3:49,0
5.000 ,,	Rochard	Francja	14:36.8	Lehtinen	Finlandia	14:17.0
10.000 ,,	Salminen	Finland.	31:02 6	Nurmi	Finlandia	30:06.2
110 ,, płotki	Kovacs	Węgry	14,8	Wenstroem	Szwecja	14,3
400 ,, ,,	Scheele	Niemcy	53,2	Facelli	Włochy	52,4
4 × 100 mtr.	Niemcy	Niemcy	41,0	Niemcy	Niemcy	40,8
4 × 400 mtr.	Niemcy	Niemcy	3:14.1	Anglia	Anglia	3:09,0
Wzwyż	Kotkas	Finland.	2,00	Kotkas	Finlandia	2,02
W dal	Leichum	Niemcy	7,45	Long	Niemcy	7,82
Tyczka	Wegner	Niemcy	4,00	Hoff	Norwegia	4,25
Trójskok	Peeters	Holandia	14,89	Tunlos	Finlandia	15,42
Dysk	Andersson	Szwecja	50,38	Schroeder	Niemcy	53,10
Oszczep	Jaervinen M.	Finland.	76,66	M. Jaervinen	Finlandia	76,66
Kula	Viiding	Estonia	15,19	Woelke	Niemcy	16,54
Młot	Pörhöla	Finland.	50,34	O'Callaghan	Irlandia	56,90
Maraton	Toivonen	Finland.	2:52:29	—	—	—
Chód 50 km	Dahlinsch	Łotwa	4.49:52,6	—	—	—
Dziesięciobój	Sievert	Niemcy	7.824	Sievert	Niemcy	7.824,5

NAJLEPSZE WYNIKI LEKKOATLETYCZNE W R. 1936.

Konkurencje męskie.

Konkurencja	Najlepszy wynik świata			Najlepszy wynik polski		
100 mtr	Owens	Ameryka	10,2	Zasłona	Białystok	10,6
200 ,,	Owens	Ameryka	20,5	Śliwak	Lwów	22,0
400 ,,	Williams	Ameryka	46,1	Biniakowski	Poznań	49,6
800 ,,	Cuningham	Ameryka	1:49,7	Kncharski	Lwów	1:51,7
1.500 ,,	Lovelock	Nowa Zelandia	3:47,8	Kucharski	Lwów	3:54,2
5.000 ,,	Hoeckert	Finlandia	14:22,2	Noji	Warszawa	14:33,4
10.000 ,,	Salminen	Finlandia	30:15,4	Noji	Warszawa	31:41,4
110 płotki	Towns	Ameryka	13,7	Niemiec	Lwów	15,5
400 płotki	Hardin	Ameryka	51,4	Maszewski	Warszawa	56,0
Wzwyż	Johnson	Ameryka	2,07	Pławczyk	Warszawa	1.91
W dal	Owens	Ameryka	8.06	Hanke	Warszawa	7.19
Tyczka	Varoff	Ameryka	4.43	Sznajder	Katowice	4.07
Trójskok	Tajima	Japonia	16.00	Luckhaus	Białystok	15.21
Dysk	Carpenter	Ameryka	53.08	Gierutto	Warszawa	45.82
Oszczep	Jaervinen	Finlandia	77.23	Lokajski	Warszawa	73.27
Kula	Woelke	Niemcy	16.60	Heliasz	Poznań	15.52
Młot	Hein	Niemcy	56.49	Węglarczyk	Chorzów	44.05
4 × 100 mtr	St. Zjednocz.	Ameryka	39,8	A. Z. S.	Warszawa	44.3
4 × 400 mtr	Anglia	Anglia	3:09,0	A. Z. S.	Warszawa	3:31,0
Dziesięciobój	Glen Morris	Ameryka	7.900	Pławczyk	Warszawa	6.872
Maraton	Son	Japonia	2:29:19	Gancarz	Lwów	2:45:28,2

Konkurencje kobiece.

Konkurencja	Najlepszy wynik świata			Najlepszy wynik polski		
60 mtr	Stephens	Ameryka	6,4	Walasiewiczówna	Warszawa	7,3
100 ,,	Stephens	Ameryka	11,4	Walasiewiczówna	Warszawa	11,6
200 ,,	Stephens	Ameryka	23,6	Walasiewiczówna	Warszawa	24,2
800 ,,	O'Hall	Anglia	2:17,4	Nowacka	Warszawa	2:24,4
80 płotki	Valla	Włochy	11,6	Freiwaldówna	Kraków	13,1
W dal	Krauss	Niemcy	5,78	Walasiewiczówna	Warszawa	5.71
Wzwyż	Odam	Anglia	1.62	Wajsówna	Zgierz	1:51,5
Kula	Stephens	Ameryka	12.85	Cejzikowa	Warszawa	12.14
Dysk	Mauermayer	Niemcy	48.31	Wajsówna	Zgierz	46.22
Oszczep	Bauma	Austria	45.71	Kwaśniewska	Łódź	44.03
4 × 100 mtr	Niemcy	Niemcy	46,4	Sokół	Grudziądz	53,8
4 × 200 mtr	—	—	—	Sokół	Grudziądz	1:57,3
Pięciobój	—	—	—	Kwaśniewska	Łódź	257

Klasyfikacja państw w lekkoatletyce męskiej

Kolejność	Klasyfikacja państw świata		Klasyfikacja państw Europy		Klasyfikacja okręgów w Polsce	
1	Ameryka	9667	Finlandia	265	Warszawa	573
2	Niemcy	3449	Niemcy	231	Łódź	215
3	Finlandia	2504	Szwecja	125	Pomorze	121
4	Szwecja	1685	Anglia	64	Lwów	117
5	Japonia	1153	Węgry	61	Kraków	98
6	Anglia	1095	Włochy	40	Poznań	89
7	Włochy	956	Norwegia	36	Wilno	78
8	Węgry	886	POLSKA	27	Śląsk	74
9	Afryka Płd.	518	Szwajcaria	26	Białystok	69
10	Francja	512	Francja	25	Lublin	13
11	POLSKA	493	Estonia	19	Wołyń	0
12	Norwegia	486	Holandia	18	—	—
13	Holandia	389	Z. S. R. R.	17	—	—
14	Kanada	376	Irlandia	10	—	—
15	Australia	267	Austria	9	—	—
16	Szwajcaria	263	Dania	8	—	—
17	Austria	232	Grecja	6	—	—
18	Argentyna	210	Czechosłowacja	5	—	—
19	Grecja	162	—	—	—	—
20	Estonia	156	—	—	—	—

Klasyfikacja lekkoatletyki kobiecej

Kolejność	Klasyfikacja państw świata (Igrzyska kobiece)		Klasyfik. kobiecych klubów w Polsce	
1	Niemcy	95	Sokół Grudziądz	90
2	POLSKA	33	ŁKS Łódź	77
3	Anglia	31	Warszawianka	65
4	Kanada	20	Makabi Kraków	56
5	Czechosłowacja	18	Sokół Łódź	52
6	Afryka Południowa	14	Zw. Strzelecki Lwów	50
7	Szwecja	11	AZS Warszawa	31
8	Austria	9	T.F.S.J. Tomaszów	20
9	Japonia	7	Skra Warszawa	18
10	Holandia	6	Jagiellonia Białystok	12
11	Włochy	3	IKP Łódź	11
12	Francja	2	Zw. Strzel. Katowice	10
13	—	—	Cracovia	10

UWAGA: Klasyfikację państw świata w lekkoatletyce męskiej dajemy za „Leichtathlet", klasyfikację państw Europy za „Idrottsbladet".

Konkurencje męskie			
100 mtr	Zasłona	Jagiellonia Białystok	11,0
200 ,,	Zasłona	Jagiellonia Białystok	22,6
400 ,,	Kucharski	Pogoń Lwów	51,2
800 ,,	Kucharski	Pogoń Lwów	1:58,2
1.500 ,,	Kucharski	Pogoń Lwów	4:13,2
5.000 ,,	Noji	Legia Warszawa	15:23,6
10.000 ,,	Noji	Legia Warszawa	31:41,4
110 płotki	Niemiec	Pogoń Lwów	16,2
400 ,,	Maszewski	Legia Warszawa	58,9
4×100 mtr	Legia	Warszawa	45,6
4×400 ,,	Warszawianka	Warszawa	3:31,7
W dal	Hanke	Warszawianka	7.00
Wzwyż	Gierutto	Warszawianka	1.80
Tyczka	Klemczak	AZS Poznań	3.90
Kula	Gierutto	Warszawianka	14.13
Dysk	Gierutto	Warszawianka	42.23
Oszczep	Wojtkiewicz	WKS Śmigły Wilno	58.44
Młot	Węglarczyk	Sokół Chorzów	40.97
Trójskok	Hoffman	AZS Poznań	14.20
Bieg na przełaj	Noji	Legia Warszawa	25:28,6
3.000 m. z przeszk.	Flis	Strzelec Lublin	10:19,5
Pięciobój	Hanke	Warszawianka	2.776
Dziesięciobój	Pławczyk	AZS Warszawa	6.687
Maraton	Gancarz	Pogoń Lwów	2:45:28,2

Konkurencje kobiece			
60 mtr	Chrzanowska	Warszawianka	8,0
100 ,,	Batiukówna	Zw. Strzelecki Lwów	13,2
200 ,,	Staruszkiewiczówna	Sokół Grudziądz	28,0
800 ,,	Nowacka	AZS Warszawa	2:27,9
80 płotki	Freiwaldówna	Makabi Kraków	13,1
4×100 mtr	Sokół	Grudziądz	53,8
4×200 ,,	Makabi	Kraków	1:59,5
W dal	Wenclówna	Skra Warszawa	5.08
W dal z miejsca	Wajsówna	Sokół Łódź	2.33
Wzwyż	Wajsówna	Sokół Łódź	1.45
Dysk	Wajsówna	Sokół Łódź	42.55
Oszczep	Kwaśniewska	ŁKS Łódź	42.71
Kula	Wajsówna	Sokół Łódź	12.12
Trójbój	Kwaśniewska	ŁKS Łódź	161
Pięciobój	Kwaśniewska	ŁKS Łódź	257

Rekordy męskie			
50 mtr	Sikorski	Polonia Warszawa	5,7
80 ,,	Hałas	Sokół Leszno	9,1
100 ,,	Łopuszyński	Polonia Warszawa	11,1
800 ,,	Janowski	Warta Poznań	2:11,2
1.000 ,,	Jurkowski	PKS Warszawa	2:43,6
1.500 ,,	Noji	Legia Warszawa	4:19,0
2.000 ,,	Kucharski	Pogoń Lwów	6:11,6
3.000 ,,	Orłowski	Pogoń Katowice	9:19,3
3×800 mtr	Pogoń	Lwów	6:32,2
3×1.000 ,,	Warta	Poznań	8:47,2
4×800 ,,	Warta	Poznań	9:08,8
6×50 ,,	Pogoń	Lwów	40,4
10×50 ,,	AZS	Poznań	1:10,8
50 płotki	Nowosielski	Cracovia Kraków	6,9
80 płotki	Lokajski	Warszawianka	12,0
W dal z miejsca	Siedlecki	Legia Warszawa	3:03,5
W dal z rozbiegu	Hanke	Warszawianka	7.04
Wzwyż	Pławczyk	AZS Warszawa	1.94
Trójskok z miejsca	Szmidt	AZS Poznań	8.90
Trójskok z rozbiegu	Hoffman	AZS Poznań	13.59
Tyczka	Kluk	Legia Warszawa	3.84
Kula	Heliasz	Warta Poznań	15.00
Kula oburącz	Heliasz	Warta Poznań	26.41

Rekordy kobiece			
50 mtr	Walasiewiczówna	Warszawianka	6,5
60 ,,	Puszkinówna	Warszawianka	8,3
80 ,,	Sadowska	Warszawianka	11,1
200 ,,	Walasiewiczówna	Warszawianka	26,1
500 ,,	Świderska	AZS Poznań	1:26,1
50 plotki	Freiwaldówna	Makabi Kraków	8,3
4×50 mtr	AZS	Poznań	30,5
W dal z miejsca	Wajsówna	Boruta Zgierz	2,38
W dal z rozbiegu	Świderska	AZS Poznań	4,96
Skok w zwyż	Wajsówna	Boruta Zgierz	1:51,5
Rzut kulą	Cejzikowa	AZS Warszawa	12.02
Kula oburącz	Jasieńska	AZS Poznań	21.10

Zimowe mistrzostwa lekkoatletyczne Polski na r. 1937

Konkurencje męskie			
50 mtr	Popek	AZS Poznań	6,3
3.000 mtr	Kucharski	Pogoń Lwów	9,42
50 przez płotki	Haspel	AZS Lwów	7,7
6×50 mtr	Pogoń	Lwów	40,4
3×800 mtr	Legia	Warszawa	6:14,3
W dal z rozbiegu	Hoffman	AZS Poznań	6.92
W dal z miejsca	Rejecki	AZS Poznań	2.89
Skok wzwyż	Kalinowski	WKS Grudziądz	1.80,5
Skok o tyczce	Sznajder	Pogoń Katowice	3.87
Rzut kulą	Turoń	AZS Poznań	13.78
Konkurencje kobiece			
50 mtr	Staruszkiewiczówna	Sokół Grudziądz	7,2
50 przez płotki	Lubiczówna	AZS Poznań	8,2
4×50 mtr	Sokół	Grudziądz	31,5
500 mtr	Nowacka	AZS Warszawa	1,36
W dal z rozbiegu	Lubiczówna	AZS Poznań	4.90
W dal z miejsca	Wajsówna	Boruta Zgierz	2.34
Skok wzwyż	Wajsówna	Boruta Zgierz	1.42
Rzut kulą	Cejzikowa	AZS Warszawa	11.66

KLASYFIKACJA WYNIKÓW LEKKOATLETYCZNYCH

Przeciętny wynik uzyskany z 10 najlepszych wyników w każdej konkurencji

Konkurencja	1932	1933	1934	1935	1936
100 mtr	11,04	10,98	11,18	11,03	10,95
200 ,,	23,35	22,9	22,85	22,54	22,85
400 ,,	51,56	50,9	51,0	50,61	51,1
800 ,,	2:00,8	2:00,9	1:59,6	1:59,4	1:58,6
1.500 ,,	4:13,4	4:11,3	4:10,6	4:08,7	4:05,7
5.000 ,,	16:09,8	16:05,4	15:59,3	16:01,9	15:47,8
10.000 ,,	35:29,9	34:34,5	34:47,5	33:51,7	33:53,7
110 mtr plotki	—	—	16,23	16,2	15,82
400 mtr płotki	—	—	59,2	61,1	59,5
Kula	13,53	13,74	13,62	13,857	13,85
Dysk	41,27	42,06	42,013	43,02	42,06
Oszczep	55,04	55,52	55,74	57,71	57,15
Młot	—	—	35,053	34,05	36,24
Skok wzwyż	1,772	1,772	1,742	1,793	1,803
Skok w dal	6,73	6,68	6,63	6,78	6,79
Skok o tyczce	3,44	3,38	3,48	3,61	3,65
Trójskok	—	—	13,07	12,57	13,22

HISTORIA REKORDÓW LEKKOATLETYCZNYCH POLSKI

Na podstawie sprawozdania Polskiego Związku Lekkoatletycznego.

REKORDY MĘSKIE:

W biegu na 100 m przedwojenny rekord Garczyńskiego 11,1 sek. przetrwał od r. 1911 pełnych 12 lat. Dopiero w r. 1923 poprawia go Szenajch na 11 sek., w r. 1925 na 10,9 zaś w r. 1930 na 10,8. W rok później Trojanowski II osiąga 10,7 sek.

Na 200 m listę rekordów otwiera Ponurski 22,8 w r. 1912. W 12 lat później Weiss poprawia na 22,7, potem Szenajch na 22,6 (rok 1928), Sikorski na 22,5 a Szenajch w r. 1929 na 22,3. W tymże roku Sikorski wyciąga 22,2, ale w r. 1932 Trojanowski II ustanawia równo 22 sek.

W biegu 400 m Ponurski osiąga w r. 1912 53 sek. znów po 12 latach Weiss poprawia na 52,8 i 51,8 zaś w r. 1925 51 sek. Następnie w r. 1927 Kostrzewski osiąga 50,8 potem wchodzi na arenę Biniakowski, który przez 50,6 (1928) i 50,2 (1929), 49,6 (1931), 49,2 (1933) dochodzi w 1934 do 48.8.

W biegu 800 m rekord Latawca (r. 1912) 2:06 poprawia w r. 1920 Wacław Kuchar na 2:04 W roku 1924 poprawia Kostrzewski na 2:01,6, potem w r. 1925 — 2:00,4 i 1:59. W r. 1926 Ołdak wyciąga 1:58,6 a w r. 1928 Malanowski ma 1:58. Kostrzewski przychodzi jednak do głosu i osiąga w r. 1928 1:57,6 a w r. 1929 1:55. Następnie Kucharski osiąga w r. 1933 1:54,5 i 1:53,4 a w r. 1935 — 1:51,6.

W biegu 1500 m Latawiec ma w r. 1912 4:16,9 poprawione w r. 1925 przez Forysia na 4:15. W r. 1926 rekord przechodzi od 4:13,8 (Kostrzewski) przez wyniki Forysia 4:12,2 i 4:11 do Jaworskiego 4:09, który w r. 1927 poprawia na 4:07,8. Foryś dociąga jednak w tymże roku do 4:02,6 4:01,4 i 4:00,2. W r. 1930 Kusociński wyciąga czas 3:59, ale Petkiewicz poprawia jeszcze na 3:57,2. Po dwóch latach Kusociński biegnie jeszcze lepiej, bo 3:54.

Na 5 km Tad. Kuchar osiąga w r. 1912 czas 16:42,6 poprawiony po 10-ciu latach przez Ziffera na 16:20. W r. 1925 Łukaszewicz osiąga 16:13,2 ale Freyer poprawia na 16:08,4. Do głosu dochodzi także Sawaryn w r. 1926 mając 16:04 ale Freyer poprawia na 15:51,8, a w r. 1927 — 15:46. Kusociński w r. 1928 rozprawia się z rekordem trzykrotnie, mając 15:41, 15:34 i 15:17,8 ale w r. 1929 Petkiewicz wyciąga 15:02,6. W rok później Kusociński poprawia na 14:59, potem 14:55,9 w r. 1931 — 14:55,4 i 14:42,8, w r. 1932 — 14:41,8, wreszcie w r. 1934 — 14:40,6. Rekord ten został poprawiony przez Noji na 14:33,4 na Olimpiadzie w Berlinie w r. 1936.

W biegu 10 klm pierwszy rekord ustanawia Mrzygłowski w r. 1911 mając 34:33,4. Po 14 latach Szelestowski poprawia na 34:27,6, a Łukaszewicz na 34:06,6. Freyer osiąga 33:07,4 a w rok później 33:00,4. W r. 1929 wkroczenie Petkiewicza powoduje nowy skok do 32:09. Następnie Kusociński ma w r. 1930 — 31:39,8 a w r. 1932 — 30:31,8 i 30:11,4.

Rekord w biegu 110 m płotki Garczyńskiego 16,2 sek. (1912 r.) przetrwał najdłużej, bo 15 lat. Poprawił go w r. 1927 Dobrowolski na 16, następnie Trojanowski I ma w r. 1928 15,8, a w r. 1929 — 15,6 i 15,5. Dopiero w r. 1935 poprawia Haspel na 15,4.

Na 400 m płotki zaczęto biegać dopiero po wojnie i pierwszymi rekordzistami są Świętochowski 66,3 i W. Kuchar — 63,2 obaj w r. 1923. Następuje już jedno tylko nazwisko Kostrzewskiego, który poprawia kolejno

w r. 1924 — 60,6 i 60,2 w r. 1925 — 59,4 i 58,8 w r. 1927 56, w r. 1927 56 i 55,7 a w roku 1929 — 54,2.

W biegu sztafetowym 4×100 pierwszy rekord notowany był w r. 1908 przez drużynę Czarnych 48,4. Drużyna Polonii poprawia w r. 1920 na 48,2 w 1921 roku — 47,4 w 1922 — 46,6 a w 1923 — 46,4. Potem w r. 1924 AZS Warszawa wyciąga 46 i 45,8 ale Polonia znów wkracza z wynikami 45,4 (1925) oraz 45,3 i 45,1 w r. 1926. Teraz kolej powtórnie na AZS z wynikami 45, i 44,8 w r. 1927 oraz 44,5 w r. 1929, wreszcie w r. 1930 Warszawianka osiąga 43,8. Drużyna reprezentacyjna miała w r. 1926 — 44,2 w r. 1927 — 44 a w r. 1931 — 43,4, zaś w 1936 — 43,3.

W biegu 4×400 m. zaczęto od r. 1924, gdzie AZS miał 3 : 38, 3 : 37,4 i 3 : 32 następnie w r. 1926 3 : 31,6. Potem w r. 1928 Polonia osiąga 3 : 28,6 a w r. 1932 AZS ma 3 : 26,8. Reprezentacja zaczęła od 3 : 41,6 (1920) przez 3 :28,2 (1927), 3 : 24,4 (1928) do 3 : 23,4 (1929). Wynik ten poprawia na 3 : 17,6 Reprezentacja na Olimpiadzie w Berlinie 1936.

Skok w dal otwiera Garczyński w r. 1910 wynikiem 635 cm. Sośnicki, obecny prezes WOZLA poprawia w r. 1919 na 639, w r. 1921 — 645, a w r. 1924 — 662. W r. 1925 Dobrowolski poprawia na 663, ale Sikorski ma w rok później 676. W r. 1927 Sikorski osiąga 685, potem w r. 1928 Nowak poprawia na 698,5 ale Sikorski ma 703. W r. 1928 Sikorski podciąga do 726, ale Nowak dochodzi do 729, potem wysuwa się Sikorski wynikiem 732 w roku 1931, ostatecznie Nowak skacze 738 w r. 1934.

Skok wzwyż rekord Tauliczka 174 cm (1912 r.) poprawiają razem w r. 1922 Kuchar i Grunner na 176, następnie Fryszczyn ma w r. 1926 180, potem Meyro w r. 1930 181, następnie w r. 1931 Chmiel skacze 183, a Giedgowd 184,5, a w r. 1932 Pławczyk osiąga kolejno 185,5 i 188 i 196 cm.

W skoku o tyczce zaczyna Cybulski w r. 1912 wynikiem 3.21 cm. Potem przez dłuższy czas trzyma się Adamczak z wynikami 3,23, 3,27 i 3,36 (r. 1923), 3,41 (r. 1924) i 3,43 (r. 1925). Wynik 3.53 w tymże roku osiąga Rzepka, ale na jesieni Adamczak poprawia na 3,60, potem w r. 1927 Adamczak ma 3,61, w r. 1929 3,64 ,a w r. 1930 — 3,68 i 3,70,5. W roku 1932 Frost poprawia na 3,71 następnie Kluk ma 3,74, ale Sznajder osiąga 3,97,5 — 410 i 414 cm.

W trójskoku rekord ustanawia w roku 1914 Sośnicki 13,06 cm. Po 12 latach poprawia Sikorski na 13,08. Następnie Cejzik ma w 1926 r. 13,22 i 13,37, a w r. 1927 — 13,58. Potem wysuwa się znów Sikorski z wynikami 13,82 (1928) i 13,92 (1929), ale w r. 1932 Luckhaus poprawia na 13.98, 14,08, 14,11 i 14,24, w r. 1933 — 14,50, zaś w r. 1934 — 14,96, w r. 1936 — 15,21.

Pchnięcie kulą — Pierwszym rekordzistą był w r. 1912 Cybulski z wynikiem 11,08 cm. Po 8 latach Cybulski poprawia na 11,25 a w r. 1921 osiąga 11,60. Następnie Baran kilkakrotnie polepsza rekord osiągając w r. 1923 11,94, 11,98 i 12,28, w r. 1926 12,74 i 12,86, w r. 1927 13,01 a w roku 1928 13,34. W roku 1929 pojawia się Heljasz z wynikiem 13,69 i 13,89, potem Górski wyciąga 14,07, ale Heljasz poprawia na 14,27 i 14,43,5. W roku 1931 Heljasz ma 14,66, zaś w r. 1932 14,98, 15,18, 15,55 i 16,05.

W dysku Cybulski ustanawia rekord w r. 1914 rzutem na 36,73 m, potem Szydłowski ma 37,75, w r. 1920. W r. 1921 Cybulski wyciąga 38,39, ale Szydłowski poprawia jeszcze na 39,02 (1922) 39,85 (1924). W roku 1925 Cejzik daje znać o sobie wynikiem 40,95 następnie Baran zaczyna w r. 1926 od 41,43 i 41,99 i przez 42,60 (1927) kończy na 44,20 (1928). W roku 1931 Heljasz poprawia na 45,09, w r. 1932 45,49. W r. 1934 Siedlecki osiąga 45,95, ale Heljasz w tymże roku poprawia dwukrotnie 46,05 i 46,26.

W rzucie oszczepem pierwszy w tabeli jest Skopał w r. 1912 z wynikiem 47,37 m. Następnie w r. 1920 pojawia się Szydłowski z wynikiem 48,20, mając później w 1922 — 52,76, a w r. 1924 — 55,05. Grunner w r. 1925

osiąga 57,56, a Smakulski ma w r. 1927 — 57,72. W r. 1930 Wł. Mikrut rzuca 57,76, ale Luckhaus poprawia na 58,65. W rok później Fr. Mikrut poprawia osiągając 58,87, 59,45, wreszcie 62,50, ustępując w r. 1932 starszemu bratu Wł. Mikrutowi, który poprawia na 63,20. W r. 1935 Turczyk rzuca 65,73, a Lokajski 67,35. W r. 1936 Lokajski poprawia na 73,27.

W rzucie młotem pierwszym rekordzistą był obecny prezes PZLA inż. Znajdowski w r. 1923 z wynikiem 22.15. Szydłowski poprawia w tymże roku na 22,29, potem pojawia się Cejzik z wynikami 29,35 i 30,27 (1924), 30,92 (1925), 32,85 i 33,80 (1926) i 34,20 (1927). W roku 1929 Więckowski osiąga 35,13, a w rok później 37,20. Bije go Leśkiewicz w r. 1931, poprawione w r. 1932 znów przez Więckowskiego na 38 61. Więckowski poprawia rekord kilkakrotnie: 39,49 (1933), 40,06 i 40,85 (1934) 41,44, 41,70 i 41,85 (1935). W roku 1936 rekord poprawia A. Węglarczyk — 44,05.

W pięcioboju — rekord ustanawia w r. 1922 Piątkowski z wynikiem 2882 pkt poprawia w r. 1925 Wasiak 3033, a potem Cejzik 3259 (1925), 3305 (1926) i 3613 (1928). W roku 1932 Wieczorek poprawia na 3828,77 a w r. 1933 Luckhaus na 3953, to jest 3347 według nowej tabeli, wreszcie Lokajski w r. 1935 osiąga 3417 p.

W 10-boju — w roku 1923 Kuchar ma 5027 pkt potem w roku 1927 Cejzik — 6329, w r. 1928 — 6621, a w r. 1929 — 7233. W r. 1932 Siedlecki poprawia na 7853,22 pkt, co według nowej tabeli wynosi 6912 pkt.

REKORDY KOBIECE:

W biegu 60 m listę otwiera Szmendziukówna wynikiem 8,8 i 8,7 w r. 1922, następnie w r. 1923 Rzeźnicka ma 8,6, 8,5 i 8,4, a po trzech latach Gędziorowska poprawia na 8,2. W roku 1928 Kasprzakówna osiąga 8 zaś w r. 1929 Walasiewiczówna ma 7,9 i 7,6. Następnie Walasiewiczówna osiąga 7,4 (1933) i 7,3 (1934) — rekord światowy.

W biegu 100 m Szmendziukówna ma w r. 1922 15 sek., a w 1923 roku 14,8. Następnie Rzeźnicka poprawia w tymże roku na 14,4 i 14,1, a w roku 1925 Czajkowska osiąga 14. W roku 1926 Woynarowska ma 13,8 i 13,6, następnie w r. 1927 Gędziorowska 13,4, zaś Breuerówna 13,2, a w r. 1928 — 13 sek. Walasiewiczówna poprawia w r. 1928 na 12,8, 1930 — 12,4, w r. 1931 — 12,2, w roku 1932 — 11,9 i 11,8, w roku 1934 — 11,7 (rekord światowy), a w roku 1936 — 11,6.

Bieg 200 m otwiera Kwaśniewska w r. 1923 z wynikiem 32,4. Następnie Smidówna ma 32,2, a Kwaśniewska 31,4, zaś w r. 1925 Czajkowska osiąga 29,7, a Gorloffówna 29,3. W roku 1926 Woynarowska biegnie 29, ale Czajkowska poprawia w r. 1927 na 28,8. W tymże roku Wiśka poprawia na 28,2, ale w r. 1928 Orłowska ma 28, a Breuerówna 26,8. Następnie Walasiewiczówna daje znać o sobie wynikami 26,6 (1929), 25,3 (1930), 24,1 (1932), — poczem poprawia w r. 1934 na 23,8, a w r. 1935 23,6 (rekord światowy).

W biegu 800 m pierwszy rekord ustanawia w r. 1927 Wieczorkiewiczówna 2 : 45, poprawiony tegoż roku przez Rokoszankę 2 : 44,4, Pichelównę 2 : 43 i Kilosównę 2 : 34,2. W roku 1928 Orłowska osiąga 2 : 30, następnie po dwóch latach Kilosówna poprawia na 2 : 27, Walasiewiczówna w r. 1932 na 2 : 24, zaś w roku 1933 2 : 18,4.

W płotkach 80 m w r. 1924 Kielichówna ma 16,1, następnie Smidówna poprawia na 15,4 (1925), a Gorlofówna 14,4 (1926), wreszcie Jabłczyńska 13,9 w r. 1927. Potem Schabińska wyciąga na 13,2, ale w tymże jeszcze roku Freiwaldówna osiąga 13,1. W roku 1928 Schabińska ma 12,9 i 12,8, w r. 1930 12,7 i 12,6, a w roku 1932 — 12,4 sek.

W biegu sztafetowym 4×100 m rozpoczyna w r. 1922 lwowska Pogoń wynikiem 62,5. Następnie w r. 1923 Pogoń ma 62,3 i 58,9, a w r. 1926

AZS. warsz. poprawia na 56, zaś Roździeń jeszcze lepiej, bo 54,6. W roku 1928 Grażyna poprawia na 53,8 i 53,6, zaś w roku 1929 osiąga 53,4, wreszcie w roku 1931 Stadion poprawia na 53. Reprezentacja miała w r. 1928 51,6, a w roku 1930 — 50,2.

W biegu 4X200 m w r. 1924 pierwszy rekord ustanawia Polonia wynikiem 2 : 08,8, następnie w r. 1927 Warta ma 2 : 04,8, a AZS. 2 : 01,4 i 2 : 01 w r. 1927, a 2 : 00 w r. 1928. W tymże roku Roździeń dochodzi przez 1 : 58,6 do 1 : 57,4; ale w r. 1929 Grażyna poprawia na 1 : 57,2. AZS wysuwa się powtórnie na czoło w roku 1930 z wynikiem 1 : 56,6, a następnie osiąga 1 :55,2 (1930) i 1 : 52,2 (1931).

W skoku w dal z miejsca zaczyna Sadkowska wynikiem 222 (1926). W tymże roku Miłobędzka osiąga 230, w roku 1928 Czajówna poprawia na 238 5 Potem Hulanicka ma 245 (1929), 250 (1930).

Skok w dal z rozbiegu otwiera w roku 1922 Szmendziukówna, mając 395 cm i 405. Rzeźnicka osiąga tegoż roku 435. W roku 1925 Sadkowska poprawia na 473, a w roku 1925 — 477. Tegoż jeszcze roku Konopacka skacze 481, a Jabłczyńska 482. W r. 1927 Konopacka ma 488,5, ale po roku Breuerówna osiąga 512 i 525, poprawione przez Walasiewiczównę w r. 1929 na 550, w r. 1934 na 571, a w r. 1935 — 584.

W skoku wzwyż Pawska ma w r. 1922 — 109, a w rok później Klukowska skacze 116, 123 i 124. Ditczukówna 126, a Woynarowska 129. W 1924 Taborowiczówna poprawia na 130 i 131,5, potem w r. 1925 Witkowska ma 135, a Taborowiczówna 136, w r. 1926 Konopacka poprawia na 137, ale Taborowiczówna znów jest na czele z wynikami 138 i 140. W dwa lata później Krajewska skacze 141,4 i 144, a w r. 1929 osiąga 150,5.

W rzucie kulą początkowo używano wagi 5 kg gdzie Ditczukówna ma 8.05 w roku 1923, a Konopacka w r. 1926 8 43, 8.59. Następnie z wynikami 9.80 (1926), 10.02 i 10.12 (1927), 10.39, 10.41 i 10.95, (1928). Potem Lewinówna poprawia w r. 1929 na 11.07, a w r. 1930 — 11.23 i 11.46, wreszcie Jasieńska osiąga w r. 1931 11.65, a w r. 1932 11.68 i 12.00,5 w r. 1933 Jasieńska osiąga 12 02, a Wajsówna ma w r. 1934 12.09, zaś w r. 1936 — 12.12.

W rzucie dyskiem początek daje Jabłczyńska z wynikiem 19.67 (1923), ale następnie wchodzi na arenę Konopacka, która kolejno osiąga rezultaty następujące: 1924 r.: 23.45, 1925 — 28.65, 31.23 i 33.40, 1926 — 34.15, 34.90 i 37.71, 1927 — 39.18, 1928 — 39.62. W r. 1932 Wajsówna poprawia kolejno 39.78, 40.34, 40.39 i 42.43, w r. 1933 42.56, 43.08, a w r. 1934 43.79 i 44.19½, zaś w r. 1936 (na Olimpiadzie w Berlinie) — 46.22.

W oszczepie Woynarowska ma w r. 1923 20.63, tegoż roku Ditczukówna poprawia na 21.20. W r. 1924 Paruszewska osiąga 21.86, a w r. 1925 Henclewska ma 23.40, a Ritnerówna 23.60. W r. 1926 Jasna poprawia na 24.30, Kobielska 24.41, a Lonka 26.15, 27.21 i 28.56. W r. 1927 Lonka ma 33.30, a w r. 1928 33.72 m, potem Konopacka 33.92, ale Lonka poprawia jeszcze na 36.90 m, potem Smętkówna rzuca 37.03 (1933), a Kwaśniewska ma w r. 1934 39.61 i 40.50, a w r. 1935 40.68 i 41 38, zaś w r. 1936 — 44.03.

W trójboju w r. 1929 pierwszy rekord ustanawia Hulanicka wynikiem 153, ale w r. 1930 poprawia Konopacka na 185 m, w r. 1933 Sikorzanka osiąga 190 m, zaś w r. 1935 Kwaśniewska 206.

W pięcioboju Woynarowska ma w r. 1924 2604 p, potem Grabicka w r. 1927 osiąga 2840, a Konopacka poprawia na 3316. W r. 1928 Konopacka ma 3350. wreszcie 4066.07 pkt według nowej punktacji, Kwaśniewska ma w r. 1934 252,282, a w r. 1935 283 p.

Nadto dodajemy rekordy dawniejsze w konkurencjach skasowanych w roku 1926, a mianowicie: 250 i 500 m — Czajkowska 36,6 i 1 : 24,4, 65 m płotki — Jabłczyńska 11,4, 4X60 m — Grażyna 33,2, 60—80—100 Grażyna 34,6 sek.

LOTNICTWO.

ŚWIATOWE REKORDY LOTNICZE.

Rodzaj rekordu	Nazwisko rekordzisty	Państwo	Wynik
Najwyższe lotnicze wyczyny światowe.			
Rekord największej szybkości	F. Agello	Włochy	709,209 km na godz.
Rekord największej wysokości	Anderson i Stevens	Ameryka	22.066 mtr
Rekord największej odległości	Rossi i Codos	Francja	9.106,3 km
Największa odległość w linii prostej	Rossi i Codos	Francja	9,104,7 km
Rekordy samolotów lądowych			
Największa szybkość	Hughes	Ameryka	567 km na godz.
Największa wysokość	Swain	Anglia	15.230 mtr
Odległość w linii prostej	Rossi i Codos	Francja	9.104,7 km
Absolutna największa odległość	Rossi i Codos	Francja	9.106,3 km
Rekordy wodnopłatowców			
Największa szvbkość	F. Agello	Włochy	709,209 km na gdz.
Największa wysokość	Soucek	Ameryka	11.753 mtr
Odległość w linii prostej	Me Ginns-Averil-Wilkinson	Ameryka	5.280 km
Absolutna największa odległość	Me Ginns-Averil-Wilkinson	Ameryka	5.541,3 km
Rekordy balonów kulistych			
Największa wysokość	Anderson i Stevens	Ameryka	22.066 mtr
Największa odległość	Berliner	Niemcy	3.052,7 km
Rekord utrzymania się w powietrzu	H. Kaulen	Niemcy	87 godzin
Polski rekord wysokości	J. Burzyński	Polska	10.853 mtr
Polski rekord odległości	Burzyński — Wysocki	Polska	1.650,5 km
Polski rekord czasu lotu	Burzyński — Wysocki	Polska	57 godz. 54 min.

ZWYCIĘZCY PUCHARU IM. GORDON-BENNETTA.

Rok	Nazwisko zwycięzcy		Dystans	Czas lotu
1906	Lahm	Ameryka	647 km	22 godz. 05 m.
1907	C. Erbslock	Niemcy	1.403 ,,	40 ,, 00 ,,
1908	Schaek	Szwajcaria	1.215 ,,	72 ,, 25 ,,
1909	W. Mix	Ameryka	1.221 ,,	35 ,, 07 ,,
1910	A. R. Hawley	,,	1.887 ,,	44 ,, 22 ,,
1911	O. Goericke	Niemcy	758 ,,	12 ,, 28 ,,
1912	M. Bienaime	Francja	2.191 ,,	46 ,, 00 ,,
1913	R. Upson	Ameryka	618 ,,	43 ,, 10 ,,
1920	E. Demuyter	Belgia	1.769 ,,	41 ,, 00 ,,
1921	Armbruster	Szwajcaria	766 ,,	27 ,, 24 ,,
1922	E. Demuyter	Belgia	1.372 ,,	25 ,, 59 ,,
1923	E. Demuyter	,,	1.155 ,,	21 ,, 00 ,,
1924	E. Demuyter	,,	714 ,,	43 ,, 16 ,,
1925	Veenstra	,,	1.345 ,,	47 ,, 30 ,,
1926	Van Orman	Ameryka	861 ,,	16 ,, 37 ,,
1927	E. Hill	,,	1.198 ,,	—
1928	Koepper	,,	740 ,,	43 ,, 00 ,,
1929	Van Orman	,,	548 ,,	—
1930	Van Orman	,,	873 ,,	—
1932	Settle	,,	1.556 ,,	—
1933	F. Hynek	Polska	1.361 ,,	39 ,, 32 ,,
1934	F. Hynek	,,	1.335 ,,	44 ,, 48 ,,
1935	Burzyński	,,	1.650 ,,	57 ,, 54 ,,
1936	E. Demuyter	Belgia	1.940 ,,	46 ,, 24 ,,
1937	E. Demuyter	,,	1.396 ,,	46 ,, 00 ,,

Wyniki zawodów o puchar „Gordon-Bennetta” na r. 1936.

kol	Załoga balonu	Nazwa balonu	Państwo	Czas lotu	Dystans przebyty przez balon
1	Demuyter Ernest Hoffmans Pierre	Belgica	Belgia	46 g. 24s.	1940,81
2	Janusz Antoni Brenk Stanisław	LOPP	Polska	38 g. 02s	1176,23
3	Tilgenkamp Erich Bosch Maurits	Zürich III	Szwajcaria	38 g. 36s.	1039,01
4	Goetze Carl Lohmann Werner	Deutschland	Niemcy	33 g. 56s.	1799,99
5	Hynek Franciszek Janik Franciszek	Warszawa II	Polska	33 g. 20s.	1540,63
6	Burzyński Zbigniew Pomaski Władysław	Polonia II	Polska	31 g. 45s.	1480,36
7	Bertram Otto Schubert Fritz	Sachsen	Niemcy	25 g. 25s.	675,15
8	Dollfus Charles Jacquet Pierre	Maurice Mallet	Francja	26 g. 21s	1063,10
9	Frank Ernst Bauderer Johann	Augsburg	Niemcy	20 g. 6 s.	1409,60
0	Quersin Philippe van Schelle Martial	Bruxelles	Belgia	18 g. 31s.	326,78

NAJLEPSI LOTNICY ŚWIATA

Zdobywcy medalu złotego Międzyn. Feder. Lotn. za największy wyczyn.

Rok 1925	gen. de Pinedo	Włochy
,, 1926	Alan Cobham	Anglia
,, 1927	Charles Lindbergh	Ameryka
,, 1928	H. J. Hinckler	Anglia
,, 1929	D. Costes	Francja
,, 1930	Marsz. J. Balbo	Włochy
,, 1931	H. Eckener	Niemcy
,, 1932	J. de Cierva	Hiszpania
,, 1933	Willey Post	Ameryka
,, 1934	Charles Scott	Anglia
,, 1935	Nikomu nie przyznano medalu	—
,, 1936	Nikomu nie przyznano medalu	—

ZAWODY SZYBOWCOWE W USTIANOWEJ

Wyniki IV mistrzostw Polski w 1936 r.

Kolej-ność	Nazwisko zawodnika	pkt.	Kolej-ność	Nazwisko zawodnika	pkt.
1	Żabski	973	16	Waciórski	199
2	Kpt. Peterek	542	17	Gliwiński	165
3	Baranowski	535	18	Kołodyński	162
4	Szukiewicz	525	19	Ciastuła	147
5	Por. Grzeszczuk	426	20	Wacnik	146
6	Kpt. Brzezina	406	21	Kozieł	143
7	Antoniak	406	22	Różański	126
8	Por. Henneberg	370	23	Szydłowski	124
9	Mikulski	361	24	Żurakowski	112
10	Offierski	359	25	Piątkowski	55
11	Urban	329	26	Smidowicz	39
12	Por. Włodarkiewicz	292	27	Majcherczyk	38
13	Czarnecki	285	28	Szwarc	11
14	Plenkiewicz	261	29	Younga	0
15	Kwiatkowski	226			

START BALONÓW DO ZAWODÓW O PUCHAR IM. GORDON-BENNETTA

Kol.	Załoga	Maszyna	Pkt.
	Klasyfikacja seniorów		
1.	Szarek — Żabski	RWD-8	1010
2.	Solak J. — Solak B.	,,	983
3.	Urban — Szrajer	,,	970
4.	Matheus — Frąckowiak	,,	960
5.	Chałupnik W. — Chałupnik K.	,,	910
6.	Plenkiewicz — Żurek	,,	900
7.	Kula — Różański	,,	888
8.	Kowalski — Kozioł	,,	870
9.	Krawczyk — Damsz	,,	851
10.	Lewandowski H. — Lewandowski M.	,,	840
11.	Maciejewski — Turowicz	,,	830
12.	Bernaś — Christman	,,	809
13.	Czyżewski — Jereczek	,,	800
14.	Tyrała — Ladro	,,	775
15.	Jeziorowski — Ostaszewski	,,	734
16.	Wróblewski — Błachowski	,,	726
17.	Pruszyński — Gurniak	,,	720
18.	Talarczyk — Paul	,,	649
19.	Uszacki — Biernacki	,,	645
20.	Mielczarski — Czyżowski	,,	587
21.	Sędzik — Preiss	,,	545
22.	Zakrzewski — Suszyński	,,	524
23.	Markowski — Dadej	,,	193
24.	Nielubszyc — Gumowski	,,	110
25.	Trubicyn — Wiśniewski	,,	71
26.	Stachula — Drewniok	,,	20
	Klasyfikacja juniorów		
1.	Anczutin — Różański	RWD-8	1034
2.	Petrusewicz — Jereczek	RWD-5	1029
3.	Zwoliński — Kozioł	RWD-8	995
4.	Praschill — Leja	,,	984
5.	Przeorski — Siedlecki	,,	975
6.	Kozłowski — Kocjan	,,	968
7.	Kułakowski — Józefczyk	,,	920
8.	Baranowski — Wilkoszewski	,,	913
9.	Piątkowski — Lewczuk	RWD-5	886
10.	Ladro — Klein	RWD-8	885
11.	Danielewicz — Frąckowiak	,,	875
12.	Kurec (bez towarzysza)	,,	810
13.	Aleksandrowicz — Zaleski	,,	796
14.	Żabski — B. Solak	,,	773
15.	Murlowski — Buszyński	RWD-5	740
16.	Dec — Rokosz	RWD-8	737
17.	Hauschild — Jabłoński	,,	670
18.	Grom — Lipski	,,	600
19.	Modlibowska — Hrynakowska	,,	573
20.	Kamocki — Nagórski	RWD-13	510

ŁUCZNICTWO.

ŁUCZNICZE MISTRZOSTWA ŚWIATA NA R. 1936.

Klasyfikacja indywidualna pań			
Odległość 70 mtr.			
1.	Bunschowa	Polska	pkt. 419
2.	Kurkowska-Spychajowa	Polska	„ 416
3.	Pankow	Polska	„ 410
4.	Cruypeninnek	Francja	„ 365
5.	Barbieriowa	Czechosłowacja	„ 345
6.	Ingo Simon	Anglia	„ 312
8.	Janecka	Polska	„ 279
Odległość 60 m.			
1.	Pańkow	Polska	pkt. 447
2.	Catani	Szwecja	„ 439
3.	Swobodowa	Czechosłowacja	„ 395
4.	Wawrowa	Czechosłowacja	„ 394
5.	Heilborn	Szwecja	„ 373
6.	Kurkowska-Spychajowa	Polska	„ 356
8.	Bunschowa	Polska	„ 330
16.	Janecka	Polska	„ 273
Odległość 50 m.			
1.	Kurkowska-Spychajowa	Polska	pkt. 431
2.	Catani	Szwecja	„ 407
3.	Heilborn	Szwecja	„ 382
4.	Swobodowa	Czechosłowacja	„ 377
5.	Cruypeninnek	Francja	„ 361
6.	Wawrowa	Czechosłowacja	„ 334
7.	Bunschowa	Polska	„ 332
8.	Pańkow	Polska	„ 326
10.	Janecka	Polska	„ 304
Ogółem długie odległości			
1.	Kurkowska-Spychajowa	Polska	pkt. 1203
2.	Pańkow	Polska	„ 1183
3.	Catani	Szwecja	„ 1096
4.	Bunschowa	Polska	„ 1081
5.	Cruypeninnek	Francja	„ 1069
6.	Heilborn	Szwecja	„ 991
12.	Janecka	Polska	„ 856

Odległość 50 m.			
1.	Kurkowska-Spychajowa	Polska	pkt. 375
2.	Swoboda	Czechosłowacja	,, 363
3.	Cruypeninnek	Francja	,, 344
4.	Catani	Szwecja	,, 340
5.	Wawrowa	Czechosłowacja	,, 316
6.	Heilborn	Szwecja	,, 312
7.	Bunschowa	Polska	,, 308
8.	Pańkow	Polska	,, 307
12.	Janecka	Polska	,, 238
Odległość 35 m.			
1.	Atkinson	Anglia	pkt. 128
2.	Heilborn	Szwecja	,, 127
3.	Kurkowska-Spychajowa	Polska	,, 110
4.	Catani	Szwecja	,, 108
5.	Cruypeninnek	Francja	,, 100
6.	Formankowa	Czechosłowacja	,, 96
10.	Pańkow	Polska	,, 89
11.	Bunschowa	Polska	,, 84
14.	Janecka	Polska	,, 74
Odległość 25 m.			
1.	Ingo Simon	Anglia	pkt. 200
2.	Kurkowska-Spychajowa	Polska	,, 187
3.	Heilborn	Szwecja	,, 180
4.	Pańkow	Polska	,, 178
5.	Atkinson	Anglia	,, 167
6.	Cruypeninnek	Francja	,, 155
11.	Bunschowa	Polska	,, 132
14.	Janecka	Polska	,, 125
Ogółem krótkie odległości			
1.	Kurkowska-Spychajowa	Polska	pkt. 672
2.	Heilborn	Szwecja	,, 619
3.	Cruypeninnek	Francja	,, 599
4.	Swobodowa	Czechosłowacja	,, 594
5.	Catani	Szwecja	,, 584
6.	Ingo Simon	Anglia	,, 578
7.	Pańkow	Polska	,, 574
10.	Bunschowa	Polska	,, 524
13.	Janecka	Polska	,, 437

Ogólna klasyfikacja mistrzostw świata pań.

1.	Kurkowska-Spychajowa	Polska	pkt. 1875
2.	Pańkow	Polska	,, 1757
3.	Catani	Szwecja	,, 1680
4.	Cruypeninnek	Francja	,, 1668
5.	Heilborn	Szwecja	,, 1610
6.	Bunschowa	Polska	,, 1605
11.	Janecka	Polska	,, 1293

Klasyfikacja indywidualna panów.

Odległość 90 m.

1.	Gasseldorfer	Czechosłowacja	pkt. 396
2.	Wójcik	Polska	,, 388
3.	Heilborn	Szwecja	,, 371
4.	Lenecek	Czechosłowacja	,, 366
5.	Pesek	Czechosłowacja	,, 346
6.	Popp	Czechosłowacja	,, 332
8.	Prugar	Polska	,, 323
18.	Bobulski	Polska	,, 252
22.	Szymuś	Polska	,, 162

Odległość 70 m.

1.	Lenecek	Czechosłowacja	pkt. 424
2.	Heilborn	Szwecja	,, 411
3.	Musilek	Czechosłowacja	,, 406
4.	De Rons	Belgia	,, 406
5.	Wójcik	Polska	,, 380
6.	Bobulski	Polska	,, 373
16.	Szymuś	Polska	,, 315
18.	Prugar	Polska	,, 311

Odległość 50 m.

1.	Heilborn	Szwecja	pkt. 313
2.	Musilek	Czechosłowacja	,, 305
3.	Prugar	Polska	,, 292
4.	Wallraewens	Belgia	,, 290
5.	Lenecek	Czechosłowacja	,, 288
6.	De Rons	Belgia	,, 281
10.	Bobulski	Polska	,, 257
14.	Szymuś	Polska	,, 245
18.	Wójcik	Polska	,, 235

Ogółem długie odległości			
1.	Heilborn	Szwecja	pkt. 1095
2.	Lenecek	Czechosłowacja	„ 1078
3.	Musilek	Czechosłowacja	„ 1032
4.	Gasseldorfer	Czechosłowacja	„ 1028
5.	Wójcik	Polska	„ 1003
6.	De Rons	Belgia	„ 962
8.	Prugar	Polska	„ 926
15.	Bobulski	Polska	„ 882
20.	Szymuś	Polska	„ 722
Odległość 50 m.			
1.	Heilborn	Szwecja	pkt. 434
2.	Lenecek	Czechosłowacja	„ 392
3.	Musilek	Czechosłowacja	„ 382
4.	Szymuś	Polska	„ 381
5.	Bobulski	Polska	„ 361
6.	De Rons	Belgia	„ 360
9.	Wójcik	Polska	„ 352
Odległość 35 m.			
1.	De Rons	Belgia	pkt. 210
2.	Bobulski	Polska	„ 152
3.	Liekens	Belgia	„ 151
4.	Heilborn	Szwecja	„ 144
5.	Musilek	Czechosłowacja	„ 140
6.	Van Innis	Belgia	„ 135
11.	Prugar	Polska	„ 111
14.	Wójcik	Polska	„ 107
15.	Szymuś	Polska	„ 104
Odległość 25 m.			
1.	De Rons	Belgia	pkt. 255
2.	Liekens	Belgia	„ 245
3.	Battieuw	Belgia	„ 236
4.	Musilek	Czechosłowacja	„ 230
5.	Bobulski	Polska	„ 215
6.	Szymuś	Polska	„ 194
11.	Prugar	Polska	„ 172
12.	Wójcik	Polska	„ 168

Ogółem krótkie odległości.			
1.	De Rons	Belgia	pkt. 815
2.	Heilborn	Szwecja	,, 769
3.	Musilek	Czechosłowacja	,, 752
4.	Bobulski	Polska	,, 728
5.	Szymuś	Polska	,, 679
6.	Liekens	Belgia	,, 670
9.	Wójcik	Polska	,, 627
14.	Prugar	Polska	,, 610
Ogólna klasyfikacja mistrzostw świata panów.			
1.	Heilborn	Szwecja	pkt. 1864
2.	De Rons	Belgia	,, 1787
3.	Musilek	Czechosłowacja	,, 1784
4.	Lenecek	Czechosłowacja	,, 1755
5.	Wójcik	Polska	,, 1630
6.	Bobulski	Polska	,, 1610
8.	Prugar	Polska	,, 1536
12.	Szymuś	Polska	,, 1401

KLASYFIKACJA ZESPOŁOWA MISTRZOSTW ŚWIATA

Kolejność	Klasyfikacja pań	Klasyfikacja panów
Odległości długie.		
1.	Polska	Czechosłowacja
2.	Czechosłowacja	Szwecja
3.	Anglia	Polska
Odległości krótkie.		
1.	Polska	Belgia
2.	Czechosłowacja	Polska
3.	Szwecja	Czechosłowacja
Ogólna klasyfikacja mistrzostw świata.		
1.	Polska	Czechosłowacja
2.	Czechosłowacja	Polska
3.	Szwecja	Szwecja

Klasyfikacja najlepszych łuczników i łuczniczek świata.

ustalona przez kapitana Polskiego Związku Łuczniczego.

Kolejność	Lista pań		Lista panów	
1	Kurkowska Spychajowa	Polska	Heilborn E.	Szwecja
2	Pańkow Maria	Polska	De Rons G.	Belgia
3	Catani I	Szwecja	Musilek I	Czechosłowacja
4	Gruypenninek I	Francja	Lenecek I	Czechosłowacja
5	Heilborn E.	Szwecja	Wójcik J.	Polska
6	Bunschowa Zofia	Polska	Bobulski J.	Polska
7	Svobodova B.	Czechosłowacja	Gasseldorfer L.	Czechosłowacja
8	Simon	Anglia	Prugar B.	Polska
9	Vavrova L.	Czechosłowacja	Popp A.	Czechosłowacja
10	Atkinson E.	Anglia	Kjellsson	Szwecja

Uwaga: Za podstawę klasyfikacji przyjęto wyniki uzyskane przez zawodników na przestrzeni ostatnich trzech lat.

Rekordy męskie.

Trójbój krótkodystansowy.

Indywidualnie:
Ł 4 — M. Twardowski (HKSL. Poznań) 682 pkt.,
Ł 5 — H. Mrazek (Sokół Kraków) 310 pkt.

Zespołowo:
Ł 4 — LKS. Pogoń Lwów, 1648 pkt.
Ł 5 — Sokół Kraków, 746 pkt.

Trójbój długodystansowy.

Indywidualnie:
Ł 10 — B. Prugar (LKS. Pogoń Lwów) 727 pkt.
Ł 11 — Wł. Pazdej, (Z. S. „Ochota" W-wa) 419 pkt..

Zespołowo:
Ł 10 — Reprezentacja Polski 1918 pkt.
Ł 11 — vacat.

Suma obu trójbojów.

Indywidualnie:
Ł 4 + Ł 10 — B. Prugar. (Pogoń Lwów) 1302 pkt.

Zespołowo:
Ł 4 + Ł 10 — P. P. W. Kraków, 2952 pkt.

Rekordy kobiece.

Trójbój krótkodystansowy.

Indywidualnie:
Ł 4 — J. Kurkowska-Spychajowa (R. W. W-wa) 527 pkt.
Ł 5 — Z. Bunschowa (Sokół Kraków) 245 pkt.

Zespołowo:
Ł 4 — Reprezentacja Polski 1495 pkt.
Ł 5 — P. P. W. Kraków 328 pkt.

Trójbój długodystansowy.

Indywidualnie:
Ł 7 — J. Kurkowska-Spychajowa (R. W. W-wa) 723 pkt.
Ł 8 — J. Kurkowska-Spychajowa (R. W. W-wa), 553 pkt.

Zespołowo:
Ł. 7 — Reprezentacja Polski 1842 pkt.
Ł 8 — vacat.

Suma obu trójbojów.

Indywidualnie:
Ł 4 + Ł 7 — J. Kurkowska-Spychajowa (R. W. Warszawa) 1250 pkt.

Zespołowo:
Ł 4 + 7 — P. P. W. Kraków 2598 pkt.

ŁYŻWIARSTWO.

Rekordy łyżwiarskie świata i Polski.

Dystans	Rekordy światowe			Rekordy polskie	
Konkurencje męskie					
500 m	Engenstangen	Norwegia	42,3	Kalbarczyk	45,9
1 000 „	Thunberg	Finlandia	1:28,4	„	1:38,8
1 500 „	Staksrud	Norwegia	2:14,9	„	2:24,0
3 000 „	Ballangrud	Norwegia	4:49,6	„	5:03,7
5 000 „	Ballangrud	Norwegia	8:17,2	„	8:37,3
10 000 „	Carlsen	Norwegia	17:17,4	„	17:54,0
1 godz.	Koning	Holandia	32,370	Nehring	24,781
maraton	—	—	—	„	1:47:00,4
Konkurencje kobiece					
500 m	Laila Schou Nilsen	Norwegia	46,4	Nehringowa	58,7
1.000 „	„	„	1:38,8	„	2:01,1
1.500 „	„	„	2:38,1	„	3:07,0
3.000 „	„	„	5:29,6	„	6:22,4
5.000 „	„	„	9:28,3	„	10:54,8
10.000 „	—	—	—	„	23:48,5

Klasyfikacja państw w łyżwiarstwie.

(na podstawie wyników olimpijskich).

kol.	Jazda figurowa	Jazda szybka
1.	Austria	Norwegia
2.	Niemcy	Finlandia
3.	Norwegia	Austria
4.	Anglia	Ameryka
5.	Węgry	Holandia
6.	Szwecja	Japonia
7.	Ameryka	—
8.	Kanada	—

MISTRZOWIE ŁYŻWIARSCY ŚWIATA, EUROPY I POLSKI NA R. 1937.

Kol.	Mistrzostwa świata		Mistrzostwa Europy		Mistrzostwa Polski	
Jazda figurowa panów						
1.	Kaspar	Austria	Kaspar	Austria	Breslauer	Katowice
2.	Sharp	Anglia	Sharp	Anglia	Grobert	Katowice
3.	Tertak	Węgry	Tertak	Węgry	Kosiorek	Warszawa
4.	Alwarth	Austria	Tomlins	Anglia	—	—
5.	Tomlins	Anglia	Alwarth	Austria	—	—
Jazda figurowa pań						
1.	Colledge	Anglia	Colledge	Anglia	Scheibertówna	Katowice
2.	Taylor	Anglia	Taylor	Anglia	Ziajówna	Katowice
3.	Hulten	Szwecja	Putzinger	Austria	Preisówna	Warszawa
4.	Hedi Stenuf	Austria	Hedi Stenuf	Austria	Czorówna	Katowice
5.	Putzinger	Austria	Niernberger	Austria	—	—
Jazda figurowa parami						
1.	Herber—Baier	Niemcy	Herber—Baier	Niemcy	Rodz. Kalusów	Katowice
2.	Rodz. Pausin	Austria	Rodz. Pausin	Austria	Chachlewska-Thener	Warszawa
3.	Małż. Cliff	Anglia	Rodz. Szekrenyessy	Węgry	—	—
4.	Rodz. Szekrenyessy	Węgry	Małż. Cliff	Anglia	—	—
5.	Koch—Noack	Niemcy	Koch—Gunter	Niemcy	—	—
6.	Małż. Cattaneo	Włochy	Małż. Cattaneo	Włochy	—	—
7.	Rodz. Kalusów	Polska	—	—	—	—
Jazda szybka panów						
1.	Staksrud	Norwegia	Staksrud	Norwegia	Mistrzostwa się nie odbyły	
2.	Vasenius	Finlandia	Engnestangen	Norwegia		
3.	Stiepl	Austria	Vasenius	Finlandia		
9.	—	—	Kalbarczyk	Polska		
Jazda szybka pań						
1.	Laila Schou Nilsen	Norwegia	Mistrzostwa się nie odbyły			
2.	Synnöve Lie	Norwegia				

MOTOCYKLIZM

Rekordy motocyklowe świata i Polski.

Kategoria	Rekord świata	Szybkość w km	Rekord polski	Szybkość w km
175 ccm	Bonazzi	161,54		
250 ,,	Bonazzi	161,54	Ziółkowski	139,15
350 ,,	Milhoux	179,19	Ziółkowski	139,15
500 ,,	Henne	272,006	Nagengast	150,959
750 ,,	Henne	272,006	Schweitzer	140,540
1000 ,,	Henne	272,006	—	—

NARCIARSTWO

Mistrzowie narciarscy świata i Polski na r. 1937.

Konkurencja	Mistrzowie świata		Mistrzowie Polski	
Kombinacja norweska	Sigurd Roen	Norwegia	Bronisław Czech	AZS Kraków
Kombinacja alpejska	Emile Allais	Francja	Bronisław Czech	AZS Kraków
Bieg 18 klm	Lars Bergendahl	Norwegia	Nowacki	Strzelec Zakop.
Skoki otwarte	Birger Ruud	Norwegia	St. Marusarz	SNPTT
Skoki do kombinacji	Fossum	Norwegia	St. Marusarz	SNPTT
Slalom	Emile Allais	Francja	Kotschy Hubert	Austria
Bieg zjazdowy	Emile Allais	Francja	Bronisław Czech	AZS Kraków
Maraton (50 klm)	Pekka Niemi	Finlandia	Czepczor	SKN Katowice
Sztafeta	Norwegia	Norwegia	Strzelec	Zakopane
Mistrzostwa pań	Christl Cranz	Niemcy	Marusarzówna	Zakopane
Slalom	Cranz	Niemcy	Marusarzówna	,,
Bieg zjazdowy	Cranz	Niemcy	Staszel - Polankowa	,,

Klasyfikacja państw w narciarstwie.

Drużynowe mistrzostwo świata w narciarstwie (olimpiada) zdobyła Norwegia, 2) Szwecja, 3) Niemcy, 4) Finlandia, 5) Czechosłowacja, 6) Francja, 7) Szwajcaria, 8) Włochy, 9) Polska.

PIŁKA NOŻNA

MISTRZOWIE PIŁKARSCY NA ROK 1936.

Anglia	Sunderland
Argentyna	River Plata
Austria	Admira (Wiedeń)
Albania	KS Tirana
Belgia	Daring (Bruksela)
Bułgaria	Nevski (Sofia)
Czechosłowacja	Sparta (Praga)
Dania	Akademisk Boldkluben
Francja	Olympique (Marsylia)
Hiszpania	Athletic Bilbao
Holandia	Ajax
Jugosłavia	Gradiansky K. S.
Luxemburg	F. C. Spora
Niemcy	F C Norymberga
Norwegia	F. C. Frederikstad
POLSKA	Ruch — W. Hajduki
Portugalia	S. L. Benifica (Lizbona)
Rumunia	Venus (Bukareszt)
Szkocja	Celtic Glasgow
Szwajcaria	Grasshoppers (Zurych)
Szwecja	A. I. K. (Sztokholm)
Turcja	Fener Bagtsche Istambul
Węgry	Hungaria (Budapeszt)
Włochy	Bologna (Bolonia)
Z. S. R. R.	Dynamo (Moskwa)
Najlepsza drużyna świata	Wielka Brytania
Oficjalny mistrz świata	Włochy
Wicemistrz świata	Czechosłowacja
Mistrz Europy	Włochy
Mistrz Europy Środkowej	Austria (Wiedeń)
Mistrz Ameryki Półn.	Stany Zjedn. A. P.
Mistrz Ameryki Połudn.	Argentyna
Mistrz Azji (nieoficjalny)	Chiny

KLASYFIKACJA PAŃSTW W PIŁCE NOŻNEJ.

Ekstra-klasa: Anglia, Austria, Czechosłowacja, Węgry, Włochy, Szkocja, Hiszpania.

Pierwsza-klasa: Niemcy, Francja, Holandia, Szwecja, Szwajcaria, Jugosławia.

Druga klasa: Belgia, Polska, Norwegia, Portugalia, Irlandia, Dania, Bułgaria, Rumunia, Turcja.

Trzecia klasa: Łotwa, Estonia, Litwa, Grecja, Luxemburg, Albania.

Klasyfikacja ta oparta na obliczeniach i statystykach węgierskich posiada oczywiście jedynie orientacyjny charakter.

NAJLEPSI PIŁKARZE ŚWIATA.

Bramkarze: 1) Hiden (Austria), 2) Planicka (Czechosłowacja), 3) Jakob (Niemcy), 4) Bizzozero (Szwajcaria), 5) Olivieri (Włochy).

Obrońcy: 1) Allemandi (Włochy), 2) Sesta (Austria), 3) Monzeglio (Włochy), 4) Münzenberg (Niemcy), 5) Burger (Czechosłowacja).

Środkowi pomocnicy: 1) dr Sarossi (Węgry), 2) Mock (Austria), 3) Smistik (Austria), 4) Jordan (Austria, obecnie we Francji), 5) Goldbruner (Niemcy).

Boczni pomocnicy: 1) Nausch (Austria), 2) Adamek (Austria), 3) Dudas (Węgry), 4) Lechner (Jugosławia), 5) Lazar (Węgry).

Prawo skrzydłowi: 1) Pasinatti (Włochy), 2) Sas (Węgry), 3) Horak (Czechosłowacja), 4) Kloc (Czechosłowacja).

Prawi łącznicy: 1)Meazza (Włochy), 2) Duhart (Francja), 3) Vincze (Węgry), 4) Stroh (Austria).

Środkowi napastnicy: 1) Sindelar (Austria), 2) Piola (Włochy), 3) Braine (Belgia), 4) Bakhuys (Holandia), 5) Siffling (Niemcy).

Lewi łącznicy: 1) Ferrari (Włochy), 2) Szepan (Niemcy), 3) Jerusalem (Austria), 4) Nejedly (Czechosłowacja), 5) Toldi (Węgry).

Lewo skrzydłowi: 1) Colaussi (Włochy), 2) Vogl (Austria), 3) Fath (Niemcy), 4) Vytlacil (Czechosłowacja), 5) Urban (Niemcy).

Klasyfikacja ta ogłoszona przez ,,Gazetta della Sport" nie uwzględnia piłkarzy angielskich i Południowej Ameryki.

PIŁKARSCY MISTRZOWIE POLSKI.

Rok	Mistrz Polski	I wicemistrz	II wicemistrz
1921	Cracovia	Polonia	Warta
1922	Pogoń	Warta	Cracovia
1923	Pogoń	Wisła	Warta
1924/5	Pogoń	Warta	Wisła
1926	Pogoń	Polonia	Warta
1927	Wisła	I. F. C. Katowice	Warta
1928	Wisła	Warta	Legia
1929	Warta	Garbarnia	Wisła
1930	Cracovia	Wisła	Legia
1931	Garbarnia	Wisła	Legia
1932	Cracovia	Pogoń	Warta
1933	Ruch	Pogoń	Wisła
1934	Ruch	Cracovia	Wisła
1935	Ruch	Pogoń	Warta
1936	Ruch	Wisła	Warta

Do 1927 r. rozgrywki odbywały się w okręgach. Od 1927 r. rozgrywane są mistrzostwa Ligi.

WIELOKROTNY MISTRZ PIŁKARSKI POLSKI „RUCH" Z WIELKICH HAJDUK

TABELA LIGOWA ZA ROK 1936.

Kolejność	Drużyna	gier	Pkt.	St. br.
1	Ruch W. Hajduki	18	24:12	50:33
2	Wisła Kraków	18	22:14	30:24
3	Warta Poznań.	18	21:15	43:31
4	Garbarnia Kraków	18	21:15	32:27
5	Warszawianka Warszawa .	18	21:15	30:27
6	Pogoń Lwów	18	19:17	36:29
7	Ł. K. S. Łódź	18	19:17	37:32
8	Dąb Katowice	18	14:22	29:43
9	Śląsk Świętochłowice . . .	18	11:25	21:40
10	Legia Warszawa	18	8:28	24:46

Tabela rozgrywek o wejście do Ligi.

Kolejność	Drużyna	Gier	Pkt.	St. br.
1	Cracovia Kraków	6	10:2	15:4
2	A. K. S. Chorzów	6	9:3	19:8
3	W. K. S. Śmigły Wilno . .	6	3:9	7:18
4	Brygada Częstochowa . . .	6	2:10	3:14

PŁYWANIE.

REKORDY PŁYWACKIE ŚWIATA I POLSKI.

Konkurencja		Rekordy światowe			Rekordy polskie		
Wyniki męskie							
Styl dowolny	100 mtr	Peter Fick	Ameryka	56,4	Bocheński	Delfin	1:00,4
	200 ,,	J. Medica	Ameryka	2:07,2	Bocheński	Delfin	2:20,6
	300 ,,	J. Medica	Ameryka	3:21,6	Bocheński	Delfin	3:58,6
	400 ,,	J. Medica	Ameryka	4:38,7	Karliczek J.	EKS Katow.	5:16,0
	500 ,,	J. Medica	Ameryka	5:57,8	Bocheński	Delfin	7:09,0
	800 ,,	Makino	Japonia	9.55,8	Karliczek J.	EKS. Katow.	11:13,6
	1.000 ,,	Negami	Japonia	12:41,8	Karliczek J.	EKS. Katow.	14:13,7
	1.500 ,,	Arne Borg	Szwecja	19:07,2	Karliczek J.	EKS. Katow.	21:43,4
	3.000 ,,	—	—	—	Kratochwila	AZS. W-wa	52:27,5
	5.000 ,,	—	—	—	Jurkowski	Polonia	1:38:42,6
	4×200 ,,	Japonia	Japonia	8:51,5	Reprezentacja	Polska	9:55,4
	5×50 ,,	—	—	—	Cracovia	Kraków	2:32,2
	10×50 ,,	—	—	—	A. Z. S.	Warszawa	5:39,0
Klasyczny	100 mtr	Higgins	Ameryka	1:10,0	Heidrich	Siemianowice	1:19,0
	200 ,,	Kasley	Ameryka	2:37,2	Heidrich	Siemianowice	2:57,2
	400 ,,	Jensen	Dania	5:45,0	Kaputek	T. P. G. N.	6:44,6
	500 ,,	Kaye	Ameryka	7:23,8	Szrajbman	Legia Warsz.	8:34,8
	4×100 ,,	—	—	—	A. Z. S.	Warszawa	5:43,4
Na wznak	100 mtr	A. Kiefer	Ameryka	1:04,8	Karliczek J.	EKS. Katow.	1:14,2
	200 ,,	A. Kiefer	Ameryka	2:24,0	Karliczek J.	EKS. Katow.	2:54,2
	400 ,,	Kojac	Ameryka	5:16,4	Jastrzębski	AZS. W-wa	6:36,2
Zmienny	3×100 mtr	—	—	—	Reprezentacja	Polska	3:39,2

Konkurencja		Rekordy światowe			Rekordy polskie		
Wyniki kobiece							
Styl dowolny	100 mtr	den Ouden	Holandia	1:04,6	Kratochwilówna	AZS W-wa	1:16,4
	200 ,,	den Ouden	Holandia	2:25,3	Kratochwilówna	AZS W-wa	3:02,9
	300 ,,	Hveger	Dania	3:50,1	Kratochwilówna	AZS W-wa	4:50,7
	400 ,,	Hveger	Dania	5:14,2	Kratochwilówna	AZS W-wa	6:24,2
	500 ,,	Hveger	Dania	6:45,7	Pastorówna	Hakoah Bielsko	8:52,0
	800 ,,	Hveger	Dania	11:11,7	Kratochwilówna	AZS W-wa	15:33,8
	1.000 ,,	Hveger	Dania	14:12,3	Kratochwilówna	AZS W-wa	19:36,0
	1.500 ,,	Frederiksen	Dania	22:36,7	Kratochwilówna	AZS W-wa	29:14,9
	3.000 ,,	—	—	—	Mehlerówna	—	1:08:54,9
	5×50 ,,	—	—	—	Reprez. okr.	Śląsk	3:11,4
	4×100 ,,	Holandia	Holandia	4:32,8	Reprezentacja	Polska	5:45,9
Klasyczny	100 mtr	Hölzner	Niemcy	1:20,2	Jarkulisz	T. P. G. N.	1:35,3
	200 ,,	Mayehata	Japonia	3:00,4	Jarkulisz	T. P. G. N.	3:25,2
	400 ,,	Genenger	Niemcy	6:19,2	Jarkulisz	T. P. G. N.	7:13,3
	500 ,,	Mayehata	Japonia	8:03,8	Missanówna	Pogoń Lwów	9:50,5
	4×100 ,,	—	—	—	Ostrovia	—	7:18,0
Na wznak	100 mtr	Senff	Holandia	1:13,6	Morawka	Delfin	1:34,0
	200 ,,	Hveger	Dania	2:41,3	Nowakówna	Cracovia	3:32,4
	400 ,,	Hveger	Dania	5:44,5	Prόżyńska	—	8:03,6
Zmienny	3×100 mtr	—	—	—	Reprezentacja	Polska	4:40,4

Mistrzowie Europy i Polski w pływaniu.

Konkurencja	Mistrzowie Europy			Mistrzowie Polski na r. 1936		
Zawody męskie						
100 mtr dow.	Csik	Węgry	59,7	Karliczek	EKS Katowice	1:01,9
200 „ „	—	—	—	Karliczek	EKS Katowice	2:21,4
400 „ „	Taris	Francja	4:55,5	Karliczek	EKS Katowice	5:22,0
1.500 „ „	Taris	„	20:01,5	Karliczek	EKS Katowice	21:43,0
4×200„ „	Węgry	Węgry	9:30,2	E. K. S.	Katowice	10:37,2
100 mtr klas	—	—	—	Heidrich	Siemianowice	1:19,5
200 „ „	Sietas	Niemcy	2:49	Heidrich	Siemianowice	2:57,2
100 na wznak	Besford	Anglia	1:11,7	Karliczek	EKS Kat.	1:17,8
3×100 styl. zm.	—	—	—	E. K. S.	Katowice	3:47,6
Skoki z trampol.	Esser	Niemcy	137,74	Maerz	Giszowiec	137,87
Zawody kobiece						
100 mtr dow.	den Ouden	Holandia	1:07,1	Dawidowiczówna	Hakoah Bielsko	1:21,0
400 „ „	Mastenbroek	„	5:27,4	Kratochwila	AZS Warszawa	6:39,2
4×100„ „	Holandia	„	4:41,5	A. Z. S.	Warszawa	6:09,3
100 mtr klas.	—	—	—	Jarkulisz	Giszowiec	1:36,8
200 „ „	Genenger	Niemcy	3:09,2	Jarkulisz	Giszowiec	3:29,0
100 na wznak	Mastenbroek	Holandia	1:20,3	Morawska	Delfin Warsz.	1:34,0
3×100 styl. zm.	—	—	—	Hakoah	Bielsko	4:48,0
Skoki z wieży	Schiecke	Niemcy	35,43			
Trampolina	Jensch	„	74,78	Szczepańska	Giszowiec	51,24

Klasyfikacja państw w pływaniu.

Kolejność	Klasyfikacja państw świata		Klasyfikacja państw Europy Pływ. męskie		Klasyfikacja państw Europy Pływ. kobiece		Klasyfikacja klubów polskich	
1	Ameryka	27	Niemcy	118	Holandia	88.5	EKS.Katow.	405
2	Japonia	21	Węgry	72	Niemcy	85	AZS Warsz.	232
3	Holandia	14	Francja	37	Anglia	26	TSG Janów	218
4	Niemcy	11	Włochy	34	Dania	25,5	Hakoah Biel.	215
5	Węgry	7	Anglia	26	Francja	13	Legia Warsz.	150
6	Dania	3	Czechosł.	13	Szwecja	8	Delfin W-wa	134
7	Argentyna	2	Belgia	10	Szwajcaria	3	IKP Siem.	42
8	Belgia	1	Dania	10	Czechosł.	2	Cracovia	39
9	—	—	Szwecja	8.5	Węgry	2	Makabi Kr.	30
10	—	—	Szwajcaria	6.5	—	—	KSZO Ostr.	25

Klasyfikacja państw w waterpolo.

Kolejność	Mistrz. świata	Mistrz Europy	Mistrz Polski
1	Węgry	Węgry	EKS Katowice
2	Niemcy	Niemcy	AZS Warszawa
3	Belgia	Belgia	Makabi Kraków
4	Dania	Szwecja	Hakoah Bielsko
5	Holandia	Jugosławia	Legia Warszawa
6	Austria	—	—

Uwaga: Klasyfikacja państw świata oparta jest na wynikach olimpijskich, a państw Europy na klasyfik. mistrzostw Europy.

Najlepsze wyniki pływackie w Polsce w 1936 r.

Konkurencja	Panowie			Panie		
100 mtr dow.	Karliczek	EKS	1:01,9	Kratochwilówna	AZS. W.	1:16,4
200 ,, ,,	Karliczek	EKS	2:21,4	—	—	—
400 ,, ,,	Karliczek	EKS	5:16,0	Kratochwilówna	AZS. W.	6:24,2
1.500 ,, ,,	Karliczek	EKS	21:43,4	—	—	—
100 ,, klas.	Heidrich	KPS	1:19,0	Jarkulisz	TPG	1:35,3
200 ,, ,,	Heidrich	KPS	2:57,2	Jarkulisz	TPG	3:29,0
100 ,, na wznak	Karliczek	EKS	1:15,2	Morawska	Delfin	1:34,0

Zimowe mistrzostwa pływackie Polski na r. 1937.

Wyniki męskie			
100 mtr st. dow.	Gumkowski	AZS Warszawa	1:07,4
200 ,, ,,	Paszkot	Cracovia	2:39,8
400 ,, ,,	Makowski	AZS Warszawa	6:03,4
100 ,, klasyczn.	Hejdrich	IKP Siemianowice	1:20,4
200 ,, ,,	Heidrich	IKP Siemianowice	3:05,3
100 ,, na wznak	Kot II	Pogoń Lwów	1:21,9
300 ,, stylem zmiennym	Heidrich	IKP Siemianowice	4:29,7
3 × 100 m. zmiennym	A. Z. S.	Warszawa	3:58,4
4 × 200 m. dow.	Cracovia	Kraków	11:04,4
Skoki z trampoliny	Bredlich	Szarlej Biały Brzeziny	122,96
Wyniki pań			
100 mtr st. dow.	Goldnerówna	Hakoah Bielsko	1:23,3
100 mtr st. klas	Missan — Boberowa	Pogoń Lwów	1:42,0
200 ,, ,,	Missan — Boberowa	Pogoń Lwów	3:45,2
100 mtr na wznak	Szczerbówna	Lechia Lwów	1:41,7
300 mtr zmiennym	Szczerbówna	Lechia Lwów	5:46,4
4 × 100 m. dow.	Hakoah	Bielsko	6:38,0
3 × 100 m. zmiennym	Hakoah	Bielsko	5:02,8

SANECZKARSTWO.

Saneczkarskie mistrzostwa Europy i Polski.

Konkurencja	Mistrz Europy		Mistrz Polski
Jedynki panów	Tietze	Niemcy	Fink
,, pań	Fink	Czechosł.	Enkerówna
Dwójki panów	Feist-Kluge	Niemcy	Enker-Schermer

Uwaga: Mistrzostwa saneczkarskie odbyły się w 1935 r. W 1936 roku mistrzostwa nie doszły do skutku.

Bobslejowe mistrzostwa świata na r. 1937.

Kolejność	Czwórki		Dwójki	
1.	Anglia I	5:08,5 sek.	Anglia	6:09,53 sek.
2.	Niemcy I	5:09,7 ,,	Włochy II	6:10,97 ,,
3.	Ameryka I	5:10,0 ,,	Szwajcaria	6:18,30 ,,
4.	Szwajcaria I	5:10,1 ,,	Czechosłowacja	6:18,53 ,,
5.	Ameryka II	5:10,2 ,,	Luxemburg	6:20,28 ,,
6.	Belgia I	5:11,5 ,,	Niemcy I	6:20,76 ,,
7.	Francja I	5:12,5 ,,	—	—
8.	Niemcy II	5:13,8 ,,	—	—
9.	Anglia II	5:14,5 ,,	—	—
10.	Włochy I	5:15,6 ,,	—	—

STRZELECTWO

Rekordy strzeleckie świata.

Konkurencja	Rekordy światowe	
Broń dowolna		
Jednostkowo:		
Trzy postawy	Zimmermann (Szwajcaria)	1.114
Stojąc	Zimmermann (Szwajcaria)	360
Klęcząc	Leskinen (Finlandia)	382
Leżąc	Lindgren (Finlandia)	393
Zespołowo:		
Trzy postawy	Finlandia	5.488
Stojąc	Szwajcaria	1.743
Klęcząc	Szwecja	1.844
Leżąc	Finlandia	1.923
Karabin wojskowy		
Jednostkowo:		
Trzy postawy	Ericsson (Szwecja)	526
Stojąc	Hartmann (Szwajcaria)	172
Klęcząc	Zimmermann (Szwajcaria)	181
Leżąc	Malgreen Szwecja)	185
Broń bocznego zapłonu		
Jednostkowo:		
Stojąc	Leskinen (Finlandia)	375
Klęcząc	Lokotara (Estonia)	389
Leżąc	Durand (Francja)	398
Zespołowo:		
Stojąc	Szwajcaria	1.821
Klęcząc	Finlandia	1.909
Leżąc	Estonia	1.964
Pistolet dowolny		
Jednostkowo:	Ulman (Szwecja)	559
Zespołowo:	Szwajcaria	2.651

Karabin wojskowy:	1. Węgry	2013 pkt
	2. Szwecja	1977 ,,
	3. Szwajcaria	1971 ,,
	4. Polska	1951 ,,
	5. Francja	
Pistolet dowolny:	1. Szwajcaria	2634 pkt.
	2 Włochy	2572 ,,
	3 Niemcy	2552 ,,
	4. Francja	2500 ,,
	5. Hiszpania	—
	6. Polska	2434 ,,
Karabin małokalibrowy leżąc:	1. Estonia	1964 pkt.
	2. Szwecja	1955 ,,
	3. Anglia	1948 ,,
	4. Niemcy	1948 ,,
	5. Finlandia	1947 ,,
Karabin małokalibrowy stojąc:	1. Finlandia	1911 pkt.
	2. Francja	1901 ,,
	3. Estonia	1794 ,,
	4. Norwegia	1892 ,,
	5. Szwecja	1790 ,,
Karabin małokalibrowy klęcząc:	1. Estonia	1897 pkt.
	2. Francja	1891 ,,
	3. Szwecja	1888 ,,
	4. Niemcy	1779 ,,
Strzelanie do rzutków zespołowo	1. Węgry	1062 pkt.
	2. Niemcy	1061 ,,
	3. Anglia	1034 ,,
	4. Polska	1009 ,,
Indywidualnie	1. Kiszkurno (Polska)	273 pkt.
	2. Halasy (Węgry)	272 ,,
	3. Schoebel (Niemcy)	270 ,,

Indywidualnie mistrzostwo świata z karabinu małokalibrowego zdobyli: leżąc — Durand (Francja) — 398 pkt.: stojąc — Leskinen (Finlandia) — 375 pkt.; klęcząc — Lokkotara (Estonia) — 389 pkt.

Klasyfikacja państw w strzelaniu.

(na podstawie wyników olimpijskich)

1) Niemcy, 2) Szwecja, 3) Norwegia, 4) Węgry, 5) Francja, 6) Polska.

POLSKIE REKORDY STRZELECKIE.

Rekordy męskie:

Karabin wojskowy z 3 postaw — Wasilewski — 486 pkt., zespołowo C.W.P. 928 p.; Karabin wojsk. leżąc — Sawicki 182 p.., zesp. H. K. S. Ł. 517 p.; Karabin wojsk. do sylwetek — Nowicki 135, zesp. KOP 345;

Karabin wojsk. strzelanie połączone (tarcze i sylwetki) — Wrzosek 445, zesp. M. S. Wojsk. 1260;

Karabin dow. 300 m. Rutecki 539 p., zesp. CWP. 1478 p.

Pistolet wojsk. do tarcz — Golański 158, zesp. Zw. Strzel. Warsz. 458 p.

Pistolet wojsk. do sylwetek — Błociszewski 75, zespołowo KOP 96;

Pistolet wojsk. strzel. połącz. do tarcz i sylwet. — Dąbrowski 205, zesp. KOP 517;

Pistolet dow. do sylwetek — Różański 197 (20 traf.), zesp. Zw. Strzel. Warsz. 581 (60 tr.);

Pist. dow. do sylwet. olimp. — Podoski 18;

Pist. dow. do tarcz — Nowicki 528, zesp. Zw. Strzel. Warsz. 1512;

Karabin dow. bocz. zapł. z 3 postaw — Rutecki 1123, zesp. Zw. Strzel. Warsz. 5380 p.; stojąc — Bury 370, zesp. Zw. Strzel. Kraków 1705; klęcząc— Rutecki 379, zesp. Zw. Strzel. Warsz. 1780; leżąc—Zaturski 398, zesp. Zw. Strzel. Kraków 1913;

Karabin krajowy bocz. zapł. leżąc — Zaturski 381, zesp. Legia 1107.

Rekordy kobiece:

Pist. wojsk. do tarcz — Stępniewska 147 zesp. KPW Radom 391; Pist. dow. sylw. — Stępniewska 191 (20 traf.), zesp. KPW Radom 381 (45 tr.); Pist. dow. sylw. olimp. — Zarębska 12; Pist. dow. tarcze — Radomska 476, zesp. KKS Warsz. 1230; Karabin dow. bocz. zapł. 3 postawy — Hejduk — Kierezińska 1080, zesp. KKS Warsz. 4496; stojąc Hejduk 340, zesp. KKS 1219; klęcząc — Hejduk 359, zesp. KKS 1532; leżąc — Hejduk 381, zesp. 1747; Karabin kraj. bocz. zapł. leżąc — Jagodzińska 365, zesp. Rodzina Wojskowa Warsz. 1036.

Rekordy w strzelaniu myśliwskim:

Rzutki — Kiszkurno 298; Zając — Kiszkurno 30; Jeleń pojed. — Ciążyński 110, zesp. Legia 270; Jeleń podwójny — Zalewski 208, zesp. Legia 486; Dzik pojed. Tyszkiewicz 102, zesp. Legia 265, podwójny — Ziegenhierte 197 zesp. Legia 400.

MISTRZOSTWA STRZELECKIE POLSKI.

W strzelaniu o tytuł mistrza Polski z karabinu wojskowego do tarczy i do sylwetek pierwsze miejsce w klasyfikacji zespołowej zdobyło dowództwo K. O. P. mając łącznie 3084 pkt, 2) pierwsza dywizja piechoty legionów 3078 pkt, 3) 15 dywizja piech. leg. 3037 pkt.

Indywidualnie w tej samej konkurencji mistrzem Polski został por. Wasilewski, który w trzech postawach uzyskał 689 pkt, 2) Wąsowicz 667 pkt, 3) mjr. Stawarz 656 p.

W strzelaniu z karabinu wojskowego do tarczy zwyciężył również por. Wasilewski, który uzyskał w 3-ch postawach 489 pkt, 2) Wąsowicz 487 pkt, 3) mjr. Stawarz 484 pkt.

W strzelaniu z tej samej broni w postawie leżącej 1-sze miejsce zajął Gonet 180 pkt przed kapitanem Suchorzewskim 179 pkt.

W strzelaniu z tej samej broni w postawie stojącej zwyciężył Knapczyk 154 pkt przed Wąsowiczem 153 pkt.

W strzelaniu z tej samej broni w postawie klęczącej 1-sze miejsce zdobył sierżant Fabiszewski 173 pkt przed mjr. Stawarzem 171 pkt i por. Wasilewskim 169 pkt.

W strzelaniu z karabinu wojskowego do sylwetek 1-szy był por. Marcinkiewicz przed por. Paczkowskim. Warto podkreślić, że w tej konkurencji 10 zawodników uzyskało po 200 pkt.

W strzelaniu z karabinu dowolnego o przyrządach celowniczych bez szkieł optycznych tytuł mistrza Polski zdobył zespołowo W. K. S. CW. Piechoty uzyskując w trzech postawach 2412 pkt, 2) Korpus Ochrony Pogranicza przed 21 dywizją piechoty górskiej.

Indywidualnie w tej samej konkurencji na pierwsze miejsce wysunął się por. Matuszak, uzyskując w 3-ch postawach 520 pkt przed sierż. Kisielewiczem 512 pkt.

W postawie leżącej zwyciężył por. Matuszak 187 pkt przed sierż. Kozłowskim — 187 pkt.

W postawie klęczącej wygrał por. Tkacz 176 pkt przed st. sierż. Dąbrowskim — 173 pkt.

W postawie stojącej pierwsze miejsce zajął por. Matuszak 165 pkt przed Ruteckim 162 pkt.

W strzelaniu z karabinu dowolnego o tytuł mistrza Polski zespołowo 1-sze miejsce zajął Wojsk. Klub Sport. Legia 1917 pkt, 2) KPW. 1906, 3) Kadra.

Indywidualnie mistrzostwo Polski zdobył dr Zaturski 394 pkt przed mjr. Stawarzem 392 pkt i por. Matuszakiem 391 pkt. Poza konkursem dr Zaturski pobił rekord Polski, uzyskując 396 pkt.

W strzelaniu z tej samej broni w postawie klęczącej 1-sze miejsce zdobyła Kadra 1770 pkt a indywidualnie por. Matuszak 376 pkt przed mjr. Wrzoskiem 374 pkt.

W strzelaniu z karabinu dowolnego w postawie stojącej zwyciężyła zespołowo Kadra 1681 pkt, a indywidualnie por. Matuszak 364 pkt przed Ruteckim 360 pkt.

W strzelaniu o mistrzostwo z karabinka sportowego w 3-ch postawach zespołowo zwyciężył Korpus Ochrony Pogranicza 5177 pkt przed „Śmigłym" (Wilno) 5036 pkt. Indywidualnie wygrał Piątkowski, który w trzech postawach zdobył 1071 pkt przed plut, Pachlą 1071 pkt.

W strzelaniu z tej samej broni w postawie leżącej zwyciężył plut. Pachla 385 pkt przed sierż. Kozłowskim 379 pkt.

W strzelaniu w postawie klęczącej zwyciężył kpt. Majchrowski 369 pkt przed Piątkowskim 367 pkt.

W postawie stojącej 1-szy był por. Matuszak 349 pkt przed Wąsowiczem 348 pkt.

W strzelaniu z pistoletu wojskowego do sylwetek i tarczy zwyciężył zespołowo Związek Strzelecki, mając 1130 pkt przed Korpusem Ochrony Pogranicza 972 pkt. Indywidualnie mistrzem Polski został Witwicki 286 pkt przed Wąsowiczem 269 pkt.

W strzelaniu z pistoletu wojskowego do tarczy 1-sze miejsce zdobył kpt. Różański 168 pkt przed Pazdejem 168 pkt.

W strzelaniu z pistoletu wojskowego do sylwetek olimpijskich zwyciężył Witwicki 130 pkt przed Wąsowiczem 105 pkt.

W strzelaniu z pistoletu dowolnego 1-sze miejsce i mistrzostwo Polski zdobył Związek Strzel. 2535 pkt. Indywidualnie wygrał Nowicki 528 pkt (nowy rekord Polski) przed dr Jurkiem 519 pkt.

Na narodowych zawodach strzelecko-myśliwskich w strzelaniu do rzutków o mistrzostwo Polski, pierwsze miejsce zajął Kiszkurno, osiągając 254 pkt na 300 możliwych. Drugie miejsce zajął Rozenwerth przed kpt. Sztukowskim, Ziegenhirtem, Łyskowskim i Czerskim.

SZERMIERKA.

Mistrzostwa świata i Europy w szermierce.

Konkurencja	Mistrz. świata (Olimpiada)	Mistrz. Europy
Szabla drużynowa	Węgry	Węgry
,, indywidualna	Kabos (Węgry)	Gerevich (Węgry)
Szpada drużynowa	Włochy	Francja
,, indywidualna	Riccardi (Włochy)	Drakenberg (Szwecja)
Floret drużynowy	Włochy	Włochy
,, indywidualny	Gaudini (Włochy)	—
Floret pań drużynowo	—	Niemcy
,, ,, indywidual.	Elek (Węgry)	Ilona Elek (Węgry)

Klasyfikacja państw świata (na podstawie danych olimpijskich) 1) Włochy, 2) Węgry, 3) Francja, 4) Niemcy, 5) Szwecja, 6) Austria.

Polska zajmuje obecnie w szabli 4 miejsce, a w szpadzie 6 miejsce na świecie.

Mistrzostwa szermiercze Polski.

Szabla	1) Sobik (PKS Katowice) 2) Suski (Warszawianka)
Szpada	1) Sobik (PKS Katowice) 2) Franz (Lwowski klub Szerm.)
Floret	1) Banas (WKS. Łódź) 2) Frydrych (Warszawianka)
Mistrzostwo pań	Stanoszkówna (Śląsk)
Drużynowy mistrz Polski . .	PKS Katowice
Drużynowy mistrz pań . . .	Warszawa (repr.)

TENIS.

NAJLEPSI TENISIŚCI ŚWIATA.

Lista Wallis Myersa za rok 1936.

	Mężczyźni		Kobiety	
1	Perry Fred	Anglia	Jacobs Helen	Ameryka
2	von Cramm	Niemcy	Sperling Hilde	Dania
3	Budge Donald	Ameryka	Round Dorothy	Anglia
4	Quist Adrian	Australia	Marble A.	Ameryka
5	Austin Wilfred	Anglia	Mathieu Simone	Francja
6	Crawford Jack	Australia	Jędrzejowska J.	Polska
7	Allison Wilmer	Ameryka	Stammers Kay	Anglia
8	Grant Bitsy	Ameryka	Lizana Anita	Chile
9	Henke	Niemcy	Fabyan-Palfrey	Ameryka
10	Mac Grath	Australia	Babcock Caroline	Ameryka

Lista Pierre Gillou

	Mężczyźni		Kobiety	
1	Perry	Anglia	Jacobs	Ameryka
2	Budge	Ameryka	Sperling	Dania
3	v. Cramm	Niemcy	Marble	Ameryka
4	Quist	Australia	Mathieu	Francja
5	Austin	Anglia	Round	Anglia
6	Crawford	Australia	Stammers	Angl a
7	Grant	Ameryka	Jędrzejowska J.	Polska
8	Parker-Pajkowski	Ameryka	Fabyan	Ameryka
9	Mangin	Ameryka	Lizana	Chile
10	Mac Grath	Australia	Horn	Niemcy

NAJLEPSI TENISIŚCI POLSCY.

Lista klasyfikacyjna P. Z. L. T. za r. 1936.

Mężczyźni		Kobiety		Juniorzy	
1	Hebda	1	J. Jędrzejowska	1	Kończak
—	Tarłowski	2	Volkmer-Jacobsen	2	Tłoczyński Ks.
3	Tłoczyński	3	Rudowska	3	Czajkowski
4	Wittman	4	Głowacka	4	Niestrój
5	Spychała	—	Z. Jędrzejowska	5	Gotschalk
6	Bratek	—	Lilpopówna	6	Strzelecki
7	Pfahl	—	Neumanówna	7	Staniszewski
8	Bełdowski	8	Łuniewska	8	Skonecki
9	Horain	9	Jaśkowiakówna	9	Jurasz
10	Majewski	10	Gajdzianka	10	Cieślikowski

Uwaga: Brak cyfry kolejnej oznacza, że dany zawodnik dzieli miejsce z poprzednim.

Tenisowe mistrzostwa drużynowe na świecie.

TYTUŁ	Państwo lub drużyna
Mistrz świata	Ameryka
Wicemistrz świata	Anglia
Mistrz Europy	Niemcy
Wicemistrz Europy	Czechosłowacja
Mistrz Ameryki Pn.	Stany Zjednoczone A. P.
Mistrz Ameryki Pd.	Argentyna
Mistrz Azji	Japonia
Mistrz Afryki	Unia Pd. Afrykańska
Mistrz Australii i N. Zelandii	Australia
Mistrz Polski	Pogoń Katowice
Wicemistrz Polski	Lwowski Klub Tenisowy
Mistrz świata zawodowców	Ameryka
Wicemistrz świata zawod.	Francja
Mistrz świata walk w hali	Francja
Wicemistrz świata w hali	Szwecja

Kto dotychczas zdobył puchar Davisa.

W 1900	U. S. A. bijąc w finale Anglię 3:0	W 1921	U. S. A. — Japonia 5:0
„ 1901	U. S. A. bez walki	„ 1922	U. S. A. — Australia 4:1
„ 1902	U. S. A. — Anglia 3:2	„ 1923	U. S. A. — Australia 4:1
„ 1903	Anglia — U. S. A. 4:1	„ 1924	U. S. A. — Australia 5:0
„ 1904	Anglia — Belgia 5:0	„ 1925	U. S. A. — Francja 5:0
„ 1905	Anglia — U. S. A. 5:0	„ 1926	U. S. A. — Francja 4:1
„ 1906	Anglia — U. S. A. 5:0	„ 1927	Francja — U. S. A. 3:2
„ 1907	Australia — Anglia 3:2	„ 1928	Francja — U. S. A. 4:1
„ 1908	Australia — U. S. A. 3:2	„ 1929	Francja — U. S. A. 3:2
„ 1909	Australia — U. S. A. 5:0	„ 1930	Francja — U. S. A. 4:1
„ 1910	Australia bez walki	„ 1931	Francja — Anglia 3:2
„ 1911	Australia — U. S. A. 5:0	„ 1932	Francja — U. S. A. 3:2
„ 1912	Anglia — Australia 3:2	„ 1933	Anglia — Francja 3:2
„ 1913	U. S. A. — Anglia 3:2	„ 1934	Anglia — U. S. A. 4:1
„ 1914	Australia — U. S. A. 3:2	„ 1935	Anglia — U. S. A. 5:0
„ 1919	Australia — Anglia 4:1	„ 1936	Anglia — Australia 3:2
„ 1920	U. S. A. — Australia 5:0	„ 1937	Ameryka — Anglia 4:1

Uwaga: W latach 1915 — 1918 rozgrywki się nie odbywały ze względu na wojnę.

Zwycięzcy Wimbledonu w ostatnich latach.

Gra pojedyńcza panów:	
1926	Jean Borotra (Francja)
1927	Henri Cochet (Francja)
1928	Rene Lacoste (Francja)
1929	Henri Cochet (Francja)
1930	William Tilden (Ameryka)
1931	Sydney Wood (Ameryka)
1932	Elsworth Vines (Ameryka)
1933	Jack Crawford (Australia)
1934	Fred Perry (Anglia)
1935	Fred Perry (Anglia)
1936	Fred Perry (Anglia)
1937	Donald Budge (Ameryka)

Gra pojedyńcza pań:

1926	L. A. Godfree (Anglia)
1927	Helen Wills (Ameryka)
1928	Helen Wills (Ameryka)
1929	Helen Wills (Ameryka)
1930	Helen Wills-Moody (Ameryka)
1931	Cilly Aussem (Niemcy)
1932	Helen Wills-Moody (Ameryka)
1933	Helen Wills-Moody (Ameryka)
1934	Dorothy Round (Anglia)
1935	Helen Wills-Moody (Ameryka)
1936	Helen Jacobs (Ameryka)
1937	Dorothy Round (Anglia)

Gra podwójna panów:

1926	Cochet — Brugnon (Francja)
1927	Tilden — Hunter (Ameryka)
1928	Cochet — Brugnon (Francja)
1929	Allison — van Ryn (Ameryka)
1930	Allison — van Ryn (Ameryka)
1931	Lott — van Ryn (Ameryka)
1932	Borotra — Brugnon (Francja)
1933	Borotra — Brugnon (Francja)
1934	Lott — Stoefen (Ameryka)
1935	Crawford — Quist (Australia)
1936	Hughes — Tuckey (Anglia)
1937	Mako-Budge (Ameryka)

Gra podwójna pań:

1926	Ryan — Browne (Ameryka)
1927	Wills — Ryan (Ameryka)
1928	Holcroft — Saunders (Anglia)
1929	Holcroft — Michell (Anglia)
1930	Wills-Moody — Ryan (Ameryka)
1931	Shepherd — Mudford (Anglia)
1932	Metaxa - Sigart (Francja — Belgia)
1933	Mathieu — Ryan (Francja — Am.)
1934	Mathieu — Ryan (Francja — Am.)
1935	Stammers — James (Anglia)
1936	Stammers — James (Anglia)
1937	Mathieu-Yorke (Fr.-Anglia)

Międzynarodowe mistrzostwa poszczególnych państw w tenisie.

Państwo	Gra pojedyńcza panów	Gra pojedyńcza pań
Anglia	Fred Perry	Katherine Stammers
Ameryka	Fred Perry	Alice Marble
Afryka Południowa	Pallada	Hein-Müller
Australia	Vivian Mac Grath	Hartigan
Austria	Bawarowski	J. Jędrzejowska
Alger	Schröder	—
Belgia	Lacroix	Adamson
Bułgaria	Jordanow	Wiera Petrunowa
Chiny	Kho-Sin-Kie	—
Czechosłowacja	Perry	Kaeppel
Chile	—	Lizana
Dania	Jacobsen	H. Sperling
Estonia	Pukk	—
Egipt	V. Cramm	H. Sperling
Francja	Von Cramm	H. Sperling
Finlandia	Grahn	—
Grecja	Puncec	H. Sperling
Gdańsk	Hebda	Jędrzejowska
Hiszpania	Maier	Alvarez
Holandia	Hughan	Ferwindt
Irlandia	Rogers	Green
Indie	Pallada	Sandison
Jugosławia	Puncec	Kovacs
Japonia	Jiro Yamagishi	Sadayo Toda
Kuba	Aguero	—
Łotwa	Gerstel	Schneider
Meksyk	Hernanden	—
Monaco	Gallepe	—
Niemcy	v. Cramm	H. Sperling
Norwegia	Haanes	Ada Wering
Nowa Zelandia	Mc. Grath	Nicholls
Polska	Tarłowski	Jędrzejowska
Portugalia	Domingos	—
Palestyna	Radwan I	—
Rumunia	Cejnar	Kaeppel
Szwecja	Sigurd Karlborg	Kazim Forsell
Szwajcaria	de Stefani	Mathieu
Wimbledon	Fred Perry	Helen Jacobs
Węgry	Szigeti	J. Jędrzejowska
Włochy	Palmieri	Vittoria Tonolli
Z. S. R. R.	Borys Nowikow	Tieplakowa Nina

Uwaga: W niektórych państwach jak np. w Niemczech mistrzostwa w r. 1936 nie były przeprowadzane.

LISTY KLASYFIKACYJNE NAJLEPSZYCH TENISISTÓW.

Ameryka.

Lista panów: 1) Donald Budge, 2) Frank Parker-Pajkowski, 3) Bryan Grant, 4) Riggs, 5) Gregory Mangin, 6) John Van Ryn, 7) Mc Diarmid, 8) C. R. Harris, 9) J. Hunt, 10) A. Hendrix.

Lista pań: Alice Marble, 2) Helen Jacobs, 3) Sarah Fabyan-Palfrey, 4) D. N. Wheeler, 5) Carolyn Babcock, 6) H. Petersen, 7) Van Ryn, 8) D. M. Bundy, 9) K. Winthrop, 10) M. G. Harris.

Anglia.

Panowie: 1) Fred Perry, 2) Austin, 3) Hughes, 4) Hare, 5) Lee, 6) Tuckey, 7) Peters, 8) Butler, 9) Sharpe, 10) Wilde.

Panie: 1) Dorothy Round, 2) Stammers, 3) King, 4) James, 5) Hardwick, 6) Noel, 7) Saunders, 8) Nuthall, 9) Heeley, 10) Scriven.

Austria.

Panowie: 1) Baworowski, 2) Metaxa, 3) Matejka, 4) Redl, 5) Decker, 6) Rusterer, 7) Egert, 8) Brosch, 9) Stikarofski, 10) Goldman.

Panie: 1) Kraus, 2) Wolf, 3) Herbst, 4) Walter, 5) Szepessy-Grunbergen, 6) Neuman, 7) Bauer.

Australia.

Panowie: 1) Adrian Quist, 2) Jack Crawford, 3) i 4) Hopman i Bromwich, 5) Vivian Mac Grath, 6) Turnbull.

Panie: 1) i 2) Joan Hartigan i Coyne, 3) Wynne, 4) Hopman.

Czechosłowacja.

Panowie: 1) Hecht, 2) i 3) Caska i Siba, 4) Cejnar, 5) Vodicka, 6) i 7) Melzer i Stingl, 8) i 9) Malecek i Pachovsky, 10) Cernoch.

Panie: 1) Hein-Müller, 2) Deutsch, 3) i 4) Fischer i Blanarowa, 5) Sobotkova.

Dania.

Panowie: 1) Jacobsen, 2) Plougmann, 3) Ulrich, 4) Körner, 5) Rasmussen.

Panie: 1) Sperling, 2) Hollis, 3) Gleerup, 4) Berg-Nielsen, 5) Behrens.

Francja.

Panowie: 1) Jean Borotra, 2) Bernard Destremeau, 3) Boussus, Feret, Merlin, 6) Martin-Legeay, 7) Marcel Bernard, Jamain, 9) Journu, Lesueur, 11) Brugnon, Petra, 13) Landry, 14) Pelizza, 15) Gentien.

Panie: 1) Simone Mathieu, 2) de la Valdene, 3) Henrotin, 4) Iribarne, 5) Goldschmidt, Pannetier, 7) Neufeld, 8) Aubert, 9) Peyre, 10) Bernard.

Grecja.

Panowie: 1) Stalios, 2) Grigoriades.

Holandia.

Panowie: 1) Timmer, 2) Knottenbelt, 3) Hughan, 4) Karsten, 5) Heynen, 6) Van Eck, 7) Boon, 8) Brouwers, 9) Teschmacher, 10) Van Swol.

Panie: 1) Rollin-Couquerque, 2) Terwindt, 3) Kerckhoff.

Japonia.

Wśród panów na czele znajduje się Jiro Yamagishi.

Wśród pań pierwsza jest Sadayo Toda.

Na czele par sklasyfikowano Yamagishi — Murakami.

Najlepszym juniorem był Bunichi Iio.

Niemcy.

Panowie: 1) von Cramm, 2) Heinrich Henkel, 3) Denker, 4) i 5) dr Tuebben i Tuescher.

Panie: 1) i 2) Horn i Rost, 3) Zehden, 4) Schneider, 5) Kaeppel.

Polska.

Panie: 1) J. Jędrzejowska (Legia Warszawa), 2) Volkmer-Jacobsenowa (Katowicki K. T.), 3) Rudowska (Pogoń katowicka), 4) — 7) Głowacka (Bydgoszcz), Z. Jędrzejowska, Lilpopówna i Neumanówna (wszystkie z warszawskiej Legii), 8) Łuniewska (Legia), 9) Jaśkowiakówna (AZS Poznań), 10) Gajdzianka (Pogoń Kat.).

Panowie: 1) — 2) Hebda (Lwowski KT.) i Tarłowski (Pogoń katowicka), 3) I. Tłoczyński (Legia), 4) Witman (Legia), 5) Spychała (Warszawski LTK.), 6) Bratek (Pogoń Katowicka), 7) Pfahl (Katowicki KT.), 8) Bełdowski (Legia), 9) Horain (AZS Kraków), 10) Majewski (Legia).

Juniorzy: 1) Kończak (Pogoń katowicka), 2) K. Tłoczyński (AZS Poznań), 3) Czajkowski (Legia), 4) Niestrój (KKT), 5) Gotschalk (Legia), 6) Strzelecki (Legia), 7) Staniszewski (Legia), 8) Skonecki (Wima Łódź) 9) Juracz (Legia), 10) Cieślikowski (Pogoń Lwów).

Szwajcaria.

Panowie: 1) Ellmer, 2) Steiner.

Wśród pań 1) Monika Aubin.

Węgry.

Panowie: 1) Szigeti, 2) Dallos I, 3) Bano, 4) Pöto, 5) Ferenczy, 6) Balasz, 7) Dallos II, 8) Romhany, 9) Macsuha, 10) Sznopek.

Panie: 1) Sass.

Włochy.

Panowie: 1) Palmieri, 2) de Stefani, 3) Taroni, 4) Canepele, 5) Quintavalle, 6) Rado.

Panie: 1) i 2) Manzutto i Tonelli.

Turnieje tenisowe w roku 1936 w Polsce.

Nazwa turnieju	Panowie	Panie	Gra podwójna	Gra mieszana
Kwiecień:				
Turniej otwarcia AZS—Poznań	Bełdowski	Polankowa	Tomaschewsky-Morning	Hojanówna-Tłoczyński II
Turniej otwarcia — Radom	Rochalski	Buraczyńska	—	—
Maj:				
Mistrzostwa Pomorza	Popławski i Spychała (exaequo)	Bockowa	—	—
Mistrzostwa Poznania	Tarłowski	Jaśkowiakówna	Tłoczyński-Popławski	Głowacka—Warmiński
Mistrzostwa Krakowa	Tarłowski	Rudowska	Tarłowski — Horain	Firlówna — Becker
Czerwiec:				
Narod. Mistrzostwa Polski	Hebda	Jędrzejowska	Hebda — Tarłowski	Jędrzejowska — Hebda
Mistrzostwa Radomia	Spychała	Lilpopówna	Spychała — Popławski	Jędrzejowska Z.-Spychała
Mistrzostwa Łucka	Trzciński	Jakubowska	—	Sokólska — Trzciński
Mistrzostwa Inowrocławia	Hebda	Głowacka	Spychała — Bełdowski	Lilpopówna — Popławski
Lipiec:				
Mistrzostwa Górnego Śląska	Tarłowski	Jacobsenowa	Tarłowski — Bratek	—
Mistrzostwa Bielska	Wittmann	Jacobsenowa	Wittmann — Horain	Jacobsen — Pfahl
Mistrzostwa Pucka	Stenzel	Andrutowa	Tomczyński-Małcużyński	Andrutowa-Małcużyński
Mistrzostwa Tczewa	Bełdowski	Andrutowa	Bełdowski — Hempel	Putzówna — Bełdowski
Mistrzostwa Andrychowa	Hebda	Dubieńska	Hebda — Kołcz S.	Parafińska — Horain

Nazwa turnieju	Panowie	Panie	Gra podwójna	Gra mieszana
Sierpień:				
Mistrzostwa Wybrzeża w Gdyni	Bełdowski	Andrutowa	Piechocki — Gedroyć	Putzówna—Tłoczyński II
Mistrzostwa Ziemi Dobrzyńskiej	Tomczyński	Dennenfeldowa	Bojanowski Herlegen	—
Mistrzostwa Morskie Wejherowo	Tłoczyński	Andrutowa	Hebda — Stenzel	Putzówna—Tłoczyński II
Mistrzostwa Gniezna	Księżopolski	Bockowa	Księżopolski-Małcużyński	Jaśkowiakówna — Małcużyński
Międzynar. Mistrzostwa Polski	Tarłowski	Jędrzejowska	Tłoczyński — Hebda	Jędrzejowska J. - Hebda
Jastrzębie — Zdrój	Bratek	Typrowiczówna	Bratek — Napierała	—
Wrzesień:				
Mistrzostwa Lublina	Gottschalk	Matuszewska	Czetwertyński — Małcużyński	Wojtecka—Małcużyńska
Mistrzostwa Międzynar. Lwowa	Hebda	Jędrzejowska J.	—	Jędrzejowska J.—Hebda
Mistrzostwa Zagł. Dąbrowskiego	Jurkiewicz	Walicka	—	—
Mistrzostwa Rzeszowa	Horain	—	—	—
Mistrzostwa Białegostoku	Wittmann	Lilpopówna	Wittmann—Majewski	Neumanówna—Wittmann
Mistrzostwa Okręgu Krakowsk.	Feldman	Golankowa	—	Słowikowska-Ogrodziński
Mistrzostwa Międzynar. Łodzi	Wittmann	J. Jędrzejowska	Spychała-Małcużyński	Jędrzejowska—Tłoczyński
Mistrzostwa Wielkopolski	Spychała	Głowacka	Spychała—Bełdowski	Matuszewska—Spychała
Mistrzostwa Wilna	Szczawiński	Pudłowska	Szczawiński—Kewes	—
Mistrzostwa Jarosławia	Kołcz II	Fryszczynowa	Bracia Kołcz	—
Październik:				
Mistrzostwa Wołynia	Metwiejew	Jakubowska	Bojarski — Kowalski	—
Mistrzostwa Armii Oficerów	Golcki	—	Herchold—Czarnecki	—
Mistrzostwa Armii Podoficerów	Drapała	—	Drapała—Galikowski	—

TENIS STOŁOWY.

Mistrzowie Polski w tenisie stołowym na r. 1937.

Kolejność	Indywidualnie		Drużynowo	
	Panowie	Panie		
1	Finkelstein	Smętkówna	Samson	Tarnów
2	Gutek	Cichoniówna	Hasmonea	Warszawa
3	Loewenherz	—	Hagibor	Kraków
4	Sternherz	—	Hasmonea	Lwów

Mistrzowie świata w tenisie stołowym na r. 1937.

Gra pojedyńcza panów	1) Bergman (Austria) 2) Erlich (Polska)
Gra pojedyńcza pań	1) Aarons (Ameryka) i Pritzi (Austria)
Gra podwójna panów	1) Blattner—Mac Clure (Ameryka) 2) Bergmann—Goebel (Austria)
Gra podwójna pań	1) Depetrisova—Votrubcova (Czech.) 2) Osborne—Woodhead (Anglia)
Gra mieszana	1) Sipos-Barna (Węgry)

Drużynowe mistrzostwa świata w tenisie stołowym na r. 1937.

Panowie		Panie	
1	Ameryka	1	Ameryka
2	Węgry	2	Niemcy
3	Czechosłowacja	3	Czechosłowacja
4 i 5	Polska i Austria	4	Austria
6	Jugosławia	5	Anglia
7	Anglia	6	Francja
8-10	Francja, Litwa i Rumunia	7	Rumunia
11	Niemcy	8	Węgry
12 i 13	Egipt i Belgia	9	Belgia

WIOŚLARSTWO.

Mistrzostwa wioślarskie świata, Europy i Polski.

Konkurencja	Mistrz świata (Olimpiada)	Mistrz Europy	Mistrz Polski
Jedynki	Niemcy (Schäfer)	Polska (Verey)	Verey (AZS)
Dwójki bez ster.	Niemcy	Węgry	Warsz. T. W.
Dwójki ze ster.	Niemcy	Włochy	Warsz. T. W.
Dwójki podwójne	Anglia	Polska	A.Z.S. Krak.
Czwórki bez ster.	Niemcy	Szwajcaria	Warsz. T. W.
Czwórki ze ster.	Niemcy	Niemcy	Osada Związk.
Ósemki	Ameryka	Węgry	Bydg. T. W.

Klasyfikacja państw w wioślarstwie.

Kolejność	Klasyfik. państw świata	Klasyfik. państw Europy
1	Niemcy	Węgry
2	Anglia	Polska
3	Ameryka	Niemcy
4	Włochy	Szwajcaria
5	Szwajcaria	Włochy
6	Dania	Francja
7	Austria	Austria
8	Francja	Jugosławia
9	Polska	Holandia
10	Argentyna	Dania

Klasyfikacja klubów polskich w wioślarstwie.

Kol.	Kluby męskie		Kluby kobiece	
1	WTW Warszawa	346	Klub Wioślarek, Bydgoszcz	72
2	Klub Wioślarski Toruń	252½	Polic. KS Kalisz	27
3	BTW Bydgoszcz	241	Klub Wioślarek, W-wa	25
4	Kaliskie TW	229	Tow. Wioślarek, Kalisz	16
5	AZS Kraków	147	Tow. Wioślarskie Wilno	15
6	Kolej KW, Bydgoszcz	128	Tow. Wioślarskie, Włocławek	13
7	Polic. KS Kalisz	120	AZS Warszawa	9
8	Ruder Verein, Grudziądz	109	Klub Wioślarski Gdańsk	4
9	AZS Poznań	90	WKS Prosna Kalisz	3
10	KW Wisła, Warszawa	89	Klub Wioślarski Toruń	2
11	WKS Zoliborz, Warsz	77	WKS Zoliborz, Warszawa	2
12	Klub Wiośl. Gdańsk	67	WKS Poznań	1
13	RV Germania, Poznań	60	—	—
14	AZS Warszawa	57	—	—
15	RC Neptun Poznań	56	—	—

Regaty wioślarskie w Polsce.

Rok	Liczba regat							Startujących		
	Związkowe	Międzynarodowe	Międzyklubowe	Propagandowe	I krok wioślarski	Ogółem regat	Ogółem biegów	Klubów	Osad	Wioślarzy
1929	1	—	8	2	—	11	116	19	297	1308
1930	1	—	6	5	—	12	120	22	309	1464
1931	1	—	7	6	—	14	163	25	425	1832
1932	1	—	7	5	—	13	142	28	389	1808
1933	1	1	9	8	—	19	197	42	529	2419
1934	1	2	9	6	4	22	219	41	556	2574
1935	1	3	5	9	3	21	221	47	575	2154
1936	1	1	5	4	2	13	146	42	414	1736

Historia wyścigu wioślarskiego Oxford-Cambridge.

Rok	Zwycięska osada	Czas zwycięzcy
1841	Cambridge	32.30 sek.
1842	Oxford	30.46 ,,
1845	Cambridge	23.30 ,,
1846	Cambridge	21.05 ,,
1849	Cambridge	22.00 ,,
1849	Oxford	—
1852	Oxford	21.36 ,,
1854	Oxford	25.29 ,,
1856	Cambridge	25.50 ,,
1857	Oxford	23.35 ,,
1858	Cambridge	21.23 ,,
1859	Oxford	24.40 ,,
1860	Cambridge	26.05 ,,
1861	Oxford	23.30 ,,
1862	Oxford	24.41 ,,
1863	Oxford	23.06 ,,
1864	Oxford	21.40 ,,
1865	Oxford	21.24 ,,
1866	Oxford	25.35 ,,
1867	Oxford	22.40 ,,
1868	Oxford	20.56 ,,
1869	Oxford	20.05 ,,
1870	Cambridge	22.04 ,,
1871	Cambridge	23.05 ,,
1872	Cambridge	21.15 ,,
1873	Cambridge	19.35 ,,
1874	Cambridge	22.35 ,,
1875	Oxford	22.02 ,,
1876	Cambridge	20.20 ,,
1877	bieg martwy	24.06½ ,,
1878	Oxford	22.15 ,,
1879	Cambridge	21.18 ,,
1880	Oxford	21.23½ ,,
1881	Oxford	21.52 ,,
1882	Oxford	20.12 ,,
1883	Oxford	21.22 ,,
1884	Cambridge	21.39 ,,
1885	Oxford	21.47 ,,
1886	Cambridge	22.29½ ,,
1887	Cambridge	20.52 ,,
1888	Cambridge	20.48 ,,
1889	Cambridge	20.14 ,,
1890	Oxford	22.03 ,,
1891	Oxford	21.48 ,,
1892	Oxford	19.21 ,,
1893	Oxford	18.47 ,,
1894	Oxford	21.39 ,,
1895	Oxford	20.50 ,,

Rok	Zwycięska osada	Czas zwycięzcy
1896	Oxford	20.02 sek.
1897	Oxford	19.12 ,,
1898	Oxford	22.15 ,,
1899	Cambridge	21.04 ,,
1900	Cambridge	18.47 ,,
1901	Oxford	22.31 ,,
1902	Cambridge	19.09 ,,
1903	Cambridge	19.35 ,,
1904	Cambridge	21.37 ,,
1905	Oxford	20.35 ,,
1906	Cambridge	19.24 ,,
1907	Cambridge	20.26 ,,
1908	Cambridge	19.20 ,,
1909	Oxford	19.50 ,,
1910	Oxford	20.14 ,,
1911	Oxford	18.29 ,,
1912	Oxford	22.05 ,,
1913	Oxford	20.53 ,,
1914	Cambridge	20.23 ,,
1915—19	Wyścig się nie odbył	
1920	Cambridge	21.11 ,,
1921	Cambridge	19.44 ,,
1922	Cambridge	19.27 ,,
1923	Oxford	20.54 ,,
1924	Cambridge	18.41 ,,
1925	Cambridge	21.50 ,,
1926	Cambridge	19.29 ,,
1927	Cambridge	20.14 ,,
1928	Cambridge	20.25 ,,
1929	Cambridge	19.24 ,,
1930	Cambridge	19.09 ,,
1931	Cambridge	19.26 ,,
1932	Cambridge	19.11 ,,
1933	Cambridge	20.57 ,,
1934	Cambridge	18.03 ,,
1935	Cambridge	19.48 ,,
1936	Cambridge	21.06 ,,
1937	Oxford	22.39 ,,

Rekordy motorówek świata i Polski.

Rekord świata	klm. na godz.	Rekord polski	klm. na godz.
Gar Wood (U. S. A.)	200,899	Kołodziejski	67,700

ŻEGLARSTWO.

Żeglarskie mistrzostwa świata.

Klasyfikacja państw na podstawie wyników olimpijskich.

Kolejność	Klasa i kategoria yachtów							
	Jolki „olimpijki”		Klasa „Star”		Klasa 8 — m — R		Klasa 6—m—R	
1.	Holandia	163 pkt	Niemcy	80	Włochy	55	Anglia	67
2.	Niemcy	150 „	Szwecja	64	Norwegia	53	Norwegia	66
3.	Anglia	131 „	Holandia	63	Niemcy	53	Szwecja	62
4.	Chile	130 „	Anglia	56	Szwecja	51	Argentyna	52
5.	Włochy	115 „	Ameryka	51	Finlandia	37	Włochy	50
6.	Francja	109 „	Norwegia	44	Anglia	36	Niemcy	49
7.	Węgry	102 „	Francja	41	Argentyna	25	Finlandia	43
8.	Szwajcaria	99 „	Włochy	34	Dania	22	Holandia	38
9.	Ameryka	97 „	Portugalia	28	Francja	21	Ameryka	37
10.	Finlandia	93 „	Japonia	19	Ameryka	20	Francja	30
11.	Norwegia	93 „	Belgia	18	—	—	Polska	18
12.	Szwecja	92 „	Turcja	18	—	—	Szwajcaria	0
13.	Dania	92 „	—	—	—	—	(zdyskwalifikowana)	—
14.	Urugwaj	91 „	—	—	—	—		—
15.	Austria	86 „	—	—	—	—	—	—
16.	Kanada	84 „	—	—	—	—	—	—
17.	Estonia	78 „	—	—	—	—	—	—
18.	**Polska**	71 „	—	—	—	—	—	—
19.	Jugosławia	65 „	—	—	—	—	—	—
20.	Turcja	63 „	—	—	—	—	—	—
21.	Portugalia	62 „	—	—	—	—	—	—
22.	Japonia	55 „	—	—	—	—	—	—

REKORDY I MISTRZOSTWA OLIMPIJSKIE

REKORDY OLIMPIJSKIE.

Lekkoatletyka panów			
100 metrów	Tolan	Ameryka	10,3 sek.
200	Owens	Ameryka	20,7
400	Carr	Ameryka	46,2
800	Hampson	Anglia	1:49,8
1.500	Lovelock	N. Zelandia	3:47,8
5.000	Hoeckert	Finlandia	14:22,2
10.000	Kusociński	Polska	30:11,4
4 × 100	Ameryka	—	39,8
4 × 400	Ameryka	—	3:08,2
3.000 z przeszk.	Iso Hollo	Finlandia	9:03,8
maraton	Son Kitei	Japonia	2:29:19,2
110 przez płotki	Towns	Ameryka	14,2
400 przez płotki	Tisdall	Irlandia	51,8
chód 50 klm	Whitlock	Anglia	4:30:41
wzwyż	Johnson	Ameryka	2,03 m.
w dal	Owens	Ameryka	8,06
trójskok	Tajima	Japonia	16,00
tyczka	Meadows	Ameryka	4,35
dysk	Carpenter	Ameryka	50,48
oszczep	M. Jaervinen	Finlandia	72,71
kula	Woellke	Niemcy	16,20
młot	Hein	Niemcy	56,49
10-bój	Morris	Ameryka	7.900 pkt.
Lekkoatletyka pań			
100 metrów	Stephens	Ameryka	11.5 sek
80 m przez pł.	Didrikson	Ameryka	11,7
4 × 100 m	Ameryka	—	46,9
dysk	Mauermayer	Niemcy	47,63 m
oszczep	Fleischer	Niemcy	45.18
wzwyż	Shiley	Ameryka	1,65
Pływanie panów			
100 m. dow.	Csik	Węgry	57,6 sek
400 m. dow.	Medica	Ameryka	4:44,5
1.500 m. dow.	Kitamura	Japonia	19:12,4
100 na wznak	Kiefer	Ameryka	1:05,9
200 m. klas.	Hamuro	Japonia	2:42,5
4 × 200 m. dow.	Japonia	—	8:51,5
Pływanie pań			
100 m. dow.	Mastenbroeck	Holandia	1:05,9 sek.
400 m. dow.	Mastenbroeck	Holandia	5:26,4
100 na wznak	Senff	Holandia	1:18,9
200 m. klas.	Mayehata	Japonia	3:03,6
4 × 100 m. dow.	Holandia	—	4:36,0

XI OLIMPIADA W BERLINIE.

i IV Igrzyska Zimowe w Garmisch-Partenkirchen.

ZWYCIĘZCY OLIMPIADY BERLIŃSKIEJ.

Lekkoatletyka			
100 metrów	1. Jesse Owens	Ameryka	10,3 sek.
	2. Ralph Metcalfe	Ameryka	10,4
	3. Osendarp	Holandia	10,5
200 metrów	1. Owens	Ameryka	20,7
	2. Robinson	Ameryka	21,1
	3. Osendarp	Holandia	21,3
400 metrów	1. Williams	Ameryka	46,5
	2. Brown	Anglia	46,7
	3. Lu Valle	Ameryka	46,8
800 metrów	1. Woodruff	Ameryka	1:52,9
	2. Lanzi	Włochy	1:53,3
	3. Edwards	Kanada	1:53,6
1.500 metrów	1. Lovelock	Nowa Zelandia	3:47,8
	2. Cunningham	Ameryka	3:48,4
	3. Beccali	Włochy	3:49,2
5.000 metrów	1. Hoeckert	Finlandia	14:22,2
	2. Lehtinen	Finlandia	14:25.8
	3. Jonsson	Szwecja	14:29,0
10.000 metrów	1. Salminem	Finlandia	30:15,4
	2. Askola	Finlandia	30:15,6
	3. Iso Hollo	Finlandia	30:20,2
110 m. przez płotki	1. Towns	Ameryka	14,2
	2. Finlay	Anglia	14,4
	3. Pollard	Ameryka	14,4
400 m. przez płotki	1. Hardin	Ameryka	52,4
	2. Loaring	Kanada	52,7
	3. White	Filipiny	52,8

Lekkoatletyka			
3.000 metrów z prze-szkodami	1. Iso Hollo	Finlandia	9:03,8 sek.
	2. Tuominen	Finlandia	9:06,8
	3. Dompert	Niemcy	9:07,2
chód na 50 klm.	1. Whitlock	Anglia	4:30:41
	2. Schwab	Szwajcaria	4:32:09,2
	3. Bubenko	Łotwa	4:32:42,2
bieg maratoński (42.195 metrów)	1. Kitei Son	Japonia	2:29:19,2
	2. Harper	Anglia	2:31:23,2
	3. Shoryu Nan	Japonia	2:31:42
skok wzwyż	1. Johnson	Ameryka	2,03 m.
	2. Albritton	Ameryka	2,00
	3. Thurber	Ameryka	2,00
skok w dal	1. Owens	Ameryka	8,06
	2. Luz Long	Niemcy	7,87
	3. Tajima	Japonia	7,74
trójskok	1. Tajima	Japonia	16,00
	2. Harada	Japonia	15,66
	3. J. Metcalfe	Australia	15,50
skok o tyczce	1. Meadows	Ameryka	4,35
	2. Nishida	Japonia	4,25
	3. Oe	Japonia	4,25
rzut oszczepem	1. Stoeck	Niemcy	71,84
	2. Nikkanen	Finlandia	70,77
	3. Toivonen	Finlandia	70,72
rzut dyskiem	1. Carpenter	Ameryka	50,48
	2. Dunn	Ameryka	49,36
	3. Oberweger	Włochy	49,23
rzut kulą	1. Woellke	Niemcy	16,20
	2. Baerlund	Finlandia	16,12
	3. Stoeck	Niemcy	15,66
rzut młotem	1. Hein	Niemcy	56,49
	2. Blask	Niemcy	55,04
	3. Warngard	Szwecja	54,83
10-ciobój	1. Glenn Morris	Ameryka	7.900 pkt.
	2. Robert Clark	Ameryka	7.601
	3. Jack Parker	Ameryka	7.277
sztafeta 4 × 100 metrów	1. Ameryka		39,8
	2. Włochy		41,1
	3. Niemcy		41,2

Lekkoatletyka			
sztafeta 4 × 400 metrów	1. Anglia 2. Ameryka 3. Niemcy	— — —	3:09,0 3:11,0 3:11,8
Konkurencje kobiece			
100 metrów	1. Stephens 2. Walasiewiczówna 3. Krauss	Ameryka Polska Niemcy	11,5 sek. 11,7 11,9
80 m. przez płotki	1. Valla 2. Steuer 3. Taylor	Włochy Niemcy Kanada	11,7 11,7 11,7
skok wzwyż	1. Csak 2. Odam 3. Kaun	Węgry Anglia Niemcy	1,60 m 1,60 1,60
rzut dyskiem	1. Mauermeyer 2. Wajsówna 3. Mollenhauer	Niemcy Polska Niemcy	47,63 46,22 39,80
rzut oszczepem	1. Fleischer 2. Krüger 3. Kwaśniewska	Niemcy Niemcy Polska	45,18 43,29 41,80
sztafeta 4 × 100 metrów	1. Ameryka 2. Anglia 3. Kanada	— — —	46,9 sek. 47,6 47,8
Pływanie			
Konkurencje męskie			
100 metrów dow.	1. Csik 2. Yusa 3. Arai	Węgry Japonia Japonia	57,6 sek. 57,9 58,0
100 metrów na wznak	1. Kiefer 2. Van de Weghe 3. Kiyokawa	Ameryka Ameryka Japonia	1:05,9 1:07,7 1:08,4
200 m. klasycznym	1. Hamuro 2. Sietas 3. Koike	Japonia Niemcy Japonia	2:42,5 2:42,9 2:44,2

Pływanie			
400 m dowolnym	1. Medica 2. Uto 3. Makino	Ameryka Japonia Japonia	4:44,5 sek. 4:45,6 4:48,1
1.500 m. dowolnym	1. Terada 2. Medica 3. Uto	Japonia Ameryka Japonia	19:13,7 19:34,0 19:34,5
skoki z trampoliny	1. Degener 2. Wayne 3. Al Greene	Ameryka Ameryka Ameryka	163,57 pkt. 159,56 146,31
skoki z wieży	1. Wayne 2. Root 3. Stork	Ameryka Ameryka Niemcy	113,58 110,50 110,31
sztafeta 4×200 metrów stylem dowoln.	1. Japonia 2. Ameryka 3. Węgry	— — —	8:51,5 sek. 9:03,0 9:12,3
piłka wodna	1. Węgry 2. Niemcy 3. Belgia	— — —	— — —
Konkurencje kobiece			
100 m dowolnym	1. Mastenbroek 2. Campbell 3. Arendt	Holandia Argentyna Niemcy	1:05,9 sek. 1:06,4 1:06,6
100 m. na wznak	1. Senff 2. Mastenbroek 3. Bridges	Holandia Holandia Ameryka	1:18,9 1:19,2 1:19,4
200 m klasyczn.	1. Mayehata 2. Genenger 3. Soerensen	Japonia Niemcy Dania	3:03,6 3:04,2 3:07,8
400 m dowolnym	1. Mastenbroek 2. Hveger 3. Wingard	Holandia Dania Ameryka	5:26,4 5:27,5
skoki z trampoliny	1. Gestring 2. Rawls 3. Poynton-Hill	Ameryka Ameryka Ameryka	89,27 pkt. 88,35 82,36
sztafeta 4×100 metr. stylem dowoln.	1. Holandia 2. Niemcy 3. Ameryka	— — —	4:36,0 4:36,8 4:40,2

Boks		
waga musza	1. Kaiser 2. Matta 3. Laurie	Niemcy Włochy Ameryka
kogucia	1. Sergo 2. Wilson 3. Oritz	Włochy Ameryka Meksyk
piórkowa	1. Casanovas 2. Catterall 3. Miner	Argentyna Południowa Afryka Niemcy
lekka	1. Harangi 2. Stepulow 3. Agren	Węgry Estonia Szwecja
półśrednia	1. Suvio 2. Murach 3. Petersen	Finlandia Niemcy Dania
średnia	1. Despeaux 2. Tiller 3. Villarreal	Francja Norwegia Argentyna
półciężka	1. Michelot 2. Vogt 3. Risiglione	Francja Niemcy Argentyna
ciężka	1. Runge 2. Lovell 3. Nilsen	Niemcy Argentyna Norwegia
Piłka nożna		
	1. Włochy 2. Austria 3. Norwegia 4. Polska	
Piłka ręczna		
	1. Niemcy 2. Austria 3. Szwajcaria	
Koszykówka		
	1. Ameryka 2. Kanada 3. Meksyk	

Walki grecko-rzymskie		
waga kogucia	1. Lörincz 2. Svensson 3. Brendel	Węgry Szwecja Niemcy
piórkowa	1. Yasar Erkan 2. Aarne Reini 3. Karlsson	Turcja Finlandia Szwecja
lekka	1. Koskela 2. Herda 3. Väli	Finlandia Czechosłowacja Estonia
półśrednia	1. Svedberg 2. Schäfer 3. Virtanen	Szwecja Niemcy Finlandia
średnia	1. Johansson 2. Schweikert 3. Palotas	Szwecja Niemcy Węgry
półciężka	1. Cadier 2. Bietags 3. Neo	Szwecja Łotwa Estonia
ciężka	1. Palusalu 2. Nyman 3. Hornfischer	Estonia Szwecja Niemcy

Walki wolno-amerykańskie		
waga kogucia	1. Zombori 2. Flood 3. Herbert	Węgry Ameryka Niemcy
waga piórkowa	1. Pihlajamäki K. 2. Millard 3. Joensson	Finlandia Ameryka Szwecja
waga lekka	1. Karpati 2. Ehrl 3. Pihlajamäki H.	Węgry Niemcy Finlandia
waga półśrednia	1. Lewis 2. Andersson 3. Schleimer	Ameryka Szwecja Kanada

Walki wolno-amerykańskie		
waga średnia	1. Poilvé 2. Voliva 3. Kirecci	Francja Ameryka Turcja
waga półciężka	1. Fridell 2. Neo 3. Siebert	Szwecja Estonia Niemcy
waga ciężka	1. Palusalu 2. Klapuch 3. Nyström	Estonia Czechosłowacja Finlandia

Podnoszenie ciężarów			
waga piórkowa	1. Terlazzo 2. Soliman 3. Shams	Ameryka Egipt Egipt	312,5 kg 305 300
lekka	1. Mesbah 2. Fein 3. Jansen	Egipt Austria Niemcy	342,5 342,5 327,5
średnia	1. Touny 2. Ismayr 3. Wagner	Egipt Niemcy Niemcy	387,5 352,5 352,5
półciężka	1. Hostin 2. Deutsch 3. Wasif	Francja Niemcy Egipt	372,5 365 360
ciężka	1. Manger 2. Psenicka 3. Luhaäär	Niemcy Czechosłowacja Estonia	410 402,5 400

Pięciobój nowoczesny		
1. Handrick 2. Leonard 3. Abba	Niemcy Ameryka Włochy	33,5 pkt. 39 45,5

S t r z e l a n i e			
pistolet automat. 25 metrów	1. Van Oyen	Niemcy	36 pkt.
	2. Hax	Niemcy	35 „
	3. Ullman	Szwecja	34 „
pistolet 50 metrów	1. Ullman	Szwecja	559 pkt.
	2. Krempel	Niemcy	544 „
	3. Jammonieres	Francja	540 „
karabinek małokalibrowy 50 metrów	1. Rogeberg	Norwegia	300 pkt.
	2. Berzsenyi	Węgry	296 „
	3. Wł. Karaś	Polska	296 „
K o l a r s t w o.			
wyścig na 1000 metrów	1. Merkens	Niemcy	—
	2. Van Vliet	Holandia	—
	3. Chaillot	Francja	—
1000 metrów na czas	1. Van Vliet	Holandia	1:12 min.
	2. Georget	Francja	1:12 4/5
	3. Karsch	Niemcy	1:13 1/5
2000 metrów na tandemach	1. Niemcy	—	—
	2. Holandia	—	—
	3. Francja	—	—
wyścig drużynowy na 4 klm	1. Francja	—	—
	2. Włochy	—	—
	3. Anglia	—	—
wyścig szosowy na 100 klm indywidualnie	1. Charpentier	Francja	2:33:05 sek.
	2. Lapebie	Francja	2:33:05 1/5
	3. Nievergelt	Szwajcaria	2.:33:05 4/5
wyścig szosowy na 100 klm drużynowo	1. Francja	—	7:39:16,2
	2. Szwajcaria	—	7:39:20,4
	3. Belgia	—	7:39:21,0
S z e r m i e r k a			
floret panów	1. Gaudini	Włochy	7 zwycięstw
	2. Gardere	Francja	6 „
	3. Bocchino	Włochy	4 „
floret pań	1. Schacherer-Elek	Węgry	—
	2. Mayer	Niemcy	—
	3. Preis	Austria	—

Szermierka			
szpada	1. Riccardi 2. Ragno 3. Cornaggia-Medici	Włochy Włochy Włochy	13 pkt. 12 „ 12 „
szabla	1. Kabos 2. Marzi 3. Gerey	Węgry Włochy Węgry	7 zwycięstw 6 „ 6 „
floret drużynowy panów	1. Włochy 2. Francja 3. Niemcy	— — —	— — —
szpada drużynowa	1. Włochy 2. Szwecja 3. Francja	— — —	— — —
szabla drużynowa	1. Węgry 2. Włochy 3. Niemcy 4. Polska	— — — —	— — — —

Hippika			
konkurs ujeżdżania indywidualny	1. Pollay 2. Gerhard 3. Podhajski	Niemcy Niemcy Austria	— — —
konkurs ujeżdżania drużynowy	1. Niemcy 2. Francja 3. Szwecja	— — —	— — —
wszechstronny konk. ujeżdż. (military)	1. Stubbendorf 2. Thomson 3. Lunding	Niemcy Ameryka Dania	— —
wszechstr. konkurs ujeżdż. (military) drużynowy	1. Niemcy 2. Polska 3. Anglia	— — —	676,75 pkt 991,70 „ 1195,50 „
konkurs skoków indywidualny	1. Hasse 2. Rang 3. Platthy	Niemcy Rumunia Węgry	— —
konkurs skoków drużynowy	1. Niemcy 2. Holandia 3. Portugalia	— — —	— — —

	Żeglarstwo		
klasa 8 m-R	1. Włochy 2. Norwegia 3. Niemcy	— — —	— — —
klasa 6 m-R	1. Anglia 2. Norwegia 3. Szwecja	— — —	— — —
klasa „Star”	1. Niemcy 2. Szwecja 3. Holandia	— — —	— — —
jolki olimpijskie	1. Kagehelland 2. Krogmann 3. Scott	Holandia Niemcy Anglia	163 pkt. 150 „ 131 „

	Wioślarstwo	
jedynki	1. Scaeffer 2. Hasenöhrl 3. Barrow	Niemcy Austria Ameryka
dwójki bez sternika	1. Niemcy 2. Dania 3. Argentyna	— — —
dwójki podwójne	1. Anglia 2. Niemcy 3. Polska	— — —
dwójki ze sternikiem	1. Niemcy 2. Włochy 3. Francja	— — —
czwórki bez sternika	1. Niemcy 2. Anglia 3. Szwajcaria	— — —
czwórki ze sternikiem	1. Niemcy 2. Szwajcaria 3. Francja	 — —
ósemki	1. Ameryka 2. Włochy 3. Niemcy	— — —

K a j a k i		
kajaki pojedyncze na 1.000 metrów	1. Hradetzky 2. Cämmerer 3. Kraaier	Austria Niemcy Holandia
kajaki pojedyncze na 10 klm.	1. Krebs 2. Landertinger 3. Riedel	Niemcy Austria Ameryka
kajaki podwójne na 1.000 metrów	1. Austria 2. Niemcy 3. Holandia	— — —
kajaki podwójne na 10 klm.	1. Niemcy 2. Austria 3. Szwecja	— — —
kanadyjki pojedyncze na 1.000 metrów	1. Amyot 2. Karlik 3. Koschik	Kanada Czechosłowacja Niemcy
kanadyjki podwójne na 1.000 mtr.	1. Czechosłowacja 2. Austria 3. Kanada	— — —
kanadyjki podwójne na 10 klm.	1. Czechosłowacja 2. Kanada 3. Austria	— — —
składaki pojedyncze na 10 klm.	1. Hradetzky 2. Eberhardt 3. Hörmann	Austria Francja Niemcy
sk adaki podwójne na 10 klm.	1. Szwecja 3. Niemcy 3. Holandia	— — —
H o k e j n a t r a w i e		
1. Indie 2. Niemcy 3. Holandia		
P o l o		
1. Argentyna 2. Anglia 3. Meksyk		

Gimnastyka		
drążek	1. Saarvala 2. Frey 3. Schwarzmann	Finlandia Niemcy Niemcy
poręcze	1. Frey 2. Reusch 3. Szchwarzmann	Niemcy Szwajcaria Niemcy
kółka	1. Hudec 2. Stukelj 3. Volz	Czechosłowacja Jugosławia Niemcy
koń (w poprzek)	1. Frey 2. Mack 3. Bachmann	Niemcy Szwajcaria Szwajcaria
koń (wzdłuż)	1. Szchwarzmann 2. Mack 3. Volz	Niemcy Szwajcaria Niemcy
ćwiczenia wolne	1. Miez 2. Walter 3. Frey	Szwajcaria Szwajcaria Niemcy
wielobój indywidualny	1. Schwarzmann 2. Mack 3. Frey	Niemcy Szwajcaria Niemcy
wielobój drużynowy	1. Niemcy 2. Szwajcaria 3. Finlandia	— — —
zawody drużynowe pań	1. Niemcy 2. Czechosłowacja 3. Węgry 4. Jugosławia 5. Polska	— — — — —

Uwaga: Wyniki Polaków na Olimpiadzie podajemy w bilansie sportu polskiego za r. 1936.

Narciarstwo		
biegi zjazdowe pań	1. Schou-Nielsen 2. Liesa Resch 3. Grasegger	Norwegia Niemcy Niemcy
biegi zjazdowe panów	1. Birger Ruud 2. Pfnuer 3. Lantschner	Norwegia Niemcy Niemcy
slalom pań	1. Christl Cranz 2. Grasegger 3. Steuri	Niemcy Niemcy Szwajcaria
slalom panów	1. Pfnuer 2. Lantschner 3. Allais	Niemcy Niemcy Francja
kombinacja alpejska pań	1. Christl Cranz 2. Grassegger 3. Schou-Nielsen	Niemcy Niemcy Norwegia
kombinacja alpejska panów	1. Pfnuer 2. Lantschner 3. Allais	Niemcy Niemcy Francja
sztafeta 4×10 klm.	1. Finlandia 2. Norwegia 3. Szwecja	— — —
bieg na 18 klm.	1. Larsson 2. Hagen 3. Niemi	Szwecja Norwegia Finlandia
skoki do kombinacji	1. Valonen 2. Eisgruber 3. St. Marusarz	Finlandia Niemcy Polska
kombinacja norweska	1. Hagen 2. Hoffsbakken 3. Brodahl	Norwegia Norwegia Norwegia
konkurs skoków otwartych	1. Birger Ruud 2. Erikson 3. R. Andersen	Norwegia Szwecja Norwegia
bieg 50 klm.	1. Vicklund 2. Vickstroem 3. Englund	Szwecja Szwecja Szwecja

Łyżwiarstwo		
jazda figurowa pań	1. Sonia Henie 2. Colledge 3. Hulten	Norwegia Anglia Szwecja
jazda figurowa panów	1. Schaeffer 2. Baier 3. Kaspar	Austria Niemcy Austria
jazda szybka 500 mtr.	1. Ballangrud 2. Krog 3. Freisinger	Norwegia Norwegia Ameryka
jazda szybka 1.500 mtı	1. Mathisen 2. Ballangrud 3. Vasenius	Norwegia Norwegia Finlandia
jazda szybka 5.000 m.	1. Ballangrud 2. Vasenius 3. Ojala	Norwegia Finlandia Finlandia
jazda szybka 10.000 mtr.	1. Ballangrud 2. Vasenius 3. Stiepl	Norwegia Finlandia Austria
jazda figurowa parami	1. Herber-Baier 2. rodzeństwo Pausin 3. Rotter-Szollas	Niemcy Austria Węgry

Hokej na lodzie
1. Anglia 2. Kanada 3. Ameryka

Zawody bobslejowe	
dwójki	1. Ameryka I 2. Szwajcaria II 3. Ameryka II
czwórki	1. Szwajcaria II 2. Szwajcaria I 3. Anglia

Nieoficjalne konkurencje olimpijskie.		
bieg patroli wojskowych	1. Włochy 2. Finlandia 3. Szwecja	— — —
strzelanie na lodzie	1. Reiterer 2. Brunner 3. Wolfinger	Austria Niemcy Czechosłowacja
lotniczy raid na olimpiadę	1. Seidemann 2. Włodarkiewicz 3. Klein, Kinderwater i Sulz	Niemcy Polska Niemcy

U W A G A: Dokładne wyniki Polaków na Olimpiadzie zimowej podajemy w bilansie sportu polskiego za rok 1936.

ZWYCIĘZCY OLIMPIJSKIEGO KONKURSU SZTUKI.

Budownictwo sportowe			
urbanistyka	1. Werner March 2. Charles D. Lay 3. Theo Nussbaum	Niemcy Ameryka Niemcy	za plan „Miasta Olimpijskiego” za „Przystań”w Brooklyni za „Urządzenia sportowe w Kolonii”
architektura	1. H. Kutschera 2. Werner March 3. H. Stieglholzer i H. Kastinger	Austria Niemcy Austria	za „Stadion narciarski” za „Miasto Olimpijskie” za „Tory automobilowe, kolarskie i hippiczne w Wiedniu”.
Malarstwo i grafika			
obrazy olejne	1. nie przyznano 2. Eisenmenger 3. Takaharu Fujita	— Austria Japonia	— za „Biegacza przed metą” za „Hokej na lodzie”
szkice i akwarele	1. nie przyznano 2. Dazzi 3. Sujaku Suzuki	— Włochy Japonia	— za „Faszystowską Akademię W. F.” za „Japońskie klasyczne wyścigi konne”
sztuka graficzna	nikogo nie wyróżniono	—	—

Malarstwo i grafika			
grafika stosowana	1. Alex Digelmann 2. Alfred Hierl 3. Stanisław Ostoja- Chrostowski	Szwajcaria Niemcy Polska	za plakat „Arosa I” za plakat „Międzynarodowe wyścigi automob. na torze Avus”. za „Dyplom Yachtklubu Polski”.
Rzeźba sportowa			
rzeźba	1. Farpi Vignoli 2. Arno Breker 3. Stig Blomberg	Włochy Niemcy Szwecja	za „Sulky” za „Dziesięciobój” za „Zapasy chłopców”
płaskorzeźba	1. Emil Sutor 2. Józef Klukowskf 3. nie przyznano	Niemcy Polska —	za „Bieg przez płotki” za „Piłkę” —
plakiety	1. nie przyznano 2. L. Mercante 3. Josue Dupon	— Włochy Belgia	— za „Medale” za „Skok przez przeszkody”
Literatura sportowa			
dzieła liryczne	1. Felix Dhünen 2. Bruno Fattori 3. H. Stoiber	Niemcy Włochy Austria	za ..Der Läufer” za „Profili Azzuri” za „Der Diskus”
dzieła dramatyczne	nikogo nie wyróżniono	—	—
dzieła epiczne	1. Urhu Karhumäki 2. W. Ehmer 3. Jan Parandowski	Finlandia Niemcy Polska	za ..Avoveteen” za „Um den Gipfel der Welt” za „Dysk Olimpijski”
Muzyka sportowa			
kompozycje solowe lub chóralne	1. Paul Höffer 2. Kurt Thomas 3. Harald Genzmer	Niemcy Niemcy Niemcy	za „Przysięgę olimpijską” za „Kantatę olimpijską” za „Biegacza”
kompozycje na jeden instrument	nikogo nie wyróżniono	—	—
kompozycje na orkiestrę	1. Werner Egk 2. Lino Liviabella 3. Jaroslav Kricka	Niemcy Włochy Czechoslow.	za „Muzykę olimpijską” za „Il Vincitore” za „Górską suitę”

KLASYFIKACJA IGRZYSK OLIMPIJSKICH.

Kolejność	Państwo	Ogólna liczba zdobytych punktów	XI Olimpiada w Berlinie	IV Igrzyska zimowe	Olimpijski konkurs sztuki
1.	Niemcy	221	181	15	25
2.	Ameryka	132	124	6	2
3.	Włochy	58	47	—	11
4.	Finlandia	52	39	10	3
5.	Szwecja	51	37	13	1
6.	Norwegia	45	11	34	—
7.	Austria	42	27	7	8
8.	Francja	40	39	1	—
9.	Węgry	38	37	1	—
10.	Japonia	36	34	—	2
10.	Szwajcaria	36	26	7	3
12.	Anglia	35	29	6	—
13.	Holandia	33	33	—	—
14.	Czechosłowacja	20	19	—	1
15.	Kanada	16	14	2	—
16.	**POLSKA**	13	9	—	4
16.	Argentyna	13	13	—	—
16.	Estonia	13	13	—	—
19.	Egipt	10	10	—	—
20.	Dania	7	7	—	—
21.	Turcja	4	4	—	—
22.	Nowa Zelandia	3	3	—	—
22.	Indie Brytyjskie	3	3	—	—
22.	Łotwa	3	3	—	—
22.	Meksyk	3	3	—	—
22.	Belgia	3	2	—	1
27.	Jugosławia	2	2	—	—
27.	Południowa Afryka . . .	2	2	—	—
27.	Rumunia	2	2	—	—
30.	Australia	1	1	—	—
30.	Filipiny	1	1	—	—
30.	Portugalia	1	1	—	—

KLASYFIKACJA WEDŁUG ZDOBYTYCH MEDALI OLIMPIJSKICH.

XI. Olimpiada w Berlinie.

kol.	Państwo	medali		
		złotych	srebrnych	brązowych
1.	Niemcy	33	26	30
2.	Ameryka	24	20	12
3.	Węgry	10	1	5
4.	Włochy	8	9	5
5.	Finlandia	7	6	6
6.	Francja	7	6	6
7.	Szwecja	6	5	9
8.	Japonia	6	4	8
9.	Holandia	6	4	7
10.	Wielka Brytania	4	7	3
11.	Austria	4	6	3
12.	Czechosłowacja	3	5	—
13.	Argentyna	2	2	3
14.	Estonia	2	2	3
15.	Egipt	2	1	2
16.	Szwajcaria	1	9	5
17.	Kanada	1	3	5
18.	Norwegia	1	3	2
19.	Turcja	1	—	1
20.	Indie	1	—	—
21.	Nowa Zelandia	1	—	—
22.	**POLSKA**	—	3	3
23.	Dania	—	2	3
24.	Łotwa	—	1	1
25.	Jugosławia	—	1	—
26.	Rumunia	—	1	—
27.	Południowa Afryka	—	1	—
28.	Meksyk	—	—	3
29.	Belgia	—	—	2
30.	Australia	—	—	1
31.	Filipiny	—	—	1
32.	Portugalia	—	—	1

kol.	Państwo	medali		
		złotych	srebrnych	brązowych
1.	Norwegia	7	5	3
2.	Niemcy	3	3	0
3.	Szwecja	2	2	3
4.	Finlandia	1	2	3
5.	Szwajcaria	1	2	0
6.	Austria	1	1	2
7.	Anglia	1	1	1
8.	Ameryka	1	0	3
9.	Kanada	0	1	0
10.	Węgry	0	0	1
11.	Francja	0	0	1

SPORT
O CHARAKTERZE
S P E C J A L N Y M

SPORT KOBIECY W POLSCE.

Sport kobiecy w Polsce nie posiada własnej centralnej organizacji. Wszelkie próby usamodzielnienia sportu kobiecego zakończyły się niepowodzeniem. Olbrzymia większość zawodniczek należy do klubów mieszanych. Pewną próbę utworzenia podobnej organizacji podjął odbyty w r. 1927 pierwszy ogólnopolski kongres dla wychowania fizycznego kobiet. Sukcesem kongresu było jedynie utworzenie przy Z. Z. i związkach państwowych referatów względnie komisyj kobiecych.

Większe znaczenie miał drugi kongres kultury fizycznej kobiet, który się odbył w Warszawie w końcu kwietnia 1934 r. Znaczenie tego kongresu polega przede wszystkim na ujednostajnieniu prac na polu szerzenia kultury fizycznej kobiet i stworzeniu nowych podstaw dla upowszechnienia sportu wśród szerszych warstw kobiecych. Główny nacisk położono nie na zawodnictwo, lecz na propagandę obozów, campingów, wszelkiej turystyki (narciarska, wioślarska, kajakowa itd.), oraz gier sportowych. Największą organizacją kobiecą jest Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Kobiet.

Sport kobiecy w Polsce może się pochwalić wielkimi sukcesami na terenie międzynarodowym. Zawdzięcza to jednak nielicznym jednostkom, natomiast rozwój sportu kobiecego wszerz przedstawia się mniej pomyślnie, chociaż dzięki P. U. W. F. zanotowano dużą zmianę na lepsze.

Ogółem sportem i wychowaniem fizycznym w Polsce zajmuje się, według danych P. U. W. F. około 100 tysięcy kobiet (dane za 1936 r.), z tego czynnych zawodniczek jest ok. 30.000. Reszta uprawia sporty w szkołach, harcerstwie, Związku Strzeleckim, organizacjach P. W. kobiet, stowarzyszeniach robotniczych, Rodzinie Wojskowej itd. Ogólna liczba sportowych organizacyj i stowarzyszeń kobiecych wynosi ok. 1.800.

WYCHOWANIE FIZYCZNE W WOJSKU, POLICJI, MARYNARCE WOJENNEJ I K. O. P.

Sport i wychowanie fizyczne odgrywają w wojsku, policji, marynarce i K. O. P. bardzo dużą rolę.

W wojsku przy każdym pułku istnieje sportowa organizacja. Niektóre kluby wojskowe odgrywają ogromną rolę w życiu sportowym. Nad całością usportowienia kadry czuwa utworzony w r. ub. Związek Wojskowych Klubów Sportowych na którego czele stanął płk. Wenda.

Sport w policji datuje się od r. 1925, kiedy to powstały pierwsze policyjne kluby. Obecnie na terenie Polski istnieje 16 Policyjnych Klubów Sportowych (po jednym w każdym województwie). Liczba policjantów, zajmujących się sportem wynosi ok. 10.000.

Bardzo rozwinięty jest sport **w Marynarce Wojennej.** Marynarze uprawiają zarówno lekkoatletykę i gry sportowe, jak i szermierkę, boks, ciężką atletykę, piłkę nożną itd. Co roku odbywają się mistrzostwa marynarki we wszystkich dziedzinach sportu, przy czym w mistrzostwach biorą udział poza Marynarką Wojenną, zespoły flotylli rzecznej, Morskiego Dyonu lotniczego, Morskiego Dyonu Artylerii Przeciwlotniczej itd.

W Korpusie Ochrony Pogranicza istnieje około 30 klubów sportowych, liczących około 6.000 czynnych członków. Najbardziej uprawianymi sportami są: narciarstwo, lekkoatletyka, strzelanie i piłka nożna.

Mistrzowie armii w pływaniu.

100 m stylem dowolnym: 1) ppor. Jabłoński (WKS. Wawel) 1:18,2 sek., 2) plut. Rajkowski (WKS Grodno) 1:29,2 sek.

200 m stylem dowolnym: 1) Szwacka (Marynarka Woj.) w czasie 3:22,1, 2) ppor. Łobkowski (Skierniewice).

300 m stylem dowolnym: 1) ppor. Jabłoński 5 min. 41 sek, 2) kpr. Koźmicki (WKS Poznań).

1.000 m stylem dowolnym: 1) ppor. Jabłoński 19 min. 13,5, 2) Mat Szewiałło (Mar. Woj.).

Bieg 50 m w ubraniu: 1) por. Boguszewski (WKS Wawel) w czasie 53 sek., 2) por. Kupa (Modlin).

Sztafeta 4×100 m: 1) Poznań w czasie 6 min. 14,8 sek., 2) WKS Modlin, 3) WKS Grodno, 4) Flota.

Drużynowo zwyciężył D. O. K. Kraków,
2) D. O. K. Poznań,
3) D. O. K. Warszawa,
4) Marynarka Wojenna,
5) D. O. K. Grodno,
6) D. O. K. Łódź,
7) K. O. P.,
8) D. O. K. Przemyśl,
9) D. O. K. Lublin,
10) D. O. K. Brześć n/Bugiem.

Mistrzostwa tenisowe armii.

W grupie oficerów zwyciężył ppor. Gacki, który pokonał w finale kpt. Krala 2:6, 2:6, 6:2, 6:3, 6:4.

W grze podwójnej para kpt. Herholt — por. Czarniecki pokonała parę kpt. Kral — por. Kaczorowski 3:6, 3:6, 6:3, 9:7, 7:5.

W grupie podoficerów zwyciężył st. sierż. Drapała, bijąc w finale st. sierż. Ziółkowskiego 7:5, 6:1, 6:2.

W grze podwójnej para st. sierż. Drapała i sierż. Gawlikowski odniosła zwycięstwo nad parą chor. Adamczak — kapral Kowalewski 6:0, 6:1, 6:3.

Mistrzostwa konne armii.

Mistrzostwo zespołowe zdobyła ekipa Korpusu Ochrony Pogranicza, 2) 15 pułk ułanów, 3) 25 pułk ułanów.

Indywidualnie tytuł mistrza zdobył mjr Paszota na koniu Walor przed rtm. Totjewem na Żupanie i ppor. Wołoszowskim na Żubrze.

Mistrzowie lekkoatletyczni Marynarki Wojennej.

100 m. mar. Sałaban i por. Sokołowski (M. D. Lot) po 12 sek.
400 m. mat. Adamowicz (Flota) 55,5 sek.
800 m. Matraszek (M. D. Lot) 2:10,3 sek.
3.000 m. mar. Drożek (Flotylla) 9:56,8 sek.
110 m. płotki — bosmanmat Biały (Flota) 19,2 sek.
Skok wzwyż por. Sadowski (Flota) 1,60 m.

Skok w dal mar. Dubiał (Flota) 5,85 m.
Tyczka — Babuk (M. D. Lot) 2,90 m.
Dysk — mat. Adamowicz (Flota) 34,95 m.
Kula — mar. Ratajczak (Flota) 11,95 m.
Oszczep — mat Lendzion (Flota) 46,60 m.
Granat — mat. Lendzion (Flota) 79,22 m.

Sztafetę 4 × 100 w czasie 47,5 sek. oraz olimpijską w czasie 3:44,9 wygrał M. D. Lot (Puck).

W punktacji ogólnej zwyciężył WKS Flota (Gdynia) przed Flotyllą (Pińsk) i M. D. Lot (Puck).

Mistrzostwa szermiercze Marynarki Wojennej.

Szabla oficerów I-ej klasy: por. Kozłowski (Flotylla).
Szpada oficerów I-ej klasy: kpt. Tymiński (Kier. Mar. Wojennej).

W ogólnej klasyfikacji 1-sze miejsce zdobył por. Kozłowski (Flotylla rzeczna), 2-gie — Tymiński (Kier. Mar. Woj.), 3-cie — por. Jurkiewicz.

Wyniki II-giej klasy. Szabla: ppor. Penconek (Batalion Morski). Szpada: ppor. Penconek.

Podoficerowie I-ej klasy. Szabla: bosmanmat Adamoszek (Flotylla). Szpada: bosmanmat Śliwa (Flota).

Podoficerowie II-ej klasy. Szabla: bosmanmat Pundyk (Flotylla). Szpada: bosmanmat Pundyk.

Mistrzostwa bokserskie Marynarki Wojennej.

Generalne zwycięstwo odnieśli bokserzy WKS Flota z Gdyni, zajmując wszystkie pierwsze miejsca. Mistrzostwo zdobyli:
w wadze piórkowej — Bielecki,
w wadze lekkiej — Pasturczak,
w wadze półśredniej — Wasiak,
w wadze średniej — Błaszak,
w wadze półciężkiej — Karolak,
w wadze ciężkiej — Węgrowski.

Mistrzostwa pływackie Marynarki.

Mistrzostwo pływackie Marynarki Wojennej na zawodach w Pucku zdobyła drużyna Marynarki Wojennej z Gdyni przed zespołem z Pińska i Pucka.

SPORT W ZWIĄZKU STRZELECKIM.

Na jednym z pierwszych miejsc w dziedzinie prac wyszkoleniowych Związku Strzeleckiego znajduje się sport i wychowanie fizyczne. Każdy członek Związku Strzeleckiego przechodzi przez próbę sprawności fizycznej. Ze sportów uprawianych przez Związek Strzelecki na pierwszym miejscu znajdują się marsze, następnie narciarstwo, boks, piłka nożna, gry sportowe, lekkoatletyka i sporty wodne. Organizacyjnie sportem na terenie Związku Strzeleckiego kieruje referat sportowy przy Komendzie Głównej oraz okręgowe i powiatowe referaty sportowe w terenie.

PUŁK. MARIAN FRYDRYCH

Związek Strzelecki kieruje z upoważnienia Państwa sportem strzeleckim w Polsce i czuwa nad rozwojem tego sportu obrony narodowej.

Pierwsze narodowe zawody strzeleckie Z. S. zorganizował w 1924 r. Liczba zawodników startujących w zawodach coraz bardziej wzrasta i obecnie dochodzi już do 600. Wzrasta również liczba odznak strzeleckich, wprowadzonych w 1930 r.

Organem naukowym i kierowniczym dla sportu strzeleckiego jest powołana do życia w 1932 r. Naczelna Rada Strze ectwa w Polsce.

Ogółem Związek Strzelecki posiada przeszło 500 klubów sportowych i kilka tysięcy sekcyj sportowych przy poszczególnych oddziałach. Rozwój tych klubów i sekcyj ilustrują poniższe tabelki:

Rodzaj klubów czy sekcyj	1933 r.	1934 r.	1935 r.
Liczba klubów sportowych	248	499	—
Sekcje gier sportowych	1.408	2.262	4.855
Sekcje lekkoatletyczne	774	995	2.161
Sekcje narciarskie	389	616	1.342
Sekcje piłkarskie	346	533	579
Sekcje bokserskie.	178	486	378
Sekcje kolarskie	118	423	848
Sekcje pływackie	115	216	738
Sekcje kajakowe	26	114	246
Kluby i sekcje motocyklowe	8	13	27
Kluby i sekcje szybowcowe	1	12	20
Kluby strzeleckie.	—	300	960

Rodzaj sportu	Liczba przodowników	Ilość rozegranych imprez	Liczba uczestników
Gry sportowe	1.687	3.057	25.436
Lekkoatletyka	1.307	896	16.469
Narciarstwo	4.227	509	3.855
Piłka nożna	349	1.606	16.124
Pływanie	371	127	1.260
Kajakarstwo	46	72	606
Boks	613	272	2.082
Kolarstwo	56	122	870

Największymi imprezami Związku Strzeleckiego w ubiegłym roku były marsze Szlakiem Kadrówki i Sulejówek — Belweder. O sprawności strzeleckiej świadczy procentowy wzrost drużyn, kończących marsz „Szlakiem Kadrówki". W 1926 r. procent tych drużyn wynosił 32,85%, a w roku 1935 dochodził już do 97,6%.

Liczba odznak strzeleckich, zdobytych na terenie Polski wzrosła z 274 w 1930 r. do 371.331 w roku 1936. Liczba P.O.S., zdobytych przez członków Związku Strzeleckiego z 1.026 w r. 1931 wzrosła do 84.057 w 1934 r. W r. 1935 nastąpił spadek liczby P.O.S. do 77.182.

Na specjalne podkreślenie zasługują organizowane rokrocznie przez Z. S. strzelania propagandowe p. n. „10 strzałów ku chwale Ojczyzny". W r. 1936 w tych strzelaniach wzięło udział 202.920 osób.

Poza granicami kraju największym okręgiem Zw. Strzeleckiego jest Okrąg Zachodni, obejmujący Belgię i Francję. Okrąg ten dzieli się na 75 oddziałów i 3.000 członków. Główne ogniska stanowią: Lille, Metz, Paryż, Miluza, Lyon, Tuluza. We Francji Z. S. posiada 60 boisk sport. i 44 sale gimnastyczne.

Sport szybowcowy w Zw. Strzeleckim.

W roku 1934 Związek Strzelecki liczył 2 kluby szybowcowe oraz 10 sekcyj, zrzeszających 381 członków i posiadających 10 szybowców. W roku 1935: ilość klubów wzrosła do 12, ilość sekcyj do 8, członków do 1112 a szybowców do 42.

Pilotów szybowcowych posiada Związek Strzelecki 257, w tym 121 kategorii — A, 102 kategorii — B i 34 kategorii — C.

Akcja szybowcowa Związku Strzeleckiego rozwija się na terenie wszystkich okręgów, przy czym główne ośrodki znajdują się w Warszawie oraz w Bydgoszczy, gdzie Związek Strzelecki posiada 3 własne samoloty motorowe.

Sport motocyklowy w Związku Strzeleckim.

W roku 1934 Zw. Strzelecki liczył 13 oddziałów i klubów motocyklowych, posiadających 400 motocykli i 90 samochodów; w roku 1935 liczba klubów i sekcyj wzrosła do 27, a ilość motocykli do 670, samochodów zaś do 150.

Z ważniejszych imprez motocyklowych zorganizowanych przez Z. S. w ciągu roku, godzi się wymienić: Tourist Trophy Polski w Wiśle, wyścig sztafetowy p. n. „Z ziemią na kopiec Marszałka Piłsudskiego", wyścig „Szlakiem Kadrówki" oraz wyścig na trasie Kraków — Zułów.

Rekordy lekkoatletyczne Zw. Strzeleckiego.

STRZELCY			
100 mtr.	Żardin	Wilno	11,2
800 mtr.	Skolik	Śląsk	2:04,3
1500 mtr.	Jasiński	Lwów	4:18,1
3000 mtr.	Kurpesa	Łódź	9:03,2
4× 100 mtr.	Podokr. Stanisławów	Stanisławów	46,5
4×400 mtr.	Okr. Kraków	Kraków	3:49,2
100×200×300×400	Podokr. Wilno	Wilno	3:49,8
Dysk	Pieczora	Wilno	38.56
Oszczep	Nieszyn	Śląsk	52,32
Kula	Pieczora	Wilno	12.41
Granat	Metelski	Brześć n/B.	70.00
Granat oburącz.	Metelski	Brześć n/B.	108.00
W dal	Zieliński	Śląsk	6.54
Wzwyż	Balosek	Grodno	1.70
Tyczka	Hepter	Kraków	2.95
Chód 3 klm.	Bieregowoj	Lublin	13:41,3
Chód 5 klm.	Grajda	Warszawa	27:00,6
Chód 50 klm.	Krzeczkowski	Warszawa	5:00:55,0
Chód 1 godz.	Grajda	Warszawa	11.607

STRZELCZYNIE.			
60 mtr.	Siergiejówna	Lublin	8,3
200 mtr.	Gallotówna	Śląsk	29,8
800 mtr.	Kraśnicka	Wilno	2:58,6
4 × 60 mtr.	Okr. Warszawa	Warszawa	36,1
4 × 100 mtr.	Podokr. Śląsk	Śląsk	57,2
Dysk	Kraśnicka	Wilno	30.41
Oszczep	Kraśnicka	Wilno	24.34
Kula	Kraśnicka	Wilno	9.76
W dal	Szybska	Przemyśl	4.88
Wzwyż	Paliszewska	Będzin	1.36
W dal z miejsca	Paliszewska	Będzin	2.25

Mistrzowie bokserscy Zw. Strzeleckiego.

Wagi	ZWYCIĘZCA.	
Musza	Patora	Fort Bema Warszawa
Kogucia	Jasieliński	Zw. Strz. Równe
Piórkowa	Kniga I	Fort Bema
Lekka	Olszewski	,,
Półśrednia	Kolczyński	,,
Średnia	Łagoszewicz	Z. S. Janowa Dolina
Półciężka	Łuka	Fort Bema
Ciężka	Rączka	Z. S. Janowa Dolina

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO.

Bardzo dużą wagę przywiązuje do wychowania fizycznego również Związek Harcerstwa Polskiego. Organizacyjnie Związek dzieli się na 16 oddziałów wojewódzkich, z których każdy dzieli się z kolei na 2 chorągwie. Związek posiada 230.805 członków, z tego harcerzy 102.534, harcerek zaś 58.271, oraz przeszło 70.000 harcerzy poza granicami kraju (dane na 1.I.36 r.). Duży wzrost notuje harcerstwo na wsi. Za granicą najsilniejsze jest harcerstwo polskie w Stanach Zjednoczonych, gdzie liczy ok. 50.000 członków.

Na pierwszym miejscu w Z. H. P. stoją sporty wodne. Największą ilość turystycznych wycieczek wodnych mają za sobą harcerze. Drużyny żeglarskie Z. H. P. zdobyły dwukrotnie mistrzostwo świata w wodnych zawodach skautowych. (w 1928 r. w Bototon i w 1933 r. w Gödölö), oraz pierwsze miejsce na ogólnopolskich zawodach kajakowych. Pierwszym Polakiem, który przebył Atlantyk na małym yachcie żaglowym, a następnie odbył łodzią żaglową wyprawę dookoła świata jest harcerz Wagner.

WOJEWODA DR. MICHAŁ GRAŻYŃSKI

Harcerze zajmują również jedno z pierwszych miejsc w strzelaniu i szybownictwie.

W r. 1935 Związek obchodził uroczyście 25-lecie Harcerstwa Polskiego. Z tej okazji odbył się w Spale wielki międzynarodowy zlot, z udziałem ok. 20.000 harcerzy z całego świata oraz wielkie międzynarodowe zawody narciarskie w Zwadroniu.

W ciągu roku 1935 Związek zorganizował 1.456 obozów letnich, które zgromadziły 35.291 uczestników. Dane za 1936 r. nie zostały jeszcze ogłoszone.

Pracą Z. H. P. kieruje naczelnictwo Zw. Harc. Polskiego wyłonione przez wybraną na dorocznym Walnym Zjeździe Naczelną Radę Harcerską. Na czele naczelnictwa stoi wojewoda dr Michał Grażyński.

POLSKI ZWIĄZEK TOWARZYSTW GIMNASTYCZNYCH „SOKÓŁ".

Polski Związek Towarzystw Gimnastycznych „Sokół" jest najstarszą organizacją wychowania fizycznego na terenie Polski. Pierwsze gniazda tego Związku powstały w r. 1866 we Lwowie. Na terenie b. zaboru pruskiego „Sokół" założony został w r. 1885. Na terenie dawnej Kongresówki powstały pierwsze oddziały Sokoła w 1901 r. Organizacyjnie Związek dzieli się na gniazda, które zgrupowane są w okręgach i dzielnicach. Największą jednostką organizacyjną jest dzielnica, których jest ogółem 7, w tym 6 w kraju i jedna we Francji (Związki Sokole w innych krajach nie podlegają Związkowi Warszawskiemu). Dzielnice dzielą się na 57 okręgów i ok. 850 gniazd. „Sokół" posiada ogółem ok. 60.000 członków, z tego 55.000 w kraju, i ok. 5.000 we Francji. W kraju Sokolstwo liczy ok. 35.000 mężczyzn, 10.000 kobiet i 10.000 młodzieży. Ogółem liczba gniazd dochodzi do 1.000, z tego w kraju 850, a 120, we Francji.

PUŁK. FRANCISZEK ARCISZEWSKI

Przy gniazdach istnieją liczne sekcje sportowe. Na początku r. 1936 Sokół posiadał 283 sekcje lekkoatletyczne, 220 sekcyj siatkówki, 165—koszykówki, 128—piłkarskich, 30—tenisowych, 35 — strzeleckich, 58 — narciarskich, 28 — wioślarskich, 27 — łyżwiarskich, 11 szermierczych, 30 pływackich, 5 konnej jazdy, 61 kolarskich i 40 bokserskich.

W lipcu 1937 r. Sokół obchodził jubileusz 70-lecia istnienia. Z tej okazji odbył się w Katowicach wielki zlot z udziałem tysięcy zawodników z Polski i zagranicy.

Sokół jest odpowiednikiem Polskiego Związku Gimnastycznego i reprezentuje Polskę w Międzynarodowej Federacji Gimnastycznej. Od r. 1933 Prezesem Międzynarodowej Federacji Gimnastycznej jest b. Prezes Sokolstwa Polskiego hr. Adam Zamoyski. Na czele Sokoła stoi płk. Franciszek Arciszewski.

Mistrzostwa narciarskie Sokoła.

Mistrzostwo w kombinacji zdobył Wawrytko St. (Sokół Zakopane).
W konkursie skoków otwartych zwyciężył Majer (Sokół Zakopane).

Mistrzostwa hokejowe Sokoła.

Mistrzostwo Związków Sokolich w hokeju zdobył Sokół — Kraków przed Sokołem — Zakopane.

Mistrzowie bokserscy Sokoła.

W wadze muszej Gąsiorek (Poznań).
W wadze koguciej Janowczyk (Poznań).
W wadze piórkowej Pela (Poznań).
W wadze lekkiej Urbański (Chełmża).
W wadze półśredniej — Misiurewicz (Poznań).
W wadze średniej Koprowski (Przemyśl).
W wadze półciężkiej Firas (Łódź).
W wadze ciężkiej — Tilgner.

Gimnastyczne mistrzostwa Sokoła.

W stopniu wyższym w konkurencji drużynowej zwyciężył zastęp Wielkopolski, uzyskując 322.280 p. W konkurencji indywidualnej zwyciężył Radojewski (Poznań) 87.28 p.

W stopniu średnim zwyciężył zastęp z Bydgoszczy 417.835. Indywidualnie: Grudziński (Bydgoszcz) 89.475.

W stopniu niższym zwyciężył kombinowany zespół Pomorza 396.03. Indywidualnie: Matczak (Toruń) 89.185.

Wśród pań zwyciężyła w stopniu wyższym Osadnikówna (Załęże) 66.64. W stopniu średnim: Szafrankówna (Gdynia) 67.80. W stopniu niższym: Łuczyńska (Poznań) 61.72.

Mistrzowie lekkoatletyczni Sokoła.

Kokurencje kobiece: 60 m. Pawłowska (Pruszków) 8,8 sek., 100 m Loskówna (Zgoda Śląsk) 14,4 sek., 200 m Loskówna (Zgoda) 30,1 sek. Kula — Twardówna (Zakopane) 9,55 m. Dysk — Twardówna (Zakopane) 26.13 m. Wzwyż — Wiśniewska (Grudziądz) 1,40 m. W dal — Wiśniewska (Grudziądz) 4,50 m

Konkurencje męskie: 100 m Szymański (Leszno) 10,9 sek., 200 m Maik (Leszno) 24 sek., 800 m. Jaworek (Czeladź) 2:06,5, 1.500 m. Kąkol (Frywald) 4:23,5 min., 5.000 m. Berthold (Bydgoszcz) 17,22 min. Sztafeta 4 × 100 m Poznań 45,6. Oszczep Mucha (Sosnowiec) 43,46 m. Dysk — Praski (Siemianowice) 45,02. Kula — Praski (Siemianowice) 13,88. Młot — Więckowski (Bydgoszcz) 40,31. Rzut granatem — Paljon (Siemianowice) 64,18. W dal — Szymański (Leszno) 6,63. Wzwyż — Drzyciński (Bydgoszcz) 1,60. Tyczka — Paljon (Siemianowice) 3,30. Pięciobój — Dyka (Krywałd) 3.088,8.

SPORT ROBOTNICZY W POLSCE.

Rozwój sportu robotniczego w Polsce datuje się od czasu utworzenia Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych, t.j. od 1925 r. Dotychczas Z. R. S. S. utworzył na terenie Polski przeszło 400 klubów, liczących ok. 22.000 członków. Organizacyjnie Związek dzieli się na 7 okręgów i 4 podokręgi. Najsilniej sport robotniczy rozwinął się w Warszawie, na Śląsku, w Zagłębiu i w Gdańsku (gdańskie niemieckie kluby robotnicze zgłosiły akces do Związku warszawskiego, ostatnio kluby te zostały przez władze hitlerowskie rozwiązane).

Z. R. S. S. grupuje wszystkie prawie kluby robotnicze w Polsce, za wyjątkiem ukraińskich. Poza polskimi klubami do Z. R. S. S. należą również robotnicze związki i organizacje sportowe żydowskie i niemieckie.

Robotnicze mistrzostwa piłkarskie Polski.

Tytuł mistrza zdobył R. K. S. Bałtyk z Gdyni przed R. K. S. ze Lwowa.

Mistrzostwa kolarskie klubów robotniczych.

Mistrzostwo na szosie zdobył Gralewski (Elektryczność z Warszawy) przed Paromonowem i Lewickim (Skra z Warszawy).

Mistrzowie lekkoatletyczni klubów robotniczych.

Konkurencje kobiece: 60 m — Wenclówna (Skra) 8,5; 200 m — Dronschkowska (Gd.) 29,8; 500 m — Dronschkowska (Gd.) 1:30,4; Sztafeta 4 × 100 — Gdańsk 56,8; Sztafeta 200 × 50 × 50 × 100 — Gdańsk 58,8; W dal — Wenclówna (Skra) 486; Wzwyż — Wenclówna 135; Dysk — Wenclówna 27,10; Oszczep — Wenclówna 28,40; Kula—Sawicka 9,01.

Konkurencje męskie: 100 m — Norberczak (Skra) 11,8; 400 m — Mulak (Skra) 54,9; 800 m — Lisowski (Czerwoni) 2:09,9; 1.500 m — Mulak (Skra) 4:21,6; 5.000 m Eichel 16:21.9; 4× 100 m — Gdańsk 47,2; 4× 400 m — Gdańsk 3:51,1; 800 × 200 × 200 × 400—Skra 3:56,8; wzwyż—Szpetecki (ZZK, Lwów) 155; w dal — Minkiewicz (Skra) 600; tyczka — Musiałowicz (Skra) 310; kula — Alluchna (Skra) 12,51; dysk—Alluchna (Skra) 35,22; oszczep—Musiałowicz (Skra) 49,04; rzut młotem—Alluchna 26,53

W konkurencjach męskich pierwsze miejsce zajęła Skra—Warszawa, przed Gdańskiem i ZZK — Lwów.

W konkurencjach kobiecych zwyciężyła również Skra przed Gdańskiem.

(W r. 1936 mistrzostwa się nie odbyły).

Ś. P. DR. JERZY MICHAŁOWICZ

Robotnicze mistrzostwa narciarskie Polski.

W biegu panów tytuł mistrza robotniczego Polski zdobył Florian Wróblewski (Śląsk), 2) Witold Smosarski (Warszawa).

Bieg pań na 8 km i tytuł mistrzyni wygrała Maria Sawicka (Warszawa).

W ogólnej klasyfikacji okręgowej pierwsze miejsce zajęła Warszawa, 2) Śląsk, 3) okręg Gdańsko-Pomorski, 4) Łódź.

SPORT W SZKOŁACH.

SPORT AKADEMICKI.

Sportem wśród akademików zajmują się przede wszystkim Akademickie Związki Sportowe, znane popularnie pod nazwą AZS. Związki te grupują jednak tylko część młodzieży akademickiej. Reszta uprawia sport w klubach ogólnych, względnie nie uprawia go wcale. Wychowanie fizyczne bowiem u nas nie wchodzi w program studiów, jak to jest powszechnie za granicą.

Na całym terenie Polski istnieje 8 klubów akademickcih (po jednym w każdym ośrodku uniwersyteckim), liczących około 5.500 członków.

Akademicy odnieśli w roku ubiegłym dużo sukcesów na terenie międzynarodowym, z których największym było zdobycie mistrzostwa świata w narciarstwie przez Orlewicza.

Mistrzostwa szermiercze Polski akademików.

W szabli pierwsze miejsce zajął Sołtan (AZS Kraków) przed Mierowskim (AZS Warszawa).

W szpadzie 1) Mierowski — Warszawa, 2) Czyżowski (AZS Kraków).

Floret: 1) Mierowski (AZS Warszawa), 2) Sołtan (AZS Kraków).

W konkurencji kobiecej pierwsze miejsce zajęła Pancerówna, drugie Pitulanka (obie AZS Kraków).

Międzynarodowe mistrzostwa narciarskie Polski akademików.

Bieg zjazdowy panów: Knobloch (Austria).
Bieg zjazdowy pań: Lijowska (AZS Kraków).
Bieg na 16 klm: Marian Orlewicz (Zakopane).
Konkurs skoków otwartych: Eie Nils (Norwegia).
Mistrz w kombinacji: Marian Orlewicz (Zakopane).

W klasyfikacji drużynowej mistrzostwo akademickie Polski zdobył AZS Kraków, uzyskując 63 pkt.
2) AZS Wilno 39 pkt.
3) AZS Lwów 17 pkt.

AKADEMICKIE MISTRZOSTWA ŚWIATA.

Zwycięzcy akademickich zimowych mistrzostw świata na r. 1937.

Bieg zjazdowy panów — Harrer (Austria).
Bieg zjazdowy pań — Christl Cranz (Niemcy).
Slalom panów — Lantschner (Niemcy).
Slalom pań — Christl Cranz (Niemcy).
Bieg na 18 klm. — Buechel (Niemcy).
Skoki otwarte — Sigurd Sollid (Norwegia).
Kombinacja norweska — **Marian Orlewicz (Polska).**
Kombinacja alpejska panów — Lantschner (Niemcy).
Kombinacja alpejska pań — Christl Cranz (Niemcy).
Kombinacja potrójna — Nils Eie (Norwegia).
Sztafeta 6 x 5 klm. — Norwegia.
Jazda szybka na 500 m — Krogh (Norwegia).
Jazda szybka na 1.500 m — Krogh (Norwegia).
Jazda szybka na 3.000 m — Stiepl (Austria).
Jazda szybka na 5.000 m — Stiepl (Austria).
Jazda sztuczna panów — Kertesz (Węgry).

Jazda sztuczna pań — Lainer (Austria).
Jazda sztuczna parami — Faulhaber-Eigel (Austria).
Hokej — Węgry.
Bobsleje — Włochy.

W ogólnej punktacji igrzysk zimowych kolejność państw była następująca:

1) Austria — 122 pkt.
2) Norwegia — 106 pkt.
3) Niemcy — 80 pkt.
4) Węgry — 51 pkt.
5) Włochy — 47 pkt.
7) Szwajcaria — 20 pkt.
7) Francja — 18 pkt.
8) **Polska — 16 pkt.**
9) Czechosłowacja — 15 pkt.
10) Finlandia — 2 pkt.
11) Grecja, Łotwa, Lichtenstein, Szwecja, Litwa po 0 pkt.

Zwycięzcy letnich akademickich mistrzostw świata na r. 1935.

Lekkoatletyka panów.

100 mtr	Sir	Węgry	10,8
200 "	Sir	"	21,6
400 "	Boisset	Francja	48,9
800 "	Stothard	Anglia	1:56,0
1500 "	Lovelock	N. Zelandia	4:00'0
5000 "	Ward	Anglia	15:22,6
110 płotki	Wegener	Niemcy	14,7
400 ,,	Kovacs	Węgry	53,2
4 × 100 m.	Węgry	,,	41,6
4 × 400	Francja	Francja	3:17,4
Wzwyż	Asakuma	Japonia	1.94
W dal	Tajima	,,	7.51
Tyczka	Nishida	,,	4.30
Kula	Wiiding	Estonia	15.38
Dysk	Sievert	Niemcy	46,47
Oszczep	Stoeck	,,	67,80
Pięciobój	Stoeck	,,	3.669
Sztaf. olimp.	Anglia	Anglia	—

Lekkoatletyka pań.

100 mtr.	Walasiewiczówna	Polska	12,0
400 ,,	Walasiewiczówna	,,	57,6
80 płotki	Whitehead	Anglia	12,6
4 × 100 m	Niemcy	Niemcy	50,0
Wzwyż	Mauermayer	,,	50,0
W dal	Walasiewiczówna	Polska	1,50
Dysk	Mauermayer	Niemcy	5.73
Oszczep	Pekarova	Czechosł.	44.93
			38,19

Ogólna punktacja lekkoatletyczna: 1) Niemcy — 193, 2) Węgry — 107, 3) Japonia i Anglia po 75, 5) Polska — 58 pkt.

Pływanie panów.

100 dow.	Csik	Węgry	59,4
400 dow.	Lengyel	,,	5:02,2
100 na wznak	Besford	Anglia	1:11,8
200 klas.	Schulte	Niemcy	2:55,0
1500 m	Lengyel	Węgry	20:53,6
4 × 200 dow.	Węgry	,,	9:28,8
3 × 100 zm.	Węgry	,,	3:34,8
Trampolina	Viebahn	Niemcy	147,38
Wieża	Viebahn	,,	110,82
Waterpolo	Węgry	Węgry	—

Pływanie pań.

100 dow.	Yates	Anglia	1:22,8
100 klas.	Spann	Austria	1:34,2
100 na wznak	Hetherington	Anglia	1:32,0
Skoki	Samson	Niemcy	80,50
3 ×100 zm	Węgry	Węgry	4:32,8

Wioślarstwo.

Jedynki	Niemcy
Dwójki bez stern.	Węgry
Dwójki ze stern.	Węgry
Czwórki ze stern.	Węgry
Czwórki bez stern.	Niemcy
Dwójki podwójne	Węgry
ósemki	Węgry

Szermierka.

Floret indywidualny	Pecheux (Francja)
,, drużynowy	Węgry
Szpada indywidualna	Pecheux (Francja)
,, drużynowa	Francja
Szabla indywidualna	Rajcszy (Węgry)
,, drużynowa	Węgry

Tenis.

Single panów	Henkel	Niemcy
Single pań	Weber	Niemcy
Podwójna panów	Gabrovits - Ferenczy	Węgry
Gry mieszane	Weber - Henkel	Niemcy

Piłka nożna:

1. Węgry, 2. Niemcy, 3. Anglia, 4. Łotwa.

Gry sportowe:

Koszykówka męska, 1. Łotwa, 2. Polska. Koszykówka kobieca 1. Polska, 2. Łotwa.

Gimnastyka:

1. Węgry 509,40 pkt., 2. Japonia 478,10 pkt., 3. Niemcy 475,19 Indywidualnie zwyciężył Sandrock (Niemcy) — 104 pkt.

Klasyfikacja ogólna Igrzysk Akademickich.

1	Węgry	481 pkt.	10	Belgia	24 pkt.
2	Niemcy	465 ,,	11	Finlandia	19 ,,
3	Anglia	146 ,,	12	Estonia	13 ,,
4	Czechosłowacja	102 ,,	13	Irlandia	8 ,,
5	Francja	101 ,,	14	Dania	7 ,,
6	Japonia	88 ,,	15	Egipt	7 ,,
7	Polska	84 ,,	16	Nowa Zelandia	6 ,,
8	Austria	66 ,,	17	Hiszpania	2 ,,
9	Łotwa	49 ,,			

SPORT WŚRÓD MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.

Bardzo szybko rozwija się sport wśród młodzieży szkolnej, chociaż postępy są wciąż niezadawalające. We wszystkich prawie kuratoriach utworzono już szkolne kluby sportowe, które rozwinęły b. ożywioną działalność. Ogółem w Polsce znajduje się obecnie 19 międzyszkolnych klubów sportowych, a mianowicie w Krakowie, Tarnowie, Nowym Sączu, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Lublinie, Chełmnie, Zamościu, Siedlcach, Katowicach, Tarnowskich Górach, Chorzowie, Rybniku, Bielsku, Cieszynie, Wilnie, Białymstoku i Sosnowcu.

W. niektórych większych miastach jak w Warszawie, Łodzi, Lwowie, Toruniu klubów międzyszkolnych nie założono.

POLSKI ZWIĄZEK WYCHOWAWCÓW FIZYCZNYCH.

Utworzony w r. ub. Polski Związek Wychowawców Fizycznych liczy obecnie ok. 500 członków — nauczycieli wychowania fizycznego w szkołach Zrzeszeni są oni w 10 okręgowych kołach. Prezesem związku jest p. Tyszka.

KOLEJOWE P. W. I POCZTOWE P. W.

Coraz większą rolę odgrywa sport w Kolejowym P. W. i Pocztowym P. W. Co rok obie te organizacje urządzają wielkie ogólnopolskie zawody we wszystkich działach sportu, które gromadzą wiele tysięcy zawodników.

Igrzyska Kolejowego P. W.

Lekkoatletyka:

60 m pań: Batiukówna (Lwów) 8,4 sek.
Skok wzwyż pań: Orzełówna (Katowice) 1.42 m.
Dysk pań: Orzełówna 32,98 m.
100 m panów w grupie starszych ponad 33 lat: Chacaga (Warszawa) 12 sek.
100 m w grupie młodszych: Żyliński (Wilno) 11,2 sek.
400 m: Żyliński (Wilno) 52,8 sek.
Rzut granatem w grupie starszych: Grząbel (Kraków) 55,50 m.
1500 m: Żylewicz (Wilno) 4:11,5.
Skok w dal: Niezgodzki (Kraków) 6,68 m.
Skok wzwyż: Chmiel (Katowice) 1,75½ m.
Pchnięcie kulą: Wójcik (Kraków) 12,11 m.
Bieg kolarski na 50 km wygrał Jarmułowski (Warszawa) 1:20:23.
W grupie młodszych pierwsze miejsce zajął Kaudan (Kraków) 1:20:23.
W konkurencji technicznej kolejowej rozkładaniu i układaniu szyn kolejowych zwyciężył okręg warszawski przed Krakowem.
W ogólnej punktacji tytuł mistrza KPW na rok 1936 zdobył okręg Katowicki, mając 129 pkt.
2) Okr. Kraków 124 pkt.
3) i 4) Wilno i Warszawa po 114 pkt.
5) Toruń 102,5 pkt.
6) Poznań 93,5 pkt.
7) Lwów 89 pkt.
8) Radom 52 pkt.
9) Stanisławów 38 pkt.

Mistrzostwa KPW w grach sportowych.

W siatkówce pierwsze miejsce zdobyło Wilno.
W koszykówce pierwsze miejsce zdobyła Warszawa.

Strzeleckie mistrzostwa KPW.

W grupie 1-ej w konkurencji kbks 1 zespołowo zwyciężył Poznań 5.085 pkt przed Warszawą i Radomiem. Indywidualnie — Jaskólski (1.062 pkt) przed Maserakiem.

W konkurencji kbks 2 zespołowo zwyciężył Poznań (1603 pkt). Indywidualnie — Seremak.

W konkurencji kb 1a drużynowo zwyciężył Toruń (630 pkt) przed Katowicami i Wilnem. Indywidualnie — Maserak przed Siwkiem.

W konkurencji pw 1 zespołowo zwyciężyło Wilno (496 pkt) przed Radomiem i Poznaniem. Indywidualnie — Subotowicz (150 pkt).

W konkurencji pd 2 zespołowo zwyciężyła Warszawa (888 pkt) przed Wilnem i Poznaniem. Indywidualnie — Subotowicz (232 pkt).

W grupie pań: w konkurencji kbks 2a zespołowo 1) Poznań 1.019 pkt przed Wilnem i Warszawą. Indywidualnie — Świerczewska (368 pkt).

W konkurencji pw 2 zespołowo wygrała Warszawa (147 pkt) przed Radomiem i Wilnem. Indywidualnie — Świerczewska 70 pkt.

W konkurencji pd 2 — zespołowo wygrała Warszawa (496 pkt) przed Poznaniem i Wilnem. Indywidualnie — Świerczewska (216 pkt).

Mistrzostwa narciarskie Polski KPW.

W biegu pań na dystansie 8 km zwyciężyła Ławrynowiczówna (KPW Ognisko Wilno).

W biegu panów na 15 km zwycięstwo odniósł Łabuć Czesław (KPW Ognisko Wilno).

W skokach pierwsze miejsce uzyskał Żyliński (KPW Wilno).

W ogólnej punktacji zwyciężyła drużyna wileńska.

2) Katowice.
3) Lwów.
4) Warszawa.
5) Kraków.
6) Stanisławów.
7) Poznań.

Zawody narciarskie Pocztowego PW.

W biegu zjazdowym pań na 3 km wygrała Skorukówna (Wilno).

W biegu patrolowym (w drużynie 3 zawodników) na 14 km wygrała drużyna Krakowa (Michalski, Rysiakiewicz, Sitarz) 1:21:51 przed Katowicami i Wilnem.

W ogólnej klasyfikacji wygrały Katowice przed Krakowem i Wilnem.

SPORT I WYCHOWANIE FIZYCZNE WŚRÓD MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

SPORT ŻYDOWSKI.

Wśród mniejszości narodowych w Polsce najsilniej i najlepiej zorganizowany jest sport żydowski. Centrala Makabi, naczelnej organizacji sportu żydowskiego w Polsce posiada ok. 250 klubów i około 45.000 członków. Poza tym istnieją 3 robotnicze organizacje żydowskie, liczące ok. 5.000 członków, które nie należą do Związku Makabi. Są to organizacje: Gwiazda, Jutrznia i Hapoel.

Mistrzostwa piłkarskie klubów żydowskich.

Mistrzostwo piłkarskie Związku Makabi w Polsce zdobyła Hasmonea z Równego.

Mistrzostwa lekkoatletyczne związku Makabi.

Konkurencje pań:

100 m — Horsteinówna (Hagibor) 13,8, skok w dal — Hornsteinówna 4.61,5, kula — Turkówna (Hagibor) 9,61, skok wzwyż — Sobotnikówna (Makabi — Białystok) 1,32,5; 200 m — Hornsteinówna 28,4; sztafeta 4x100 — Makabi — Białystok 57,5 sek.; dysk — Grochowska (Makabi —

Białystok) 25,50; oszczep — Grochowska 22,89; 800 m — Hornsteinówna 2:42,5.

Konkurencje panów:

Skok wzwyż — Figa (Dror) 1.65,5; 100 m. — Olek (Makabi Ozorków) 11,3; kula — Rattner (Dror) 11,27 m; tyczka — Nacht (Dror) 3.02; 400 m — Nacht 55,4 sek.; 200 m — Olek 23,4; oszczep — Juweles (Hasmonea) 37,74; sztafeta 4x400 m — Dror 3:59,5; skok w dal — Olek 6,27; sztafeta 4x100 m Hasmonea 49,4 sek.; dysk — Rattner (Dror) 33,05.

Mistrzostwa Makabi w grach sportowych.

W siatkówce: Makabi Warszawa.
W koszykówce: Makabi Warszawa.
W hazenie: Makabi Białystok.

Gimnastyczne mistrzostwa Zw. Makabi.

W poszczególnych kategoriach tytuły mistrzów Makabi zdobyli: klasa I — Cytryn (Sosnowiec), klasa II — Brand (Warszawa), klasa starszych — Ewenczyk (Warszawa), klasa pań — Jukierówna (Bielsko).

Mistrzostwa Związku Makabi w tenisie stołowym.

W rozgrywkach drużynowych zwyciężyła krakowska Makabi przed łódzką Makabi.

Indywidualnie pierwsze miejsce zajął Klein (Samson Tarnów) przed Pukietem (Makabi Sosnowiec).

Narciarskie mistrzostwa Makabi.

Mistrzostwo Zw. Makabi w narciarstwie zdobyli:
W biegu 18 km: Warenhaupt (Makabi Zakopane).
W biegu 8 km juniorów: Bleu Leopold (Makabi Zakopane).
W biegu młodzików 4 km: Tokar (Hasmonea Krzemieniec).
W biegu pań 6 km: Goldberżanka (ŻTGS Nowy Targ).
W skokach: 1) Kuter (Hasmonea Krzemieniec).
W biegu drużynowym 18 km: Drużyna Makabi (Zakopane).

Najlepsi sportowcy żydowscy w Polsce.

Lista dziesięciu najlepszych sportowców żydowskich przedstawia się (na podstawie plebiscytu „Sportzeitungu") następująco: 1) Rotholc (boks), 2) Witman (tenis), 3) Erlich (ping-pong), 4) Kantor (szermierka), 5) Freiwaldówna (lekkoatletyka), 6) Szrajbman II (pływanie), 7) Graber (gimnastyka), 8) Szrajbman I (pływanie), 9) Dawidowiczówna (pływanie), 10) Rundstein (boks).

SPORT NIEMIECKI.

Liczne i dobrze zorganizowane związki niemieckie istnieją przeważnie na Śląsku, w Łodzi, w Poznaniu i na Pomorzu. Organizacyjnie tylko część klubów i związków niemieckich należy do państwowych związków polskich. Niektóre kluby niemieckie przede wszystkim gdańskie podlegają związkom niemieckim w Berlinie. Robotnicze kluby niemieckie: Arbeiter Turn und Sportbund (na Śląsku i w Łodzi) oraz niemieckie robotnicze kluby gdańskie należą do Polskiego Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych (kluby robotnicze gdańska zostały obecnie rozwiązane).

SPORT WŚRÓD UKRAIŃCÓW.

Ukraińcy posiadają liczne kluby sportowe w Małopolsce wschodniej. Na ogół sport ukraiński jest nieszczególnie zorganizowany. Najsilniejszą organizacją ukraińską W. F. jest „Łuh" i „Sokił". Centralą ukraińskiego sportu w Polsce jest „Ukraiński Sojuz Sportowy", który obecnie liczy 128 klubów i ok. 2.500 członków. Prezesem Sojuzu jest dyrektor O. Radłowski.

SPORT WŚRÓD ROSJAN.

Rosjanie w Polsce nie posiadają żadnej centr. organiz. sportowej. Na kresach działają tylko luźne kluby rosyjskie. Najbardziej znany jest klub „Sparta" w Równem.

SPORT WŚRÓD BIAŁORUSINÓW.

Sport wśród Białorusinów prawie nie istnieje. W każdym razie Białorusini nie posiadają żadnej centralnej organizacji, zajmującej się sportem.

SPORT WŚRÓD LITWINÓW.

Litwini zorganizowali dopiero w 1935 r. w Wilnie pierwszy litewski klub sportowy, który posiada już obecnie sekcję gimnastyki, gier sportowych, piłki nożnej, narciarską, łyżwiarską, tenisową, bokserską i kobiecą.

SPORT W POLSKIEJ Y. M. C. A.

Polska YMCA jest właściwie męską organizacją społeczno-wychowawczą. Niemniej akcja wychowania fizycznego i to wśród warstw najbardziej upośledzonych zajmuje w jej programie jedno z pierwszych miejsc.

W chwili obecnej Polska YMCA posiada 5 ognisk: w Warszawie, Krakowie, Łodzi, Poznaniu i Gdyni. Własne gmachy mają organizacje w Warszawie, Krakowie i Łodzi.

Spośród imprez sportowych o specjalnym charakterze, prowadzonych przez YMCA wymienić należy tzw. „wędrówki gwiaździste" letnie i zimowe.

SPORT WŚRÓD GŁUCHONIEMYCH.

Sport dotarł również do najbardziej przez los pokrzywdzonych, tj. do głuchoniemych. W Polsce powstał przed 10-ciu laty oddzielny Polski Związek Sportowy Głuchoniemych, zrzeszający 8 okręgowych związków w Warszawie, Lwowie, Poznaniu, Bydgoszczy i Łodzi (w tym ostatnim mieście znajdują się 2 związki: polski i żydowski) oraz na wybrzeżu Morskim w Wejherowie i Krakowie. Głuchoniemi sportowcy uprawiają przeważnie piłkę nożną, lekkoatletykę, łyżwiarstwo i ping-pong. Oczywiście głuchoniemi uprawiają sport nieco inaczej. W piłce nożnej np. sędzia musi dawać znaki nie gwizdkiem, jak normalnie się praktykuje, gdyż głuchoniemi gwizdka nie słyszą, lecz chorągiewką.

O poziome lekkoatletyki świadczą wyniki mistrzostw Polski głuchoniemych rozegranych w r. ub. Przedstawiają się one następująco: 100 m Gniot (P) 11,8 sek., 200 m Dobrowolski (W) 24,8 (nowy rekord), 400 m Gniot 56,6, 800 m Barberg (Lw.) 2:21,6, sztafeta olimpijska Poznań 3:59, 110 i 400 m połtki Gniot (P) 20,8 i 62,2, kula Dobrowolski (W) 9,78, dysk

Łuczyk (Lw) 29,11, wzwyż Łuczyk (Lwów) 150, w dal Lęga (Ł) 569 (nowy rekord), tyczka Witek (P) 260.

W ogólnej punktacji wygrał Lwów 44 p. przed Warszawą 31, Poznaniem 22 i pół, Łodzią 14 i Pomorzem 8,5 p.

Lista światowych rekordów głuchoniemych przedstawia się następująco:

100 m — Kramer (Niemcy) 11,
200 m — Reimund (Francja) 23,4,
400 m — Mitbradt (Niemcy) 52,2,
800 i 1500 m — Franklin (Szwecja) 2:01 i 4:14,8,
3 km — Bouscarrat (Francja) 9:18,2,
5 i 10 km — Nininkangas (Finlandia) 16:05 i 33:01,
110 m płotki — Brunner (Francja) 17,2,
400 m płotki — Alie (Francja) 61,6,
4 × 100 i 4 × 400 m — Francja 46,4 i 3:41,2;
w dal i trójskok — Reimund (Francja) 663 i 12,74,
wzwyż — Larsen (Dania) 175,
tyczka — Ek (Szwecja) 322,
kula — Kaurela (Finlandia) 13,15,
dysk — Westling (Szwecja) 41,72,
oszczep — Chudziszkiewicz (USA) 54,84.

TURYSTYKA SPORTOWA.

W Polsce przejawia się coraz żywszy ruch turystyczny. Opieka nad tym ruchem należy do Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji. Turystyką właściwie zajmuje się bardzo wiele towarzystw. Największą i najbardziej znaną organizacją jest Polskie Towarzystwo Tatrzańskie (przeszło 15.000 członków). Poza tym turystyką zajmuje się Polskie Tow. Krajoznawcze, Automobilklub Polski, Polski Zw. Narciarski, Kolarski, Motocyklowy, Kajakowy itd. Nad całością spraw turystycznych czuwa Polski Touring Klub, który posiada przeszło 120 delegatur na terenie całego Państwa.

GEN. M. ZARUSKI, JEDEN Z TWÓRCÓW SPORTU ŻEGLARSKIEGO W POLSCE

LOTNICTWO SPORTOWE.

Lotnictwo nasze, które zanotowało już tyle sukcesów na terenie międzynarodowym organizacyjnie podlega utworzonemu w r. 1927 Aeroklubowi R. P. (chodzi tu naturalnie o lotnictwo sportowe i cywilne). Aeroklub z kolei znajduje się pod opieką i kontrolą Departamentu Lotnictwa Cywilnego Min. Komunikacji.

W najbliższym czasie ma powstać specjalny Polski Związek Lotnictwa Sportowego, który ma zrzeszać wszystkie kluby i organizacje lotnicze

w Polsce. Równocześnie w Min. Komunikacji ma powstać Państwowa Rada Sportu Lotniczego, pod którego opieką znajdzie się lotnictwo cywilne.

W obecnej chwili na terenie Polski istnieje 10 klubów lotniczych i 5 Aeroklubów akademickich. Poza tym istnieje oddzielny Polski Komitet Szybowcowy, któremu podlegają liczne koła i okręgi szybowcowe. Kluby lotnicze w Polsce liczą około 3.000 członków, w tym 500 pilotów motorowych i 100 pilotów szybowcowych kateg. C. Sprzęt składa się z około 130 samolotów, w tym 8 samolotów prywatnych. Największą liczbę członków posiada Aeroklub Śląski, największą liczbę pilotów motorowych — Aeroklub Warszawski, największą liczbę pilotów szybowcowych kateg. C. — Aeroklub Lwowski. Największą ilością samolotów dysponuje Aeroklub Warszawski, który ma również pierwszeństwo, jeśli chodzi o liczbę lotów. Ogólna liczba szybowisk w Polsce wynosi około 25, ogólna liczba pilotów — 800, kół szybowcowych — około 100, a liczba szybowców około 200.

KPT. BURZYŃSKI I KPT. JANUSZ, CZOŁOWI ZAWODNICY POLSCY W LOTACH BALONOWYCH

Polska należy od 1927 r. tj. od czasu założenia Aeroklubu R. P. do Międzynarodowej Federacji Lotniczej (F. A. I.). O pozycji Polski w międzynarodowym świecie lotniczym świadczy fakt, że do roku 1932 Polska rozporządzała w F. A. I. dwoma głosami. Na Zjeździe F. A. I. w Kairze

w grudniu roku 1933 przyznano Polsce trzeci głos, na Zjeździe zaś w Waszyngtonie w roku 1934 jednogłośnie głos czwarty. Jest to maksymalna ilość głosów, którymi rozporządzać może jakiekolwiek państwo reprezentowane w Międzynarodowym Związku Lotniczym i tę ilość głosów posiadają jedynie państwa przodujące w lotnictwie, współzałożyciele F. A. I., jak np. Francja, Niemcy, Włochy, Stany Zjednoczone A. P.

Obecna pozycja i popularność jaką posiadamy w międzynarodowym świecie lotniczym jest wynikiem zarówno poważnych sukcesów odniesionych w zawodach międzynarodowych jak i planowej i systematycznie wykonywanej przez Aeroklub R. P. akcji, zmierzającej do poznania zagranicy z wysokim poziomem organizacyjnym i dużą żywotnością naszego lotnictwa sportowego.

Od dwóch lat w Polsce uprawiany jest sport spadochronowy. Sport ten popierany przez LOPP na razie nie posiada oddzielnej organizacji.

PRASA SPORTOWA.

Prasa sportowa zanotowała w ciągu ub. r. szereg sukcesów organizacyjnych. Do sukcesów prasy sportowej zaliczyć można również ufundowanie przez Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego nagrody dziennikarskiej oraz stypendium na wyjazd dziennikarzy sportowych za granicę.

Nagrodę dziennikarską PUFW. za r. 1935 zdobył Wiktor Junosza-Dąbrowski. W r. 1936 — nagrodę przyznano jednemu z najpierwszych w Polsce dziennikarzy sportowych prof. Rudolfowi Wackowi ze Lwowa. Pierwsze stypendium na wyjazd za granicę otrzymał Aleksander Szenajch.

Polska wzięła również czynny udział w pracach Międzynarodowego Związku Dziennikarzy Sportowych. W skład zarządu Międzynarodowej Federacji Prasy Sportowej wchodzą z ramienia Polski: red. Hauptman, który zajmuje stanowisko wiceprezesa. Delegatem do zarządu z ramienia Polski jest red. Szenajch.

Prezesem Związku Dziennikarzy Sportowych R. P. jest p. Wacław Sikorski. Wiceprezesami pp. Szenajch i Rothert. Sekretarzem p. Mosin. Skarbnikiem p. Jeszke. Członkami zarządu pp. Junosza-Dąbrowski i Erdman. W skład sądu koleżeńskiego wchodzą pp. Strzelecki, Misiński, Grek, Żelazny, Mielech, Sołtykowski i Więckowski. W skład komisji rewizyjnej: inż. Jan Grabowski, radca Olchowicz i W. Trojanowski.

Na czele oddziałów Związku Dziennikarzy Sportowych stoją: w Warszawie: Marian Strzelecki, w Krakowie: dr Adam Obrubański, w Poznaniu: p. Świdziński, w Łodzi: p. Korzelski, we Lwowie: Koenig.

ODZNAKI I NAGRODY SPORTOWE.

PAŃSTWOWA ODZNAKA SPORTOWA.

Państwowa Odznaka Sportowa (P. O. S.) została ustanowiona, celem podniesienia sprawności fizycznej najszerszych warstw społeczeństwa oraz podtrzymania tej sprawności. Odznaka ta ma świadczyć o stopniu usprawnienia fizycznego zarówno młodzieży szkolnej i oddziałów wojskowych, jak i poszczególnych obywateli. Kandydaci do odznaki powinni się zgłaszać do prób organizowanych w miejscu ich zamieszkania przez specjalne komisje prób. Świadectwa P. O. S. wydają powiatowe komitety wychowania fizycznego i P. W.

Ogółem wprowadzone zostały 3 rodzaje odznak: odznaka wysokiej sprawności dla sportowców, odznaka przeciętnej sprawności dla szerokich mas i odznaka dla młodzieży od lat 12. Do prób o odznakę sportową dopuszczeni będą tylko ci kandydaci, którzy wykażą się odbyciem przynajmniej 12 treningów w okresie od 4 do 12 tygodni.

Statystykę zdobytych P. O. S. podajemy na innym miejscu.

ODZNAKA STRZELECKA.

Wprowadzona w r. 1930 odznaka strzelecka stała się w krótkim czasie bardzo popularna. Świadczy o tym wzrastająca liczba zdobytych odznak W 1930 r. zdobyto tylko 274 odznak, w 1931 — liczba ta wzrasta do 29.663, w następnym roku przyznano już 111.341 odznak strzeleckich, w 1933 — 273.114, w 1934 — 304.342, a w 1935 przeszło 360.000 odznak.

WIELKA HONOROWA NAGRODA SPORTOWA.

W r. 1927 dyrektor Państw. Urzędu W. F. ufundował Wielką Honorową Nagrodę Sportową dla najlepszego sportowca, względnie za najlepszy wyczyn sportowy w danym roku. Nagroda ta nadawana jest co rok przez specjalną komisję nadawczą.

Wielką Honorową Nagrodę Sportową zdobyli dotychczas:

W 1927 r. — Halina Konopacka,
„ 1928 „ — Halina Konopacka,
„ 1929 „ — Budzyński i Mikołajczyk,
„ 1930 „ — Stanisław Petkiewicz,
„ 1931 „ — Janusz Kusociński,
„ 1932 „ — Stanisława Walasiewiczówna,
„ 1933 „ — Stanisława Walasiewiczówna,
„ 1934 „ — Jagwiga Wajsówna,
„ 1935 „ —Roger Verey,
„ 1936 „ — Jadwiga Wajsówna.

Za wyjątkiem 1929 i 1935 r. nagroda przypadła wyłącznie lekkoatletom, przy czym Konopackiej, Walasiewiczównie i Wajsównie udało się zdobyć ją dwukrotnie.

MEDAL PAMIĄTKOWY 3 MAJA.

Medal pamiątkowy 3 Maja został nadany z inicjatywy Prezydenta R. P. Stanisława Wojciechowskiego jednorazowo w czasie obchodu uroczystości 3 Maja w r. 1925, jako zaszczytna odznaka dla osób, biorących udział z wynikiem pomyślnym w konkursach sportowych, urządzanych w tym dniu. Dekoracja uskuteczniana była przez naczelników władz administracyjnych.

SPORT POLSKI
NA OBCZYŹNIE

SPORT POLSKI NA OBCZYŹNIE.

We wszystkich prawie poważniejszych ośrodkach polskich za granicą powstały już polskie kluby sportowe i stowarzyszenia wychowania fizycznego. Kluby te mają dla nas pierwszorzędne znaczenie, przyczyniają się bowiem walnie do pogłębienia uświadomienia narodowego. Rozwój tych stowarzyszeń jest oczywiście zależny od warunków politycznych, społecznych i finansowych danego ośrodka. Na ogół kluby nasze na emigracji przejawiają coraz żywszą działalność, zwłaszcza od czasu, gdy bezpośrednią opiekę nad sportem objął Światowy Związek Polaków. Dzięki wysiłkom Związku sport polski w ośrodkach emigracyjnych rozwinął się bardzo silnie, a w niektórych krajach, jak np. we Francji, Czechosłowacji, Brazylii, częściowo na Litwie i w Ameryce, odgrywa bardzo poważną rolę w życiu miejscowej Polonii.

ST. WALASIEWICZÓWNA, NAJSŁYNNIEJSZA POLSKA LEKKOATLETKA POCHODZĄCA Z TERENU EMIGRACJI POLSKIEJ W AMERYCE

Światowy Zw. Polaków za jeden z pierwszych zadań pracy organizacyjnej wychowania fizycznego wśród Polonii zagranicznej uważa dążenie do zjednoczenia wszystkich towarzystw i klubów polskich pod kierownictwem instytucji naczelnej, specjalnie powołanej do kierowania wychowaniem fizycznym na danym terenie. Formę organizacyjną tej instytucji pozostawiono do wyboru terenowi, zależnie od warunków miejscowych, stopnia rozwoju sportu oraz ram organizacyjnych i w jakie życie sportowe zostało w danym środowisku ujęte. Instytucja ta poza kierowaniem wychowaniem fizycznym na danym terenie, ma jeszcze za zadanie utrzymanie kontaktu z Macierzą za pośrednictwem Światowego Zw. Polaków z Zagranicy.

Dotychczas takie organizacje naczelne zostały utworzone w następujących państwach:

Brazylia (Naczelna Rada Junacka),

Czechosłowacja (Związek Polskich Klubów Sportowych),

Francja (Komisja Wychowania Fizycznego przy Radzie Porozumiewawczej Związków Polskich we Francji),

Gdańsk (Polska Rada Sportowa),

Łotwa (Komitet Wychowania Fizycznego przy Związku Polskiej Młodzieży Katolickiej),

Rumunia (Komitet Polskich Organizacyj Wychowania Fizycznego).

Na innych terenach akcja konsolidacyjna znajduje się w toku.

Poniższe tabele ilustrują stopień rozwoju sportu polskiego na obczyźnie.

Teren zamieszkania	Liczba Polaków	Liczba polskich klubów sportowych	Liczba polskich sportowców
Anglia	3.000	—	—
Austria	20.000	2	100
Argentyna	100.000	4	150
Australia	1.000	—	—
Belgia	30.000	70	3.000
Bułgaria	200	—	—
Brazylia	200.000	80	3.000
Czechosłowacja	240.000	40	8.000
Chiny	1.000	—	—
Dania	13.000	3	—
Estonia	2.000	2	—
Francja	800.000	400	20.000
Finlandia	500	—	—
Gdańsk	30.000	15	3.000
Holandia	6.000	2	200
Hawaje	50	1	—
Indie Holenderskie	200	—	—
Iran (Persja)	100	—	—
Japonia	100	—	—
Jugosławia	16.000	—	—
Kanada	200.000	5	600
Litwa	200.000	6	500
Łotwa	70.000	38	1.200
Mandżuria	6.000	4	100
Niemcy	1.500.000	—	5.000
Palestyna	1.000	—	—
Rosja Sowiecka	800.000	—	—
Rumunia	100.000	24	1.100
Stany Zjednoczone A. P.	4.000.000	—	50.000
Szwajcaria	3.000	—	—
Turcja	800	—	—
Urugwaj	—	1	—
Węgry	30.000	—	—

11

Lekkoatletyka panów.

Konkurencja	Zawodnik	Ośrodek Pol. Zagr.	Wynik
100 m	Janiak	Stany Zjednoczone	10.6 sek.
200	Klinkowski	,, ,,	23.2
400	Klinkowski	,, ,,	50,9
800	Kaczmarski	,, ,,	2:02.1
1500	Szumachowski	,, ,,	4:08,6
5000	Szumachowski	,, ,,	15:59.2
110 pł.	Ratkowski	,, ,,	17.2
4×100	Polonia amerykańska	,, ,,	43,6
4×400	Polonia amerykańska	,, ,,	3:36.6
Olimpijska	Polonia amerykańska	,, ,,	3:24,2
W dal	Janiak	,, ,,	6,73 m.
Wzwyż	Rutkowski	,, ,,	1,75
Tyczka	Wąsowicz	,, ,,	4,10
Kula	Podolak	,, ,,	12,82
Dysk	Podolak	,, ,,	39,25
Oszczep	Chudzikiewicz	,, ,,	51,25

Lekkoatletyka pań.

Konkurencja	Zawodniczka	Ośrodek Pol. Zagr.	Wynik
100 m.	Walasiewiczówna	Stany Zjednoczone	12.2 sek.
200	Walasiewiczówna	,, ,,	24,5
W dal	Paluszek	,, ,,	5,01 m.
Wzwyż	Przybylska	,, ,,	1,35
Kula	Paluszek	,, ,,	9,20
Dysk	Walasiewiczówna	,, ,,	33,78
Oszczep	Walasiewiczówna	,, ,,	32,51

Rekordy pływackie.

Konkurencja	Zawodnik	Ośrodek Pol. Zagr.	Wyniki
100 m. dow.	Chrostowski	Stany Zjednoczone	1:00,4 s.
400 ,,	Chrostowski	Stany Zjednoczone	5:35,4
1500 ,,	Rogalski	Kanada	24:36,6,
200 st. klas.	Nieznalski	Stany Zjednoczone	3:15,6
100 na wznak	Chrostowski	Stany Zjednoczone	1:21,4
3×100 st. zmien	Polonia rumuńska	Rumunia	5:43

Mistrzowie w boksie.

Waga	Zawodnik	Ośrodek Pol. Zagr.
Musza	Sierocki	Gdańsk
Kogucia	Kasprowiak	Niemcy
Piórkowa	Bianga	Gdańsk
Lekka	Rendzionek	Łotwa
Półśrednia	Wójczak	Francja
Średnia	Lange	Francja
Półciężka	Jabłoński	Francja

Mistrzowie w innych działach sportu.

Piłka nożna	Czechosłowacja
Koszykówka panów	Francja
Siatkówka panów	Czechosłowacja
Siatkówka pań	Czechosłowacja
100 klm. wyścig kolarski	Praczyk (Belgia) 3:06:17,2
100 klm. wyścig kolarski drużyn	Reprez. Polonii Francuskiej

Klasyfikacja ośrodków Polonii zagranicznej.

Kolejność	Ośrodek Pol. Zagr.	Punktacja
1	Francja	35 pkt.
2.	Gdańsk	34 ,,
3.	Czechosłowacja	27 ,,
4.	Niemcy	21 ,,
5.	St. Zjednoczone Ameryki Północnej	20 ,,
6.	Rumunia	17 ,,
7.	Belgia	11 ,,
8.	Łotwa	10 ,,
9.	Kanada	3 ,,
10.	Austria	2 ,,
11.	Brazylia	0 ,,
11.	Mandżuria	0 ,,
11.	Holandia	0 .

UWAGA: Klasyfikacja i rekordy na podstawie pierwszych Igrzysk Polaków z zagranicy

EUROPA.

Anglia.

Na terenie Anglii działają jedynie polskie stowarzyszenia kulturalne, które jednakże wychowaniem fizycznym się nie zajmują. Oddzielnych klubów polskich dotychczas nie utworzono. Zamieszkali w Anglii Polacy uprawiają sport w angielskich organizacjach sportowych.

Austria.

Sport polski w Austrii powstał dopiero przed kilku laty, po założeniu na terenie Austrii Związku Młodzieży Polskiej. Przy tym związku powstały pierwsze polskie sekcje sportowe. Dotychczas zorganizowano grupę lekkoatletyczną i kilka drużyn piłkarskich. Ostatnio w Wiedniu powstał Polski Klub Piłkarsko-Lekkoatletyczny pod nazwą „Polskie Zrzeszenie Młodzieży" (Polnischer Jugendverband). Klub ten rozwinął dość ożywioną działalność, starając się skupić w tej organizacji wszystkich Polaków, zamieszkałych na terenie Wiednia.

Belgia.

Sport polski w Belgii powstał w 1931 r. Najpoważniejsze związki polskie Sokół i Związek Strzelecki nie mogły się tak rozwinąć jak we Francji, gdyż skupienia polskie są w Belgii mniejsze, stąd też liczba członków nie jest wielka. Wielokrotny pobyt polskich drużyn piłkarskich i lekkoatletycznych w Belgii przyczynił się w dużym stopniu do rozwoju naszego sportu. W Południ. Belgii powstały liczne kluby polskie, które utworzyły Polski Związek Piłki Nożnej w Belgii. Założono również kilka innych związków. Obecnie liczba klubów polskich w Belgii dochodzi już do 70, a liczba członków przekracza 3.000.

Sportowcy polscy wyróżniają się również w klubach belgijskich. Na specjalną uwagę spośród piłkarzy zasługują: Malaka, bracia Gubińscy z Limburgii i Szafrański. W lekkoatletyce najlepszym zawodnikiem polskim jest Jan Nowak, który na liście 10-ciu najlepszych lekkoatletów Belgii figuruje na 3.000 mtr. na 2-gim miejscu, a na 1.500 mtr na 6-tym miejscu. Poważne sukcesy osiągali nasi zawodnicy w koszykówce, siatkówce, a nawet w kolarstwie, stojącym, jak wiadomo, w Belgii, na bardzo wysokim poziomie.

Zorganizowany po raz pierwszy w roku ubiegłym bieg na przełaj dla polskiej emigracji zgromadził 60 zawodników i 7 zawodniczek. Wśród pań zwyciężyła Nowakówna, wśród panów Nowak, a wśród młodzików Krzyżanowski.

Bułgaria.

W Bułgarii nieliczna kolonia polska znajduje się w Sofii i w Warnie. Oddzielnych polskich klubów sportowych na terenie Bułgarii nie ma.

Czechosłowacja.

W Czechosłowacji sport polski istnieje przede wszystkim na Śląsku Cieszyńskim i na Morawach. Poza harcerstwem polskim, które działa już od 20 lat, posiadamy tam polskie stowarzyszenia robotniczo-oświatowo-gimnastyczne „Siła", „Sokół" i towarzystwo turystyczne „Beskid Śląski", nie licząc wielu klubów nie należących do centralnej organizacji.

Polskie zrzeszenia sportowe w Czechosłowacji są doskonale zorganizowane i liczą około 8.000 czynnych członków. Do Związku Polskich Klu-

bów Sportowych w Czechosłowacji należy 20 klubów i 2.650 członków. Spośród uprawianych sportów dominuje piłkarstwo. Najbardziej znaną drużyną jest Polonia z Karwiny, która zdobyła puchar Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy oraz mistrzostwo pierwszych igrzysk sportowych Polaków z zagranicy.

Poziom lekkoatletyki nie jest zbyt wysoki; o poziomie lekkoatletyki pojęcie pewne dają wyniki, osiągnięte w „Dniu Sportowym" Polskiego Komitetu Wychowania Fizycznego: kula — Sikora 11,64, dysk — Sikora 35,90, 100 mtr. — Lubojacki 11,9 sek., 1500 mtr. — Raszka 4,23 sek., skok w dal — Kaleta 5,89, skok o tyczce — Sikora 3,30, rzut oszczepem — Kaleta 42,48, skok wzwyż — Sikora 1,61.

W gimnastyce wyróżnia się cieszyńska „Siła".

W narciarstwie na pierwszym miejscu należy postawić „Beskid Śląski", który posiada w Beskidach na Kozubowej duże schronisko oraz skocznię narciarską.

Polskie związki sportowe należały przez wiele lat również i do czeskich związków sportowych. W wyniku zaostrzonych stosunków pomiędzy polskimi klubami a władzami czeskimi, Związek Polskich Klubów Sportowych w Czechosłowacji wystąpił z Państwowego Związku Czeskiego.

Siedziba naczelnej organizacji sportu polskiego mieści się w Karwinie.

D a n i a.

W Danii istnieją 3 polskie kluby sportowe i kilka drużyn harcerskich, które jednak nie wykazują żywszej działalności wśród nielicznej zresztą Polonii miejscowej.

E s t o n i a.

Ośrodkami sportu polskiego w Estonii są Tallin i Tartu. Sportem zajmuje się prawie wyłącznie Związek Harcerstwa Polskiego.

F r a n c j a.

Najbardziej rozwinięty i najlepiej zorganizowany jest sport polski we Francji. Spośród licznych związków najpotężniejszy jest niewątpliwie Polski Związek Piłki Nożnej. Organizacja ta założona jeszcze w 1923 r. posiada 5 okręgów, około 60 klubów i 6.000 członków, w tym 2.000 czynnych piłkarzy. Związek posiada swoje okręgi w środkowej i północnej Francji, gdzie nasza emigracja jest najliczniejsza. Polski Zw. Piłki Nożnej we Francji rozgrywa co rok swoje mistrzostwa, przy czym wszystkie kluby w okręgach dzielą się na klasy A, B i C oraz extra klasę w postaci Ligi Piłkarskiej, składającej się z 10 najlepszych klubów.

Na drugim miejscu pod względem liczebności znajduje się Sokół. Organizacja ta dzieli się na 112 gniazd, skupionych w 11 okręgach i jednoczy blisko 5.000 członków, z których 3.000 uprawia czynnie sport. Sokolstwo we Francji współpracuje ściśle z Sokołem w Polsce, Sokolstwem na terenie Westfalii i w St. Zjednoczonych.

Na 3-im miejscu pod względem liczebności znajduje się Strzelec. Posiada on we Francji 75 oddziałów i 3.000 członków. Głównymi ogniskami strzeleckim są: Lille, Metz, Paryż i Tuluza. Strzelec posiada około 50 własnych boisk sportowych, kilkadziesiąt sal gimnastycznych, dziesiątki świetlic itd.

Dalsze miejsce wśród naszej francuskiej emigracji zajmuje Związek Harcerstwa Polskiego. Posiada on już w tej chwili około 60 drużyn i 1500 członków, z tego około 400 zuchów.

Wszystkie polskie organizacje sportowe należą do Komisji Wychowania Fizycznego i Obywatelskiego przy Radzie Porozumiewawczej Związków Polskich we Francji, która jest naczelną organizacją naszej emigracji na terenie Francji.

Najwyższy poziom u naszej emigracji reprezentuje piłka nożna. Niektóre drużyny stoją na poziomie klubów ligowych w kraju. Bardzo dobre wyniki osiągają Polacy również w boksie, lekkoatletyce i kolarstwie.

O poziomie lekkoatletyki świadczą wyniki zawodów lekkoatletycznych o mistrzostwo emigracji polskiej we Francji za r. 1936 r.

Mistrzostwa lekkoatletyczne polskiej emigracji we Francji:

100 m	Iciachowski Stan	Strzelec z Sessevalle	11,3 sek.
200 m.	Iciachowski Stan.	,, z Sessevalle	24,8
400 m.	Iciachowski Stan.	,, z Sessevalle	55
800 m.	Grudziński Roman	,, z Paryża	2 m. 11 s.
1500 m.	Grudziński Roman	,, z Paryża	4 m. 31 s.
5000 m.	Młynarczyk Feliks	Sokół z Joudreville	16 m. 43,5 s
10000 m.	Młynarczyk Feliks	,, z Joudreville	35 m. 1 sek
4×100 m.	Zespół Zw. Strzel.	Ostricourt	48,7 sek.
4×400 m.	Zespół Zw. Strzel.	Ostricourt	3 m. 55.8 s.
Pchnięcie kulą	Zboralski Jan	Strzelec z Ostricourt 1.	11.17 m.
Rzut dyskiem	Zboralski Jan	,, z Ostricourt	34.35 m.
Rzut oszczepem	Zboralski Jan	,, z Ostricourt	43.30 m.
Skok w dal	Iciachowski Stan.	,, z Sessevalle	6.36 m.
Skok wzwyż	Izydorczyk Fr.	Sokół z Marles 1 Mines	1.65 m.
Skok o tyczce	Gąsior Józef	Sokół z Macou Conde	2.90 m.
Trójskok	Iciachowski Stan.	Strzelec z Sessevalle	12.27 m.

Tabela rekordów polskiej emigracji we Francji

100 mtr.	Iciachowski	Z, S. Sessevalle	11,3
200 mtr.	Iciachowski	Z. S. Sessevalle	24,6
400 mtr.	Walkowiak	Z. S. Abscon	54
800 mtr.	Walkowiak	Z. S. Abscon	2:06,2
1500 mtr.	Urbaniak	Z. S. Bruay	4:27,4
3000 mtr.	Mamczarski	Z. S. Rouvroy	9:35
5000 mtr.	Kisiel	Z. S. Marles	16:05 4
10 klm.	Młynarczyk	Sokół Joudreville	35:01
110 m. płotki	Tamas	Z. S. Sallaumines	18,5
Sztafeta 4×100 m.	Związek Strzelecki	Oddz. Ostricourt I.	48,4
Sztafeta 4×400 m.	Związek Strzelecki	Oddz. Ostricourt	3:52,7
Sztafeta szwedzka	Związek Strzelecki	Repr. Podokr. Lille	2:14
Skok wzwyż	Druch	Z. S. Nilvange	169
Skok w dal	Druch	Z. S. Nilvange	656
Skok o tyczce	Urbaniak	Z. S. Marles	300
Trójskok	Iciachowski	Z. S. Sessevalle	12,27
Pchnięcie kulą	Zboralski	Z. S. Ostricourt	12,45
Rzut dyskiem	Zboralski	Z. S. Ostricourt	37,46
Rzut oszczepem	Kozioł	Z. S. Joeuf	48,47
Pięciobój	Iciachowski	Z. S. Sessevalle	2927,27

Narodowy bieg na przełaj wychodźstwa polskiego we Francji zgromadził w r. ub. kilkaset zawodników. Zwyciężyli: w kategorii juniorów Kozub z Abscon, w kategorii seniorów Wróblewski z Ostricourt, w kategorii oldboy'ów Konieczyński z Escoudin.

Kolarskie mistrzostwa emigracji zdobył Marcelak.

Z roku na rok wzrasta również udział polskiej młodzieży w sporcie francuskim, przy czym Polacy, zwłaszcza z północnej Francji, zyskali sobie opinię bardzo dobrych sportowców. Niektóre kluby francuskie toczą formalne walki o zawodników polskich. Dla ilustracji wielkiego „popytu" na sportowców-Polaków w organizacjach francuskich warto przytoczyć, że w reprezentacji armii francuskiej na 11 graczy wystąpiło 3 Polaków. W zespole drużyny wojskowej „Troisième Genie" w Arras na 11 zawodników wystąpiło aż 10 Polaków.

Finlandia.

Nieliczne skupienia polskie w Finlandii nie posiadają żadnych polskich klubów sportowych.

Gdańsk.

Organizacją zrzeszającą wszystkie polskie towarzystwa, kluby sportowe oraz organizacje uprawiające sport na terenie W. M. Gdańska jest Polska Rada Sportowa, znajdująca się pod bezpośrednią opieką Komisarza Generalnego R. P. Polska Rada Sportowa posiada własny stadion sportowy, wyposażony w boisko do piłki nożnej, 6 boisk do gier sportowych, 2 korty tenisowe, dom sportowy, wreszcie strzelnicę małokalibrową. Prócz wyżej wymienionych urządzeń, sportowcy polscy w Gdańsku posiadają jeszcze przystań żeglarską (własność Klubu Morskiego) i przystań wioślarską (własność Klubu Wioślarskiego). Klub Morski dysponuje taborem żeglarskim, w tym szereg jachtów pełnomorskich.

Na terenie Gdańska wychowanie fizyczne polskie rozwija się pomyślnie, obejmując różne dziedziny sportu. Silną pozycję stanowią: piłka nożna i boks. Uprawiane są poza tym sporty wodne, przede wszystkim wioślarstwo i żeglarstwo.

Najbardziej wszechstronną działalność przejawiają: Gedania, AZS i Klub Wioślarski, które biorą udział w zawodach sportowych własnych, względnie urządzanych przez kluby niemieckie w Gdańsku. Kluby te ponadto startują często w zawodach sportowych, urządzanych w Polsce oraz w Prusach Wschodnich. Pazo licznymi klubami sport polski reprezentowany jest również przez Aeroklub akademicki, harcerstwo oraz Sokół.

Polska Rada Sportowa w Gdańsku wprowadziła piękny i godny naśladowania zwyczaj nagradzania młodych zwycięzców poza nagrodami powszechnie przyjętymi również cennymi dziełami literatury polskiej.

Holandia.

Na terenie Holandii działa jeden polski klub sportowy, nie odgrywający poważniejszej roli. Pewien rozwój ostatnio wykazało polskie harcerstwo, które na terenie Limburgii holenderskiej skupiło około 150 młodych Polaków.

Jugosławia.

Na terenie Jugosławii dopiero w r. ub. przejawiały się pierwsze ślady działalności polskich sportowców. Żadnej polskiej organizacji sportowej na terenie Jugosławii dotychczas nie utworzono.

Litwa:

Na Litwie najsilniejszymi ośrodkami sportu polskiego są Kowno, Wiłkomierz i Poniewież. Najbardziej znanym i najbardziej wszechstronnym polskim klubem jest Sparta kowieńska. Polscy sportowcy na Litwie mają do zanotowania bardzo wiele sukcesów. M. in. wioślarze na mistrzostwach Litwy zdobyli 2 pierwsze i jedno trzecie miejsce. W mistrzostwach kajakowych Litwy osada Sparty zajęła w wyścigu dwójek pierwsze miejsce.

W rozgrywkach siatkówki o mistrzostwo Litwy, Sparta zdobyła wicemistrzostwo zarówno wśród panów, jak i wśród pań.

W ogólnokrajowym biegu na przełaj, zorganizowanym w Poniewieżu, zwycięstwo odniósł polski biegacz Antoni Namowicz, bijąc elitę biegaczy litewskich.

Ostatnio sport polski na terenie Litwy jest niesłychanie szykanowany przez władze państwowe i sportowe. Za rozmowę w języku polskim na boisku grozi dyskwalifikacja. Szczytem szykan był zarządzony przez naczelne władze sportowe Litwy, bojkot polskich klubów sportowych. Mimo tych szykan sport polski w dalszym ciągu się rozwija, tworząc coraz więcej własnych ośrodków.

Łotwa.

Ośrodkiem sportu polskiego na Łotwie jest Latgalia, a właściwie Dyneburg. Sportem zajmuje się Związek Polskiej Młodzieży na Łotwie i organizacja Harfa. Najbardziej znanymi klubami polskimi są Lechia z Dyneburga, oraz ryska Reduta. W roku ub. wybili się również piłkarze Harfy z Dyneburga, zdobywając mistrzostwo tego miasta i puchar. W rozgrywkach ligowych o mistrzostwo Latgalii, Harfa zajęła 2-gie miejsce.

O poziomie lekkoatletyki świadczą wyniki, osiągnięte na święcie sportu polskiego na Łotwie. Na 18 konkurencyj ustalono 12 rekordów miejscowej emigracji. Wyniki podajemy poniżej:

Zawody pań.

60 m.	Kurszycówna, Reduta	8,4
100 m.	Wagułowiczówna, Reduta	14,1
Skok wzwyż	Wagułowiczówna, Reduta	140
Skok w dal	Traczumówna, Harfa	4,35
Dysk	Miż-Miszynówna, Z.P.M.	28,60
Kula	Dukalska., Reduta	735
Oszczep	Dukalska, Reduta	21.64
800 m.	Winzówna, Z.P.M.	2:45.3
4×60 m.	Reduta	35

Konkurencja panów.

100 m.	Malcewicz, Reduta	11,7
800 m.	Wincław, Reduta	2:03,8
1500 m.	Mazur, Reduta	4:31,2
5000 m.	Mazur, Reduta	17:56,7
4×100	Reduta	47,4
Skok wzwyż	Pynkan, Z.P.M.	170
Skok w dal	Pynkan, Z.P.M.	599
Kula	Bakan, Reduta	11,07
Dysk	Pynkan Z.P.M.	35,22
Oszczep	Paulukiewicz, Reduta	45,65
Tyczka	Paulukiewicz, Reduta	2,77

W ping-pongu mistrzostwo Łotwy zdobył Polak Piotr Spogis ze stowarzyszenia Harfa. Wśród pań drużynowe mistrzostwo Łotwy zdobyła drużyna KS. Reduta w Rydze.

Niemcy:

Na terenie Rzeszy niemieckiej istnieją bardzo liczne organizacje i polskie kluby sportowe. Organizacje te nie wszędzie mogą rozwijać swobodnie swoją działalność. Niekiedy polskie kluby spotykają się z dużymi przeszkodami. W ub. roku np. usiłowano nawet zmusić polskie kluby do wstąpienia do ogólnopańiśstwowych związków niemieckich, co wywołało konflikt z niektórymi polskimi organizacjami, które się stanowczo temu oparły.

Najsilniejszymi polskimi organizacjami na terenie Rzeszy są Sokół i Związek Harcerstwa Polskiego. Organizacje te istnieją już kilkadziesiąt lat i posiadają gniazda i oddziały na całym terenie Rzeszy.

Siedzibą Sokoła jest Berlin. Sprawami technicznymi Towarzystwa kieruje t. zw. grono techniczne związku. Grono ustala program roczny dla wszystkich gniazd, przeprowadza raz w roku zlot związkowy, zawody o mistrzostwo związku, oraz organizuje kursy techniczne. Prawie wszystkie gniazda mają możność korzystania z boisk. Związek zaopatruje gniazda w odpowiedni sprzęt gimnastyczny i sportowy. Ważny jest fakt, że potrzeby swe pokrywa Związek z własnych funduszów, nie korzystając z żadnej pomocy materialnej z zewnątrz.

Duży wzrost wykazuje ostatnio również harcerstwo polskie. Mimo niesprzyjających warunków pracy, powstają nowe placówki, obejmujące niezorganizowaną dotychczas młodzież polską.

Z poszczególnych klubów polskich najbardziej znany jest Polski Klub Sportowy w Berlinie. Klub ten obchodził w r. ub. jubileusz 25-lecia istnienia.

Najsilniejsze ośrodki polskiego sportu znajdują się w Brandenburgii na Śląsku Opolskim i w Westfalii. W Berlinie działa poza tym Polski Komitet Imprez Sportowych, który ma za zadanie nawiązanie ściślejszego kontaktu między sportem polskim i niemieckim. Komitet ten wydaje m. in. biuletyn w języku niemieckim o ważniejszych wydarzeniach sportowych w Polsce.

Osobno należy wspomnieć o Związku Polskich Robotniczych Klubów Sportowych w Niemczech. Związek ten założony został przed kilku laty. Główne swe wpływy posiada na Śląsku Opolskim. W początkach swego istnienia natrafiał on na bardzo wielkie trudności organizacyjne,

nie mogąc nigdzie uzyskać terenów sportowych. Obecnie sytuacja zmieniła się na lepsze. Związek dzięki bardzo energicznej działalności Zarządu dysponuje już 12 boiskami do piłki nożnej i halami gimnastycznymi. Do związku należy ok. 1500 czynnych sportowców na Śląsku Opolskim i Saksonii. Głównym celem Związku oprócz uprawiania sportu jest pielęgnowanie języka polskiego i wychowanie młodzieży w duchu polskim. Związek prowadzi bardzo energiczną działalność, aby uchronić młodzież polską od germanizacji. Na tej drodze Związek spotyka się z przeszkodami ze strony władz niemieckich i narażony jest na ciągłe konflikty i szykany.

Warto podkreślić, że bardzo dużo Polaków znajduje się w sportowych klubach niemieckcih. Wystarczy przejrzeć sportowe tygodniki niemieckie, aby napotkać na każdym kroku polskie nazwiska.

Rosja Sowiecka.

Na terenie Rosji Sowieckiej nie ma samodzielnego polskiego ruchu sportowego. Istniejące kluby polskie są zrzeszone w państwowych związkach sowieckich. Sytuacja polityczna uniemożliwia istnienie jakichkolwiek odrębnych polskich organizacyj.

Rumunia.

Sport polski na terenie Rumunii rozwinął się od czasu utworzenia Komitetu Organizacyj Wychowania Fizycznego, t.j. od 1932 r. W poprzednich latach jedynie w Czerniowcach istniał ośrodek polskiego sportu. Obecnie posiadamy już organizacje sportowe w 10-iu ośrodkach prowincjonalnych, w tym 8 posiada sale własne oraz boiska. Najpoważniejszymi naszymi organizacjami są, jak i wszędzie, Sokół i Harcerstwo, a najpoważniejszymi klubami Polonia w Czerniowcach (na żądanie władz rumuńskich klub zmienił nazwę na Wawel) i Wisła w Sadagorze. Coraz żywszą działalność wykazuje również Warta w Kiszyniowie.

Największe sukcesy notują Polacy w Rumunii w piłce nożnej. Większe postępy zanotowano w ub. r. również w boksie, lekkoatletyce i grach sportowych. W koszykówce i siatkówce czerniowiecki Wawel jest mistrzem Bukowiny. W lekkoatletyce Wawel zdobył drugie miejsce w klasyfikacji pań. W piłce nożnej Wawel należy do czołowych klubów Bukowiny.

Szwajcaria.

Na terenie Szwajcarii nie posiadamy dotychczas żadnych odrębnych polskich klubów sportowych.

Turcja.

Na terenie Turcji kolonia polska skupia się w Konstantynopolu i Adampolu. W tych miejscowościach organizowano już kilka polskich stowarzyszeń kulturalnych. Odrębnych organizacyj polskiego sportu dotychczas nie ma.

Węgry.

Na Węgrzech samodzielny ruch sportowy znajduje się obecnie w stadium organizacji.

Włochy.

We Włoszech istnieją jedynie drobne skupienia polskie, które własnych polskich organizacyj nie posiadają.

AMERYKA.

Argentyna.

W Argentynie do 1933 r. nie było ani jednego polskiego klubu sportowego. Dopiero w 1933 r. z inicjatywy kilku członków kolonii polskiej w miejscowości Dock Sud niedaleko Buenos Aires założony został pierwszy polski klub sportowy pod nazwą Polonia. W następnych latach powstał drugi klub sportowy „Gdynia" a w ub. r. założono dalsze 2 kluby „Junak-Warszawa" w Rosario de Santa Fe oraz „Strzelca". Bardzo żywą działalność rozwinęła organizacja Strzelca, która posiada już obecnie 3 sekcje: piłkarską, bokserską i lekkoatletyczną.

W Argentynie powstały ostatnio pierwsze drużyny harcerskie założone przez konsula R. P. Wróblewskiego.

Brazylia.

Sport polski w Brazylii rozwija się przede wszystkim na terenie Parany, gdzie, jak wiadomo, istnieje liczna polska emigracja. Pierwsze kluby powstały w Kurytybie mniej więcej przed 10 laty. Najpoważniejszą organizacją wychowania fizycznego jest „Junak". Oddziały Junaka rozproszone są na terenie 3 stanów południowych. Poza tym jeden oddział znajduje się w Sao Paulo. Każdy okręg posiada własne władze okręgowe, podporządkowane jednak Naczelnej Radzie Junackiej, mającej swoją siedzibę w Kurytybie. Ogółem na terenie Brazylii istnieje 10 okręgów Junaka. Poza działalnością sportową oddział prowadzi również akcję kulluralno-oświatową.

Junak odgrywa ogromną rolę w życiu sportowym Brazylii. Jest on mistrzem Parany w lekkoatletyce i grach sportowych i posiada najlepsze drużyny w południowej Brazylii. W piłce nożnej znajduje się na czele Ligi Parańskiej. Na mistrzostwach lekkoatletycznych Brazylii okręg Parany dzięki zawodnikom Junaka zajął drugie miejsce w punktacji ogólnej, przy czym dwaj junacy Wiśnik i Rogulski zdobyli mistrzostwo Brazylii na 10.000 mtr i 400 mtr z płotkami. Sukcesy Junaka przyczyniły się do szybkiego rozwoju Związku. Junak w 10 okręgach posiada już 79 oddziałów, liczących razem przeszło 2500 członków. Najpoważniejsze okręgi znajdują się w Paranie, w Santa Catherina, Rio Grande do Sul i Sao Paulo.

W r. ub. odbyła się w miejscowości Ponta Grossa pierwsza olimpiada Junacka z Brazylii z udziałem przeszło 300 junaków. Rozegrano zawody lekkoatletyczne, w piłce nożnej, grach sportowych itd. W ogólnej klasyfikacji nagrodę posła R. P. dr Grabowskiego za największą ilość punktów zdobył Junak Nr 6 z Ponta Grossy.

W r. ub. Polacy wybili się również w wioślarstwie (Piotr Majewski, Wacław Pawelski, E. Wiśniewski, Rodgajski, Z. Radzki), kolarstwie (Grzegorz Sibikowski zdobył mistrzostwo stanu Rio Grande do Sul), wreszcie w szybownictwie. W tym ostatnim sporcie Henryk Gąsiorkiewicz, przebywający obecnie w Polsce jako stypendysta Światowego Zw. Polaków z Zagranicy przebył w powietrzu na szybowcu 5 godzin 25 minut, bijąc rekord brazylijski o całe 2 godziny.

Kanada.

Polacy w Kanadzie od niedawna biorą udział w życiu sportowym. Jednak dorobek ostatnich lat jest dość znaczny. W sporcie szkolnym mło-

dzież polska odgrywa bardzo poważną rolę. Poza tym polskie nazwiska spotykamy w ligowych drużynach piłki nożnej, w zespołach hokejowych itd.

Najpoważniejszym ośrodkiem polskiego sportu jest Winnipeg. Wykaz najpoważniejszych polskich klubów przedstawia się następująco: 1) Klub Sokoła (Polish Falcons) działa na terenie Winnipeg i Manitoba, 2) Klub Białego Orła (White Eagles Club) w Winnipeg i Manitoba, 3) Klub Sportowy Św. Jana Kantego (St. Johns Polish Athlenic Club) w Winnipeg i Manitoba, 4) Polski Klub Atletyczny (Polish Atheletic Club) w Toronto i Ontario, 5) Klub Białego Orła (White Eagles Club) w Montreal i Quebec.

Przy klubach tych są uruchomione liczne sekcje. Najpopularniejszymi sportami wśród Polaków w Kanadzie są: hokej, piłka nożna, lekkoatletyka, gry sportowe, tenis i piłka metowa.

Spośród wybitnych sportowców polskich wyróżnić należy hokeistów: Rivers i Brodę (członków Winnipeg Monarchs), dalej Medyńskiego, Duke, Butkowskiego, Króla, Prokaskiego, Troniaka, Makarskiego, Krupiaka, Ważnego itd.

W pięściarstwie wyróżniają się: Kamecki, Witowski, Chmielec i Puchniak.

W piłce nożnej niemałą rolę odgrywają trzej bracia Chmielowscy.

W pływaniu wyróżnia się Rogalski. W lekkoatletyce Borusiński, który zdobył dwukrotnie mistrzostwo akademickie Kanady w rzucie oszczepem, dyskiem i kulą.

Polonia kanadyjska może się poszczycić również świetrną przedstawicielką sportu lotniczego panną Brodowicz, która osiągnęła na somolocie 12.000 stóp wysokości.

W r. ub. powstały dwie pierwsze żeńskie drużyny harcerskie.

Stany Zjednoczone A. P.

Kilkumilionowa rzesza Polaków w St. Zjedn. A. P. nie posiada niestety odpowiednio silnych i dobrze zorganizowanych stowarzyszeń sportowych. Przeważna część polskiej młodzieży uprawia sport w klubach amerykańskich. Duża zmiana na lepsze nastąpiła od czasu Olimpiady w Los Angeles. W niektórych miastach powstały polsko-amerykańskie kluby sportowe. Istniejące dotychczas organizacje przejawiają znacznie żywszą działalność. Wpływy tych organizacyj orgarniają jednak w dalszym ciągu tylko nieznaczną część polskiej młodzieży w Ameryce. Największymi polskimi stowarzyszeniami W. F. są: Związek Sokolstwa Polskiego i Harcerstwo. Organizacje te liczą około 50 tys. członków. Najpoważniejszym polskim klubem sportowym w Nowym Yorku jest Polsko-Amerykański Klub Sportowy. Klub ten posiada własny stadion piłkarski, kilka dobrych drużyn piłkarskich i szereg sekcyj w innych dziedzinach sportu.

Na terenie St. Zjedn. działały na własną rękę liczne organizacje sportowe polskie. Dopiero w ub. r. z inicjatywy Walasiewiczówny postanowiono wszystkie organizacje scentralizować w „Polskiej Lidze Sportowej" z siedzibą w Cleveland. Zawiązany został komitet w składzie: Walasiewiczówna, E. Siedlecki, Godek i Przybylska, który nawiązał kontakt z istniejącymi już klubami polskimi i zwołał specjalne posiedzenie organizacyjne Polskiej Ligi Sportowej. Na posiedzenie przybyli delegaci najpoważniejszych polskich organizacyj w Ameryce ze Związkiem Narodowym Polaków, Harcerstwem i Sokolstwem na czele. Zebrani utworzyli tymczasowy zarząd Polskiej Ligi Sportowej w składzie: prezes E. Siedlecki, wiceprezes St. Walasiewiczówna, sekretarz M. Kozłowska. Utworzona została komisja

techniczna, która przeprowadzi klasyfikację klubów polskich i opracuje regulaminy zawodów o mistrzostwo Polaków w Ameryce.

W piłce nożnej, w piłce koszykowej i basse-ballu Polacy osiągają doskonałe wyniki. W lekkoatletyce niektóre wyniki Polaków amerykańskich są lepsze od rekordów polskich. W Ameryce posiadamy również doskonałych bokserów i zapaśników, nie licząc tenisistów.

Najgłośniejszymi lekkoatletami są: Wąsowicz (4,20 m w tyczce), Janiak. Szumachowski, Kaczmarski, Radkowski, Klinkowski, Podolak, Golankiewicz, Chudzikiewicz, Rochmiński itd.

Wśród pań poza Walasiewiczówną wybijają się: Róża Przybylska, Anna Paluszek, Górna i Śliwówna.

Z pływaków: Maciej Chrostowski pobił szereg rekordów światowych na 70 m, 100 y. i 50 y. Polakiem z pochodzenia jest również słynny mistrz świata Peter Fick.

Z bokserów Babe Risko-Pyłkowski zdobył mistrzostwo świata w wadze średniej. Głośne są poza tym nazwiska Dublińskiego (zwycięstwo nad Canzonerim), Stanisława Poredy (pogromcy Schaafa, Loughrana i Carnery), Jarosza (b. mistrza świata wagi średniej), Hogana Nesona, Rodaka, Wiatera, Kapanowskiego itd.

Z tenisistów głośny jest Parker - Pajkowski, czołowa obecnie rakieta Ameryki.

Z zapaśników najgłośniejsze są nazwiska Cyganiewiczów.

Z łyżwiarzy słynni są wśród panów: Białas, wśród pań: Bina. Wielu Polaków wybija się w rugby i basse-ball'u.

Urugwaj.

W Urugwaju utworzony został dopiero w ubiegłym roku pierwszy polski klub pod nazwą Towarzystwo Polaków im. Marszałka Piłsudskiego. Praca sportowa klubu znajduje się w stadium organizacji.

AZJA.

Chiny.

W Chinach istnieją nieliczne skupienia polskie. Sportem zajmuje się jedynie Związek Młodzieży Polskiej, istniejący w Szanghaju.

Warto zaznaczyć, że polski misjonarz ks. Kazimierz Skowyra, pracujący na polskiej placówce misyjnej w Shun-Ten-Fu, leżącej 500 klm na południe od Pekinu, przystąpił w r. ub. do organizacji skautingu chińskiego. Ks. Skowyra pisze w Tygodniku Polskim, wychodzącym w Charbinie, że dotychczas cała praca skautów chińskich polega jedynie na noszeniu mundurów. Ks. Skowyra przystępując do organizacji skautingu chińskiego wzoruje się na polskim systemie pracy harcerskiej.

Hawaje.

Na odległych wyspach Hawajskich w tamtejszych oddziałach armii amerykańskiej służbę wojskową odbywa spora ilość Polaków. Rekrutują się oni z spośród wychodźstwa zza Oceanu. Gromada Polaków na egzotycznych dalekich wyspach nie posiadała żadnej łączności organizacyjnej z daleką ojczyzną. W 1935 r. niespodziewanie zawitała na Hawaje fregata polskiego statku szkolnego „Dar Pomorza", który odbywał wyprawę dookoła świata. Na pokładzie tego statku zetknęli się ze sobą wszyscy Polacy, których losy rzuciły na ten kraniec świata. Po tej wizycie Polacy na Hawajach

postanowili założyć własną organizację. W Honolulu powstał pierwszy klub polski, na którego czele stanął p. Józef Ebanul Biela. Jednym z czynniejszych członków zarządu jest profesor slawistyki na uniwersytecie w Honolulu p. Denzel Carr, który przed kilku laty ukończył studia na uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i od tego czasu łączą go z Polską liczne serdeczne węzły przyjaźni.

Gromada Polaków na wyspach Hawajskich posiada przede wszystkim dobrych piłkarzy. Świadczy o tym ogłoszony w prasie amerykańskiej skład pierwszej drużyny piłkarskiej hawajskich pułków piechoty i artylerii. W skład tej drużyny wchodzą: Karowski, Błazański, Wadkowski, Gawczyński, Piórkowski, Tomaszewski, Śmietanowski, Michalski, Rusicki, Barkowski i Dąbrowski. Są to prawdopodobnie sami Polacy.

Indie Holenderskie.

W Indiach Holenderskich kolonia polska składa się zaledwie z 200 osób. Oddzielnych organizacyj sportowych na tym terenie nie posiadamy.

Iran.

Na terenie Iraku kolonia polska znajduje się jedynie w Teheranie. Oddzielnych klubów sportowych dotychczas nie założono.

Japonia.

Nieliczna garstka Polaków nie posiada żadnych własnych organizacyj.

Mandżuria.

Najliczniejsza polska kolonia w Azji znajduje się w Charbinie. Na terenie Mandżurii założono szereg klubów polskich, z których najlepsze, najbardziej znane, znajdują się w Charbinie pod opieką Nowego Sportowego Towarzystwa. W Charbinie posiadamy bardzo dobre drużyny gier sportowych i doskonałą hokejową drużynę, która jest najlepsza na Dalekim Wschodzie. O jej poziomie świadczy fakt, że odniosła ona zwycięstwo nad reprezentacją Japonii. Drużyna koszykówki zajęła w ub. r. pierwsze miejsce w międzynarodowym turnieju w Charbinie, bijąc zarówno drużyny chińskie i japońskie, jak i rosyjskie. O znaczeniu Polaków w miejscowym życiu sportowym świadczy fakt, że prezesem Międzynarodowego Klubu Sportowego w Charbinie wybrany został Polak Stanisław Nerheim. W skład zarządu tego Towarzystwa wchodzą również Anglicy, Francuzi, Niemcy, Amerykanie, Chińczycy i Japończycy.

Organizacją pracy sportowej w Mandżurii zajmuje się obecnie p. W. Kuczyński, który wrócił do Mandżurii po ukończeniu Centralnego Instytutu W. F. w Warszawie.

AFRYKA.

Egipt.

Pierwszy polski klub powstał na terenie Aleksandrii. Klub ten na razie sportem się nie zajmuje. W Egipcie posiadamy jednak kilka dobrych polskich sportowców, a jeden z nich zdobył nawet nagrodę króla Faruka w szermierce.

Maroko.

Polacy w Maroko nie posiadają własnych klubów sportowych. Większość Polaków zresztą służy w Legii Cudzoziemskiej. Na mistrzostwach wojskowych Maroka wyróżnił się Polak Czesław Sobolewski, który zdobył mistrzostwo Maroka w rzucie kulą (12,45 nowy rekord Maroka) i rzucie granatem (81,12).

Unia Południowo-Afrykańska.

Nieliczne skupienia polskie w Unii Południowo-Afrykańskiej nie posiadają własnych organizacyj.

AUSTRALIA.

Na terenie Australii najliczniejsze kolonie polskie znajdują się w Brisbane i Sydney. Polskie stowarzyszenia znajdują się w stadium organizacji.

SPORT POLSKI W ROKU 1936

SPORT POLSKI W ROKU 1936.

Sport polski w r. 1936 stał pod znakiem udziału w igrzyskach olimpijskich. Wszystkie wysiłki naszych władz sportowych były skierowane na jak najlepsze przygotowanie naszej ekspedycji. Niestety, bilans olimpijski nie był dla nas zbyt pomyślny. W igrzyskach zimowych zdobyliśmy zaledwie jedno piąte miejsce, zajmując w ogólnej klasyfikacji 17-tą pozycję na 28 państw, biorących udział w Olimpiadzie. Jeszcze gorzej wypadły igrzyska letnie. Na 122 zawodników zdobyliśmy 6 medali (w Los Angeles 20 zawodników zdobyło 7 medali). W ogólnej klasyfikacji zajęliśmy 19-te miejsce na 51 państw. Bilans olimpijski wykazał przede wszystkim znaczny spadek poziomu naszych asów, natomiast inni zawodnicy, mimo zajęcia dalszych miejsc, spisali się na ogół dobrze.

WYNIKI POLAKÓW NA ZIMOWEJ OLIMPIADZIE.

W olimpiadzie zimowej w Garmisch Partenkirchen uczestniczyli nasi hokeiści, narciarze, łyżwiarze, lotnicy i patrol wojskowy, przy czym patrol i raid lotniczy nie wchodziły w oficjalny program Olimpiady. Stosunkowo najlepiej spisali się narciarze, którzy zajęci po raz pierwszy punktowane miejsce (Stanisław Marusarz).

W kombinacji norweskiej Stanisław Marusarz sklasyfikował się na 7-ym miejscu, Czech na 15-ym, Orlewicz na 23-im, a Andrzej Marusarz na 31-ym.

W skokach do kombinacji Stanisław Marusarz był trzeci, Czech 11-ty, Andrzej Marusarz 12-ty, a Orlewicz 31-szy.

W skokach otwartych Stanisław Marusarz był 5-ty, Andrzej Marusarz 21-szy, a Czech 33-ci.

W kombinacji alpejskiej Polacy zajęli 20-te miejsce (Czech), 28-me (Zajonc) i 32-gie (Weianschenk).

W sztafecie Polska zajęła 7-me miejsce.

Na 18 klm. najlepszy z Polaków Górski zajął 22-gie miejsce.

Na 50 klm jedyny Polak Karpiel znalazł się na 26-ym miejscu.

W turnieju hokejowym Polska odpadła w rozgrywkach eliminacyjnych po porażkach z Kanadą 1:8 i z Austrią 1:2. Zwycięstwo nad Łotwą 9:2 nie uratowało już sytuacji.

W jeździe szybkiej Kalbarczyk zajął 12-te miejsce na 5.000 m, i 9-te na 10.000 m. W obu konkurencjach Kalbarczyk ustanowił szereg rekordów Polski.

W biegu patroli wojskowych Polska sklasyfikowała się na ostatnim 9-ym miejscu.

Sukces natomiast odnieśliśmy w **raidzie lotniczym,** zajmując przez Włodarkiewicza 2-gie miejsce, a przez Peterka 6-te.

OLIMPIADA LETNIA W BERLINIE.

Na igrzyskach letnich w Berlinie wyraźnie zawiedli pływacy, kajakarze, wioślarze i część lekkoatletów. Natomiast o wiele lepiej, niż się spodziewano, spisali się piłkarze, strzelcy, szpadziści, gimnastyczki i zapaśnicy. Dodatni bilans wykazały również lekkoatletki, kolarze i koszykarze. Jeźdźcy osiągnęli świetny wynik w konkursie military, ale znacznie gorzej zaprezentowali się w skokach. Szabliści stracili zajmowaną od wielu lat trzecią pozycję na świecie na rzecz Niemców.

Najliczniej Polska była reprezentowana w **lekkoatletyce.** Z naszych zawodników Noji zawiódł w biegu na 10.000 m, w którym został zepchnięty na 14-tą pozycję, zrewanżował się za to na 5000 m, wysuwając się, mimo bardzo silnej konkurencji, na 5-te miejsce. Kucharski w biegu na 800 m sklasyfikował się na 4-tym miejscu. Innym zawodnikom nie udało się zdobyć punktowanych miejsc. W tyczce Sznajder znalazł się na 6-ym miejscu, ale wraz z 10 innymi zawodnikami. W skoku wzwyż Pławczyk i Hofman odpadli w przedbojach. W trójskoku Luckhaus był 11-ty, w oszczepie Lokajski był 7-my a Turczyk 10-ty. W dziesięcioboju Pławczyk był 8-my, w chodzie Bieregowoj był 9-ty, w maratonie Garncarz zajął 33-e miejsce, a Fiałka z powodu kontuzji nie ukończył biegu. Wreszcie w sztafecie Polska odpadła w przedbiegach.

Dzielnie spisały się lekkoatletki, którym zawdzięczamy 5 punktów na 9 zdobytych przez nas we wszystkich w ogóle konkurencjach (licząc tylko trzy pierwsze miejsca). 3 startujące zawodniczki zdobyły trzy medale olimpijskie. Walasiewiczówna i Wajsówna zajęły 2-gie miejsca w swoich konkurencjach (100 m. i dysk), a Kwaśniewska w oszczepie wywalczyła 3-cie miejsce.

W gimnastyce nasze Sokolice sklasyfikowały się na 5-ej pozycji.

W zapasach Szajewski zajął 5-te miejsce, Ślązak 7-me, a Rokita 10-te.

W boksie na pierwszy plan wysunął się Chmielewski. Zajął on 4-te miejsce tylko dlatego, że kontuzja nie pozwoliła mu walczyć o trzecią pozycję. Z innych pięściarzy wyróżnić należy Polusa (6-te miejsce) i Sobkowiaka (7-me miejsce).

W wioślarstwie Polacy zajęli 3-e miejsce w dwójkach podwójnych i 6-te w dwójkach bez sternika.

W żeglarstwie zajęliśmy 18-te miejsce w jolkach olimpijskich, a 11-te w klasie 6 — m. R.

Nasi kajakarze startowali jedynie w dwójkach na 10.000 m, zajmując ostatnie 11-te miejsce.

W pływaniu Polska startowała w sztafecie 4 x 200 m. Nasi pływacy nie odegrali żadnej roli i odpadli w przedbiegu.

W szermierce szpadziści doszli do półfinału, kwalifikując się ostatecznie na 5-ym miejscu. Indywidualnie najlepszy był Kantor, który doszedł do półfinału. W szabli zajęliśmy 4-te miejsce. Indywidualnie wyróżnił się Sobik, który w finale sklasyfikował się na 7-ym miejscu. Segda i Dobrowolski odpadli.

W strzelaniu z karabinka małokalibrowego Karaś zajął 3-cie miejsce, w pistolecie Suchorzewski był 7-my.

W hippice nasi jeźdźcy zdobyli srebrny medal w drużynowym konkursie military. Znacznie gorzej spisali się nasi jeźdźcy w konkursach skoków.

W kolarstwie w biegu szosowym na 100 km zajęliśmy mniej więcej 16-te miejsce. Gorszący nieporządek panujący przy organizacji tego biegu nie pozwolił na ustalenie dokładnego miejsca naszych kolarzy.

W piłce nożnej po świetnych sukcesach nad Węgrami i Anglią zajęliśmy ostatecznie 4-te miejsce.

W koszykówce sklasyfikowaliśmy się również na 4-tym miejscu.

Nadto w olimpijskim **konkursie sztuki** Klukowski zdobył srebrny medal a Chrostowski i Parandowski brązowe.

* * *

Bilans poszczególnych dziedzin sportu (poza Olimpiadą) **za rok 1936 przedstawia się następująco:**

AUTOMOBILIZM.

Sport automobilowy nie przejawiał w ciągu całego roku prawie żadnej działalności. Do skutku doszły jedynie nieliczne drugorzędne imprezy lokalne.

Za granicą startował major Gawełł, zajmując w raidzie gwiaździstym do Monte Carlo 62 miejsce na 72 sklasyfikowanych. W kategorii wozów lekkich major Gawełł zajął 13 miejsce.

BOKS.

Bokserzy nasi wykazali dalsze postępy, jak o tym świadczą wyniki, osiągnięte z drużynami zagranicznymi. Jedyny międzypaństwowy mecz z Belgią wygraliśmy zdecydowanie 13:3. Poza tym odnieśliśmy szereg sukcesów w spotkaniach międzymiastowych. M. in. Warszawa pokonała Brukselę 10:6 i Sztutgart 9:7. Poznań pokonał Berlin 9:7, Łódź wygrała z Brukselą 12:4, a przegrała ze Sztutgartem 7:9. Śląsk zremisował z Budapesztem 8:8 i wygrał z Łotwą 9:7. Pomorze odniosło zwycięstwo nad Prusami Wschodnimi 9:7. Toruń został pokonany przez Budapeszt 6:10, wreszcie Wilno przegrało z Rygą 4:12.

CHMIELEWSKI

POLUS

Za granicą bawili bokserzy Warty i warszawskiej Polonii. Warta rozegrała w Niemczech 3 spotkania, bijąc Heros w Erfurcie 11:5, repr. Dessau 12:6 i przegrywając z Magdeburgiem 6:10. Bokserzy Polonii wywalczyli na turnieju w Tallinie trzy pierwsze miejsca, dwa drugie i jedno trzecie.

Z imprez klubowych Gedania przegrała z Bukaresztem 5:11, Makabi pokonała Łotwę 11:5, Śmigły uległ drużynie łotewskiej L.A.S. 2:14, wreszcie mistrz Węgier Ferencvarosi pokonał kombinowaną drużynę Polonię i Makabi z Warszawy 9:7, a I. K. P. i Hakoah z Łodzi 10:6.

Mistrzostwo drużynowe Polski zdobyła znowu Warta przed I. K. P., Skodą i I. K. B. Indywidualnie mistrzami zostali kolejno: Sobkowiak, Wirski, Chrostek, Woźniakiewicz, Sipiński, Chmielewski, Szymura i Piłat.

7

CIĘŻKO ATLETYKA.

Największym sukcesem naszych zapaśników było zwycięstwo nad Jugosławią 13:7. Był to jedyny międzypaństwowy mecz zapaśniczy. W rozgrywkach międzymiastowych z zespołami zagranicznymi najlepsze wyniki osiągnęła Warszawa, która zanotowała m. in. zwycięstwo nad Berlinem 14:9 i nad Królewcem 14:10, a w meczu rewanżowym 15:9. Łódź pokonała Elbląg 18:6 i Królewiec 13:1. W meczu rewanżowym z Królewcem Łodzianie przegrali 7:15. Berlinowi ulegli 11:13. Śląsk przegrał z Wrocławiem 10:12. Wrocław wygrał również z Krakowem 16:6. Poznań w spotkaniu z Berlinem poniósł klęskę 4:19. Pabianice rozegrały dwa mecze, przegrywając z Białogrodem 5:14 ,a z Berlinem 3:18.

Po Olimpiadzie nasi zapaśnicy bawili na turnieju w Hamburgu, odnosząc 4 zwycięstwa i ponosząc 2 porażki.

Z zawodowych zapaśników Zbyszko-Cyganiewicz rozegrał na terenie Europy 90 walk, nie przegrywając ani jednej. Stanisławowianin Krauser zdobył mistrzostwo Europy i walczyć będzie o tytuł mistrza świata.

Mistrzostwo Polski w zapasach zdobyli: Rokita, Świętosławski, Ślązak, Szajewski, Bugla, Falkiewicz, Cymer, a **w podnoszeniu ciężarów:** Głowacki, Łażny, Eichhorn, Odrowąż-Pieniążek, Kaszuba i Mańka.

GRY SPORTOWE.

Bardzo obfity był program naszych drużyn gier sportowych. Najlepszy poziom wykazali koszykarze, którzy kroczyli od zwycięstwa do zwycięstwa. Nawet spotkania z tak silnymi drużynami, jak Łotwa i Estonia rozstrzygnęliśmy na swoją korzyść. Spotkanie z Łotwą wygraliśmy 30:24, a z Estonią 34:29. Trzeci międzypaństwowy mecz w szczypiorniaku, zakończył się również zwycięstwem Polski, która pokonała Rumunię 7:3.

Gorszy bilans zanotowaliśmy w międzynarodowych spotkaniach międzymiastowych, zwłaszcza w szczypiorniaku. Najsilniejszy nasz okręg w tej dziedzinie sportu — Śląsk — przegrał z Wiedniem zdecydowanie 1:10. Warszawa przegrała z Wiedniem 4:10, a Łódź aż 1:18. Nawet słaba drużyna Bukaresztu potrafiła również zapewnić sobie zwycięstwo nad Lwowem 6:4.

W koszykówce Poznań (najlepszy zespół w Polsce) odniósł zwycięstwo nad Tallinem 40:32. Warszawa przegrała z Tallinem 20:42, a z Rygą 28:22.

Nie tylko okręgi, ale również i kluby utrzymały ścisły kontakt przede wszystkim z państwami bałtyckimi. Nasze drużyny bawiły kilka razy w Estonii i Łotwie, my z kolei gościliśmy w Polsce różne zespoły łotewskie i estońskie. W tych spotkaniach międzyklubowych zanotowaliśmy wiele sukcesów w koszykówce, natomiast w siatkówce wyniki były znacznie gorsze. Najwięcej spotkań międzynarodowych rozegrał warszawski A. Z. S., który wysyłał nawet dwukrotnie swoje drużyny męskie i żeńskie siatkówki i koszykówki na tournee po Estonii i Łotwie. A. Z. S. sprowadzał również do Polski liczne drużyny estońskie i łotewskie. Z warszawskich drużyn szereg międzynarodowych spotkań rozegrała również Polonia.

Najcenniejszymi sukcesami A. Z. S. były zwycięstwa nad Budapesztem w Warszawie 49:21 i nad reprezentacją akademicką Węgier w Budapeszcie 36:22.

Największym sukcesem naszych koszykarzy w roku ubiegłym było zajęcie przez Poznań pierwszego miejsca w międzynarodowym turnieju w Genewie. W tym turnieju uczestniczyły najsilniejsze zespoły 12-tu miast Europy. Zwycięstwo Poznania wywołało bardzo duży rozgłos wysuwając naszych koszykarzy na jedno z pierwszych miejsc w tej dziedzinie sportu na kontynencie.

Mistrzostwa Polski zdobyły: w hazenie I.K.P. przed A.Z.S. Warszawa, w koszykówce męskiej K.P.W. Poznań przed I.K.P., w koszykówce kobiecej — A.Z.S. Warszawa. W siatkówce panów Y.M.C.A. Kraków przed Polonią warszawską, w siatkówce pań A.Z.S. Warszawa przed Olszą Kraków. W szczypiorniaku K.S. Chorzów przed Pogonią katowicką.

W palancie mistrzostwo Polski zdobyła drużyna K.S. Kościuszko przed K.S. Żwirko. (Palant uprawiany jest jedynie na terenie Śląska).

GIMNASTYKA.

Gimnastyka, jak wiadomo, jest w Polsce domeną Sokoła. Sport ten stoi na dość wysokim poziomie wśród pań, jak o tym świadczy 5-te miejsce wśród narodów świata, zajęte przez Polskę. Wśród panów poziom jest nieco słabszy.

W roku ub. gimnastycy nasi rozegrali mecz międzypaństwowy z Niemcami, przegrywając 326,8:293,7 pkt. Najmocniejszymi punktami Polaków były ćwiczenia na poręczach i kółkach.

Sukcesem propagandowym było wybranie ponownie na prezesa międzynarodowej federacji gimnastycznej Polaka Adama hr. Zamoyskiego.

Mistrzostwo Polski zdobyli wśród panów: Dołowy, a wśród pań — Majewska.

HIPPIKA.

W porównaniu z r. 1935 nasi jeźdźcy wykazują pewną poprawę. Bardziej udane były przede wszystkim starty zagraniczne.

W Berlinie w najpoważniejszym konkursie o puchar Rzeszy, ufundowany przez kanclerza Hitlera Polska zajęła 2-gie miejsce za Niemcami a przed Włochami. Nasi jeźdźcy osiągnęli również sukcesy w innych konkursach m. in. major Lewicki zajął 1-sze miejsce w konkursie skoków o nagrodę min. Neuratha a ppułk. Rómmel wygrał bieg myśliwski.

W Nicei Polska zajęła w pucharze narodów 4-te miejsce przed Francją, Szwajcarią i Czechosłowacją. Najlepszym z naszych jeźdźców był major Lewicki.

W Rydze zdobyliśmy aż 55 nagród, z tego 7 pierwszych i puchar narodów, 5 drugich, 7 trzecich i 35 dalszych.

Najważniejszą imprezą w Polsce były, jak zwykle międzynarodowe zawody hippiczne w Łazienkach, rozegrane tym razem w bardzo silnej konkurencji. Zawody te nie przyniosły nam sukcesu. Większość pierwszych miejsc zajęli goście zagraniczni. W najważniejszym konkursie o puchar Polski zajęliśmy 3-cie miejsce za Niemcami i Rumunią, a przed Francją i Łotwą.

Do pewnego stopnia sukcesem na polu międzynarodowym było poza odzyskaniem srebrnego medalu olimpijskiego, wybranie po raz pierwszy do zarządu międzynarodowej federacji jeździeckiej Polaka, pułk. Machalskiego.

Mistrzem jeździeckim Polski został rtm. Kulesza przed rtm. Rojcewiczem i por. Burniewiczem. W ujeżdżaniu mistrzostwo Polski zdobył major Lewicki przed rtm. Kuleszą i rtm. Szenkiem, w skokach pierwsze miejsce i tytuł mistrza uzyskał rtm. Sokołowski przed kpt. Bilińskim i majorem Lewickim.

Mistrzostwo konne armii zdobył zespół K. O. P. przed 15 pułkiem i 25 pułkiem. Indywidualnie wygrał major Paszota przed rtm. Totiewem i ppor. Wołoszewskim.

Na zimowych zawodach w Zakopanem puchar Pana Prezydenta R. P. zdobył rtm. Skupiński.

HOKEJ NA LODZIE.

Hokeiści rozegrali w ciągu całego sezonu 1936/1937 9 spotkań międzypaństwowych, przegrywając 5, wygrywając 3 i remisując jedno, oraz 6 międzypaństwowych meczów nieoficjalnych, z których wygrali 3 i przegrali 3. Poza meczami olimpijskimi walczyliśmy dwukrotnie z Niemcami, przegrywając 1:2 i 3:4. Z Japonią wygraliśmy 3:2 i 5:1, Szwecję pokonaliśmy 4:3, a w meczu rewanżowym ponieśliśmy porażkę 2:3. Z Węgrami wywalczyliśmy remis 1:1.

W meczach nieoficjalnych Polska reprezentacja osiągnęła z L. T. C. Praha w Berlinie wynik 3:9, z B. S. C. 4:2, z Göta ze Sztokholmu 2:3, z Riesersee 4:3, z Zehlendorf Wespen 0:1 i 1:0.

Większość spotkań międzynarodowych o charakterze międzynarodowym rozegrał Śląsk, który jedynie posiada sztuczne lodowisko. Na ogół Ślązacy osiągnęli dość wysokie zwycięstwa nad słabszymi przeciwnikami przegrywając niemniej wysoko z silniejszymi zespołami. Najlepsze wyniki Śląsk uzyskał z Berlinem, bijąc go na początku roku 5:0 i 1:1, a pod koniec roku 6:2 i 6:3. Z Wiedniem Śląsk wygrał 2:0 i przegrał 0:4, z Bukaresztem wygrał 7:2 i 3:1, z Japonią 3:2, wreszcie z Budapesztem przegrał 2:7 i 0:7.

Warszawa rozegrała trzy mecze w Rumunii osiągając z Bukaresztem wyniki 0:2 i 2:0, a Czerniowcami 1:0.

Warszawa rozegrała trzy mecze w Rumunii osiągając z Bukaresztem wyniki 0:2 i 2:0, a z Czerniowcami 1:0.

Pod koniec roku mistrz Polski Czarni lwowscy rozegrali dwa mecze w Zakopanem z mistrzem Rumunii Telephon Club, uzyskując wyniki 1:0 i 1:1.

HOKEJ NA TRAWIE.

Hokej na trawie uprawiany jest prawie wyłącznie w okręgu poznańskim. Jedyny międzynarodowy mecz pomiędzy W.K.S. a wicemistrzem Niemiec Siemens z Berlina wygrali Niemcy 2:0.

Mistrzostwo Polski zdobył W.K.S. Poznań przed Czarnymi.

KAJAKARSTWO.

Sport kajakowy jest u nas sportem masowym o dość słabym poziomie. W sezonie ubiegłym nasi kajakarze nie osiągnęli żadnego prawie sukcesu. Na międzynarodowych zawodach we Wrocławiu nie odegrali żadnej roli.

Najważniejszą imprezą krajową był spływ kajakowy Zułów — Wilno.

Mistrzostwo Polski zdobyli: w jedynkach pań — Lanżanka, w składakach Trojańska, w składakach mieszanych Włodarczyk i Trojańska, w kajakach mieszanych Lanżanka i Flukowski, w dwójkach panów Münnich — Łacheta, w jedynkach panów Münnich. Najwięcej tytułów mistrzowskich zdobył Kraków.

W klasyfikacji klubowej za r. 1936 pierwsze miejsce zajął K. P. W. Kraków przed klubem kajakowym Toruń i P. K. S. Kraków.

KOLARSTWO.

W kolarstwie zaznaczył się spadek poziomu. Najważniejsza impreza sezonu bieg Berlin — Warszawa zakończył się klęską. Niemcy wygrali wyścig z różnicą 1 godz. 38 min. i 53,8 sek., a zatem przeszło o godzinę więcej, niż w roku poprzednim. Indywidualnie pierwszy Polak Oszajnikow sklasyfikował się na 8-ym miejscu.

W wyścigu dookoła Rumunii ponieśliśmy również klęskę. Zwycięzca biegu z r. 1935 Daniel tym razem nie ukończył wyścigu z powodu kontuzji. Inni Polacy również się wycofali, przy czym doszło do kilku gorszących incydentów.

Torowcy rozegrali kilka międzynarodowych imprez, przy czym pokonaliśmy Węgrów i Austriaków, ale przegraliśmy zdecydowanie z Niemcami.

Mistrzostwo Polski zdobyli: na torze — Pusz, na szosie — Zieliński, w biegu na przełaj — Starzyński, w biegu długodystansowym na torze — Popończyk, w biegu drużynowym (1000 m) na torze — W. T. C. Mistrzostwo w piłce rowerowej zdobyła drużyna K. C. Siemianowice przed K. C. Pszczyna.

LEKKOATLETYKA.

Lekkoatletyka wykazała wyraźny spadek poziomu w porównaniu z rokiem 1935. Wprawdzie odnieśliśmy kilka pierwszorzędnych sukcesów na Olimpiadzie i poza nią, ale ogólny poziom obniżył się wyraźnie. Pewną poprawę wykazują biegi na 5 i 10 km, sztafeta 4 x 400 m i dziesięciobój. Wszystkie inne konkurencje przyniosły wyniki przeciętnie gorsze niż w roku poprzednim.

J. WAJSÓWNA

KUCHARSKI

NOJI

Z poszczególnych zawodników na pierwszy plan wysunął się Noji. Odniósł on szereg sukcesów, których ukoronowaniem było zdobycie pucharu Anglii w biegu na 6 mil angielskich, pokonanie Iso-Holla i pobicie rekordu Kusocińskiego na 5000 m. Noji odniósł poza tym wiele zwycięstw w Bernie, Budapeszcie i na międzynarodowych zawodach w różnych miastach Polski. Pod koniec roku Noji startował po raz pierwszy w hali na międzynarodowych zawodach w Berlinie. W biegu na 2000 m Polak zajął drugie miejsce za Szabo, a przed Schaumburgiem i Iso-Hollo.

Na drugim miejscu z naszych zawodników należy postawić Kucharskiego. Pokonał on m. in. Edwardsa, Ny i Andersona.

W lekkoatletyce kobiecej nasze czołowe zawodniczki mimo poprawienia wyników i pobicia szeregu rekordów światowych zajmują obecnie dalsze pozycje, niż przed rokiem. Walasiewiczówna i Wajsówna musiały ustąpić pierwsze miejsca Stephens i Mauermayer. Natomiast Kwaśniewska i Cejzikowa notują duży postęp. Na liście tegorocznych najlepszych wyników kobiecych pierwsza zajmuje 4-te miejsce, a druga jedno 4-te i jedno 5-te miejsce.

W roku ub. rozegraliśmy tylko dwa mecze międzypaństwowe. Belgię pokonaliśmy 78:58, a z Węgrami przegraliśmy 65½:70½.

W międzyokręgowych spotkaniach Prusy Wschodnie pokonały Polskę północno-wschodnią 68:65, trójmecz Wrocław — Śląsk niemiecki — Śląsk polski wygrał Wrocław 152 pkt przed Śląskiem niemieckim 86½ i Śląskiem polskim 82½. W trójmeczu Królewiec — Gdańsk — Bydgoszcz reprezentacja Bydgoszczy zajęła również ostatnie miejsce (punktacja kolejna 111,5:89:64,5 pkt). Warszawianka rozegrała mecz w Gdańsku z reprezentacją Gdańska, zajmując prawie wszystkie pierwsze miejsca. Mecz pomiędzy reprezentacją akademicką Berlina i Warszawy wygrali Niemcy 86:71.

W klasyfikacji okręgowej pierwsze miejsce zajmuje nadal Warszawa przed Poznaniem, Lwowem, Śląskiem i Pomorzem.

W klasyfikacji drużynowej pierwsze miejsce wśród klubów męskich zajęła Warszawianka, a wśród pań Sokół Grudziądz.

Zimowe mistrzostwa Polski zdobyła Pogoń lwowska przed warszawskim A.Z.S., a wśród pań łódzki Sokół przed A.Z.S. Warszawa.

Nagrodę Państwowego Urzędu W. F. po 5 latach kobiecych rozgrywek zdobył definitywnie Stadion z Chorzowa przed Ł. K. S. i A. Z. S. Warszawa.

Nagrodę P.Z.L.A. za najlepszy wynik lekkoatletyczny w r. 1936 przyznano Józefowi Noji.

LOTNICTWO SPORTOWE.

Lotnictwo sportowe notuje dalszy postęp, zarówno ilościowy, jak i pod względem poziomu.

Jak zwykle, najważniejszą imprezą międzynarodową był udział w zawodach o puchar im. Gordon-Benneta. Tym razem szczęście nam mniej dopisywało. Kpt. Janusz i por. Brenk na balonie „LOPP" musieli się zadowolić 2-im miejscem za Belgiem Demuyterem. Hynek na „Warszawa II" zajął 5-te miejsce, a Burzyński na „Polonia II" 6-te miejsce.

Z krajowych imprez najważniejszy był 6-ty krajowy konkurs turystyczny. W konkurencji seniorów zwyciężył pilot Szarek z obserwatorem Żabskim (Lwów), a wśród juniorów pilot Anczutin (Warszawa).

Drużynowo pierwsze miejsce wśród klubów polskich zajął Aeroklub Gdański przed Aeroklubem Krakowskim, Lwowskim i Warszawskim.

Szybownictwo, jak zwykle urządziło doroczną rewię swych sił w Ustianowej. Zawody spełniły całkowicie pokładane w nich nadzieje. Przelatano ogółem 8.000 km, podwyższając krajowy rekord jednorazowego przelotu z 210 km na 332. Również rekord wysokości został znacznie przekroczony i zbliżony do poziomu rekordu międzynarodowego (przekroczyliśmy 3.300 m). W klasyfikacji ogólnej pierwsze miejsce zajął Zbigniew Żabski z ekipy L.O.P.P. przed kapitanem Peterkiem. W klasyfikacji za wykonane dzienne zadania pierwszy był pilot Szukiewicz. Nagrodę Pana Ministra Komunikacji za najlepszy przelot zdobył po raz drugi pilot Baranowski.

Nowością w naszych stosunkach lotniczych jest zainteresowanie się **sportem spadochronowym.** Na razie LOPP. przeprowadził szczegółowe studia nad korzyściami, jakie sport ten może nam przynieść i zorganizował pierwsze koła sportu spadochronowego. LOPP. zorganizował również pierwsze kursy dla instruktorów sportu spadochronowego i opracował program szkolenia i regulamin tego sportu. Następnym zadaniem LOPP-u będzie wyposażenie ośrodków sportu spadochronowego w niezbędne pomoce szkolne i sprzęt ćwiczebny.

ŁUCZNICTWO.

Wspaniałymi i wartościowymi sukcesami może się poszczycić nasze łucznictwo. Ostatni sezon sportowy przyniósł znaczny rozwój tego sportu na terenie sportu. Liczba klubów wzrosła ze 187 do 300. Liczba łuczników z 3.200 na 6.000, liczba zdobytych odznak z 3.466 na 6.000.

Rok 1936 przyniósł również znaczną poprawę wyników naszych czołowych zawodników, jak świadczy o tym pobicie aż 15 rekordów światowych.

KURKOWSKA-SPYCHAJOWA

Najważniejszymi imprezami o charakterze krajowym były: narodowe zawody łucznicze, mistrzostwa okręgów, mistrzostwa Małopolski, Lwowa, Krakowa itd.

W międzynarodowym meczu korespondencyjnym Polska pokonała zdecydowanie Anglię — w konkurencjach męskich stosunkiem punktów 2588:2334 a w konkurencjach kobiecych nawet 2720:2117.

Na mistrzostwach świata w Pradze zespół polski święcił szereg triumfów. Zespół kobiecy zdobył mistrzostwo świata, a męski wicemistrzostwo. Indywidualnie Kurkowska-Spychajowa zdobyła po raz 4-ty tytuł mistrzyni świata. Wicemistrzynią świata została również Polka Pankowa. Na 6-ym miejscu sklasyfikowała się Bunschowa. W indywidualnych rozgrywkach męskich w pierwszej dziesiątce ulokowało się 3-ch Polaków, przy czym mistrz Polski Wójcik jest w kolejności 5-ty.

Podkreślić należy specjalnie świetne wyniki Kurkowskiej-Spychajowej. Jak wiadomo, Polka zdobyła 3-krotnie mistrzostwo świata w 1932, 1933 i 1934. W r. 1935 w Brukseli na horyzoncie zjawiła się świetna Szwedka Catani i wtedy po raz pierwszy Kurkowska przegrała. Ale porażka ta tak zdopingowała naszą łuczniczkę, że po roku treningu, zdołała wyniki swe poprawić blisko o 30% i na zawodach w Pradze zajęła zdecydowanie pierwsze miejsce, zdobywając po raz 4-ty mistrzostwo świata.

Mistrzostwo Polski zdobyli: Panowie — krótkie odległości — Szymuś, długie odległości — Wójcik, strzelanie łączne — Wójcik, strzelanie do kura — Wójcik, zespołowo krótkie odległości — Sokół Kraków. Panie — krótkie odległości — Bunschowa, długie odległości — Kurkowska-Spychajowa, strzelanie łączne — Bunschowa, strzelanie do kura — Bunschowa. Zespołowo: krótkie odległości — P.P.W. Kraków, długie odległości — Zw. Strzel. Kraków, strzelanie łączne — P.P.W. Kraków.

ŁYŻWIARSTWO.

W łyżwiarstwie sytuacja jest bez większych zmian. W jeździe szybkiej w dalszym ciągu posiadamy jedynie kilku zawodników. Rekordy ustanawiają jedynie Kalbarczyk i Nehringowa. Oni też rozstrzygają o tytule mistrza Polski. W ubiegłym roku za granicą startował jedynie Kalbarczyk, zajmując na mistrzostwach świata 13-te miejsce.

KALBARCZYK

W jeździe figurowej Grobert startował na mistrzostwach Europy w Berlinie, zajmując 15-te miejsce. Na mistrzostwach Europy w jeździe parami rodzeństwo Kalusowie ze Śląska sklasyfikowali się na 5-ym miejscu.

Na międzynarodowych mistrzostwach łyżwiarskich Zakopanego, które są największą doroczną rewią łyżwiarstwa figurowego w Polsce pierwsze miejsce zajęła jedynie Popowiczowa w zawodach solowych pań. W innych konkurencjach zwyciężyli goście zagraniczni.

MOTOCYKLIZM.

Motocykliści w roku ubiegłym nie przejawiali zbyt ożywionej działalności. Ogromna większość klubów nie wykazała najmniejszej inicjatywy. Nie urządzono w ciągu roku ani jednej większej imprezy. Z imprez międzynarodowych odbyły się jedynie wyścigi dirt-trackowe na Śląsku. Zorganizowano jednak sporo raidów terenowych i wiele lokalnych imprez.

Największą i najważniejszą imprezą był raid „Szlakiem Marszałka" na 1.500 km, organizowany przez Legię. Ciekawymi imprezami były również raid radiowy i raid z próbą zrywu i hamowania oraz etapem nocnym. Do pewnego stopnia nowością były organizowane przez Polski Klub Motocyklowy gymkhany na terenie Warszawy.

Za granicą startowali nasi motocykliści jedynie w raidzie gwiaździstym na Olimpiadę berlińską, zajmując 4-te miejsce w ogólnej klasyfikacji.

NARCIARSTWO.

Narciarze, mimo trudności wewnętrznych (zatargi z okręgiem podhalańskim) i zewnętrznym (bezśnieżna zima) mogą się poszczycić niezłymi wynikami. Poza Olimpiadą najważniejszą imprezą był udział Polski w mistrzostwach zjazdowych Europy w Insbrucku. W ogólnej klasyfikacji Czech zajął 15-te miejsce, a Marusarz 21-sze. Poza konkursem w skokach Marusarz był 4-ty, a Czech 8-my.

Rozegrany w Zakopanem mecz narciarski związków strzeleckich państw bałtyckich zakończył się zwycięstwem Finlandii. Polska zajęła 3-e miejsce, za Finlandią i Estonią a przed Łotwą.

W meczu narciarskich reprezentacyj akademickich Polski i Niemiec zdecydowane zwycięstwo odnieśli Polacy.

Najważniejszymi imprezami o charakterze krajowym były: marsz narciarski Szlakiem Marszałka Zułów — Wilno i marsz huculski szlakiem 2-ej Brygady Legionów. Pierwszy został unieważniony na skutek pewnych nieformalności na trasie, w drugim zwyciężył Związek Rezerwistów z Istebnej przed Przysp. Wojsk. Leśników ze Lwowa i Związkiem Rezerwistów z Zakopanego.

Mistrzostwo Polski zdobyli: W kombinacji norweskiej — Stanisław Marusarz, w kombinacji alpejskiej — Bronisław Czech, na 15 km — Kar-

piel, w skokach otwartych — Stanisław Marusarz, w skokach złożonych — Stanisław Marusarz, w slalomie — Bronisław Czech, w biegu zjazdowym — Hollmann (Czechosłowacja), w sztafecie SNPTT.

Mistrzostwo pań uzyskała Marusarzówna, w slalomie zwyciężyła Staszel-Polankowa, a w biegu zjazdowym Marusarzówna.

PIŁKA NOŻNA.

Bilans piłkarzy jest nieco lepszy, niż w r. 1935. Poza wynikami na Olimpiadzie (zwycięstwo nad Węgrami i Anglią, porażki z Norwegią i Austrią), rozegraliśmy 5 spotkań międzypaństwowych ze zmiennym szczęściem. Z Belgią wygraliśmy 2:0, z Łotwą osiągnęliśmy niezbyt zaszczytny dla nas remis 3:3, z Jugosławią przegraliśmy katastrofalnie 3:9, z Niemcami wywalczyliśmy po raz pierwszy remis 1:1, wreszcie ulegliśmy Danii 1:2.

Reprezentacja Polski rozegrała poza tym szereg spotkań nieoficjalnych, osiągając z Chelseą londyńską 0:2, z Admirą 0:4 i 1:3, z wiedeńskim Wackerem 2:0 i 3:1, z budapeszteńskim Phoebusem 3:1 i 4:4.

W spotkaniach międzymiastowych osiągnęliśmy średnie wyniki. Kraków przegrał z olimpijską reprezentacją Węgier 2:3 i 1:2, a z Berlinem 4:5. Poza tym Kraków uzyskał dwa remisy: z zachodnimi Węgrami 1:1, a z Białogrodem 2:2. Śląsk polski pokonał Śląsk niemiecki dwukrotnie 3:1, 3:2, a z wiedeńskim FAC. osiągnął 4:4 i 4:6. Lwów przegrał z Kispesti 1:2, Łódź przegrała z Białogrodem 1:5, a Budafok pokonała 2:1, Poznań zremisował z reprezentacją Niemiec Środkowych 1:1. Warszawa pokonała Gdańsk 3:0.

Poza tym kluby nasze rozegrały kilkadziesiąt spotkań z drużynami zagranicznymi. Na pierwszy plan wybija się sensacyjne zwycięstwo Wisły krakowskiej nad londyńską Chelseą 1:0. Wisła zanotowała drugi sukces w postaci zajęcia drugiego miejsca na międzynarodowym turnieju piłkarskim w Antwerpii. Dobre wyniki osiągnął również mistrz Polski Ruch, bijąc Dresdner SC 1:0, lipską Fortunę 3:1 i 3:2 i remisując ze Sportfreunde Halle 2:2. Najwięcej spotkań zagranicznych rozegrała Pogoń lwowska, osiągając z wiedeńskim Wackerem 3:2 i 0:2, z Admirą 2:4 i 1:3, z Kispesti 1:1, z Rapidem 1:5, z III Keruelet 1:2, wreszcie z mistrzem Bułgarii Levskim 1:0. Największym sukcesem Cracovii było zwycięstwo nad Rapidem 5:3. Wiele spotkań zagranicznych rozegrała poza tym poznańska Warta, Ł.K.S., Śląsk, Garbarnią. Śmigły, Warszawianka i Legia warszawska, osiągając przeważnie nieszczególne wyniki. Stosunkowo najlepszy bilans zanotował wileński Śmigły, który pokonał m. in. wrocławski Vorwaerts 4:3, królewiecki V.f.B. 3:2, a zremisował z budapeszteńskim Budafokiem 3:3. Z Victorią berlińską wilnianie przegrali nieznacznie 2:3.

Mistrzostwo Polski zdobył po raz 4-ty z kolei Ruch przed Wisłą i Wartą. Do klasy A spadły Legia i Śląsk, na których miejsca weszli do Ligi Cracovia i A.K.S. z Chorzowa.

Rozegrane po raz pierwszy zawody o puchar Pana Prezydenta R. P. zakończyły się triumfem Krakowa, który w finale pokonał Poznań 2:0. Największą sensacją tych zawodów było wyeliminowanie obu reprezentacji Ligi.

Mistrzostwo Polski juniorów, które się odbyło również po raz pierwszy, zdobyła krakowska Wisła przed poznańską Wartą.

Nagrodę za poprawną grę przyznano Wiśle krakowskiej.

PŁYWANIE.

Forma naszych pływaków pozostawia w dalszym ciągu dużo do życzenia. Poza fatalnym startem na Olimpiadzie, rozegraliśmy dwa mecze z Austrią, przegrywając oba 43:60 i 32½:54½ p. Bardzo udanym pomysłem natomiast było sprowadzenie amerykańskich pływaków na tournee po Polsce. Pobyt amerykańskich olimpijczyków w różnych miastach Polski był świetną propagandą pływactwa i wywołał bardzo duże zainteresowanie. Do pewnego stopnia zaznacza się u pływaków brak narybku, podczas, gdy wybitniejsi zawodnicy nie wykazują również większych postępów.

W piłce wodnej poziom naszych zawodników jest również fatalny. Najsilniejszy nasz okręg Śląsk przegrał z drużyną studentów węgierskich 3:6, 0:10 i 0:16.

Mistrzostwo Polski w pływaniu zdobył E.K.S. przed Hakoahem z Bielska i Giszowcem. W piłce wodnej mistrzostwo zdobył również E.K.S. przed A.Z.S. Warszawa i Makabi Kraków. Do klasy A spadła Legia warszawska. Do Ligi weszła K.S.Z.O. z Ostrowca.

W punktacji o nagrodę Pana Prezydenta R. P. prowadzi po 2 latach E.K.S. przed A.Z.S. Warszawa i T.P.G. Janów.

SANECZKARSTWO.

Saneczkarze nie przejawiali w r. ub. żadnej działalności. Mistrzostwa Polski nie doszły do skutku.

STRZELECTWO.

Pomyślny bilans notują nasi strzelcy. Poziom strzelectwa podniósł się znacznie. We wszystkich broniach i kategoriach strzelań (za wyjątkiem 3-ech) poprawiono wyniki z poprzedniego roku. Przeciętne wyniki są znacznie wyższe, niż w r. 1935. Wzrosła również liczba czołowych zawodników.

Z okręgów przoduje bezapelacyjnie Warszawa przed Krakowem, Kielcami, Lwowem i Przemyślem.

Poza sukcesami strzelców na Olimpiadzie, należy specjalnie podkreślić świetne zwycięstwo Kiszkurna na mistrzostwach świata w strzelaniu myśliwskim. Mimo bardzo silnej konkurencji Polak zdobył tytuł mistrza świata, bijąc wielu asów zagranicznych. Drużynowo Polska zajęła 4-te miejsce.

O postępach łuczników informujemy na innym miejscu.

Największą doroczną imprezą były, jak zwykle, narodowe zawody strzeleckie, które się odbyły w Wilnie, gromadząc na starcie 600 zawodników.

SZERMIERKA.

Szermierze notują przede wszystkim utratę trzeciej pozycji w świecie w szabli na rzecz Niemiec.

Przez cały sezon odbyły się jedynie eliminacje i zawody przedolimpijskie. W mistrzostwach Europy nie wzięliśmy udziału.

Pewne postępy notują szpadziści i floret kobiecy.

Mistrzostwo Polski zdobyli: w szabli Sobik, w szpadzie Sobik, we florecie Banaś. Mistrzostwo pań uzyskała Stanoszkówna.

Drużynowo mistrzostwo Polski zdobył P.K.S. Katowice walkowerem.

TENIS.

W ciągu roku 1936 zaznaczył się dalszy rozwój tenisa wszerz. Liczba klubów wzrosła z 84 do 96. Liczba zawodników powiększyła się z 2.732 na 2.879. Wzrosła również ilość kortów z 283 na 350.

W ub. sezonie odbyło się przeszło 30 turniejów krajowych, co w porównaniu z rokiem uprzednim, w którym liczba turniejów wynosiła 22, stanowi znaczny przyrost. Wzrosła również liczba towarzyskich meczów międzyklubowych, przy czym spore ożywienie w tym kierunku wykazała Warszawa.

JADWIGA JĘDRZEJOWSKA

Ogólny poziom tenisa podniósł się w sezonie ubiegłym niewątpliwie, o czym świadczy pewne wyrównanie klasy średniej oraz ożywieuie się ruchu tenisowego wśród kobiet. Niestety nie można tego samego powiedzieć o naszej ekstra klasie panów, która prócz postępów, jakie się dały zauważyć w grze Tarłowskiego i Spychały, pozostała na dawnym poziomie.

Tarłowski odniósł szereg poważnych zwycięstw nad graczami zagranicznymi. Hebda pozostał na dawnym poziomie, niemniej osiągnął on dwa wysokowartościowe zwycięstwa w pucharze Dawisa. Tłoczyński nie zdołał powrócić do swej formy sprzed 2 lat, mimo że poczynił duży krok naprzód. Wittman, jak zwykle był regularny i stanowił poważną podporę reprezentacji. Niezadawalające wyniki w postępach naszej ekstra-klasy można częściowo wytłumaczyć nieprzychylną koniunkturą finansową, która nie pozwoliła na sprowadzenie trenera zagranicznego.

W przeciwieństwie do naszych zawodników, Jadwiga Jędrzejowska w sezonie ubiegłym osiągnęła wybitne rezultaty, które były ukoronowaniem jej wieloletniej solidnej pracy. Jędrzejowska zdobyła wicemistrzostwo Grecji w grze pojedyńczej i podwójnej oraz mistrzostwo wraz z Hebdą w grze mieszanej. Bardzo duże sukcesy odniosła na Rivierze, bijąc 3-krotnie trzecią rakietę świata Stammers. W pełnym sezonie Jędrzejowska odniosła wspaniałe zwycięstwo nad mistrzynią świata Amerykanką Jacobs oraz pierwszą rakietą Francji Mathieu. Największym jej sukcesem było jednak zdobycie trzeciego miejsca w Wimbledonie, co zapewniło jej 6-te miejsce na liście światowej.

Na ogół sezon międzynarodowy naszych tenisistów był skromny i niezbyt pomyślny. Rozpoczął się bardzo wcześnie w rozgrywkach na krytych kortach we Wrocławiu. Mimo zwycięstwa reprezentacji Warszawy (przy udziale Tłoczyńskiego i Tarłowskiego) nad Wrocławiem, rozgrywki wykazały, że gracze nasi nie mają doświadczenia w tej specjalności. Okazało się to również podczas mistrzostw zimowych Niemiec w Bremie, gdzie zarówno Jędrzejowska, jak i Tłoczyński przegrali do graczy o słabszej klasie. Na turnieju w Baden-Baden Tarłowski przegrał w półfinale z Henklem, bijąc Jowinu i Mitica. Hebda po raz pierwszy wystąpił w Wimbledonie, ale start ten wypadł bardzo słabo ze względu na brak treningu na trawiastych kortach.

W zawodach o puchar Davisa przegraliśmy z Austrią 2:3. Z Węgrami graliśmy dwa razy, przegrywając pierwsze spotkanie w Budapeszcie 2:3, wygrywając rewanż w Warszawie 5:0. Inne wyprawy zagraniczne poza pobytem w Grecji, nie przyniosły zbyt pomyślnych wyników.

Mistrzostwo Polski zdobyli: W grze pojedyńczej panów — Hebda, w singlach pań — Jędrzejowska, w grze podwójnej panów — Hebda i Tarłowski, w grze mieszanej — Jędrzejowska i Hebda.

Międzynarodowe mistrzostwa Polski uzyskali: w singlach panów — Tarłowski, w zawodach pań — Jędrzejowska, w grze podwójnej panów — Tłoczyński i Hebda, w grze mieszanej — Jędrzejowska i Hebda.

Drużynowe mistrzostwo Polski zdobyła katowicka Pogoń przed lwowskim Klubem Tenisowym.

Mistrzem juniorów został Kończak.

Lista klasyfikacyjna P.Z.L.T. umieszcza na pierwszym miejscu wśród panów Hebdę i Tarłowskiego, wśród pań Jędrzejowską, a wśród juniorów Kończaka.

TENIS STOŁOWY.

Największym sukcesem naszych ping-pongistów jest zdobycie przez Erlicha wicemistrzostwa świata w Pradze Czeskiej. Drużynowo Polska podzieliła 3-e miejsce z Czechosłowacją. Na terenie międzynarodowym startował tylko Erlich, który odniósł, poza sukcesami na mistrzostwach świata, szereg innych zwycięstw, m. in. Erlich zdobył międzynarodowe mistrzostwo Anglii i mistrzostwo Paryża w trzech konkurencjach.

Mistrzostwo Polski zdobył Samson z Tarnowa przed Hasmoneą z Warszawy, a indywidualne Gutek przed Finkelsteinem.

WIOŚLARSTWO.

Wioślarstwo nie zanotowało w ub. sezonie takich sukcesów, jakich się spodziewano po zwycięstwach, odniesionych w r. 1935. Zawiodły asy, a przede wszystkim Verey. Pewne postępy natomiast wykazał wilnianin Kepel. Odniósł on szereg zwycięstw na terenie zagranicznym, zdobywając m. in. mistrzostwo Sekwany i pierwsze miejsce w Budapeszcie. W pojedynku z Vereyem Kepel uległ wyraźnie.

VEREY

Wioślarstwo notuje jednak dalszy rozwój wszerz. Wzrosła zarówno liczba zawodników, jak i liczba regat.

Mistrzostwo Polski zdobyli: w jedynkach panów — Verey, w dwójkach bez sternika — W.T.W., w dwójkach ze sternikiem W T.W., w dwójkach podwójnych — AZS. Kraków, w czwórkach bez sternika — W.T.W., w czwórkach ze sternikiem — osada związkowa PZTW., w ósemkach BTW. W mistrzostwach pań zwyciężyły: w jedynkach — Grabicka, w czwórkach — Bydgoski Klub Wioślarski.

W tabeli punktacyjnej za rok 1936 pierwsze miejsce zajęło Warszawskie T. W. przed KW. Toruń i BTW. Bydgoszcz. Wśród pań KW. Bydgoszcz przed PKS. Kalisz i KW. Warszawa.

ŻEGLARSTWO.

Żeglarstwo wykazuje duży rozwój. Dzięki Olimpiadzie wzbogaciliśmy znacznie nasz stan posiadania o kilkanaście jednostek morskich różnych klas.

Poza udziałem w Olimpiadzie, polscy żeglarze startowali w licznych regatach zagranicznych, zajmując bardzo dobre lokaty. Największe sukcesy odnieśliśmy w „Tygodniu Kilońskim" i „Tygodniu Bałtyckim" w Sopotach. Na specjalne podkreślenie zasługuje sukces „Korsarza", który zajął pierw-

sze miejsce w regatach Hel — Kilonia na 30 startujących jachtów państw bałtyckich.

Jak co roku, odbyły się w roku ubiegłym liczne dalekomorskie wyprawy naszych jachtów. Z tych wypraw na pierwsze miejsce wybija się nowa wyprawa „Daru Pomorza" dookoła świata.

Poza tym odbyły się liczne regaty śródlądowe, które wykazały dobrą klasę naszych żeglarzy.

Dla ułatwienia rozwoju żeglarstwa morskiego, Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego powołał w roku ub. do życia specjalną Radę Jachtingu Morskiego, na której czele stanął kontradmirał Unrug. Rada zajmie się uporządkowaniem sprawy basenu żeglarskiego w Gdyni, budową Domu Żeglarza, budową ośrodków żeglarskich w Jastarni i na Helu i opracowaniem regulaminu ruchu jachtowego na morzu.

ŻEGLARSTWO LODOWE.

Osobno należy wspomnieć o rozwoju żeglarstwa na lodzie. Sport ten, zainicjowany przez klub żeglarski w Chojnicach, uprawiany jest również przez Oficerski Jacht-Klub na jeziorach Augustowskich oraz przez harcerzy i akademików na Naroczy.

W roku ub. klub żeglarski Chojnice wziął udział w regatach międzynarodowych o mistrzostwo Europy w Angeburgu. Na skutek wypadku któremu uległ polski jacht, nasi żeglarze sklasyfikowali się na dalszych miejscach.

Specjalna komisja dla jachtingu lodowego podlega komisji technicznej polskiego związku żeglarskiego. Na zasadzie uchwały polskiego związku żeglarskiego, nasi żeglarze lodowi zgłosili się do międzynarodowej unii żeglarstwa na lodzie i zostali przyjęci w charakterze członka zwyczajnego.

SPIS OGŁOSZEŃ.

TREŚĆ